

**RAPORT
Z WYNIKÓW**

SPISÓW Powszechnych 2002

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

ZESPÓŁ REDAKCYJNY US w ZIELONEJ GÓRZE

PRZEWODNICZĄCY

Stefan Ogródowicz

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Roman Fedak

CZŁONKOWIE

*Ewa Niekrewicz, Krystyna Motyl, Wioletta Bielecka,
Teresa Sokołowska, Janina Jarząbek, Anna Miśkiewicz, Ewa Czapka*

Opracowanie publikacji: *Wioletta Bielecka, Marlena Broll, Małgorzata Cierniak, Janina Jarząbek,
Bogusława Koleczek, Władysława Kopertyńska, Krystyna Motyl, Małgorzata
Sadowska, Teresa Sokołowska, Jolanta Szczurko, Beata Szydłowska.*

Prace obliczeniowe i edytorskie: *Edyta Leśniarek, Agnieszka Misiok, Robert Wróbel*

Graficzne wykonanie wykresów i map: *Edyta Leśniarek*

Projekt okładki: *Sylwester Jabłoński*

Druk i oprawa: *Wydział Poligraficzny Urzędu Statystycznego we Wrocławiu*

Przedmowa

Niniejszym przekazujemy Państwu pierwsze opracowanie, zawierające podstawowe wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 z dnia 20 maja 2002 roku. Spis ludności i mieszkań oraz rolny były przeprowadzone w dniach 21 maja – 8 czerwca 2002 r.

Prezentowana publikacja została przygotowana w formie raportu, zawierającego ostateczne wyniki dotyczące większości tematów, będących przedmiotem badania w spisach, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zmiany w czasie, jakie miały miejsce w latach pomiędzy spisami, tj. w zakresie Narodowego Spisu Powszechnego 1988-2002 i w zakresie Powszechnego Spisu Rolnego 1996-2002. Raport obejmuje część analityczną oraz tabelaryczną. W części analitycznej przedstawione zostały zagadnienia z następujących obszarów tematycznych:

- ✓ ludność – stan i struktura demograficzna, struktura społeczna oraz wybrane aspekty struktury ekonomicznej, takie jak: aktywność ekonomiczna ludności czy źródła utrzymania,
- ✓ gospodarstwa domowe i rodziny,
- ✓ zasoby mieszkaniowe – ich stan i jakość oraz warunki mieszkaniowe ludności,
- ✓ rolnictwo – struktura organizacyjna rolnictwa, ludność i gospodarstwa domowe związane z rolnictwem, użytkowanie ziemi, struktura zasiewów, zwierzęta gospodarskie, ciągniki i samochody oraz maszyny rolnicze.

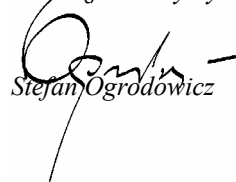
Część analityczną uzupełniają wykresy i mapy, a aneks tabelaryczny zawiera zbiorcze tablice wojewódzkie oraz tablice korelacyjne, pozwalające na pogłębioną analizę zjawisk i procesów, jakie miały miejsce w poprzedniej dekadzie. W wielu tablicach ukazane zostały dane pochodzące ze spisów 1988 r. i 1996 r. opracowane według nowego podziału terytorialnego kraju, obowiązującego od 1 stycznia 1999 r.

Prezentowany raport zamyka etap prac nad opracowaniem zbiorów z wynikami spisowymi, a dalsze prace będą miały na celu jak najszybsze upowszechnienie wyników obu spisów na poziomie wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym. W bieżącym roku wydawane będą sukcesywnie kolejne publikacje tematyczne: 5 tytułów z zakresu NSP i 4 tytuły z zakresu PSR oraz po 1 zbiorczej publikacji dla każdej gminy województwa. Wszystkie publikacje dostępne będą również w wersji elektronicznej na płytach CD.

Składamy serdeczne podziękowanie Wszystkim, którzy przyczynili się do przygotowania Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań i Powszechnego Spisu Rolnego 2002, sprawnego przeprowadzenia spisów w terenie oraz opracowania ich wyników.

Zastępca Wojewódzkiego Komisarza Spisowego

Dyrektor Urzędu Statystycznego

Stefan Ogrodowicz

Zielona Góra, lipiec 2003 roku

SPIS TREŚCI

	str.
Przedmowa	3
Uwagi ogólne	8
LUDNOŚĆ	12
Rozdział I. STAN I STRUKTURA DEMOGRAFICZNA	12
Rozdział II. STRUKTURA SPOŁECZNA LUDNOŚCI	23
Rozdział III. MIGRACJE LUDNOŚCI	28
Rozdział IV. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI	33
Rozdział V. CHARAKTERYSTYKA EKONOMICZNA LUDNOŚCI	45
GOSPODARSTWA DOMOWE I RODZINY	50
Rozdział I. GOSPODARSTWA DOMOWE	50
Rozdział II. RODZINY	52
Rozdział III. GOSPODARSTWA DOMOWE – CHARAKTERYSTYKA EKONOMICZNA	54
ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	55
Rozdział I. ZASOBY MIESZKANIOWE	55
Rozdział II. JAKOŚĆ ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH	58
Rozdział III. WARUNKI MIESZKANIOWE	62

SPIS TABLIC

	tabl.	str.
Podstawowe dane o województwach	1	66
Ludność według płci i wieku	2	69
Ludność według płci, grup wieku, podregionów, powiatów i gmin	3	71
Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia, grup wieku oraz płci	4	79
Osoby niepełnosprawne według grup wieku, płci i kategorii	5	80
Ludność według okresu zamieszkania i grup wieku	6	81
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według grup wieku	7	82
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci	8	83
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według podregionów i powiatów	9	84
Ludność według głównego źródła utrzymania, grup wieku i płci	10	85
Gospodarstwa domowe według liczby osób w gospodarstwie, podregionów i powiatów ...	11	86
Rodziny według typu i liczby dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu	12	87
Mieszkania zamieszkane według rodzaju podmiotów będących właścicielami mieszkań ..	13	88
Gospodarstwa domowe według samodzielności zamieszkania	14	88
Zasoby mieszkaniowe zamieszkane i podstawowe wskaźniki warunków mieszka- niowych według podregionów, powiatów i gmin	15	89
Mieszkania zamieszkane według wyposażenia w instalacje według podregionów, powiatów i gmin	16	97

SPIS WYKRESÓW

	str.
Wykres 1. Ludność według wieku w latach 1988 i 2002	17
Wykres 2. Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego prawnego w 2002 r.	20
Wykres 3. Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia w latach 1988 i 2002	24
Wykres 4. Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i miejsca zamieszkania w 2002 r.	24
Wykres 5. Wykształcenie ludności w wieku 13 lat i więcej w 2002 r.	26
Wykres 6. Osoby niepełnosprawne w 2002 r.	27
Wykres 7. Ludność faktycznie zamieszkała według okresu zamieszkiwania w obecnej miejscowości w 2002 r.	28
Wykres 8. Imigranci przebywający w Polsce czasowo (powyżej 2 miesięcy) według krajów poprzedniego zamieszkania w 2002 r.	31
Wykres 9. Główne kierunki emigracji mieszkańców Polski	32
Wykres 10. Struktura bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy w 2002 r.	44
Wykres 11. Struktura gospodarstw domowych według wielkości w latach 1988 i 2002	51
Wykres 12. Przeciętna liczba izb w mieszkaniach w latach 1988 i 2002 r.	60
Wykres 13. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w latach 1988 i 2002	60
Wykres 14. Gospodarstwa domowe według tytułu prawnego do mieszkania w 2002 r.	63

SPIS MAP

	str.
Mapa 1. Gęstość zaludnienia w dniu 20 maja 2002 r.	14
Mapa 2. Ludność zamieszkała od urodzenia (w odsetkach ludności ogółem w województwie) w 2002 r.	29
Mapa 3. Liczba emigrantów na 1000 mieszkańców w 2002 r.	32
Mapa 4. Udział osób utrzymujących się z dochodów z pracy w 2002 r.	48

Objaśnienia stosowanych skrótów:

- (-) - zjawisko nie wystąpiło.
- (0,0) - zjawisko istniało, jednakże w ilościach mniejszych od liczb, które mogły być wyrażone uwidocznionymi w tablicach znakami cyfrowymi
- (.) - zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
- x - wypełnienie pozycji, ze względu na układ tablicy, jest niemożliwe lub niecelowe.
- „w tym” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy

UWAGI OGÓLNE

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002 został wprowadzony ustawą o spisie z dnia 2 grudnia 1999 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 1, poz. 1 i Nr 93, poz. 1026). Spis ludności i mieszkań był przeprowadzany w dniach od 21 maja do 8 czerwca 2002 r. razem z Powszechnym Spisem Rolnym.

Spis ludności 2002 obejmował osoby stale zamieszkałe na obszarze Polski, bez względu na fakt czy osoby te przebywały w kraju w czasie spisu, czy też były za granicą oraz osoby przebywające czasowo. Spis był przeprowadzony w mieszkaniach oraz w innych zamieszkałych pomieszczeniach prowizorycznych oraz obiektach zbiorowego zamieszkania.

Doświadczenia polskie

Znaczenie spisów ludności i mieszkań jest różne w poszczególnych krajach, w zależności od sprawności funkcjonowania systemów ewidencyjnych i rejestrów oraz od stopnia powiązania systemu badań statystycznych z administracyjnymi źródłami danych.

W naszym kraju znaczenie spisu ludności jest nadal bardzo duże. W ostatnim stuleciu Polska przeprowadziła siedem spisów powszechnych ludności i mieszkań (1921, 1931, 1950, 1960, 1970, 1978 i 1988), jeden spis sumaryczny w 1946 r. oraz trzy spisy reprezentacyjne - (mikrospisy) - w latach: 1974, 1984 i 1995.

Dla Polski spis ludności i mieszkań 2002 jest badaniem szczególnym, ponieważ jest pierwszym pełnym spisem po głębokich przeobrażeniach społeczno - gospodarczych i ustrojowych, jakie miały miejsce w latach 90-tych. Przeobrażenia te spowodowały zmiany w dotychczasowych procesach demograficznych oraz głębokie przemiany struktury społeczno - zawodowej ludności oraz pojawienie się nowych zjawisk, nieznanych wcześniej na taką skalę, takich jak: bezrobocie, bezdomność, imigracja cudzoziemców do Polski oraz nasilenie się krótkookresowych migracji zagranicznych Polaków, nowe formy własności mieszkań.

Podstawowe cele spisu ludności i mieszkań 2002 to:

1. Dostarczenie informacji o stanie i strukturze ludności, gospodarstw domowych i rodzin oraz informacji o mieszkaniach i warunkach mieszkaniowych – na najniższym poziomie podziału terytorialnego kraju;
2. Możliwie szeroka charakterystyka zmian, jakie zaszły w czasie w podstawowych strukturach demograficzno-społecznych ludności, gospodarstw domowych i rodzin oraz zmian w wielkości i standardzie zasobów mieszkaniowych;
3. Dostarczenie informacji niezbędnych do międzynarodowych porównań – poprzez uwzględnienie w opracowaniach standardów i zaleceń organizacji międzynarodowych.

Zakres tematyczny spisu ludności i mieszkań w 2002 r. uwzględniał:

1. Geograficzną charakterystykę ludności: miejsce zamieszkania oraz przebywania, migracje ludności (wewnętrzne i zagraniczne);
2. Demograficzną charakterystykę osób: płeć, wiek, stan cywilny (formalnoprawny i faktyczny);
3. Charakterystykę demograficzną gospodarstw domowych i rodzin: pozycję osób w gospodarstwie domowym i rodzinie, wielkość i skład gospodarstwa domowego i rodziny;

4. Charakterystykę społeczną osób: poziom wykształcenia oraz uczęszczanie do szkoły, kraj urodzenia, obywatelstwo, deklarowaną narodowość i język używany w rozmowach w domu;
5. Niepełnosprawność prawną i biologiczną;
6. Aktywność ekonomiczną ludności: pracujący, bezrobotni, bierni zawodowo, pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych, zawód; rodzaj działalności zakładu pracy;
7. Główne i dodatkowe źródła utrzymania osób oraz pobieranie świadczeń społecznych;
8. Źródła utrzymania gospodarstwa domowego; samodzielność gospodarowania oraz zamieszkiwania;
9. Gospodarstwa zbiorowe i rodziny w tych gospodarstwach;
10. Mieszkania zamieszkane i niezamieszkane: stan zasobów mieszkaniowych;
11. Wielkość mieszkań i ich wyposażenie;
12. Samodzielność zamieszkiwania;
13. Charakterystykę budynków.

Tematyka ludnościowa została wzbogacona dzięki przeprowadzeniu dwóch badań towarzyszących spisowi, a mianowicie badania dzietności oraz długookresowych migracji ludności, jakie miały miejsce w latach 1989-2002.

Badanie dzietności kobiet

Badania dzietności kobiet (reprezentacyjne) są już tradycją w polskich spisach ludności. Po raz pierwszy takie badanie przeprowadzono przy spisie ludności w 1970 r.. Badanie przeprowadzone w 2002 r. było badaniem szczególnie ważnym z następujących powodów:

- 1) w latach 90-tych wystąpiła w naszym kraju głęboka depresja demograficzna, nie mająca precedensu w historii powojennej Polski,
- 2) począwszy od 1989 r. reprodukcja ludności w naszym kraju nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń; aktualne prognozy ludności nie wskazują na zmianę procesu zmniejszającej się dzietności w perspektywie najbliższych 20 lat,
- 3) począwszy od 1999 r. ludność Polski zmniejsza się.

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone na próbie prawie 350 tys. kobiet, będących w wieku powyżej 16 lat (bez względu na ich stan cywilny). Ankietowe badania dzietności są z założenia dobrowolne i taki charakter miało badanie przeprowadzone przy spisie ludności w 2002 r. Wyniki tego badania są nadal w trakcie opracowywania, dlatego nie mogły zostać zaprezentowane w tym raporcie.

Badanie długookresowych migracji ludności w latach 1989 - 2002

Badaniem zostało objętych prawie 4 mln osób, które zmieniały w latach 1989 – 2002 miejsce zamieszkania na pobyt stały lub na czas dłuższy niż 12 miesięcy. Badanie to obejmuje migracje wewnętrzne ludności oraz migracje zagraniczne. Wyniki badania migracji długookresowych nadal są w trakcie opracowania.

Uzyskane w spisie informacje o migracjach pozwolą określić faktyczne rozmiary przemieszczeń, ich zasięg przestrzenny i główne kierunki mobilności ludności w latach 90-tych. Ustalenie rozmiarów takiej kategorii migracji i liczby migrantów w bieżących badaniach jest niezwykle trudne z uwagi na stosunkowo skromny zakres dostępnych informacji.

Należy dodać, że lata 90-te charakteryzują się zahamowaniem przemieszczeń terytorialnych ludności ze wsi do miast, wzrostem przepływów ludności z obszarów miejskich na wieś (głównie dotyczyło to ludności dwuzawodowej) oraz ograniczeniem migracji międzywojewódzkich. Projektowane badanie pozwoli na bardziej dokładny opis zjawiska migracji długookresowych, m.in. poprzez wskazanie przyczyn mobilności przestrzennej oraz potencjalnych zachowań osób i ich rodzin w nowych warunkach społeczno - ekonomicznego rozwoju kraju.

Lata 90-te to okres przemian społeczno-ekonomicznych nie tylko w Polsce, ale także w wielu krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Lata te charakteryzowały się daleko idącą integracją międzynarodową, która znalazła swoje odbicie m.in. w procesie dostosowywania krajowych systemów statystycznych, w tym wyników spisów, do wymogów międzynarodowych. Biuro Statystyczne ONZ, Europejska Komisja Gospodarcza oraz Unia Europejska wspólnie przygotowały propozycje tematów rekomendowanych do uwzględnienia w spisach powszechnych ok. 2000 r.

(Międzynarodowe rekomendacje do spisów ludności i mieszkań ok. 2000 r., zostały przyjęte na plenarnym posiedzeniu Konferencji Statystyków Europejskich w czerwcu 1997r. w Genewie. Rekomendacje te zostały przedstawione w formie publikacyjnej, jako wspólne opracowanie EKG ONZ oraz Unii Europejskiej. Aktualnie dostępne są w wersji angielskiej, jako finalny dokument pt., „Zalecenia dla spisów ludności i mieszkań ok. 2000 r. w regionie EKG [Recommendations for the 2000 Censuses of Population and Housing in the ECE Region]”, EKG/Eurostat, New York and Geneva 1998 r.)

Propozycje te biorą pod uwagę znaczenie konkretnych aspektów sytuacji ludnościowej oraz potrzeby informacyjne poszczególnych krajów, a także potrzeby organizacji międzynarodowych związane z monitorowaniem i rozwijaniem polityki społecznej i regionalnej.

Zalecenia międzynarodowe nie są bezwzględnie obowiązujące dla poszczególnych krajów, aczkolwiek należy się liczyć z tym, iż Polska – podobnie jak każde inne państwo – ma obowiązek dostarczania porównywalnych informacji statystycznych do międzynarodowych baz danych. Należy jednak mieć na uwadze, że każdy kraj ma pewne tematy ściśle powiązane ze swoją specyfiką, które muszą być bezwzględnie badane w kolejnych spisach i z tego względu powinny stanowić stały element tematyki spisowej.

Wyniki spisu pozwalają na ocenę ilościowych i jakościowych zmian, jakie zaszły w społeczeństwie w okresie od poprzedniego spisu, charakteryzując kolejny etap jego rozwoju. Spis powszechny ludności jest swoistą fotografią społeczeństwa, przedstawiającą w danym momencie stan, rozmieszczenie i różnorodne struktury ludności, zamieszkałej na terenie całego kraju.

Poprzez porównanie wyników obu spisów 2002 oraz 1988 – istnieje możliwość rozpoznania kierunków i natężenia zmian rozwoju demograficzno-społecznego oraz zmian w infrastrukturze mieszkaniowej i potrzebach mieszkaniowych - w miarę możliwości - na każdym szczeblu podziału terytorialnego kraju, tj. na poziomie regionalnym: województw, podregionów (NTS-3) oraz lokalnym (powiatów i gmin). Należy przypomnieć, że reforma administracyjna wprowadziła powiaty, jako wydzielone jednostki administracyjne, które nie istniały w spisie z 1988r., jak również zmieniły się znacznie granice administracyjne województw. Dla potrzeb analizy zmian w czasie przeliczone zostały (w podstawowym zakresie) wyniki spisu 1988 według podziału administracyjnego obowiązującego aktualnie. Przeliczone dane są publikowane po raz pierwszy w tym raporcie.

Formy upowszechniania wyników spisu

Wyniki Powszechnego Spisu Ludności i Mieszkań 2002 dostarczają podstawowych informacji o liczbie i strukturach demograficznych i społeczno-ekonomicznych ludności, gospodarstw domowych i rodzin, zamieszkujących lub przebywających w Polsce oraz o rozmiarach zasobów mieszkaniowych, o ich jakości i wykorzystaniu

Można wyróżnić cztery podstawowe formy upowszechniania danych spisowych:

- 1) Publikowanie danych;
- 2) Udostępnianie danych na nośnikach informatycznych oraz poprzez bezpośredni dostęp do baz informacyjnych z wynikami spisu;
- 3) Dostępność podstawowych danych poprzez Internet;
- 4) Udostępnianie danych poprzez Bank Danych Regionalnych.

Publikowanie wyników spisów jest już tradycją. Zatem, ta forma upowszechniania danych będzie kontynuowana. Jednak wobec gwałtownego rozwoju informatyki oraz nowoczesnych technologii komunikacji szczególna uwaga będzie zwrócona na ułatwienie odbiorcom danych spisowych korzystania z elektronicznych form dostępu do danych.

Przewiduje się, że w 2003 r. zostanie wydanych 13 publikacji tabelarycznych, zawierających wyniki spisu na poziomie ogólnokrajowym z jednoczesną prezentacją przekrojów regionalnych.

Kolejne publikacje, głównie o charakterze analityczno-tabelarycznym będą opracowywane i wydawane począwszy od 2004 r.. Publikacje te będą przygotowywane wspólnie z przedstawicielami środowisk naukowo - badawczych, zarówno tymi z którymi GUS ma podpisane umowy o współpracy badawczej, jak i z innymi uczelniami oraz instytutami naukowo - badawczymi.

Jednocześnie z wydawaniem publikacji ogólnokrajowych powinny być wydawane opracowania regionalne, a także lokalne, dotyczące poszczególnych gmin.

Przygotowywany w postaci tablic wynikowych zakres opracowania wyników spisu, nie wyczerpuje wszystkich możliwości wykorzystania danych spisowych. Wdrożony system informatyczny, w tym szeroki program symbolizacji automatycznej oraz automatycznego „wyprowadzania” wielu informacji (zmiennych), pozwoli na opracowywanie wyników spisu również w innych niż proponowane układach korelacyjnych i przestrzennych. Potencjalni odbiorcy takich danych spisowych, które wykraczają poza dane ujęte we wspomnianych tablicach wynikowych, muszą jednak liczyć się z tym, że zamówienia będą realizowane w późniejszym czasie.

UWAGI METODYCZNE

Podstawowe definicje i objaśnienia – niezbędne do właściwej interpretacji wyników spisu przedstawionych w tym raporcie - zostały podane bezpośrednio przy każdym z omawianych tematów w poszczególnych rozdziałach opracowania.

Z uwagi na fakt, że dla części mieszkańców niemożliwe było przeprowadzenie spisu z udziałem rachmistrza spisowego (z różnych powodów), podstawowe informacje dla takich osób, takie jak: imię i nazwisko, data urodzenia oraz płeć – zostały spisane z ewidencji. Wszystkie pozostałe pytania na formularzu spisowym – w przypadku spisywanych z ewidencji - pozostały bez odpowiedzi. Bezpośrednią konsekwencją spisywania z ewidencji są braki odpowiedzi, podawane w poszczególnych tablicach.

U w a g a

W tablicach, zarówno w tekście jak i w aneksie, wprowadzono automatyczne zaokrąglenia, co niekiedy może powodować drobne rozbieżności w sumowaniu danych na ogółem.

LUDNOŚĆ

Rozdział I. STAN I STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

STAN LUDNOŚCI

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 r., wykazały, że liczba ludności województwa lubuskiego wynosiła 1008,9 tys. Od ostatniego spisu powszechnego, tj. od dnia 6 grudnia 1988 r. ludność województwa zwiększyła się o 26,0 tys. mieszkańców, tj. o 2,6%. W miastach przybyło 24 tys. osób, a liczba mieszkańców wsi wzrosła o 2 tys. osób.

W 2002 r. ludność miejska stanowiła 64,5% ogółu ludności (w 1988 r. udział ten wynosił 63,8%), ludność wiejska 35,5% (w 1988 r. – 36,2%). Zwiększenie liczby ludności w miastach w dużej mierze było spowodowane wprowadzanymi systematycznie w latach 90-tych zmianami administracyjnymi. Zmiany te polegały na nadawaniu praw miejskich miejscowościom wiejskim oraz na rozszerzaniu granic miast poprzez włączanie do nich terenów wiejskich.

Gęstość zaludnienia, tj. liczba osób przypadających na 1 km² powierzchni województwa wynosiła 72 osoby (w 1988 r. – 70 osób); w miastach 1050 osób (o 39 więcej niż w 1988 r.), na wsi 27 osób – bez zmian w stosunku do poprzedniego spisu.

Tabl. I. 1. Ludność według płci w latach 1988 i 2002 (na podstawie wyników spisów)

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
6 XII 1988 (w tys.)	982,9	481,9	501,0
20 V 2002 (w tys.)	1008,9	490,1	518,8
Różnica w latach 1988-2002 (w tys.)	+ 26,0	+ 8,2	+ 17,8
Dynamika zmian (1988 = 100)	102,6	101,7	103,6

W okresie międzyspisowym zmieniły się również proporcje ludności według płci; w 2002 r. mężczyźni stanowili 48,6% ogółu ludności wobec 49,0% w 1988 r. Tym samym udział kobiet zwiększył się o 0,4 pkt % do 51,4%. Wzrósł także współczynnik feminizacji; aktualnie na 100 mężczyzn przypada 106 kobiet (1988 r. - 104).

Zmiany w rozwoju ludności, jakie zaobserwowano w latach 1989-2002, były zróżnicowane w poszczególnych województwach. W sześciu odnotowano spadek liczby ludności; największy w woj. łódzkim i śląskim (po 3,4%). Z kolei najwyższy przyrost ludności wystąpił w woj. małopolskim (o 4,7%), podkarpackim (4,2%) i pomorskim (4,0%) (p. tabl. I. 2 oraz I. 3).

Tabl. I. 2. Ludność według płci i województw – spisy ludności 1988 i 2002

Województwa	1988			2002		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
	w tysiącach					
Polska	37879,1	18464,6	19414,5	38230,1	18516,4	19713,7
Dolnośląskie	2948,2	1432,9	1515,3	2907,2	1397,3	1509,9
Kujawsko-pomorskie	2044,0	990,2	1053,8	2069,3	999,8	1069,5
Lubelskie	2209,2	1080,1	1129,1	2199,1	1068,8	1130,3
Lubuskie	982,9	481,9	501,0	1008,9	490,1	518,8
Łódzkie	2703,7	1296,2	1407,5	2612,9	1246,6	1366,3
Małopolskie	3087,5	1501,1	1586,4	3232,4	1569,6	1662,8

(dok.)

Województwa	1988			2002		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
	w tysiącach					
Mazowieckie	4997,8	2414,6	2583,3	5124,0	2462,3	2661,7
Opolskie	1080,7	527,7	553,0	1065,1	517,1	548,0
Podkarpackie	2018,9	986,8	1032,0	2103,8	1029,5	1074,3
Podlaskie	1188,4	586,0	602,4	1208,6	591,2	617,4
Pomorskie	2095,1	1028,6	1066,6	2179,9	1061,7	1118,2
Śląskie	4907,9	2410,5	2497,4	4742,9	2296,2	2446,7
Świętokrzyskie	1317,6	645,2	672,3	1297,5	633,8	663,7
Warmińsko-mazurskie	1398,2	688,9	709,3	1428,4	698,1	730,3
Wielkopolskie	3236,4	1573,9	1662,5	3351,9	1626,7	1725,2
Zachodniopomorskie	1662,6	820,2	842,4	1698,2	827,6	870,6

Tabl. I. 3. Przyrosty/ubytki ludności według płci i województw w latach 1988 i 2002

Województwa	Przyrost / ubytek					
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
	w tysiącach			w %		
Polska	+ 351,0	+ 51,8	+ 299,2	+ 0,9	+ 0,3	+ 1,5
Dolnośląskie	- 41,0	- 35,6	- 5,4	- 1,4	- 2,5	- 0,4
Kujawsko-pomorskie	+ 25,3	+ 9,6	+ 15,7	+ 1,2	+ 1,0	+ 1,5
Lubelskie	- 10,2	- 11,3	+ 1,1	- 0,5	- 1,1	+ 0,1
Lubuskie	+ 26,0	+ 8,3	+ 17,8	+ 2,6	+ 1,7	+ 3,4
Łódzkie	- 90,8	- 49,6	- 41,2	- 3,5	- 4,0	- 3,0
Małopolskie	+ 144,9	+ 68,5	+ 76,4	+ 4,5	+ 4,4	+ 4,6
Mazowieckie	+ 126,2	+ 47,8	+ 78,4	+ 2,5	+ 1,9	+ 2,9
Opolskie	- 15,6	- 10,6	- 5,0	- 1,5	- 2,0	- 0,9
Podkarpackie	+ 85,0	+ 42,7	+ 42,3	+ 4,0	+ 4,1	+ 3,9
Podlaskie	+ 20,2	+ 5,2	+ 15,0	+ 1,7	+ 0,9	+ 2,4
Pomorskie	+ 84,8	+ 33,1	+ 51,6	+ 3,9	+ 3,1	+ 4,6
Śląskie	- 165,0	- 114,3	- 50,8	- 3,5	- 5,0	- 2,1
Świętokrzyskie	- 20,1	- 11,4	- 8,6	- 1,5	- 1,8	- 1,3
Warmińsko-mazurskie	+ 30,2	+ 9,3	+ 21,0	+ 2,1	+ 1,3	+ 2,9
Wielkopolskie	+ 115,5	+ 52,7	+ 62,8	+ 3,4	+ 3,2	+ 3,6
Zachodniopomorskie	+ 35,6	+ 7,4	+ 28,2	+ 2,1	+ 0,9	+ 3,2

W 2002 r. (podobnie jak w 1988 r.) najwięcej ludności miejskiej liczyły województwa: śląskie – (79,1% ogółu ludności województwa), dolnośląskie (71,4%), zachodniopomorskie (69,5%) oraz pomorskie (68,1%). Najmniejszą liczbę mieszkańców miast odnotowano w województwach: podkarpackim (40,5%), świętokrzyskim (45,9%), lubelskim (46,6% ogółu ludności województwa).

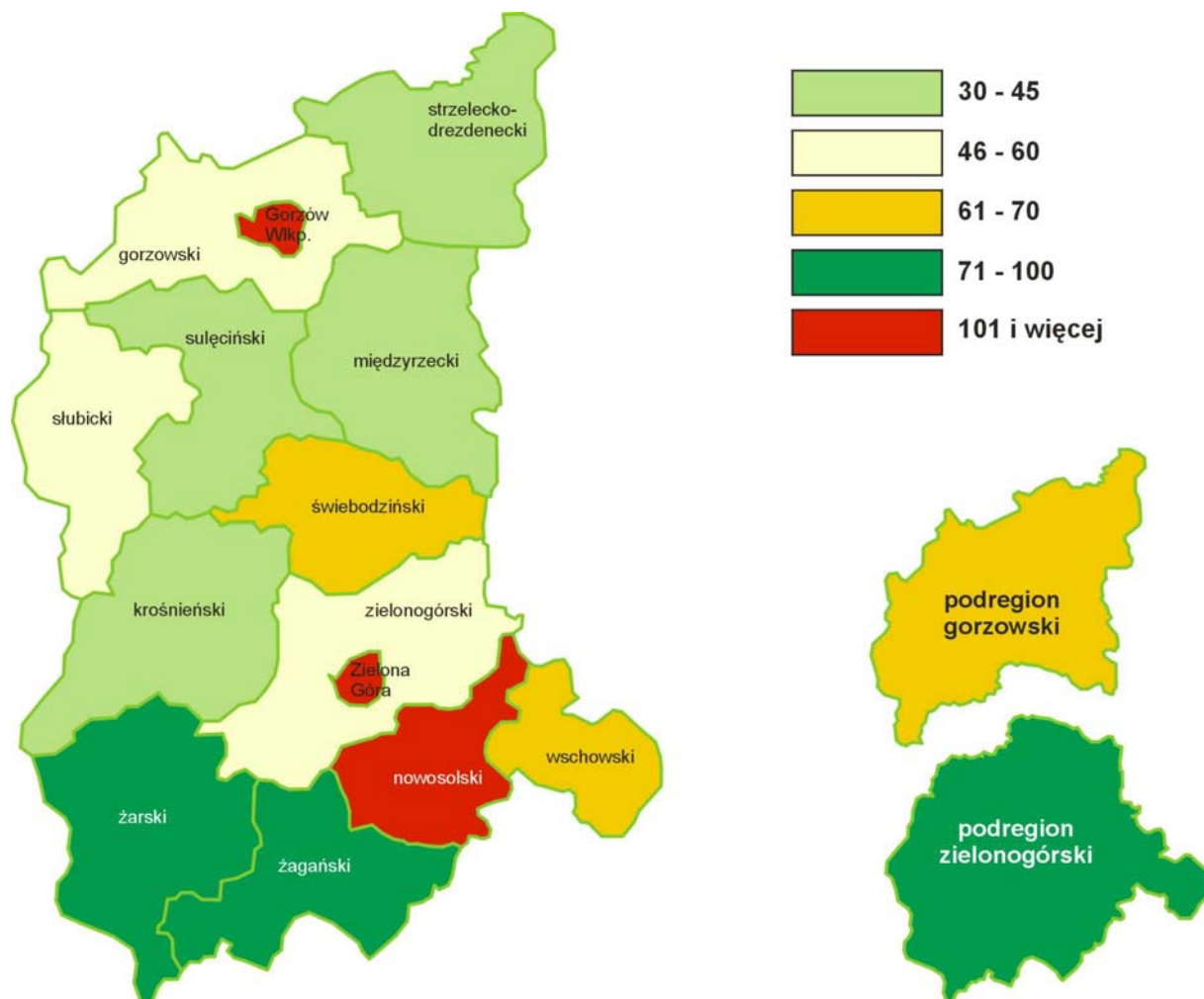
W województwie lubuskim w 2002 r. najwięcej ludności zamieszkiwało w miastach na prawach powiatu: Gorzów Wlkp. – 125,9 tys. (12,5% ogółu ludności województwa) i Zielona Góra – 118,3 tys. (11,7%). Z powiatów ziemskich najwięcej ludności liczył powiat żarski – 100,0 tys. mieszkańców, co stanowiło 9,9%. Najmniejsze powiaty to: sulęciński – 35,5 tys. (3,5%) oraz wschowski – 38,6 tys. (3,8%).

Tabl. I. 4. Ludność według płci i powiatów w 2002 r.

Powiaty	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w tysiącach		
OGÓLEM	1008,9	490,1	518,8
Powiaty			
Gorzowski	62,9	31,0	31,9
Krośnieński	57,5	28,3	29,2
Międzyrzecki	58,8	29,0	29,8
Nowosolski	87,0	42,1	44,9
Słubicki	46,7	22,9	23,8
Strzelecko-drezdenecki	50,5	24,8	25,7
Sulęciński	35,5	17,7	17,8
Świebodziński	56,2	27,4	28,8
Wschowski	38,6	19,0	19,6
Zielonogórski	87,7	43,2	44,5
Żagański	83,3	40,5	42,8
Żarski	100,0	48,4	51,6
Miasta na prawach powiatu			
Gorzów Wlkp.	125,9	60,1	65,8
Zielona Góra	118,3	55,7	62,6

Gęstość zaludnienia w poszczególnych powiatach - mierzona liczbą osób przypadających na 1 km² - przedstawia mapa 1.

Mapa 1. Gęstość zaludnienia w dniu 20 maja 2002 r.

Wyniki spisu z 2002 r. wykazały, że liczba ludności województwa była mniejsza o 15,6 tys. (1,5%) w porównaniu do bieżących bilansów^a, opracowanych na koniec 2001 r. Różnica ta w podobnym stopniu dotyczyła miast (mniej o 10,5 tys., tj. o 1,6 %), jak i wsi (mniej 5,1 tys.; 1,4%).

Zgodnie z metodologią spisu ludności i mieszkań 2002 spisem zostali objęci:

- *stali mieszkańcy województwa (zameldowani na pobyt stały); obecni w mieszkaniach lub innych pomieszczeniach w czasie spisu lub czasowo nieobecni,*
- *osoby przebywające czasowo.*

Zatem, wszystkie osoby, które były stałymi mieszkańcami województwa – bez względu na miejsce ich przebywania (kraj czy zagranica) – zostały uwzględnione w podanej liczbie ludności województwa (1008,9 tys. osób).

Jak wynika z danych ewidencyjnych - w momencie spisu – 11,6 tys. osób było wymeldowanych „donikąd” z ich stałego miejsca zamieszkania (najczęściej na mocy decyzji administracyjnej). Znaczna część z tej grupy osób od dłuższego czasu (nawet kilkanaście lat) przebywała za granicą - jako rezydenci innych krajów. W bilansach ludności do 2001 r. osoby te pozostawały w stanie ludności gminy ich dotychczasowego zameldowania, natomiast w spisie 2002 zostały spisane – jeżeli mieszkały (przebywały) w dalszym ciągu w Polsce (bez zameldowania), zaś jeżeli przebywały za granicą – nie spisano ich.

W województwie lubuskim skala rozbieżności pomiędzy wynikami spisu, a danymi z bieżących bilansów ludności z końca 2001 r. była zróżnicowana. Największe spadki ludności odnotowano w powiatach: krośnieńskim (o 3,5%), międzyrzeckim (o 3,4%) oraz żagańskim (o 2,7%).

LUDNOŚĆ WEDŁUG WIEKU

Wyniki spisów 2002 i 1988 w zakresie struktury wieku ludności różnią się znacząco. Przesuwanie się wyżów i niżów demograficznych przez różne grupy wieku ludności spowodowało, że liczba osób w wieku 15 lat i więcej zwiększyła się o ponad 107,3 tys., natomiast liczba dzieci (0-14 lat) zmniejszyła się o 80,7 tys. osób, co jest efektem depresji urodzeniowej z lat 90-tych.

Tym samym, przez okres kilkunastu lat dzielący obydwie spisy, istotnie zmniejszył się odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym. W spisie 2002 udział ludności w wieku 0-17 lat w ogólnej populacji wynosił 24,0% wobec 32,2% w spisie 1988. Szczególnie duża różnica dotyczy ludności miejskiej - spadek o 9,5 pkt %, zaś na wsi – spadek o 5,8 pkt % (p. tabl. I. 5).

Podstawowy wpływ na liczebność grupy osób w wieku przedprodukcyjnym miała zmniejszająca się z roku na rok liczba urodzeń żywych, a także osiągnięcie pełnoletności przez osoby urodzone w pierwszej połowie lat 80-tych, tj. w okresie ostatniego wyżu demograficznego.

---

^a Należy przypomnieć, że wszystkie bilanse ludności, opracowywane dla lat 1989-2001 były prowadzone w oparciu o wyniki Powszechnego Spisu Ludności i Mieszkań 1988. W kolejnych latach uwzględniano dane wynikające z: udokumentowanych faktów urodzeń, zgonów, migracji na pobyt stały (wewnętrznych oraz zagranicznych), jak również zmian administracyjnych.

Tabl. I. 5. Stan i struktura ludności według wieku w latach 1988 i 2002

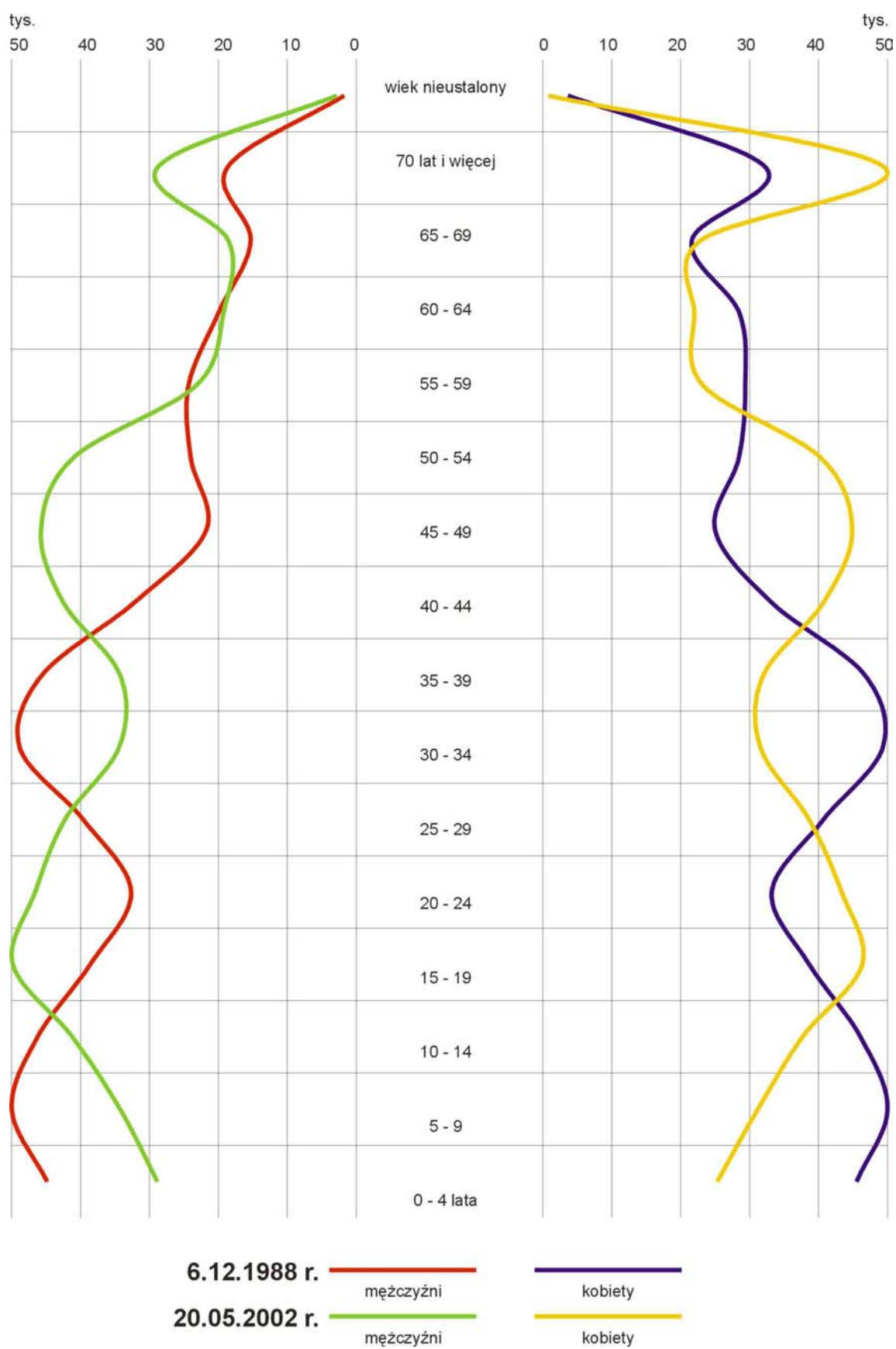
Wyszczególnienie	Ogółem ^a	Ludność w wieku				
		przed- produk- cyjnym (0-17 lat)	produkcyjnym (mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat)			poproduk- cyjnym (mężczyźni 65 lat i więcej, kobiety 60 lat i więcej)
			razem	mobilnym (18-44 lata)	niemobilnym (mężczyźni 45-64 lata, kobiety 45-59 lat)	
w tysiącach						
OGÓLEM 2002	1008,9	241,9	632,5	408,0	224,5	134,3
1988	982,9	315,7	562,3	404,5	157,7	104,1
Miasta 2002	651,0	146,2	418,7	265,0	153,7	86,0
1988	627,1	200,2	367,7	265,4	102,3	58,7
Wieś 2002	357,9	95,7	213,7	143,0	70,9	48,3
1988	355,8	115,5	194,6	139,1	55,4	45,4
w odsetkach						
OGÓLEM 2002	100,0	24,0	62,7	40,4	22,3	13,3
1988	100,0	32,2	57,2	41,2	16,0	10,6
Miasta 2002	100,0	22,5	64,3	40,7	23,6	13,2
1988	100,0	32,0	58,6	42,3	16,3	9,4
Wieś 2002	100,0	26,7	59,8	40,0	19,8	13,5
1988	100,0	32,5	54,7	39,1	15,6	12,8

^a W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym wieku (0,2 tys. osób w 2002 r. oraz 0,8 tys. osób w 1988 r.)

W stosunku do 1988 r. wzrosła zarówno liczebność (o 70,3 tys. osób) jak i odsetek (o 5,5 pkt %) ludności w wieku produkcyjnym. Przy czym, grupa wieku mobilnego (18-44 lata) pozostała prawie bez zmian, a istotnie zwiększyła się liczba (o 66,8 tys. osób) i odsetek (o 6,3 pkt %) grupy ludności w wieku produkcyjnym niemobilnym (45-64 lata mężczyźni oraz 45-59 lat kobiety). Jest to związane z przejściem do wieku niemobilnego, osób urodzonych w okresie wyżu demograficznego w połowie lat 50-tych, czyli osiągnięciem przez nie co najmniej 45 roku życia.

W 2002 r. zwiększył się także – do 13,3% (tj. o 2,7 pkt %) – udział ludności w wieku poprodukcyjnym (w 1988 r. wynosił 10,6%). W stosunku do poprzedniego spisu liczba osób w wieku emerytalnym wzrosła o ponad 30 tys. Zmiany w strukturze wieku ludności w poszczególnych grupach wieku przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Ludność według wieku w latach 1988 i 2002. (Stan w dniu spisu)

Na skutek zmian w ekonomicznych grupach wieku obniżył się współczynnik obciążenia, to znaczy, że w 2002 r. na każde 1000 osób w wieku produkcyjnym przypadało 594 osób w wieku nieprodukcyjnym; o 153 osób mniej niż miało to miejsce w 1988 r.; w miastach o 149 osoby mniej, na wsi o 154. Wskaźnik ten wykazał spadek w odniesieniu do mężczyzn o 154 punkty oraz o 149 - dla kobiet.

Tabl. I. 6. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym

Wyszczególnienie		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓLEM	2002	594	510	685
	1988	747	664	834
Miasta	2002	555	481	629
	1988	704	644	764
Wieś	2002	673	562	802
	1988	827	698	978

Należy podkreślić zmiany, jakie wystąpiły w strukturze wieku ludności w 2002 r. w porównaniu do danych bilansowych z końca 2001 r. Zmiany te dotyczyły przede wszystkim zmniejszenia liczby i odsetka osób w wieku produkcyjnym, zwłaszcza mobilnym. W 2002 r. grupa osób w wieku produkcyjnym liczyła o 11,7 tys. mniej niż w bilansie na koniec 2001 r. (odsetek zmniejszył się o 0,2 pkt %), z tego liczba osób w wieku mobilnym zmniejszyła się o 13,5 tys. (z 41,1% do 40,4%), a w wieku niemobilnym nieznacznie wzrosła o 1,7 tys. osób. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym była mniejsza o 3,7 tys. osób w porównaniu do końca 2001 r. (udział procentowy tej grupy pozostał bez zmian), natomiast wiek poprodukcyjny zmniejszył się minimalnie (odsetek zmniejszył się o 0,2 pkt %).

STAN CYWILNY

W spisie ludności 2002 r. po raz pierwszy badano prawny stan cywilny ludności. We wszystkich poprzednich spisach badano wyłącznie stan cywilny faktyczny.

Dla umożliwienia pogłębionej analizy sytuacji rodzinnej pytano osoby o stanie cywilnym prawnym żonaty i zamężna czy pozostają w związku małżeńskim, czy też faktycznie małżeństwo rozpadło się, ale ten rozpad nie został usankcjonowany prawnie (przez rozwód lub separację).

Stan cywilny prawny

Ze względu na przepisy prawa, określające dolną granicę wieku umożliwiającą zawieranie związków małżeńskich obowiązujące w poszczególnych krajach, w spisach ludności przyjęto ustalenie stanu cywilnego dla osób będących w wieku 15 lat i więcej.

Tabl. I. 7. Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego, płci i grup wieku w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem w tys.	W wieku					
		19 lat i mniej	20-24	25-29	30-59	60 lat i więcej	nieustalo- nym
Mężczyźni w tys.	394,0	47,1	43,9	39,6	204,8	58,6	0,1
		w odsetkach					
Kawalerowie	137,9	99,9	89,4	51,7	14,2	3,5	32,0
Żonaci	228,1	0,1	9,6	46,0	77,9	78,8	31,0
pozostający w małżeństwie	223,7	0,1	9,4	45,2	76,3	77,4	31,0
niepozostający w małżeństwie	4,4	-	0,2	0,8	1,6	1,4	-
Wdowcy	10,8	-	-	0,0	1,3	13,8	1,7
Rozwiedzeni	15,2	-	0,1	1,3	6,1	3,6	8,6
Separowani	0,3	-	0,0	0,1	0,1	0,1	-
Nieustalony	1,7	0,0	0,8	0,7	0,4	0,2	31,0
Kobiety w tys.	426,8	45,6	42,6	37,9	208,3	92,3	0,1
		w odsetkach					
Panny	110,1	99,0	74,5	33,3	8,0	4,4	20,9
Zamężne	232,2	1,0	24,0	62,7	77,3	39,8	34,9
pozostające w małżeństwie	226,6	1,0	23,3	61,2	75,4	38,9	34,9
niepozostające w małżeństwie	5,7	0,0	0,7	1,5	1,9	0,9	-
Wdowy	60,9	-	0,1	0,3	6,3	51,6	9,3
Rozwiedzione	21,3	0,4	0,4	2,8	7,9	3,9	2,3
Separowane	0,5	-	0,0	0,1	0,2	0,1	-
Nieustalony	1,7	0,0	0,9	0,7	0,4	0,3	32,6

Blisko 100% (99,9%) mężczyzn w wieku od 15 do 19 lat stanowią kawalerowie; odsetek panien jest niższy - nie przekracza 99,0% omawianej populacji (p. wykres 2). Ta różnica wskaźnika wynika z różnego wieku zawierania małżeństwa - kobiety w chwili ślubu są przeciętnie o dwa lata młodsze w porównaniu z mężczyznami.

Odsetek żonatyh mężczyzn jest nieco wyższy (57,9%) w porównaniu z zamężnymi kobietami (54,4%). Ta różnica wynika z wyższej umieralności mężczyzn, powodującej częstsze owdowienia kobiet. Wpływ wyższej umieralności mężczyzn uwidacznia się już w grupie osób w wieku 30-59 lat. Odsetek mężatek w tej grupie wieku jest nieznacznie niższy (o 0,5 pkt %) w porównaniu z odsetkiem żonatyh; w przypadku ludności starszej (w wieku 60 lat i więcej) różnica ta jest bardzo duża.

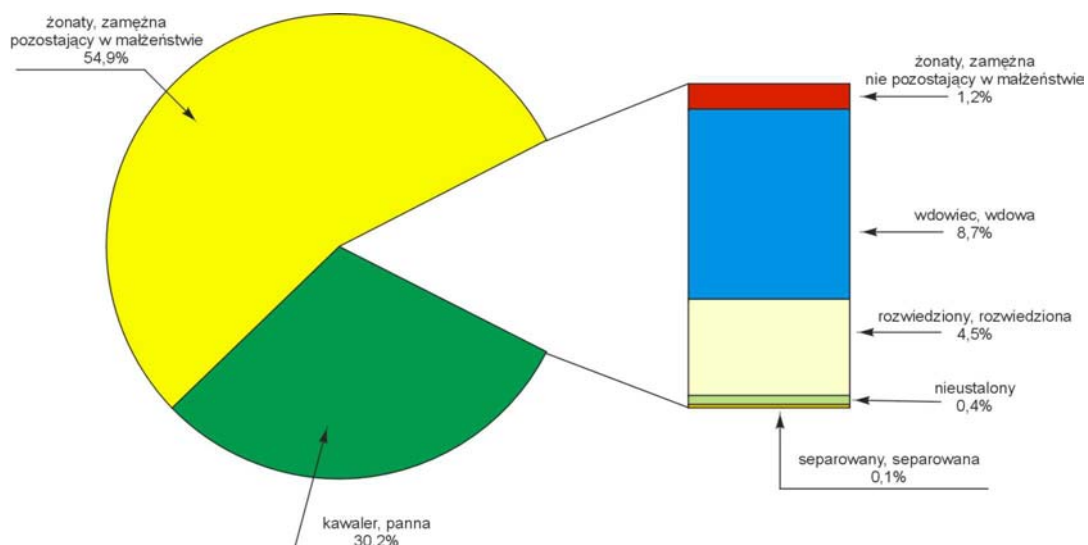
Większość osób o stanie cywilnym żonaty i zamężna pozostaje faktycznie w związku małżeńskim. Nie wszystkie małżeństwa okazują się jednak trwałe. Niewielki odsetek małżonków (odpowiednio 1,9% mężczyzn i 2,5% kobiet) zrezygnowało z życia we wspólnocie małżeńskiej. W każdej grupie wieku występują przypadki rozstań małżonków. Wraz z wiekiem osób wzrasta odsetek kobiet i mężczyzn, którzy nie pozostają we wspólnocie małżeńskiej, ale nie sankcjonujących tej sytuacji werdyktem sądowym. Odsetek takich osób zmniejsza się dopiero w przypadku osób starszych, będących w wieku 60 lat i więcej.

Odsetek wdów jest ponad pięciokrotnie wyższy (14,3%) w porównaniu z odsetkiem wdowców (2,7%). Natomiast rozwiedzeni stanowią w województwie lubuskim nieliczną grupę osób (3,9% mężczyzn i 5,0% kobiet). Odsetki rozwiedzionych wzrastają w kolejnych grupach wieku i maleją w grupie osób starszych (tj. w wieku 60 lat i więcej).

W spisie 2002 po raz pierwszy badano osoby separowane prawomocnym orzeczeniem sądu. Sądy orzekają separacje od 2000 r., wobec czego grupa ta jest nieliczna.

Dla 0,4% kobiet i mężczyzn nie udało się ustalić stanu cywilnego prawnego.

Wykres 2. Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego prawnego w 2002 r.

Zauważa się różnice dotyczące struktury stanu cywilnego w zależności od miejsca zamieszkania osób. W miastach jest niższy odsetek kawalerów (33,6%) w porównaniu z mężczyznami mieszkającymi na wsi (37,5%). Odsetki panien kształtują się odwrotnie (odpowiednio: 26,2% w miastach i 24,9% na wsi). Podobne tendencje obserwuje się w przypadku osób żonaty (58,7% i 56,4%) i zameżnych (53,5% i 56,1%). Odsetek osób owdowiałych jest wyższy na wsi (odpowiednio 2,6% i 2,9% mężczyzn oraz 13,5% i 15,8% kobiet), natomiast rozwiedzionych – w miastach (4,4% oraz 2,8% mężczyzn i 6,1% i 2,8% kobiet), ponieważ zdecydowanie częściej rozwodzą się mieszkańcy miast.

Z punktu widzenia rozwoju ludnościowego bardzo ważny jest odsetek osób żonaty i zameżnych, decydujących o liczbie ludności, ponieważ większość dzieci rodzi się w związkach małżeńskich.

Stan cywilny faktyczny

W spisie ludności 2002 stan cywilny faktyczny określano w sposób wtórny, na podstawie charakteru związku, w jakim faktycznie żyje dana osoba. Osoby płci przeciwnej żyjące w związkach nieformalnych (kohabitanci), niezależnie od ich stanu cywilnego prawnego, traktowane są jako pary tworzące związki nazywane w spisie „związkami partnerskimi”.

We wszystkich dotychczasowych spisach osoby tworzące związki nieformalne, partnerskie, wykazywane były łącznie z małżonkami. W związku ze zwiększaniem się liczby związków partnerskich (oraz prawnym uznaniem rodzin innych typów w niektórych krajach) ONZ zaproponowała, żeby w miarę możliwości w spisie przeprowadzonym około 2000 r. ukazać odrębnie liczbę związków małżeńskich i partnerskich. Małżeństwa i związki partnerskie będą opisane przy omawianiu rodzin, natomiast dla porównania struktury osób według stanu cywilnego faktycznego ustalonego w spisach z 1988 r. i 2002 r. partnerzy zostaną wykazani łącznie z małżonkami (p. tabl. I. 8).

W okresie blisko 14 lat, które upłynęły od ostatniego spisu, nastąpiły istotne zmiany dotyczące struktury ludności według stanu cywilnego faktycznego. Zauważa się przede wszystkim znaczny przyrost liczby ludności, która pozostaje w stanie cywilnym kawalerskim i panińskim, a zmniejszenie się liczby osób pozostających w związku małżeńskim na wsi. Jest to spowodowane spadkiem liczby zawieranych

małżeństw, obserwowanym w latach 90-tych. Trudna sytuacja na rynku pracy dotycząca znaczną liczbę młodych ludzi nie sprzyja podejmowaniu decyzji prorodzinnych.

Struktura ludności według stanu cywilnego uwarunkowana jest:

1. Czynniki demograficznymi:
  - a) liczba młodzieży wpływa na liczbę kawalerów i panien oraz na liczbę potencjalnych małżeństw, zawieranych głównie przez osoby w przedziale wieku 20-29 lat,
  - b) liczba osób starszych wpływa na liczbę osób owdowiałych, a ponieważ przeciętnie kobiety żyją dłużej od mężczyzn struktura stanu cywilnego osób starszych jest różna w zależności od płci,
2. Sytuacją społeczno-gospodarczą kraju.

Tabl. I. 8. Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego, płci i miejsca zamieszkania w latach 1988 i 2002

Stan cywilny faktyczny	Ogółem			Miasta			Wieś		
	1988	2002		1988	2002		1988	2002	
	w tys.	1988= =100		w tys.	1988= =100		w tys.	1988= =100	
Mężczyźni	345,0	394,0	114,2	217,6	254,1	116,8	127,5	140,0	109,8
Pozostający w stanie wolnym ^a	109,2	165,9	151,9	66,0	104,9	158,9	43,2	61,0	141,1
Pozostający w stanie małżeńskim	235,8	228,1	96,7	151,6	149,1	98,4	84,3	79,0	93,7
Kobiety	369,1	426,8	115,6	241,3	284,7	118,0	127,8	142,1	111,2
Pozostające w stanie wolnym ^a	130,8	194,6	148,8	87,7	132,2	150,9	43,1	62,3	144,5
Pozostające w stanie małżeńskim	238,3	232,2	97,5	153,6	152,5	99,2	84,6	79,8	94,3

^a Kawalerowie, panny, wdowcy, wdowy, rozwiedzeni oraz o nieustalonym stanie cywilnym

Odsetek osób żonatyh i zamężnych w 2002 r. jest niższy, ponieważ w okresie międzypisowym zwiększyła się liczba związków partnerskich. W stosunku do 1988 r. zmalał odsetek zawieranych małżeństw zarówno w mieście, jak i na wsi (odpowiednio 10,5 pkt %i 9,8 pkt %).

LUDNOŚĆ W GOSPODARSTWACH ZBIOROWYCH

Gospodarstwem zbiorowym określa się osoby zamieszkujące w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Obiektem zbiorowego zakwaterowania jest zespół pomieszczeń zlokalizowanych w jednym lub kilku budynkach, zajętych przez jeden zakład świadczący usługi opiekuńczo-wychowawcze, opiekuńczo-lecznicze, hotelarskie bądź inne, w których zamieszkuje zwykle większa liczba osób.

Obiekty zbiorowego zakwaterowania można podzielić ze względu na okres zamieszkania na:

- ✓ *stałego zamieszkania, są to: domy pomocy społecznej dla emerytów, zakłady opiekuńczo-lecznicze dla przewlekle chorych lub upośledzonych, klasztory, domy zakonne,*

- ✓ *dłuższego zamieszkania, są to: internaty, domy studenckie, hotele pracownicze, domy dziecka,*
- ✓ *krótkotrwałego pobytu, są to m. in.: hotele, motele, pensjonaty, domy wczasowe, a także szpitale, sanatoria, prewentoria.*

W obiektach zbiorowego zakwaterowania zostało spisanych 12,3 tys. osób, co stanowi 1,2% ogółu spisanej ludności. W grupie tej jest 6,1 tys. mężczyzn oraz 6,2 tys. kobiet. Ponad 74% obiektów zlokalizowanych jest w miastach.

Największy odsetek ludności zamieszkującej obiekty zbiorowego zakwaterowania stanowili mieszkańcy: domów studenckich – 27,6%, internatów i burs – 22,0% oraz domów pomocy społecznej dla emerytów i osób starszych – 17,5%.

Tabl. I. 9. Ludność w gospodarstwach zbiorowych według typu obiektu zbiorowego zakwaterowania w 2002 r.

Typ obiektu zbiorowego zakwaterowania	Polska	Województwo lubuskie
	w odsetkach	
OGÓLEM	100,0	100,0
Internaty, bursy	15,0	22,0
Domy studenckie, asystenckie, słuchacze seminariów duchownych	31,7	27,6
Hotele pracownicze	4,9	6,0
Domy dziecka, rodzinne domy dziecka	4,2	4,1
Inne placówki opiekuńczo-wychowawcze	6,5	6,1
Domy pomocy społecznej dla emerytów i osób starszych	13,9	17,5
Domy pomocy społecznej dla samotnych kobiet w ciąży lub z małymi dziećmi	0,5	0,7
Zakłady opiekuńczo-lecznicze dla przewlekle chorych, hospicja	7,3	5,2
Zakłady psychiatryczne, ośrodki leczenia odwykowego	2,2	5,6
Klasztory, domy zakonne	8,7	2,2
Schroniska dla bezdomnych, noclegownie	3,4	1,8
Pozostałe (hotele, pensjonaty, sanatoria, kempingi itp.)	1,7	1,3

Rozdział II. STRUKTURA SPOŁECZNA LUDNOŚCI

WYKSZTAŁCENIE

Spis powszechny jest jedynym badaniem dostarczającym pełnych informacji o wykształceniu ludności. W 2002 r. wszystkim osobom będącym w wieku 13 lat i więcej ustalono najwyższy ukończony poziom wykształcenia szkolnego.

Przyjęta w spisie 2002 klasyfikacja poziomu wykształcenia jest nieco rozszerzona w stosunku do spisu 1988, dlatego w części dotyczącej analizy zmian uwzględniony został zakres porównywalny do 1988 r. Uwaga ta dotyczy również wieku osób: w 1988 r. badaniem poziomu wykształcenia objęte były osoby, które ukończyły 15 lat. W 2002 r., po reformie szkolnictwa z 1999 r., wprowadzającej 6-letnią szkołę podstawową i 3-letnie gimnazjum, badaniem poziomu wykształcenia objęto osoby w wieku 13 lat i więcej. Wszelkie porównania struktur poziomu wykształcenia ludności z obu spisów, zostały zaprezentowane z uwzględnieniem osób w wieku 15 lat i więcej.

Należy również zaznaczyć, że dane spisu 2002 – ze względu na termin jego przeprowadzenia (maj 2002 r., podczas gdy w 1988 r. był grudzień) – nie w pełni obrazują sytuację, ponieważ uczniowie różnych typów szkół, którzy kończyli naukę w 2002 r. w momencie spisu nie posiadali jeszcze świadectwa ukończenia szkoły i zostali zaliczeni do niższego poziomu wykształcenia. Dane spisowe dotyczą zatem sytuacji z początku roku szkolnego.

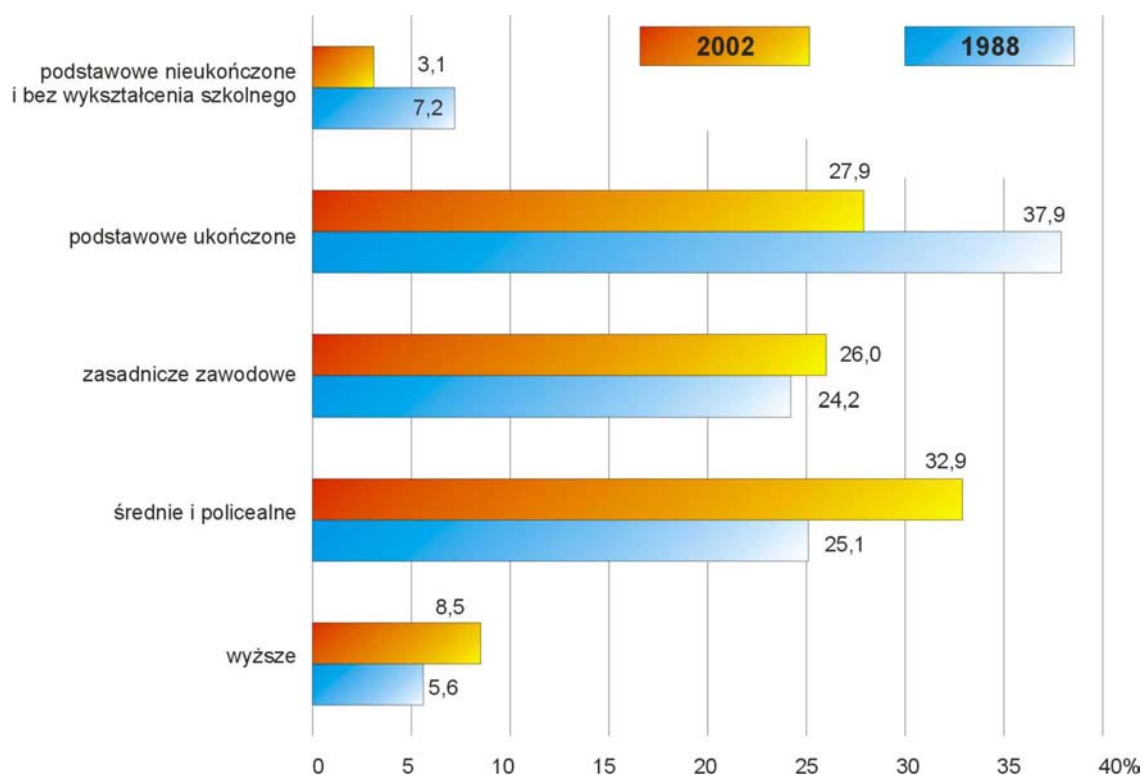
Tabl. II. 1. Ludność w wieku 15 lat i więcej według płci i poziomu wykształcenia w latach 1988 i 2002

Poziom wykształcenia	1988		2002		1988= =100	2002	
	w tys.	w odsetkach	w tys.	w odsetkach		męż- czyźni	kobiety
OGÓŁEM	714,1	100,0	820,8	100,0	114,9	394,0	426,8
Wyższe	40,1	5,6	69,7	8,5	173,7	33,1	36,6
Średnie i policealne	179,4	25,1	269,8	32,9	150,4	112,6	157,2
Zasadnicze zawodowe	173,0	24,2	213,3	26,0	123,3	132,1	81,2
Podstawowe ukończone	270,4	37,9	229,2	27,9	84,8	101,5	127,7
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	51,2 ^a	7,2 ^a	25,5	3,1	x	8,3	17,2
Nieustalony poziom wykształcenia	x	x	13,3	1,6	x	6,5	6,8

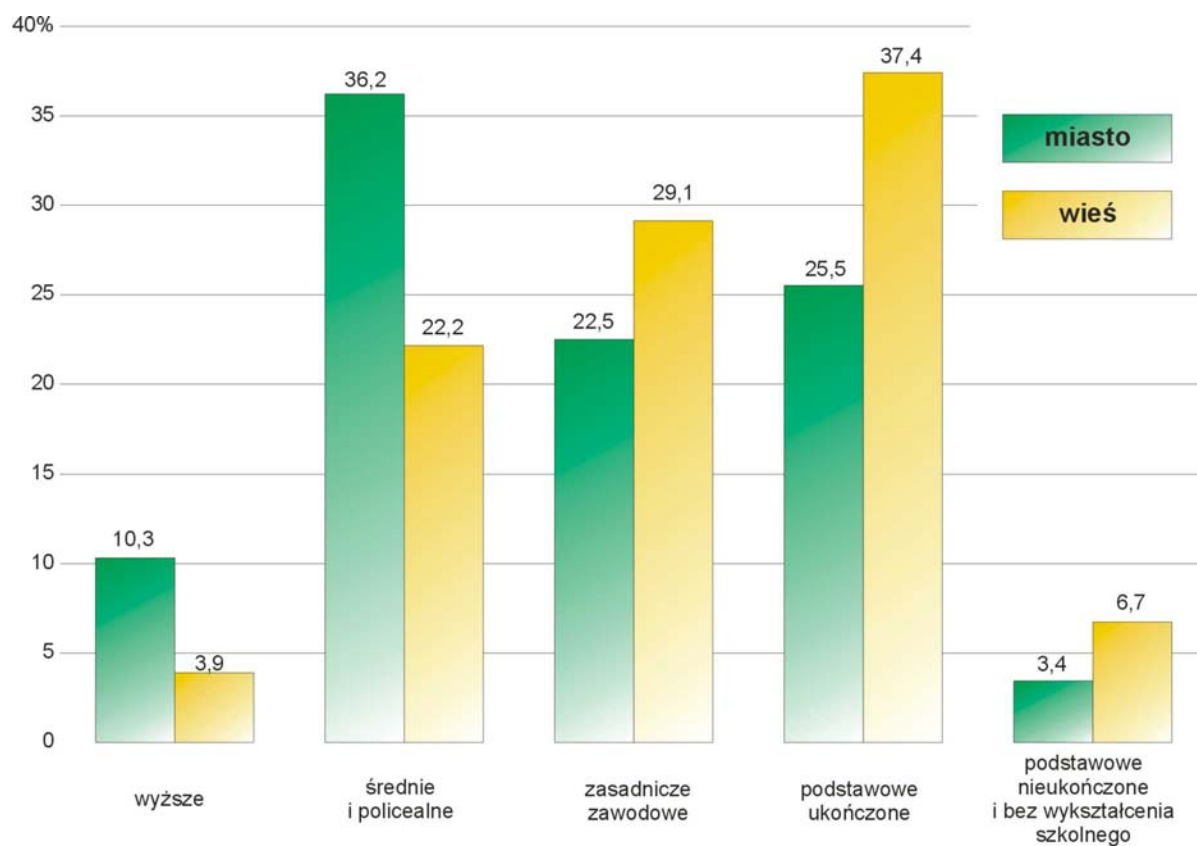
^a Łącznie z nieustalonym poziomem wykształcenia.

W tablicy II. 1 przedstawione zostały zmiany jakie zaszły w latach 1988-2002. Pozytywną tendencją jest stały wzrost odsetka osób z wykształceniem ponadpodstawowym; z 55% w 1988 r. do ponad 67% w 2002 r.; w tym czasie znacznie zmniejszył się udział osób z wykształceniem podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia szkolnego. Znaczące zmiany poziomu wykształcenia w okresie międzyspisowym nastąpiły również pod względem miejsca zamieszkania (p. wykresy 3 i 4).

Wykres 3. Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia w latach 1988 i 2002

Wykres 4. Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i miejsca zamieszkania w 2002 r.

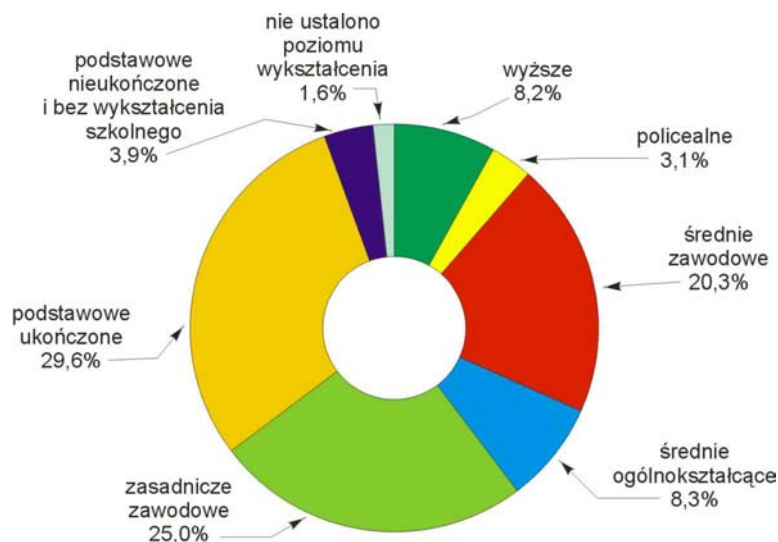
Analizując wyniki spisu 2002 należy przypomnieć, że dane o poziomie wykształcenia odnoszone są – po raz pierwszy – do ludności w wieku 13 lat i więcej, chociaż dla grupy 13-14 lat można mówić jedynie o wykształceniu podstawowym (ukończonym lub nieukończonym). W zwiększonej (o dwa roczniki – w stosunku do porównywanej z 1988 r.) populacji osób struktura poziomu wykształcenia przedstawia się następująco: wyższe – 8,2%, policealne – 3,1%, średnie zawodowe – 20,3%, średnie ogólnokształcące – 8,3%, zasadnicze zawodowe – 25,0%, podstawowe ukończone – 29,7%, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego – 3,9% (p. wykres 5). Dla 1,6% ludności nie ustalono poziomu ukończonego wykształcenia (dotyczy to głównie ludności przebywającej dłuższy czas za granicą).

Tabl. II. 2. Ludność w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia i grup wieku w 2002 r.

Grupy wieku	Ogółem	Poziom wykształcenia					nieustalony
		wyższe	średnie i policealne	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	
w tysiącach							
OGÓLEM	820,8	69,7	269,9	213,3	229,2	25,5	13,3
15-19	92,7	0,0	10,7	9,0	67,6	3,6	1,8
20-24	86,5	3,7	46,4	24,3	9,8	0,5	1,7
25-29	77,5	13,1	29,3	25,4	7,7	0,4	1,6
30-34	62,5	8,5	22,8	23,5	6,2	0,3	1,3
35-39	62,9	7,8	23,6	23,7	6,4	0,3	1,1
40-44	79,8	8,5	31,8	29,0	8,9	0,4	1,3
45-49	87,2	7,9	32,7	29,6	15,2	0,5	1,3
50-54	77,8	7,3	28,1	23,3	17,6	0,5	1,0
55-59	43,0	4,4	13,8	9,9	14,0	0,5	0,5
60-64	37,8	3,5	10,5	5,7	16,7	0,9	0,4
65 lat i więcej	113,1	5,0	20,2	9,8	59,2	17,7	1,2
Wiek nieustalony	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
w odsetkach							
OGÓLEM	100,0	8,5	32,9	26,0	27,9	3,1	1,6
15-19	100,0	0,0	11,5	9,7	72,9	3,9	1,9
20-24	100,0	4,3	53,6	28,1	11,4	0,5	2,0
25-29	100,0	16,9	37,9	32,8	9,9	0,5	2,0
30-34	100,0	13,6	36,5	37,5	9,9	0,5	2,0
35-39	100,0	12,4	37,5	37,7	10,1	0,5	1,7
40-44	100,0	10,6	39,8	36,4	11,2	0,5	1,6
45-49	100,0	9,0	37,6	34,0	17,4	0,5	1,5
50-54	100,0	9,4	36,1	30,0	22,6	0,6	1,3
55-59	100,0	10,2	32,0	23,0	32,5	1,1	1,2
60-64	100,0	9,3	27,8	15,1	44,2	2,4	1,1
65 lat i więcej	100,0	4,5	17,9	8,7	52,3	15,6	1,1
Wiek nieustalony	100,0	2,5	23,3	16,8	11,4	4,0	42,1

Wykres 5. Wykształcenie ludności w wieku 13 lat i więcej w 2002 r.

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

Spisy powszechne ludności są jedynym badaniem pełnym, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają szczegółową charakterystykę tej grupy ludności. Obecnie stosowane pojęcie „niepełnosprawność” w poprzednich latach funkcjonowało zamiennie z pojęciem „inwalidztwo”. Polska jest jednym z nielicznych krajów, w którym badanie zjawiska niepełnosprawności w spisach ludności stało się już tradycją.

Osobą niepełnosprawną jest taka osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osobę, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (zabawa, nauka, praca, samoobsługa).

Zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na 2 podstawowe grupy:

- osoby niepełnosprawne **prawnie** tj. takie, które posiadały odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony;
- osoby niepełnosprawne **tylko biologicznie** tj. takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych.

Kryterium do zakwalifikowania danej osoby do zbiorowości osób niepełnosprawnych **prawnie** jest posiadanie:

- aktualnego orzeczenia wydanego przez odpowiedni organ orzekający - dla osób w wieku 16 lat i więcej,
- uprawnienia do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego - dla dzieci poniżej 16 roku życia - tj. urodzonych po 20 maja 1986 r.

Dla potrzeb dalszej analizy osoby niepełnosprawne biologicznie, które posiadały jednocześnie odpowiednie orzeczenie został włączony do grupy niepełnosprawnych prawnie.

W spisie ludności 2002, dla osób w wieku 16 lat i więcej ustalono 3 stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany oraz lekki.

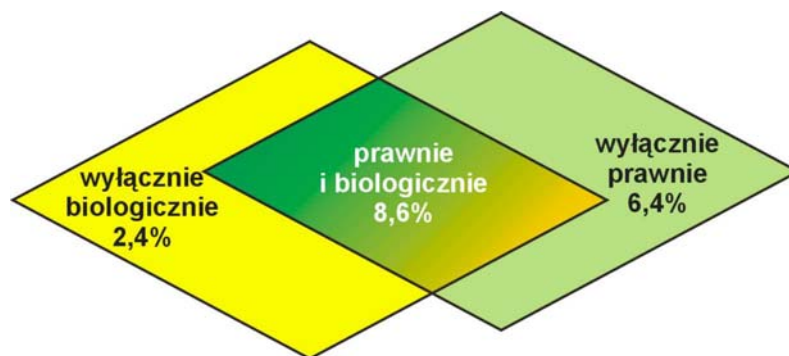
W 2002 r. liczba osób niepełnosprawnych w województwie lubuskim wynosiła 176,4 tys., co stanowiło 17,5% ogółu ludności. Oznacza to, że prawie co szósty mieszkaniec województwa był osobą niepełnosprawną.

Wśród osób niepełnosprawnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności (32,1% zbiorowości) oraz osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (28,5% zbiorowości).

Tabl. II. 3. Osoby niepełnosprawne według stopnia niepełnosprawności w 2002 r.

Osoby niepełnosprawne	Ogółem		Miasta		Wieś	
	w tys.	na 1000 ludności	w tys.	na 1000 ludności	w tys.	na 1000 ludności
OGÓŁEM	176,4	175	108,7	167	67,6	189
Mężczyźni	81,5	166	49,9	160	31,6	177
Kobiety	94,8	183	58,8	173	36,0	201
Prawnie - razem	151,7	185	93,7	174	58,0	206
W wieku 16 lat i więcej o stopniu niepełnosprawności:						
znacznym	147,8	180	91,2	169	56,6	201
umiarkowanym	32,0	39	19,4	36	12,6	45
lekkim	50,3	61	33,1	61	17,2	61
nieustalonym	56,7	69	34,4	64	22,3	79
W wieku 0-15 lat z uprawnieniami do zasiłku pielęgnacyjnego	8,8	11	4,3	8	4,5	16
Tylko biologicznie	24,6	24	15,0	23	9,7	27
Odczuwające ograniczenie sprawności:						
całkowite	3,9	21	2,5	22	1,4	18
poważne	24,6	24	15,0	23	9,7	27

Wykres 6. Osoby niepełnosprawne w 2002 r. (w odsetkach do ogółu ludności)

Tabl. II. 4. Osoby niepełnosprawne według płci i grup wieku w 2002 r.

Osoby niepełnosprawne	Ogółem	W tym w wieku							
		0-15 lat	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75 lat i więcej
	w tysiącach								
OGÓŁEM	176,4	6,1	6,1	6,3	14,1	44,9	37,7	36,7	24,4
Mężczyźni	81,5	3,5	3,5	3,7	7,6	22,1	19,3	14,5	7,3
Kobiety	94,8	2,6	2,6	2,6	6,5	22,8	18,4	22,2	17,1

Rozdział III. MIGRACJE LUDNOŚCI

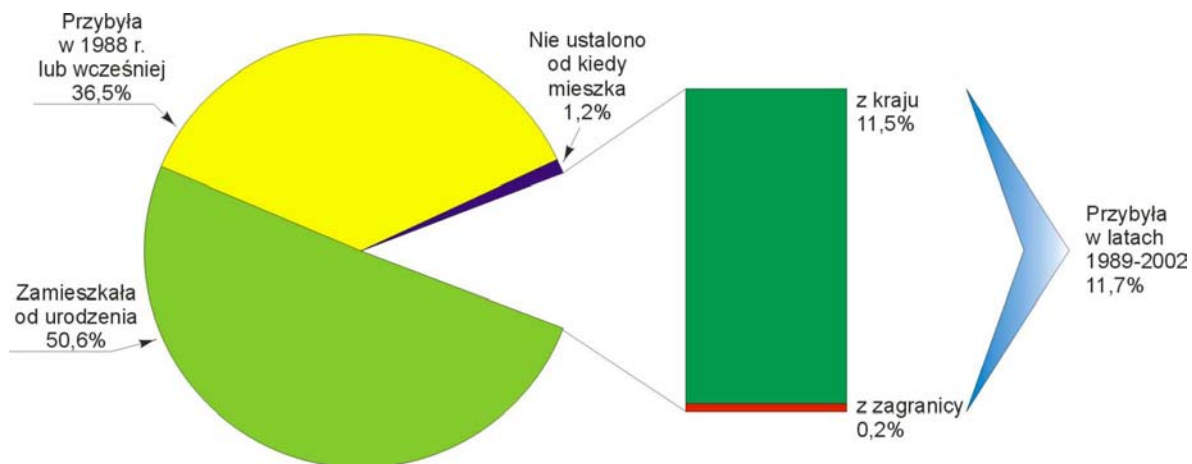
LUDNOŚĆ ZASIEDZIAŁA I MOBILNA

Ludność, która przebywała poza rodzinną miejscowością przez okres trwający 12 miesięcy lub dłużej i do niej powróciła, była traktowana w spisie jako ludność przybyła do tej miejscowości. Przez miejscowość należy tu rozumieć gminę miejską lub wiejską, a w przypadku gmin miejsko-wiejskich – część miejską lub wiejską gminy.

W spisie 2002 nie uwzględniano przerw w zamieszkiwaniu spowodowanych: odbywaniem zasadniczej służby wojskowej, przebywaniem w zakładach karnych, przebywaniem za granicą w placówkach dyplomatycznych, przebywaniem w innych miejscach z powodu działań wojennych; nie uwzględniano również nieobecności (nawet dłuższej) w takich przypadkach, kiedy osoba była poza miejscem (gminą) zamieszkania w momencie spisu.

Wyniki spisu ludności 2002 wskazują, że 50,6% ludności województwa lubuskiego mieszka w miejscowości aktualnego zamieszkania od urodzenia. Oznacza to, że 510,6 tys. osób nie opuszczało swojej miejscowości na okres 12 miesięcy lub na dłużej. Prawie 36,5% ludności przybyło lub powróciło (po nieobecności trwającej co najmniej 12 miesięcy) do miejscowości aktualnego zamieszkania przed 1989 r., a 11,7% w latach 1989-2002, czyli w ostatnim okresie międzyspisowym (p. wykres 7). Zatem ludność mobilna stanowiła 48,2% ogółu mieszkańców województwa. Większą mobilnością charakteryzują się kobiety, zarówno w mieście jak i na wsi (odpowiednio: 52,0% i 50,9%).

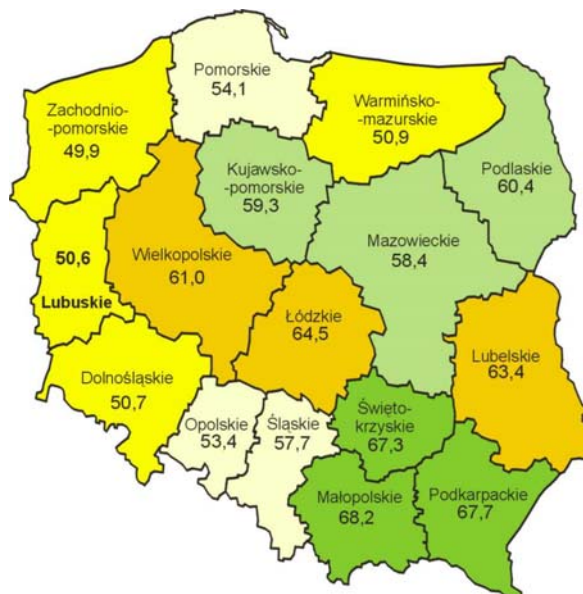
Wykres 7. Ludność faktycznie zamieszkała według okresu zamieszkiwania w obecnej miejscowości w 2002 r.

Nieco większą zasiedziałością charakteryzują się mieszkańcy wsi – 52,2% mieszkańców stwierdziło, że mieszka od urodzenia; tak samo odpowiedziało 49,7% mieszkańców miast. Większą zasiedziałością charakteryzują się mężczyźni, zarówno w mieście jak i na wsi (odpowiednio: 53,1% i 55,9%).

Zaobserwowano znaczne zróżnicowanie zasiedziałości w przekroju regionalnym (p. mapa 2). Generalnie, ludność zamieszkała w południowo-wschodniej, wschodniej oraz centralnej części kraju jest bardziej zasiedziałą. Największy odsetek ludności zamieszkałej od urodzenia odnotowano w woj. małopolskim (68,2%) i podkarpackim (67,7%), najmniejszy zaś w woj. zachodniopomorskim (49,9%). Najbardziej mobilni są mieszkańcy województw: północnej, zachodniej (woj. lubuskie – 50,6%) oraz południowo-zachodniej części Polski.

Mapa 2. Ludność zamieszkała od urodzenia (w odsetkach ludności ogółem w województwie) w 2002 r.

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

W spisie 2002 badano tylko ostatnią migrację danej osoby, zatem wobec tego, że jedna osoba mogła zmieniać miejsce zamieszkania nawet kilka razy w badanym okresie, faktów migracji było zdecydowanie więcej. Prezentowane poniżej dane dotyczą osób, które przybyły lub powróciły – po dłuższej nieobecności, (co najmniej 1 roku) – z innego miejsca w kraju - na pobyt stały lub czasowy.

W okresie międzypisowym do miejscowości aktualnego zamieszkania przybyło lub powróciło z innego miejsca w kraju 116,0 tys. osób – co stanowiło 11,5% ogółu ludności. Wśród osób migrujących przeważały kobiety (60,2%). Najlicniejszą grupę stanowiły osoby młode, w wieku 25-34 lata, przy czym wśród mężczyzn – osoby w wieku 30-34 lata, a wśród kobiet – w wieku 25-29 lat.

Tabl. III. 1. Migracje wewnętrzne według grup wiekowych i płci w 2002 r.

Grupy wiekowe	Ogółem w tys.	Mężczyźni	Kobiety
		w %	
OGÓLEM	116,0	48,1	51,9
0 – 4 lata	2,8	1,2	1,2
5 – 9	6,5	2,9	2,7
10 – 14	9,6	4,3	4,0
15 – 19	10,7	4,7	4,6
20 – 24	13,0	4,5	6,7
25 – 29	16,7	6,3	8,1
30 – 34	16,5	6,8	7,4
35 – 39	11,8	5,4	4,8
40 – 44	8,6	3,9	3,5
45 – 49	6,5	3,0	2,6
50 – 54	4,4	2,0	1,7
55 – 59	2,0	0,9	0,9
60 – 64	1,7	0,7	0,8
65 – 69	1,4	0,5	0,7
70 – 74	1,3	0,5	0,7
75 – 79	1,2	0,3	0,7
80 – 84	0,7	0,2	0,4
85 i więcej	0,6	0,1	0,4
Wiek nieustalony	0,0	0,0	0,0

MIGRACJE ZAGRANICZNE

Prezentowane w tym dziale liczby obejmują osoby, które przybyły z zagranicy na pobyt stały, tj. imigrantów, którzy otrzymali prawo stałego pobytu (osiedlenia się) w Polsce oraz mieszkańców Polski, którzy przebywali za granicą czasowo 12 miesięcy lub dłużej i w latach 1989-2002 powrócili do miejscowości aktualnego zamieszkania na pobyt stały lub czasowy.

W latach 1989-2002 do miejscowości aktualnego zamieszkania przybyło lub powróciło z zagranicy 2,4 tys. osób, co stanowiło 0,2% ogółu ludności. Podobnie jak w przypadku migracji wewnętrznych, wśród migrujących osób przeważały kobiety (54,2%). Najliczniejszą grupę stanowiły osoby młode, będące w wieku 30-39 lat. Najliczniejszą wśród migrujących mężczyzn była grupa w wieku 35-39 lat, a wśród kobiet w wieku 25-29 lat.

MIGRACJE ZAGRANICZNE NA POBYT CZASOWY

Imigranci przebywający czasowo

W spisie ludności 2002 spisano 1,0 tys. imigrantów, czyli osób mieszkających na stałe za granicą, a przebywających w województwie lubuskim czasowo – powyżej 2 miesięcy. Ponad 0,7 tys. to imigranci długookresowi – przebywający na terenie województwa 12 miesięcy lub dłużej, a 0,3 tys. to imigranci krótkookresowi - przebywający od 2 do 12 miesięcy. Imigranci z zagranicy nie zostali włączeni do ludności województwa, prezentowanej w tym raporcie.

W obu grupach (imigrantów krótko- i długookresowych) nieznacznie przeważali mężczyźni, najliczniejsze były osoby w wieku 20-29 lat.

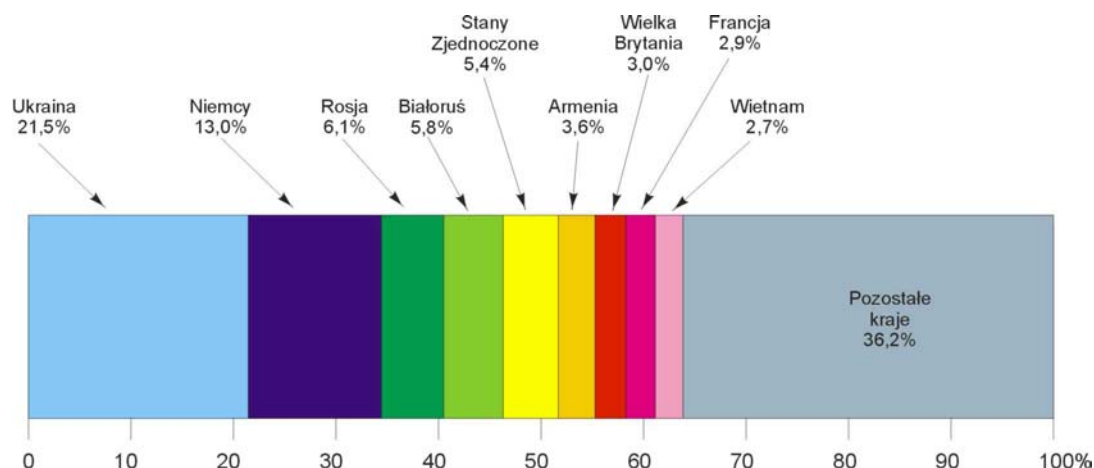
Tabl. III. 2. Imigranci przebywający czasowo powyżej 2 miesięcy według płci i wieku w 2002 r.

Grupy wiekowe	Ogółem	W tym kobiety	Od 2 do 12 miesięcy		12 miesięcy i więcej	
			razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
OGÓŁEM	955	456	295	137	660	319
0 – 4 lata	43	21	23	10	20	11
5 – 9	39	18	11	9	28	9
10 – 14	52	27	4	3	48	24
15 – 19	45	21	11	4	34	17
20 – 24	104	71	49	31	55	40
25 – 29	124	74	32	15	92	59
30 – 34	121	56	23	12	98	44
35 – 39	104	48	26	9	78	39
40 – 44	81	35	20	8	61	27
45 – 49	71	25	29	9	42	16
50 – 54	49	13	20	6	29	7
55 – 59	51	18	18	5	33	13
60 – 64	36	14	16	8	20	6
65 – 69	15	6	6	4	9	2
70 – 74	7	2	2	1	5	1
75 – 79	6	3	1	1	5	2
80 – 84	4	1	2	-	2	1
85 i więcej	2	2	1	1	1	1
Wiek nieustalony	1	1	1	1	-	-

Sytuację imigrantów przebywających na terenie Polski czasowo przedstawia wykres 8.

Krajami poprzedniego pobytu imigrantów były najczęściej Ukraina(7,3 tys.) lub Niemcy (4,4 tys.), a w następnej kolejności: Rosja, Białoruś i Stany Zjednoczone.

Wykres 8. Imigranci przebywający w Polsce czasowo (powyżej 2 miesięcy) według krajów poprzedniego zamieszkania w 2002 r.

Emigranci przebywający czasowo za granicą

W momencie spisu 15,6 tys. osób, będących stałymi mieszkańcami województwa lubuskiego, przebywało za granicą powyżej 2 miesięcy, a 11,2 tys. (72,1%) z nich przebywało 12 miesięcy i więcej (niekiedy nawet kilkanaście lat) – są to tzw. migracje długookresowe. Wszystkie osoby, które przebywają za granicą, a nie dokonały wymeldowania z miejsca pobytu stałego, są zaliczane do przebywających czasowo za granicą (bez względu na czas tego pobytu) i zostały włączone do stanów ludności województwa prezentowanych w tym raporcie.

Wśród emigrantów z województwa lubuskiego przeważają kobiety, które stanowią 61,5% ogółu osób przebywających za granicą. Wśród mężczyzn przebywających za granicą co najmniej 12 miesięcy najczęściej jest osób w wieku 40 – 44 lat, wśród kobiet w wieku 25 – 29 lat.

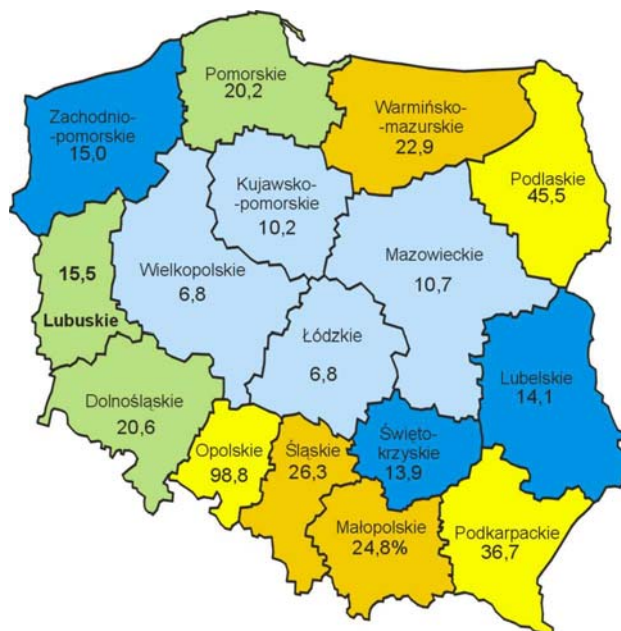
Tabl. III. 3. Emigranci przebywający czasowo powyżej 2 miesięcy za granicą według płci i wieku w 2002 r.

Grupy wiekowe	Ogółem	W tym kobiety	Od 2 do 12 miesięcy		12 miesięcy i więcej	
			razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety
OGÓLEM	15594	9571	4346	2753	11248	6818
0 – 4 lata	321	158	86	50	235	108
5 – 9	484	237	78	46	406	191
10 – 14	554	258	76	37	478	221
15 – 19	929	563	269	197	660	366
20 – 24	2308	1633	1037	777	1271	856
25 – 29	2699	1840	824	500	1875	1340
30 – 34	1964	1258	431	239	1533	1019
35 – 39	1704	979	374	203	1330	776
40 – 44	1591	868	391	231	1200	637
45 – 49	1328	722	337	186	991	536
50 – 54	811	460	207	120	604	340
55 – 59	353	221	108	75	245	146
60 – 64	210	145	51	36	159	109
65 – 69	133	91	31	20	102	71
70 – 74	99	70	23	20	76	50
75 – 79	44	33	14	11	30	22
80 – 84	21	16	3	3	18	13
85 i więcej	15	10	1	1	14	9
Wiek nieustalony	26	9	5	1	21	8

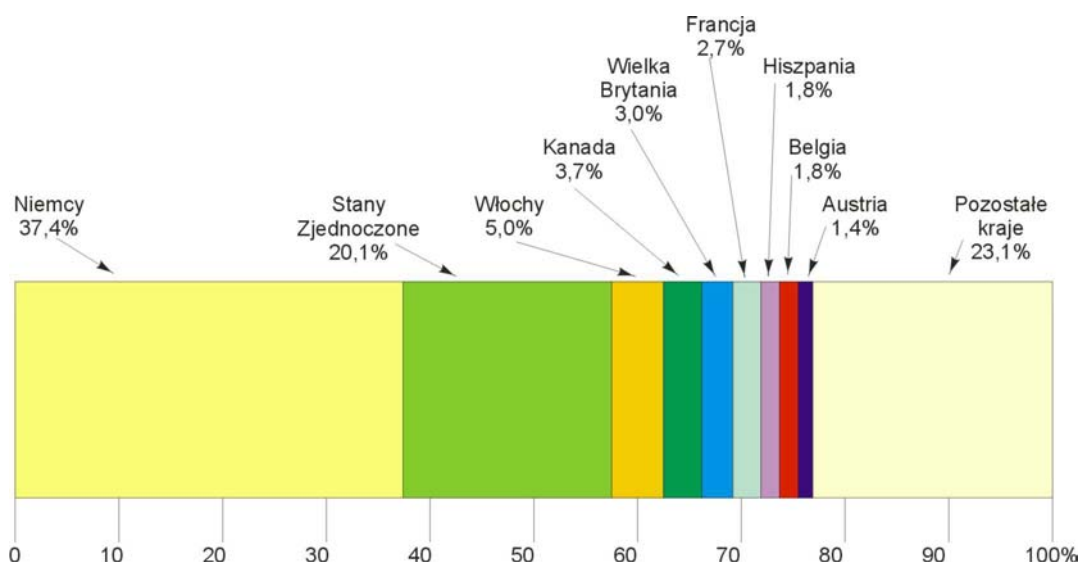

Analizując liczbę emigrantów przypadającą na 1000 mieszkańców danego województwa, na pierwszym miejscu należy wymienić województwo opolskie, gdzie na 1000 mieszkańców przypada ok. 99 osób przebywających za granicą (p. mapa 3). Następne miejsca zajmują województwa: podlaskie (ok. 46) i podkarpackie (ok. 37). Najmniejszy wskaźnik odnotowano dla województw wielkopolskiego i łódzkiego (po ok. 7 emigrantów na 1000 mieszkańców). Natomiast w województwie lubuskim na 1000 mieszkańców przypada ponad 15 osób przebywających za granicą.

Mapa 3. Liczba emigrantów na 1000 mieszkańców w 2002 r.

Wykres 9. Główne kierunki emigracji mieszkańców Polski

Rozdział IV. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI

Z punktu widzenia analizy rynku pracy ludność w wieku 15 lat i więcej można podzielić - zgodnie z międzynarodowymi standardami - na trzy podstawowe kategorie: pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Pracujący i bezrobotni tworzą razem kategorię aktywnych zawodowo.

*Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:*

- ✓ *wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierzawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,*
- ✓ *nie wykonywały pracy (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych, strajku), ale formalnie miały pracę jako pracownicy najemni bądź pracujący na własny rachunek.*

Bezrobotni są to osoby w wieku 15 –74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:

- ✓ *w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,*
- ✓ *aktywnie poszukiwały pracy tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni - tydzień badany), aby znaleźć pracę,*
- ✓ *były gotowe (zdolne) podjąć pracę w tygodniu badanym i następnym.*

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie.

Ludność bierną zawodowo (tzn. pozostająca poza siłą roboczą) stanowią osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu:

- ✓ *nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,*
- ✓ *nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były zdolne (gotowe) do jej podjęcia w tygodniu badanym i następnym.*

Wymienione trzy grupy ludności możliwe są do wyodrębnienia począwszy od 1990 r., tj. od początku transformacji ustrojowej. Dla lat wcześniejszych - w tym również dla roku objętego poprzednim spisem ludności (1988 r.) - nie notowano w Polsce zjawiska bezrobocia. W związku z tym, przed 1990 r. wyróżniano tylko dwie kategorie ludności: czynnych i biernych zawodowo.

*W spisie ludności 1988 do **czynnych zawodowo** zaliczano:*

- ✓ *osoby pracujące, dla których praca była głównym źródłem utrzymania oraz*
- ✓ *osoby posiadające główne niezarobkowe źródło i jednocześnie pracujące (praca stanowiła dla nich dodatkowe źródło utrzymania).*

*Jako **biernych zawodowo** traktowano osoby posiadające wyłącznie własne niezarobkowe źródło utrzymania oraz wszystkie osoby pozostające na utrzymaniu.*

W celu analizy zmian na rynku pracy w okresie między obu spisami, w tym rozdziale dokonano porównania wyników spisu ludności 2002, dotyczących liczby i charakterystyki aktywnych zawodowo, z informacjami o osobach czynnych zawodowo pochodzących ze spisu 1988. Dla obu okresów porównano również populacje biernych zawodowo. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że wnioskując na podstawie prezentowanych danych należy w każdym przypadku mieć na uwadze występujące w kolejnych spisach różnice metodyczne w zaliczaniu wybranych zbiorowości do rozważanych kategorii ludności (aktywnych/czynnych lub biernych zawodowo).

W 1988 r. ludność czynna zawodowo (aktywna) liczyła 458,0 tys. osób. W spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2002 r. zanotowano 438,2 tys. osób aktywnych zawodowo. Jednocześnie dla 20,1 tys. osób nie ustalono statusu na rynku pracy (w większości były to osoby przebywające w momencie spisu za granicą, dla których nie uzyskano informacji czy osoby te pracują, aktywnie poszukują pracy czy są bierne zawodowo). Jednak uwzględniając nawet pewne zaniżenie w spisie liczby aktywnych zawodowo (z powodu braku informacji o statusie na rynku pracy) widoczne jest istotne zmniejszenie populacji reprezentującej realne zasoby pracy, chociaż w rozważanym okresie ogólna liczba ludności w wieku 15 lat i więcej zwiększyła się o 106,7 tys. osób (p. tabl. IV. 1).

Tabl. IV. 1. Ludność w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej, płci i miejsca zamieszkania w latach 1988 i 2002

Wyszczególnienie	1988			2002			
	ogółem	czynni zawodowo	bierni zawodowo	ogółem	aktywni zawodowo	bierni zawodowo	nieustalony status na rynku pracy
	w tysiącach						
OGÓŁEM	714,1	458,0	256,1	820,8	438,2	362,5	20,1
mężczyźni	345,1	251,5	93,6	394,0	235,9	148,8	9,3
kobiety	369,0	206,5	162,5	426,8	202,3	213,7	10,8
Miasta	458,9	284,6	174,3	538,8	287,9	235,1	15,8
Wieś	255,2	173,4	81,8	282,0	150,3	127,4	4,3

Jednocześnie nastąpił wzrost liczby osób biernych zawodowo (w wieku 15 lat i więcej). Grupa ta w 1988 r. liczyła 256,1 tys., natomiast w 2002 r. - 362,5 tys. Tak duży przyrost świadczy o nasileniu procesu dezaktywizacji zawodowej ludności w badanym okresie.

Omawiane zmiany w populacji aktywnych zawodowo, a także wśród osób biernych zawodowo w większym stopniu uwidoczniły się w zbiorowości mężczyzn niż kobiet, a biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania - większe zmiany zanotowano wśród mieszkańców wsi.

Liczebność populacji aktywnych zawodowo mężczyzn zmniejszyła się pomiędzy 1988 r. a 2002 r. o 15,6 tys. osób, tj. o 6,2%, a liczba aktywnych zawodowo kobiet była w 2002 r. niższa o 4,2 tys., tj. o 2,0% w porównaniu z wynikami uzyskanymi w spisie 1988. W tym samym okresie zbiorowość biernych zawodowo mężczyzn zwiększyła swe rozmiary o ponad połowę w stosunku do stanu z 1988 r. (o 55,2 tys. osób), a o 1/3 wzrosła populacja biernych zawodowo kobiet (o 51,2 tys.).

Liczba aktywnych zawodowo osób zamieszkałych na wsi była w 2002 r. mniejsza od notowanej w spisie z 1988 r. o 23,1 tys., tj. o 13,3%, natomiast grupa aktywnych zawodowo mieszkańców miast zmalała w tym czasie tylko o 3,3 tys., tj. o 1,2%. Jednocześnie w omawianym okresie liczba osób biernych zawodowo na wsi zwiększyła się o 45,6 tys., tj. o 55,7%, a w miastach o 60,8 tys., tj. o 34,9%.

Dogodną dla porównań zmian na rynku pracy miarą statystyczną jest współczynnik aktywności zawodowej^a. Współczynnik wyznaczony dla ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej wynosił w 1988 r. 64,1%, a w 2002 r. – 54,7%. Oznacza to, że w pierwszym z rozważanych okresów prawie 2/3 ludności w wieku 15 lat i więcej stanowili czynni zawodowo, podczas gdy czternaście lat później tylko niewiele ponad połowa ludności w tej grupie wieku pracowała lub poszukiwała pracy, tzn. była aktywna zawodowo (p. tabl. IV. 2).

Jeszcze większy spadek aktywności zawodowej w analizowanym okresie dotyczył ludności w wieku produkcyjnym (o 11,5 pkt %). Pomimo tych zmian, zarówno w 1988 r., jak i 2002 r. współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku produkcyjnym był wyższy niż liczony w stosunku do ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej.

Tabl. IV. 2. Współczynniki aktywności zawodowej ludności według płci i miejsca zamieszkania w latach 1988 i 2002

Wyszczególnienie	Dla osób w wieku 15 lat i więcej		Dla osób w wieku produkcyjnym	
	1988	2002	1988	2002
OGÓLEM	64,1	54,7	81,5	70,0
mężczyźni	72,9	61,3	86,9	73,4
kobiety	56,0	48,6	75,7	66,3
Miasta	62,0	55,0	77,4	70,1
Wieś	67,9	54,1	89,1	69,7

W obu analizowanych spisach powszechnych mężczyźni charakteryzowali się wyższą aktywnością zawodową niż kobiety (obrazują to współczynniki liczone zarówno w stosunku do ludności w wieku 15 lat i więcej, jak i w odniesieniu do ludności w wieku produkcyjnym). Wynika stąd, że obecnie na 100 mężczyzn w wieku 15 lat i więcej przypada przeciętnie 61 aktywnych zawodowo, a w grupie kobiet tylko 48 na 100 pracuje lub poszukuje pracy. Analiza powyższych danych wskazuje, że w okresie 1988-2002 zmniejszyła się rozpiętość między wskaźnikami wyznaczanymi dla mężczyzn i kobiet. W 1988 r. wynosiła ona 16,9 pkt %, a w 2002 r. - 12,7 pkt %. Zmiana ta jest efektem szybszego obniżania się aktywności zawodowej mężczyzn niż kobiet.

Porównanie dokonane na podstawie wyników dwóch ostatnich spisów dla ludności zamieszkałej w miastach i na wsi wykazało, że różnice - istotne w 1988 r. - uległy znacznemu zmniejszeniu w 2002 r. W 1988 r. zróżnicowanie między współczynnikami aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej zamieszkałej w miastach i na wsi wynosiło 5,9 pkt %, a w 2002 r. już tylko 0,9 pkt %.

Analiza danych nie tylko na terenie województwa lubuskiego, ale i całego kraju potwierdziła obniżenie się aktywności zawodowej ludności. Chociaż w przypadku dwóch województw - pomorskiego i wielkopolskiego - zbiorowość aktywnych zawodowo zwiększyła swą liczebność w okresie między spisami, to we wszystkich obserwowano zmniejszenie współczynników aktywności zawodowej (p. tabl. IV. 3).

Populacja aktywnych zawodowo w województwie lubuskim w 2002 r. stanowiła 95,7% stanu z 1988 r., a pod względem wartości współczynnika aktywności zawodowej zanotowano spadek o 9,4 pkt %.

W województwie lubuskim liczba biernych zawodowo wzrosła w analizowanym okresie o 41,5%.

^a Współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności danej kategorii (wyróżnianej np. ze względu na płeć, miejsce zamieszkania, wiek lub poziom wykształcenia).

Tabl. IV. 3. Ludność w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej i województw w latach 1988 i 2002

Wyszczególnienie	1988			2002			
	czynni zawodowo	bierni zawodowo	współ-czynnik aktywności zawodowej	aktywni zawodowo	bierni zawodowo	nieustalony status na rynku pracy	współ-czynnik aktywności zawodowej
	w tysiącach		w %	w tysiącach			w %
OGÓŁEM	18452,5	9816,6	65,3	16776,5	13456,2	1055,8	55,5
Dolnośląskie	1397,8	813,9	63,2	1276,2	1079,6	67,3	54,2
Kujawsko-pomorskie	950,8	562,6	62,8	920,4	730,5	29,4	55,8
Lubelskie	1136,9	502,2	69,4	967,7	776,8	35,4	55,5
Lubuskie	458,0	256,1	64,1	438,2	362,5	20,1	54,7
Łódzkie	1362,2	729,8	65,1	1205,0	937,5	40,7	56,2
Małopolskie	1566,2	727,7	68,3	1357,2	1152,1	98,3	54,1
Mazowieckie	2501,8	1316,9	65,5	2386,3	1707,9	150,6	58,3
Opolskie	539,3	265,6	67,0	429,7	356,5	92,0	54,7
Podkarpackie	1066,3	391,8	73,1	862,6	726,3	79,2	54,3
Podlaskie	598,7	280,9	68,1	517,5	402,2	55,4	56,3
Pomorskie	942,4	593,0	61,4	956,7	747,6	59,0	56,1
Śląskie	2315,3	1398,4	62,3	1991,8	1771,4	191,9	52,9
Świętokrzyskie	706,0	278,1	71,7	585,0	453,9	23,0	56,3
Warmińsko-mazurskie	635,2	363,1	63,6	608,8	496,3	37,3	55,1
Wielkopolskie	1494,1	895,3	62,5	1524,9	1153,0	36,2	56,9
Zachodniopomorskie	781,3	441,2	63,9	748,7	602,1	40,0	55,4

Obserwowane na poziomie województw zmiany aktywności zawodowej ludności były częściowo wynikiem zróżnicowania rozwoju gospodarczego poszczególnych regionów w okresie transformacji, odmiennego kształtowania się przepływu ludności pomiędzy kategoriami aktywnych/czynnych i biernych zawodowo, a także różnych wielkości przyrostu ogólnej liczby ludności w wieku 15 lat i więcej w badanym okresie.

Aktywni zawodowo według cech demograficzno-społecznych

Porównując dane dotyczące ludności aktywnej zawodowo według wieku w 2002 r. można zauważyć, iż wiek maksymalnej aktywności zawodowej różni się dla mężczyzn i kobiet - mężczyźni osiągnęli najwyższą aktywność zawodową w wieku 25-34 lata, a kobiety w wieku 35-44 lata.

Tabl. IV. 4. Aktywni zawodowo według wieku i płci w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	15-24 lata	25-34	35-44	45-54	55-64	65 lat i więcej
	w tysiącach						
OGÓŁEM^a	438,2	66,9	117,1	119,5	109,3	20,2	5,0
Mężczyźni ^a	235,9	37,2	63,4	61,6	57,8	12,7	3,1
Kobiety ^a	202,3	29,7	53,7	57,9	51,5	7,5	1,9

^a W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym wieku

Tabl. IV. 5. Współczynniki aktywności zawodowej ludności według wieku i płci w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	15-24 lata	25-34	35-44	45-54	55-64	65 lat i więcej
	w %						
OGÓŁEM	54,7	38,2	87,1	86,5	67,8	25,5	4,5
Mężczyźni	61,3	41,7	92,2	89,1	72,9	35,0	7,4
Kobiety	48,6	34,6	81,7	83,8	63,0	17,5	2,7

Z punktu widzenia sytuacji na rynku pracy bardzo istotną jest charakterystyka zasobów pracy (populacji aktywnych zawodowo) według ukończonego wykształcenia. Z wyników spisu 2002 wynika, iż ponad połowa (52,8%) legitymowała się co najmniej średnim poziomem ukończonej edukacji.

Tabl. IV. 6. Aktywni zawodowo według poziomu wykształcenia i płci w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Wyższe	Średnie i policealne	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone	Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
	w tysiącach					
OGÓŁEM^a	438,2	56,9	174,6	148,8	56,2	1,3
Mężczyźni ^a	235,9	27,1	77,7	98,6	31,5	0,8
Kobiety ^a	202,3	29,7	96,9	50,2	24,8	0,6

^a W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym poziomie wykształcenia

Analiza poziomu wykształcenia osób aktywnych zawodowo wskazuje na istotne różnice według płci, kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni. Wśród kobiet aktywnych zawodowo dominują absolwentki szkół średnich i policealnych (47,9%), natomiast najwięcej mężczyzn ukończyło szkoły zasadnicze zawodowe (41,8%).

Najwyższą aktywnością zawodową charakteryzują się osoby z wykształceniem wyższym, najniższą zaś osoby nie posiadające ukończonego wykształcenia szkolnego, dotyczy to zarówno mężczyzn, jak i kobiet.

Tabl. IV. 7. Współczynniki aktywności zawodowej ludności według poziomu wykształcenia i płci w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Wyższe	Średnie i policealne	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone	Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
	w %					
OGÓŁEM	54,7	82,7	65,6	70,7	24,7	5,3
Mężczyźni	61,3	82,8	69,8	75,6	31,2	9,6
Kobiety	48,6	82,7	62,7	62,7	19,5	3,2

Bierni zawodowo według cech demograficzno-społecznych

W latach 1988-2002 zwiększyła się liczba biernych zawodowo. Zmiany obserwowane w zbiorowości biernych zawodowo są przede wszystkim wynikiem przemian na rynku pracy związanych z okresem transformacji społeczno-ekonomicznej. Dodatkowo pewien wpływ miały przesunięcia demograficzne w strukturze wieku ludności, będące efektem falowania wyżów i niżów demograficznych.

Tabl. IV. 8. Bierni zawodowo według wieku i płci w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	15-24 lata	25-34	35-44	45-54	55-64	65 lat i więcej	w wieku produkcyjnym
	w tysiącach							
OGÓLEM^a	362,5	108,3	17,4	18,7	51,8	59,0	107,3	184,5
Mężczyźni ^a	148,8	52,0	5,4	7,5	21,5	23,6	38,6	83,9
Kobiety ^a	213,7	56,3	11,9	11,2	30,3	35,4	68,7	100,5

^a W podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym wieku

Prezentowane dane wskazują, że różna jest struktura biernych zawodowo według wykształcenia. Zgodnie z wynikami spisu powszechnego w 2002 r. 28,7% ogółu biernych zawodowo w wieku 15 lat i więcej stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe lub średnie. Dominującą grupą były osoby z wykształceniem podstawowym (195,3 tys., tj. 54,2% ogółu biernych zawodowo).

W 2002 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 362,5 tys. osób, z tego 59,0% to kobiety. Połowę populacji biernych zawodowo (184,5 tys. osób tj. 50,9%) stanowią osoby w wieku produkcyjnym.

Tabl. IV. 9. Bierni zawodowo według ukończonego poziomu wykształcenia i płci w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Wyższe	Średnie i policealne	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone	Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
w tysiącach						
OGÓLEM^a	360,2	11,9	91,4	61,6	171,3	24,0
Mężczyźni ^a	147,8	5,6	33,6	31,8	69,3	7,4
Kobiety ^a	212,4	6,2	57,8	29,8	102,0	16,6
w odsetkach						
OGÓLEM^a	100,0	3,3	25,4	17,1	47,6	6,7
Mężczyźni ^a	100,0	3,8	22,7	21,5	46,9	5,0
Kobiety ^a	100,0	2,9	27,2	14,0	48,0	7,8

^a W podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym poziomie wykształcenia.

PRACUJĄCY

W 2002 r. zbiorowość pracujących liczyła 319,4 tys. osób, z tego prawie dwie trzecie (66,5%) mieszkało w miastach. Większość populacji pracujących (53,7%) stanowili mężczyźni.

Wskaźnik zatrudnienia^b w maju 2002 r. był stosunkowo niski i wynosił 39,9%; wyższy dla mężczyzn niż dla kobiet (odpowiednio: 44,6%, wobec 35,6%) oraz wyższy dla mieszkańców miast niż wsi (40,6%, wobec 38,5%).

Struktura pracujących mężczyzn i kobiet według wieku była zbliżona, można jedynie zauważyć, iż największy udział w populacji mężczyzn miały osoby w wieku 25–44 lata (55,0%), natomiast w populacji kobiet – osoby w wieku 35–54 lata (57,4%). Różniła się natomiast struktura wieku pracujących mieszkańców miast i wsi. Wśród pracujących zamieszkałych na wsi wyższy udział miały osoby w wieku przed- i poprodukcyjnym, stanowiły bowiem 5,5%, podczas gdy wśród pracujących mieszkańców miast – 3,5%.

^b Udział osób pracujących w liczbie ludności ogółem oraz danej grupy.

Tabl. IV. 10. Pracujący według wieku, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem ^a	Wiek						Wiek produkcyjny
		15-24 lat	25-34	35-44	45-54	55-64	65 lat i więcej	
w tysiącach								
OGÓLEM	319,4	34,9	86,1	91,1	84,9	17,5	4,8	311,5
mężczyźni	171,5	19,1	47,4	47,0	44,1	10,9	3,0	167,8
kobiety	147,9	15,8	38,7	44,1	40,8	6,7	1,8	143,7
Miasta	212,4	20,6	56,9	60,2	59,8	12,4	2,4	208,2
Wieś	107,0	14,2	29,2	30,9	25,1	5,2	2,4	103,3
w odsetkach								
OGÓLEM	100,0	10,9	27,0	28,5	26,6	5,5	1,5	97,5
mężczyźni	100,0	11,1	27,6	27,4	25,7	6,4	1,7	97,8
kobiety	100,0	10,7	26,2	29,8	27,6	4,5	1,2	97,2
Miasta	100,0	9,7	26,8	28,3	28,2	5,8	1,1	98,0
Wieś	100,0	13,3	27,3	28,9	23,5	4,9	2,2	96,5

^a Łącznie z wiekiem nieustalonym.

Kształtowanie się wskaźnika zatrudnienia jest bardzo ściśle związane z takimi cechami demograficznymi jak płeć i wiek. Poziom zaangażowania zawodowego kobiet zarówno w miastach, jak i na wsi, jest we wszystkich grupach wieku niższy niż mężczyzn. W najmłodszej grupie wieku (15-24 lata), w skład, której wchodzi głównie osoby uczące się, wskaźnik zatrudnienia kształtował się na stosunkowo niskim poziomie i wynosił dla mężczyzn 21,4%, a dla kobiet 18,3% (p. tabl. IV. 11). Wraz z wiekiem wskaźnik zatrudnienia był większy i najwyższy poziom osiągnął dla mężczyzn w grupie wieku 25-34 lata i w grupie 35-44 dla kobiet; w maju 2002 r. pracę wykonywało odpowiednio 68,9% mężczyzn i 63,9% kobiet w tym wieku. W kolejnych grupach wieku widoczny jest stopniowy spadek zaangażowania zawodowego, co wynika z trudnej sytuacji osób w tym wieku na rynku pracy i ich stopniowego wycofywania się z życia zawodowego.

Tabl. IV. 11. Wskaźnik zatrudnienia według wieku, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Wiek						Wiek produkcyjny
		15-24 lat	25-34	35-44	45-54	55-64	65 lat i więcej	
w odsetkach								
OGÓLEM	39,9	19,9	64,0	65,9	52,7	22,2	4,3	50,7
mężczyźni	44,6	21,4	68,9	67,9	55,6	29,9	7,2	53,1
kobiety	35,6	18,3	58,9	63,9	49,9	15,6	2,6	48,2
Miasta	40,6	18,2	66,0	67,8	54,5	22,9	3,5	51,5
Wieś	38,5	23,0	60,5	62,6	48,4	20,6	5,8	49,2

W środkowych grupach wieku wskaźnik zatrudnienia dla mieszkańców miast kształtował się na wyższym poziomie. Natomiast w skrajnych grupach wieku zaangażowanie zawodowe mieszkańców wsi było wyższe niż mieszkańców miast. Pracował co czwarty mieszkaniec wsi w wieku 15-24 lata, podczas gdy w miastach – co piąty. Wskaźnik zatrudnienia dla mieszkańców wsi w wieku 15-24 lata był o 4,8 pkt % wyższy od analogicznego wskaźnika dla mieszkańców miast, natomiast dla osób w wieku 45-54 lata wskaźnik ten był o 6,1 pkt % wyższy dla mieszkańców miast. Wskazuje to na pewne zróżnicowanie w strukturze zatrudnienia ze względu na wiek, płeć i miejsce zamieszkania.

Jedną z istotnych cech, wpływających na stopień zaangażowania zawodowego i pozycję osoby na rynku pracy jest poziom uzyskanego wykształcenia. W populacji pracujących najliczniejszą grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym (30,6%), a następnie średnim zawodowym (29,6%) - p. tabl. IV.12.

Pracujące kobiety charakteryzowały się korzystniejszą strukturą wykształcenia niż mężczyźni. Osoby z wykształceniem średnim i wyższym stanowiły 69,4% ogółu pracujących kobiet, podczas gdy dla mężczyzn analogiczny odsetek wynosił 50,7%.

Niekorzystnie kształtowała się struktura wykształcenia mieszkańców wsi. Osoby posiadające wykształcenie średnie i wyższe stanowiły 42,6% pracujących mieszkańców wsi, natomiast 67,8% - pracujących mieszkańców miast.

Odsetek pracujących mieszkańców miast z wykształceniem wyższym był ponad dwukrotnie wyższy od analogicznego odsetka dla mieszkańców wsi (20,8%, wobec 8,5%).

Tabl. IV. 12. Pracujący według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Poziom wykształcenia						
		Wyższe	Policealne	Średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone i nieukończone	Nieustalony poziom wykształcenia
w tysiącach								
OGÓŁEM	319,4	53,2	16,3	94,5	25,6	97,7	31,9	0,3
mężczyźni	171,5	25,4	4,1	49,5	7,9	66,6	17,9	0,2
kobiety	147,9	27,8	12,2	45,0	17,7	31,1	14,0	0,1
Miasta	212,4	44,1	12,7	67,0	20,2	54,8	13,5	0,2
Wieś	107,0	9,1	3,6	27,5	5,4	42,9	18,4	0,1
w odsetkach								
OGÓŁEM	100,0	16,7	5,1	29,6	8,0	30,6	10,0	0,1
mężczyźni	100,0	14,8	2,4	28,9	4,6	38,8	10,4	0,1
kobiety	100,0	18,8	8,2	30,4	12,0	21,0	9,5	0,1
Miasta	100,0	20,8	6,0	31,5	9,5	25,7	6,4	0,1
Wieś	100,0	8,5	3,4	25,7	5,0	40,1	17,2	0,1

Najwyższy wskaźnik zatrudnienia (77,4%) wystąpił w populacji osób z wykształceniem wyższym, natomiast najniższy (12,6%) - wśród osób z wykształceniem podstawowym ukończonym i nieukończonym (p. tabl. IV. 13). Stosunkowo niski wskaźnik zatrudnienia wystąpił również wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, pracowało bowiem 37,0% tej zbiorowości. Świadczy to o korzystniejszej sytuacji na rynku pracy osób wykształconych i posiadających kwalifikacje zawodowe.

Tabl. IV. 13. Wskaźnik zatrudnienia według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Poziom wykształcenia					
		Wyższe	Policealne	Średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone i nieukończone
w %							
OGÓŁEM	39,9	77,4	62,9	55,3	37,0	46,4	12,6
mężczyźni	44,6	77,7	63,4	58,5	39,0	51,0	16,4
kobiety	35,6	77,2	62,7	52,1	36,1	38,9	9,7
Miasta	40,6	77,0	62,5	54,0	35,6	43,8	9,8
Wieś	38,5	79,7	64,3	58,8	43,3	50,2	16,0

W populacji osób pracujących najliczniejszą grupę stanowili pracownicy najemni (254,4 tys. osób, tj. 79,6% ogólnej liczby pracujących) (p. tabl. IV.14). Wśród mieszkańców miast odsetek ten był wyższy i kształtował się na poziomie 83,6%, zaś wśród mieszkańców wsi wynosił 71,8%. Drugą pod względem wielkości grupę stanowiły osoby pracujące na własny rachunek (11,7%). Zdecydowanie wyższy odsetek pracujących na własny rachunek wystąpił na wsi niż w mieście (16,4% wobec 9,4%), co jest związane z wysokim udziałem wśród pracujących osób - mieszkańców wsi, użytkujących indywidualne gospodarstwa rolne.

Struktura populacji mężczyzn i kobiet według statusu zatrudnienia kształtowała się podobnie. Zarówno mężczyźni, jak i kobiety, najczęściej pracowali jako pracownicy najemni, przy czym w przypadku kobiet odsetek ten był wyższy i wynosił 82,9%, dla mężczyzn - 76,9%. Mężczyźni częściej niż kobiety byli pracodawcami (5,4%, wobec 3,3%), bądź pracowali na własny rachunek (odpowiednio 14,5% i 8,6%). Natomiast kobiety częściej niż mężczyźni pomagały w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej (3,9%, wobec 2,0%).

Tabl. IV. 14. Pracujący według statusu zatrudnienia, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Pracownicy najemni	Pracodawcy	Pracujący na własny rachunek	Pomagający członkowie rodzin	Nieustalony status zatrudnienia
w tysiącach						
OGÓŁEM	319,4	254,4	14,2	37,5	9,3	4,0
mężczyźni	171,5	131,9	9,3	24,8	3,5	2,0
kobiety	147,9	122,5	4,9	12,7	5,8	1,9
Miasta	212,4	177,6	10,8	19,9	1,9	2,2
Wieś	107,0	76,8	3,3	17,6	7,5	1,8
w odsetkach						
OGÓŁEM	100,0	79,6	4,4	11,7	2,9	1,2
mężczyźni	100,0	76,9	5,4	14,5	2,0	1,2
kobiety	100,0	82,9	3,3	8,6	3,9	1,3
Miasta	100,0	83,6	5,1	9,4	0,9	1,0
Wieś	100,0	71,8	3,1	16,4	7,0	1,7

BEZROBOTNI

W momencie przeprowadzenia spisu powszechnego ludności i mieszkań 2002 liczba bezrobotnych w województwie lubuskim wynosiła 118,8 tys. osób, a stopa bezrobocia^c w skali województwa osiągnęła poziom 27,1%. Większość populacji bezrobotnych stanowili mężczyźni i wśród nich bezrobocie występowało nieco częściej. Świadczy o tym stopa bezrobocia, która dla kobiet wynosiła 26,9%, a dla mężczyzn – 27,3%.

Liczba bezrobotnych mieszkańców miast wynosiła 75,5 tys., co stanowiło 76,5% ogólnej liczby bezrobotnych, a stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie 26,2%, natomiast na wsi, wobec ogólnej liczby bezrobotnych 43,3 tys. osób, stopa bezrobocia była wyższa i wynosiła 28,8%.

^c Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

Tabl. IV. 15. Bezrobotni według wieku, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem ^a	Wiek					Wiek produkcyjny
		15-24 lata	25-34	35-44	45-54	55 lat i więcej	
w tysiącach							
OGÓŁEM	118,8	32,2	31,1	28,4	24,4	2,9	118,0
mężczyźni	64,4	18,1	16,0	14,6	13,7	2,0	64,0
kobiety	54,4	13,9	15,1	13,8	10,7	0,9	54,0
Miasta	75,5	19,7	19,2	17,8	16,5	2,2	75,0
Wieś	43,3	12,3	11,9	10,6	7,9	0,7	43,1
w odsetkach							
OGÓŁEM	100,0	27,1	26,2	23,9	20,5	2,4	99,3
mężczyźni	100,0	28,1	24,8	22,7	21,3	3,1	99,4
kobiety	100,0	25,6	27,8	25,4	19,7	1,7	99,3
Miasta	100,0	26,1	25,4	23,6	21,9	2,9	99,3
Wieś	100,0	28,4	27,5	24,5	18,2	1,6	99,5

^a Łącznie z wiekiem nieustalonym

Wyniki spisu potwierdziły fakt, że na ryzyko znalezienia się w grupie osób bezrobotnych narażeni są głównie ludzie młodzi, bowiem ponad połowa (53,3%) populacji bezrobotnych nie przekroczyła 35 roku życia.

Struktura wieku bezrobotnych mężczyzn i kobiet była podobna; 52,9% mężczyzn i 53,4% kobiet stanowiły osoby w wieku do 34 lat, natomiast istotne różnice występowały według miejsca zamieszkania. Bezrobotni mieszkańcy wsi byli wyraźnie młodszy niż bezrobotni zamieszkali w miastach; osoby w wieku do 34 lat stanowiły 55,9% ogółu bezrobotnych na wsi, podczas gdy analogiczny wskaźnik dla bezrobotnych mieszkańców miast wynosił 51,5%.

W poszczególnych grupach wieku występuje wyraźne zróżnicowanie natężenia bezrobocia. Najwyższe bezrobocie wystąpiło w grupie osób w wieku 15–24 lata. Wyniki spisu 2002 pokazują, że liczba bezrobotnych w tym wieku wynosiła 32,2 tys., a stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 47,8% i była znacznie wyższa niż stopa bezrobocia ogółem (p. tabl. IV. 16).

Tabl. IV. 16. Stopa bezrobocia według wieku, płci i miejsca zamieszkania osób w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Wiek					Wiek produkcyjny
		15-24 lata	25-34	35-44	45-54	55 lat i więcej	
w %							
OGÓŁEM	27,1	47,8	26,5	23,8	22,3	11,3	27,5
mężczyźni	27,3	48,6	25,2	23,7	23,7	12,5	27,6
kobiety	26,9	46,9	28,0	23,8	20,8	9,4	27,3
Miasta	26,2	48,8	25,2	22,9	21,6	12,9	26,5
Wieś	28,8	46,3	28,9	25,5	23,9	8,1	29,4

Drugą zbiorowość istotną z punktu widzenia dużego ryzyka znalezienia się w grupie bezrobotnych tworzyły osoby w wieku 25–34 lata. Stopa bezrobocia dla tej populacji wynosiła 26,5%. Natężenie bezrobocia zmniejszało się w miarę przechodzenia do kolejnych (starszych) przedziałów wieku. Najniższa stopa bezrobocia (11,3%) wystąpiła w grupie osób w wieku 55 lat i więcej.

Dla osób w wieku do 44 lat natężenie bezrobocia było niższe wśród mężczyzn niż kobiet, natomiast dla grup wieku powyżej 45 lat zaobserwowano odwrotne proporcje; wyższą stopę bezrobocia w populacji mężczyzn niż kobiet.

Wśród osób bezrobotnych w 2002 r. dominowały osoby posiadające niski poziom wykształcenia. Najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni z wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym (76,8 tys., tj. 64,6% ogółu bezrobotnych). Najmniej liczną zbiorowość stanowili bezrobotni z wykształceniem wyższym (3,6 tys., tj. 3,0%) (p. tabl. IV.17 i tabl. IV.18).

Tabl. IV.17. Bezrobotni według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem ^a	Wykształcenie					
		wyższe	policealne	średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	podstawowe i podstawowe nieukończone
w tysiącach							
OGÓŁEM	118,8	3,6	3,2	26,1	9,0	51,1	25,7
mężczyźni	64,4	1,7	0,9	12,8	2,5	32,0	14,4
kobiety	54,4	2,0	2,3	13,3	6,4	19,0	11,3
Miasta	75,5	3,1	2,5	18,7	7,3	30,5	13,4
Wieś	43,3	0,6	0,7	7,4	1,7	20,6	12,3
w odsetkach							
OGÓŁEM	100,0	3,0	2,7	22,0	7,6	43,0	21,6
mężczyźni	100,0	2,6	1,4	19,9	3,9	49,7	22,4
kobiety	100,0	3,7	4,2	24,4	11,8	34,9	20,8
Miasta	100,0	4,1	3,3	24,8	9,7	40,4	17,7
Wieś	100,0	1,4	1,6	17,1	3,9	47,6	28,4

^a Łącznie z nieustalonym poziomem wykształcenia

Bezrobotni mężczyźni charakteryzowali się mniej korzystną strukturą wykształcenia niż kobiety. Udział kobiet z wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet wynosił 55,7%, podczas gdy analogiczny wskaźnik dla mężczyzn kształtował się na poziomie 72,1%.

gorzej wykształceni byli bezrobotni mieszkańcy wsi niż miast. Osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub niższym stanowiły 76,0% bezrobotnych mieszkańców wsi oraz 58,1% bezrobotnych mieszkańców miast.

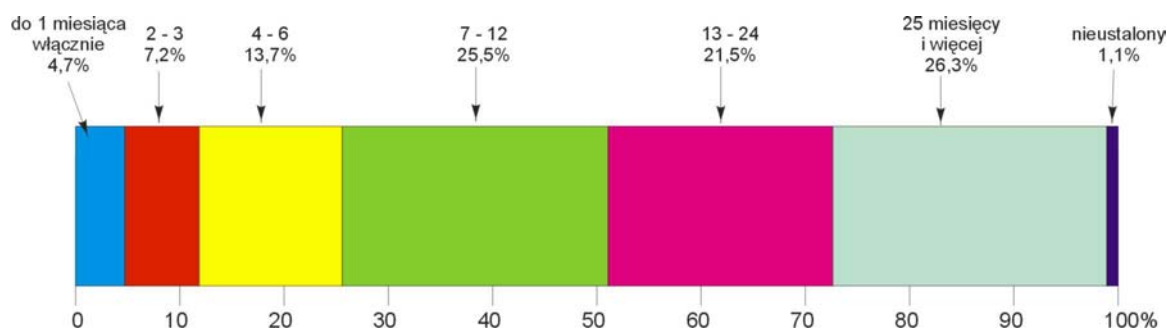
Tabl. IV. 18. Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania osób w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Wykształcenie					
		wyższe	policealne	średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	podstawowe i podstawowe nieukończone
w %							
OGÓŁEM	27,1	6,4	16,5	21,6	26,0	34,3	44,6
mężczyźni	27,3	6,2	18,3	20,5	24,3	32,5	44,6
kobiety	26,9	6,6	15,9	22,8	26,7	37,9	44,7
Miasta	26,2	6,5	16,7	21,8	26,4	35,8	49,8
Wieś	28,8	6,0	16,1	21,1	24,2	32,4	40,1

Wyniki spisu potwierdziły tezę, że im niższy poziom wykształcenia, tym większe jest ryzyko znalezienia się w grupie bezrobotnych. Najniższą stopę bezrobocia - 6,4% - zanotowano dla osób posiadających wykształcenie wyższe. Natomiast w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy były osoby o niskim poziomie wykształcenia lub bez kwalifikacji zawodowych. Najwyższa stopa bezrobocia – 44,6% - wystąpiła wśród osób z wykształceniem podstawowym ukończonym lub nieukończonym. Spośród osób o tym poziomie wykształcenia w trudniejszej sytuacji byli mieszkańcy miast, bowiem dla tej słabo wykształconej grupy ludności stopa bezrobocia wynosiła aż 49,8% (wobec 40,1% dla mieszkańców wsi). Wysoką stopę bezrobocia zanotowano również dla osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 34,3% oraz średnim ogólnokształcącym – 26,0%.

W województwie lubuskim według wyników spisu powszechnego ludności i mieszkań w 2002 r. bezrobotni poszukujący pracy przez okres do jednego miesiąca byli najmniej liczną grupą, liczącą 5,6 tys. osób, tj. 4,7% ogólnej liczby bezrobotnych (p. wykres 10). Najliczniejszą grupę bezrobotnych tworzyły osoby poszukujące pracy od 7 do 12 miesięcy. Populacja ta liczyła 30,3 tys. osób, co stanowiło 25,5% ogółu bezrobotnych.

Wykres 10. Struktura bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy w 2002 r.

Zbiorowość długotrwale bezrobotnych, tzn. poszukujących pracy przez okres dłuższy niż rok, liczyła 56,8 tys. osób, co stanowiło 47,8% ogólnej liczby bezrobotnych (p. tabl. IV. 19). Na długotrwale bezrobocie bardziej narażone były kobiety, bowiem udział kobiet długotrwale poszukujących pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet wynosił 51,7%, podczas gdy analogiczny wskaźnik dla mężczyzn kształtował się na poziomie 44,6%.

Tabl. IV. 19. Bezrobotni w wieku 15 lat i więcej według okresu poszukiwania pracy, płci i miejsca zamieszkania w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Okres poszukiwania pracy						
		do 1 miesiąca włącznie	2 - 3	4 - 6	7 - 12	13 - 24	25 miesięcy i więcej	nieustalony
w tysiącach								
OGÓLEM	118,8	5,6	8,5	16,3	30,3	25,6	31,2	1,3
mężczyźni	64,4	3,1	5,0	9,6	17,4	14,2	14,5	0,6
kobiety	54,4	2,5	3,6	6,6	13,0	11,4	16,7	0,6
Miasta	75,5	3,8	5,6	10,8	18,9	16,3	19,2	0,8
Wieś	43,3	1,8	2,9	5,5	11,4	9,3	12,0	0,4

Rozdział V. CHARAKTERYSTYKA EKONOMICZNA LUDNOŚCI

ŹRÓDŁA UTRZYMANIA

W spisie ludności 2002 ustalano główne i dodatkowe źródło utrzymania dla poszczególnych osób oraz odrębnie dla gospodarstw domowych. Informacje o źródłach dochodów, z których pochodziły środki na finansowanie konsumpcyjnych i innych życiowych potrzeb osób dotyczyły całego roku (12 miesięcy) poprzedzającego spis i były ustalane niezależnie od stanu aktywności ekonomicznej tych osób. W związku z tym mogły mieć miejsce sytuacje, że osoby deklarujące pracę w badanym tygodniu pracowały jedynie przez krótki czas w ciągu roku, natomiast utrzymywały się w tym okresie z innych źródeł (np. zasiłku dla bezrobotnych lub pozostawały na utrzymaniu). Z kolei osoby zaliczane do niepracujących mogły utrzymywać się z dochodów z pracy wcześniej wykonywanej w ciągu roku, np. sezonowej, dorywczej, z pracy z której zostali zwolnieni lub odeszli na emeryturę (rentę).

Główne źródło utrzymania osoby jest to źródło przynoszące jej największy dochód. Jeżeli osoba miała w ciągu roku poprzedzającego spis tylko jedno źródło dochodów - było ono jednocześnie jej głównym, a zarazem wyłącznym źródłem utrzymania.

W spisie 2002 wyróżniono następujące grupy źródeł utrzymania:

- ✓ *dochody (zarobki) z pracy osobiście wykonywanej niezależnie od charakteru zatrudnienia,*
- ✓ *niezarobkowe źródło (w tym między innymi emerytury, renty, zasiłki),*
- ✓ *inne dochody pochodzące z własności lub z najmu,*
- ✓ *pozostawanie na utrzymaniu innych osób posiadających własne źródła dochodów.*

Porównując wyniki spisu ludności 2002 z danymi uzyskanymi z przeprowadzonego prawie 14 lat wcześniej poprzedniego spisu - można zaobserwować bardzo istotne zmiany dotyczące struktury ludności według źródeł utrzymania (p. tabl.V.1).

W 2002 r. 597,4 tys. osób posiadało własne źródło dochodów, którymi mogły być: dochody z pracy, dochody pochodzące ze świadczeń społecznych (tzw. niezarobkowych źródeł utrzymania) lub dochody z własności, tj. z tytułu oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, dochodów z lokat kapitałowych, z odsetek z oszczędności i udziału w zyskach przedsiębiorstw.

Udział osób, posiadających własne dochody, w ogólnej liczbie ludności województwa lubuskiego w 2002 r. wynosił 59,2%, podczas gdy w 1988 r. – 61,9% (spadek o 2,7 pkt %). Konsekwencją tej zmiany było zwiększenie liczby osób będących na utrzymaniu oraz ich udziału w ogólnej strukturze ludności województwa - do poziomu 39,4% w 2002 r. (38,0% w spisie 1988).

Wśród osób, które w 2002 r. posiadały własne źródło utrzymania, największą grupę stanowiły te, które utrzymują się z dochodów z pracy (29,8%), a następnie z niezarobkowych źródeł (emerytur, rent, zasiłków) – 29,3%. W 1988 r. odsetki te kształtowały się odpowiednio: 42,3% oraz 19,6%. W spisie 2002 odnotowano także niewielką grupę osób (ponad 1 tys.), dla których źródłem utrzymania były dochody z własności.

Tabl. V. 1. Ludność według głównego źródła utrzymania w latach 1988 i 2002

Główne źródło utrzymania	1988		2002		1988=100
	w tysiącach	w %	w tysiącach	w %	
OGÓLEM	982,9	100,0	1008,9	100,0	102,6
w tym:					
Dochody z pracy	416,2	42,3	300,6	29,8	72,2
poza rolnictwem	340,2	34,6	278,8	27,6	82,0
w sektorze publicznym	x	x	110,6	11,0	x
w sektorze prywatnym	x	x	168,2	16,7	x
w rolnictwie	75,9	7,7	21,8	2,2	28,7
w sektorze publicznym	42,0	4,3	1,3	0,1	3,1
w sektorze prywatnym	33,9	3,4	20,5	2,0	60,8
Niezarobkowe źródło	193,1	19,6	295,7	29,3	153,1
w tym:					
emerytura	x	x	113,7	11,3	x
renta z tytułu niezdolności do pracy (renta inwalidzka)	x	x	93,5	9,3	x
renta rodzinna	x	x	20,1	2,0	x
zasiłek dla bezrobotnych	-	-	24,1	2,4	-
zasiłek pomocy społecznej	x	x	8,2	0,8	x
Dochody z własności	-	-	1,1	0,1	-
Na utrzymaniu	373,6	38,0	397,4	39,4	106,4
Nieustalone źródło utrzymania	-	-	14,1	1,4	-

W 2002 r. w porównaniu do 1988 r. liczba osób utrzymujących się z pracy zmniejszyła się w liczbach bezwzględnych aż o 115,6 tys., tj. prawie o 28%.

Dochód z pracy w sektorze publicznym (poza rolnictwem i w rolnictwie) stanowił w 2002 r. główne źródło utrzymania dla co piątej osoby w stosunku do ogółu posiadających własne źródła utrzymania. Dochód z pracy w sektorze prywatnym stanowił w 2002 r. podstawę utrzymania dla 31,6% ludności województwa posiadającej własne źródła utrzymania. W 2002 r. wśród posiadających własne źródła utrzymania co trzecia osoba deklarowała dochód z pracy w sektorze prywatnym.

Zmniejszenie się liczby osób utrzymujących się z pracy związane było głównie z załamaniem się rynku pracy i wzrostem bezrobocia w latach 90-tych, które dotknęło osób w różnym wieku, ale szczególnie ludzi młodych oraz w wieku mobilnym. (p. tabl. V. 2).

W okresie 1988-2002 nastąpił wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyzn w wieku 65 lat i starszych oraz kobiet w wieku 60 lat i starszych) o 29,0%, co rzutowało na zwiększenie się ogólnej liczby osób utrzymujących się z niezarobkowych źródeł.

W 2002 r., w porównaniu z 1988 r., odnotowano ponad 1,5-krotny przyrost liczby osób utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (z 193,1 tys. do 295,7 tys.).

Wśród utrzymujących się z niezarobkowych źródeł prawie 39% stanowiły osoby utrzymujące się głównie z emerytury (pracowniczej lub rolnej), a dla prawie co trzeciej osoby głównym źródłem utrzymania była renta inwalidzka. Natomiast zasiłek dla bezrobotnych w ciągu roku poprzedzającego

moment spisu stanowił główne źródło utrzymania dla 8,2% osób. Należy również zwrócić uwagę, że 2,8% osób utrzymuje się z zasiłku pomocy społecznej.

Według wyników spisu 2002 na 100 osób utrzymujących się głównie z własnych dochodów pochodzących z pracy przypada 98 osób, których głównym źródłem utrzymania jest niezarobkowe źródło.

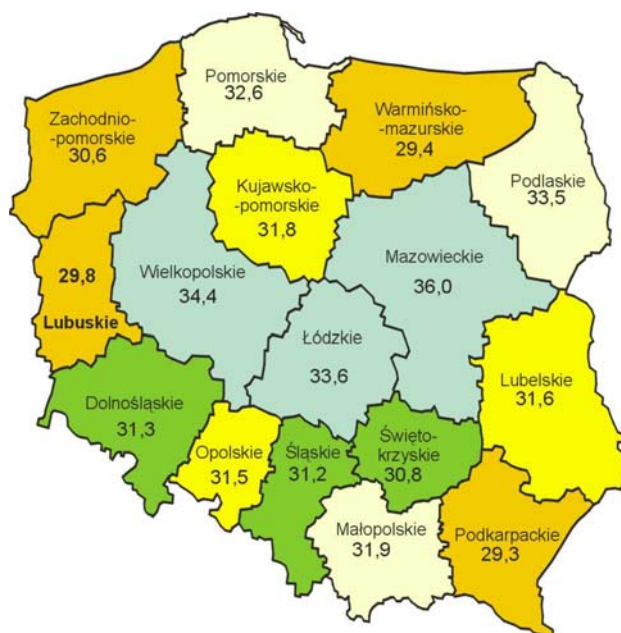
Zwraca uwagę także stosunkowo duży udział osób młodych będących na utrzymaniu. Co czwarta osoba będąca w wieku produkcyjnym jest na utrzymaniu, przy czym co trzecia – w wieku mobilnym. Znacznie gorzej sytuacja przedstawia się dla kobiet niż dla mężczyzn (p. tabl.V.2).

Tabl. V. 2. Ludność według głównego źródła utrzymania, płci i ekonomicznych grup wieku w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem w tys.	Główne źródło utrzymania ludności			
		dochody z pracy	niezarob- kowe źródło	na utrzymaniu	nieustalone źródło
		w %			
OGÓŁEM	1008,9	29,8	29,3	39,4	1,5
w wieku:					
przedprodukcyjnym (0-17 lat)	241,9	0,2	1,5	97,2	1,1
produkcyjnym (18-59/64)	632,5	47,2	25,8	25,1	1,7
mobilnym (18-44)	408,0	50,9	13,7	33,1	2,1
niemobilnym (45-59/64)	224,5	40,5	47,7	10,6	1,0
poprodukcyjnym(60/65 lat i więcej)	134,3	1,2	96,1	2,3	0,4
nieustalonym	0,2	24,3	23,8	32,7	19,3
Mężczyźni	490,1	33,0	25,6	39,8	1,4
w wieku:					
przedprodukcyjnym (0-17 lat)	123,4	0,2	1,6	97,2	1,0
produkcyjnym (18-64)	324,6	49,6	25,4	23,2	1,6
mobilnym (18-44)	206,3	54,2	12,5	31,1	2,0
niemobilnym(45-64)	118,3	41,7	47,9	9,2	1,0
poprodukcyjnym(65 lat i więcej)	42,0	1,5	97,6	0,5	0,4
nieustalonym	0,1	34,5	20,7	26,7	18,1
Kobiety	518,8	26,7	32,8	39,0	1,4
w wieku:					
przedprodukcyjnym (0-17 lat)	118,5	0,1	1,5	97,3	1,1
produkcyjnym (18-59)	307,9	44,7	26,1	27,2	1,8
mobilnym (18-44)	201,7	47,6	14,9	35,2	2,2
niemobilnym(45-59)	106,2	39,2	47,5	12,1	1,0
poprodukcyjnym (60 lat i więcej)	92,3	1,1	95,3	3,2	0,4
nieustalonym	0,1	10,5	27,9	40,7	20,9

Analizując źródła utrzymania ludności w poszczególnych województwach zauważa się wyraźne różnice. Dla 32,3% ogółu ludności Polski źródłem utrzymania były dochody z pracy. W większości województw odsetek utrzymujących się z tego źródła zbliżony był do średniej krajowej (p. mapa 4.). Najniższy odsetek osób utrzymujących się z dochodów z pracy odnotowano w województwach lubuskim (29,8%), warmińsko-mazurskim (29,4%) oraz podkarpackim (29,3%). Odsetek powyżej średniej krajowej wystąpił w województwach: mazowieckim (36,0%), wielkopolskim (34,4%) i łódzkim (33,6%).

Mapa 4. Udział osób utrzymujących się z dochodów z pracy w 2002 r.

BIORCY ŚWIADCZEŃ SPOŁECZNYCH

Informacje o rodzajach pobieranych świadczeń zbierano niezależnie od wieku osób, którym przyznano świadczenie, a także od faktu czy świadczenia stanowiły źródło utrzymania (główne, dodatkowe) czy też nie. W przypadku dzieci, którym przyznano świadczenie, np. rentę rodzinną, alimenty, zasiłek pielęgnacyjny - dysponentem w imieniu dziecka była osoba dorosła i to jej wykazywano świadczenie, jako źródło utrzymania (jeżeli stanowiło ono źródło utrzymania), natomiast dziecko było świadczeniobiorcą. W przypadku gdy osoba uzyskiwała kilka świadczeń z niezarobkowych źródeł należało wskazać maksymalnie trzy - najważniejsze.

Według wyników spisu 2002, liczba osób deklarujących aktualne (w czasie spisu) pobieranie świadczeń z ZUS, FUS, KRUS, opieki społecznej, takich jak: emerytury, renty, zasiłki dla bezrobotnych, zasiłek pomocy społecznej, pielęgnacyjny, alimenty itp. wyniosła 295,7 tys., przy czym kobiety stanowiły 57,6% biorców tych świadczeń.

Tabl. V. 3. Ludność deklarująca pobieranie świadczenia z niezarobkowego źródła według płci i rodzaju świadczenia w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Pobierający świadczenia z niezarobkowego źródła			
		emerytury	renta z tytułu niezdolności do pracy (renta inwalidzka)	zasiłek dla bezrobotnych	pozostałe świadczenia
w tysiącach					
OGÓLEM	295,7	113,7	93,5	24,0	64,5
Mężczyźni	125,5	46,3	45,0	13,8	20,4
Kobiety	170,2	67,4	48,5	10,3	44,1

(dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	Pobierający świadczenia z niezarobkowego źródła			
		emerytury	renta z tytułu niezdolności do pracy (renta inwalidzka)	zasiłek dla bezrobotnych	pozostałe świadczenia
		w tysiącach			
Miasta	191,2	77,7	56,2	14,7	42,6
Mężczyźni	79,4	31,4	26,6	7,9	13,4
Kobiety	111,8	46,3	29,6	6,8	29,2
Wieś	104,5	36,0	37,3	9,3	21,9
Mężczyźni	46,1	14,9	18,4	5,8	7,0
Kobiety	58,4	21,1	18,9	3,5	14,9

Zdecydowana większość osób pobierających świadczenia mieszkała w miastach (64,7%). Wśród ludności miejskiej najczęściej deklarowano pobieranie emerytur 40,6%, natomiast 29,4% świadczeniobiorców otrzymywało rentę z tytułu niezdolności do pracy (rentę inwalidzka), a zasiłek dla bezrobotnych 7,7%.

Na wsi natomiast dominowały osoby deklarujące pobieranie renty inwalidzkiej – 35,7%. Drugim co do wielkości świadczeniem otrzymywanym przez mieszkańców wsi była emerytura 34,4%, a zasiłek dla bezrobotnych otrzymywało 8,9% biorców.

Najwyższy odsetek biorców świadczeń występuje wśród ludności starszej. Mężczyźni będący w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej) zdecydowanie najczęściej pobierają emerytury (78,7%).

Wśród kobiet, podobnie jak wśród mężczyzn, osoby w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej) były najczęściej biorcami emerytur (61,2%). Drugim co do wielkości świadczeniem deklarowanym przez kobiety w tej grupie wieku była renta z tytułu niezdolności do pracy (renta inwalidzka) – 22,8%.

Zarówno w miastach, jak i na wsi wśród świadczeniobiorców przeważały kobiety, stanowiąc odpowiednio: 58,5% i 55,9%. One też dominowały jako świadczeniobiorcy we wszystkich rodzajach świadczeń z wyjątkiem zasiłku dla bezrobotnych - 42,9%.

GOSPODARSTWA DOMOWE I RODZINY

Rozdział I. GOSPODARSTWA DOMOWE

Gospodarstwo domowe definiowane jest w spisach ludności jako zespół osób mieszkających razem i wspólnie utrzymujących się. Osoby samotne oraz mieszkające z innymi osobami, ale utrzymujące się oddzielnie, tworzą odrębne, jednoosobowe gospodarstwa domowe.

W końcu maja 2002 r. w województwie lubuskim było 345,7 tys. gospodarstw domowych, tj. o 41 tys. (o 13,5%) więcej niż w grudniu 1988 r. (p. tabl. I.1). Liczba gospodarstw domowych w miastach wynosiła 235,9 tys. i zwiększyła się o 32,7 tys. (o 16,1%), zaś na wsi 109,8 tys. i zwiększyła się o 8,4 tys. (o 8,3%).

Tabl. I. 1. Gospodarstwa domowe i ludność w latach 1988 i 2002

Wyszczególnienie	Gospodarstwa domowe			Ludność w gospodarstwach domowych			Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	
	1988	2002	1988= =100	1988	2002	1988= =100	1988	2002
	w tysiącach			w tysiącach				
OGÓLEM	304,6	345,7	113,5	960,2	996,7	103,8	3,15	2,88
Miasta	203,2	235,9	116,1	608,0	641,9	105,6	2,99	2,72
Wieś	101,4	109,8	108,3	352,2	354,8	100,7	3,47	3,23

W 2002 r. w skład gospodarstw domowych wchodziło 996,7 tys. osób (98,8% ludności kraju), czyli o 36,5 tys. osób więcej niż w 1988 r. Liczba ludności miejskiej w gospodarstwach wzrosła o 33,9 tys., natomiast na wsi zmniejszyła się o 2,6 tys.

Wielkość gospodarstw domowych – mierzona średnią liczbą osób w gospodarstwie – zmniejszyła się w stosunku do 1988 r. (z 3,2 osoby do 2,9 osoby) ograniczenie liczebności gospodarstw domowych dotyczyła zarówno wsi, jak i miast, bowiem w 2002 r. gospodarstwa domowe w miastach tworzyło średnio 2,7 osób, natomiast na wsi 3,2 osób.

Porównując wielkość gospodarstw domowych w latach 1988 i 2002 należy zwrócić uwagę na duży wzrost odsetka gospodarstw tworzonych przez jedną osobę (o 6,3 pkt %) (p. tabl. I.2 i wykres 11). Powstawaniu gospodarstw jednoosobowych sprzyja odkładanie decyzji dotyczących zawierania małżeństw.

Tabl. I. 2. Gospodarstwa domowe według liczby osób w latach 1988 i 2002

Wyszczególnienie	Ogółem w tys.	Liczba osób w gospodarstwie domowym					
		1	2	3-4			5 i więcej
				razem	3	4	
w % ogółem							
1988							
OGÓLEM	304,7	16,3	22,1	44,4	x	x	17,2
Miasta	203,2	17,5	22,7	47,1	x	x	12,8
Wieś	101,5	13,9	20,9	39,1	x	x	26,1

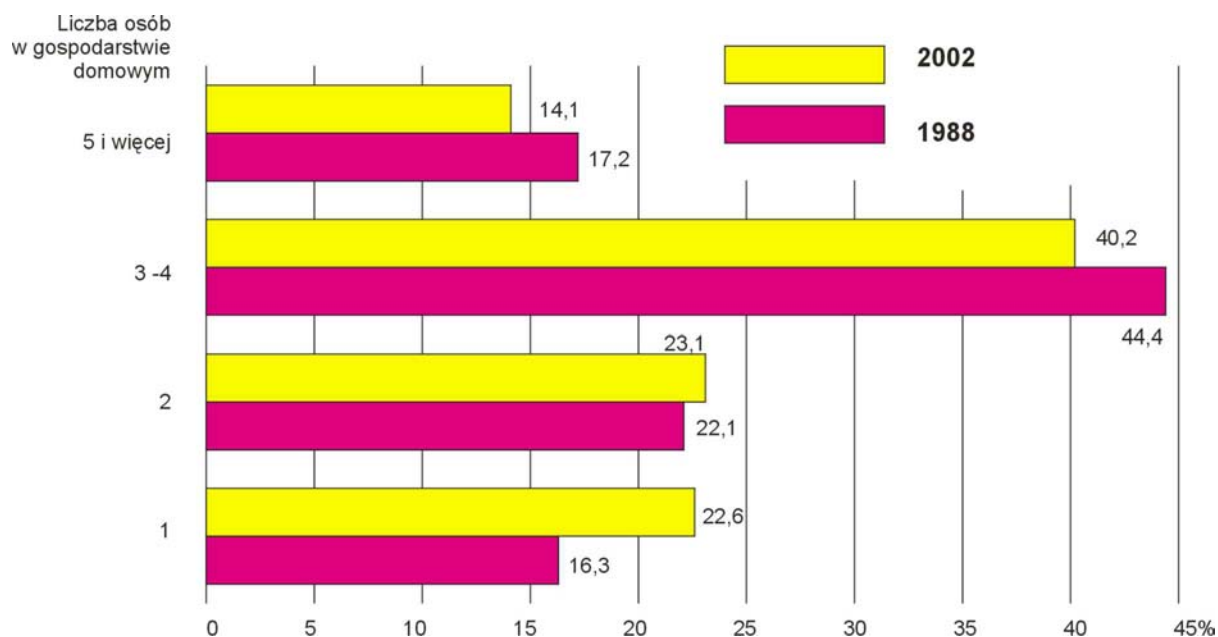
(dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem w tys.	Liczba osób w gospodarstwie domowym					
		1	2	3-4			5 i więcej
				razem	3	4	
w % ogółem							
2002							
OGÓLEM	345,7	22,6	23,1	40,2	20,9	19,3	14,1
Miasta	235,9	24,2	24,5	40,8	21,8	19,0	10,5
Wieś	109,8	19,1	20,2	38,8	18,8	20,0	21,9

Biorąc pod uwagę liczbę osób tworzących gospodarstwa domowe sytuacja w miastach i na wsi jest podobna. Zarówno w miastach, jak i na wsi najczęściej występowały gospodarstwa dwuosobowe (prawie co czwarte gospodarstwo w mieście i co piąte na wsi). Na terenach wiejskich częściej niż w miastach występowały gospodarstwa duże, czteroosobowe i większe. Na wsi stanowiły one 41,9% ogółu gospodarstw, podczas gdy w miastach – 29,5%.

W spisie 2002 w porównaniu ze spisem 1988 odnotowuje się spadek liczby gospodarstw dużych 3 – 4 osobowych (z 44,4% do 40,2%) oraz jeszcze istotniejszy 5 i więcej osobowych (z 17,2% do 14,1%).

Wykres 11. Struktura gospodarstw domowych według wielkości w latach 1988 i 2002

Rozdział II. RODZINY

RODZINY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

Zgodnie z przyjętą w spisie ludności 2002 metodologią, rodziny są wyodrębniane w ramach istniejących gospodarstw domowych. Za rodzinę uznawano parę (małżeństwo lub partnerów) bez dzieci lub parę z jednym bądź większą liczbą dzieci, albo też samotnego rodzica z jednym bądź większą liczbą dzieci. W 2002 r. badano także rodziny przebywające w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

W 2002 r. liczba rodzin w województwie lubuskim wynosiła 279,2 tys., z tego 65,9% zamieszkiwało w miastach (p. tabl. II. 1)

Tabl. II. 1. Rodziny według typów w 2002 r.

Typ rodziny	W tysiącach	W odsetkach
OGÓLEM	279,2	100,0
Małżeństwa bez dzieci	58,1	20,8
Małżeństwa z dziećmi	152,7	54,7
Partnerzy bez dzieci	3,5	1,3
Partnerzy z dziećmi	6,0	2,1
Samotne matki	52,6	18,8
Samotni ojcowie	6,3	2,3
Miasta	184,0	100,0
Małżeństwa bez dzieci	40,0	21,7
Małżeństwa z dziećmi	97,2	52,8
Partnerzy bez dzieci	2,5	1,4
Partnerzy z dziećmi	3,8	2,1
Samotne matki	36,4	19,8
Samotni ojcowie	4,1	2,2
Wieś	95,2	100,0
Małżeństwa bez dzieci	18,1	19,0
Małżeństwa z dziećmi	55,6	58,4
Partnerzy bez dzieci	0,9	0,9
Partnerzy z dziećmi	2,3	2,4
Samotne matki	16,2	17,0
Samotni ojcowie	2,1	2,2

Z uwagi na przemiany zachodzące w ciągu ostatniego dziesięciolecia w społeczeństwie polskim uznano za zasadne uwzględnienie obok dotychczasowych czterech typów rodzin (małżeństw bez dzieci, małżeństw z dziećmi, samotnych matek z dziećmi i samotnych ojców z dziećmi) dwóch nowych: partnerów bez dzieci i partnerów z dziećmi.

Dominującym typem rodziny w województwie lubuskim są małżeństwa z dziećmi – 152,7 tys., stanowiąc 54,7% wszystkich rodzin w województwie. Odsetek małżeństw z dziećmi jest większy na wsi (58,4%), niż w mieście (52,8%).

Drugim pod względem liczebności typem rodziny były małżeństwa bez dzieci, w 2002 r. stanowiły one 20,8% wszystkich rodzin w województwie. Zbiorowość małżeństw bez dzieci stanowią przede wszystkim małżeństwa starsze, których dzieci już się usamodzielniały lub założyły własne rodziny, a także część młodych małżeństw, które jeszcze nie mają dzieci.

Nowa kategoria rodzin, uwzględniona po raz pierwszy w spisie 2002, tj. partnerzy (bez dzieci i z dziećmi) stanowiła łącznie 3,4% ogółu rodzin województwa, nieco większy odsetek w miastach (3,5%) i mniejszy na wsi (3,3%).

Ponad połowę rodzin partnerskich stanowią rodziny z dziećmi.

Na podstawie spisu 2002 ustalono, że rodziny z dziećmi do lat 24 pozostającymi na utrzymaniu stanowią 60,3% wszystkich rodzin w województwie lubuskim. W całej zbiorowości rodzin z dziećmi na utrzymaniu najliczniejszą grupę stanowiły rodziny z 1 dzieckiem – 47,8% lub z 2 dzieci – 36,3%.

Spośród wszystkich typów rodzin utrzymujących dzieci najliczniejszą stanowią małżeństwa – blisko 75,8%. W 2002 r. 42,8% z nich utrzymywało 1 dziecko, 39,4% – 2 dzieci, a 17,8% – 3 i więcej.

Tabl. II. 2. Rodziny w gospodarstwach domowych według typu i liczby dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu w 2002 r.

Typ rodziny	Rodziny z dziećmi ogółem	Rodziny bez dzieci do lat 24 na utrzymaniu	Rodziny według liczby dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu			
			razem	1	2	3 i więcej
			w tysiącach		w odsetkach	
OGÓLEM	217,6	49,3	168,3	47,8	36,3	15,9
Małżeństwa	152,7	25,2	127,6	42,8	39,4	17,8
Partnerzy	6,0	0,6	5,4	51,9	29,6	18,5
Samotne matki	52,6	20,4	32,2	64,9	25,8	9,3
Samotni ojcowie	6,3	3,1	3,1	67,7	25,8	6,5
Miasta	141,5	31,8	109,7	51,2	36,5	12,3
Małżeństwa	97,2	16,2	81,0	46,3	40,1	13,6
Partnerzy	3,8	0,4	3,3	57,6	30,3	12,1
Samotne matki	36,4	13,2	23,3	66,1	25,7	8,2
Samotni ojcowie	4,1	2,0	2,1	71,4	23,8	4,8
Wieś	76,1	17,5	58,6	41,2	36,0	22,8
Małżeństwa	55,6	9,0	46,6	36,7	30,5	24,9
Partnerzy	2,3	0,2	2,1	47,6	28,6	23,8
Samotne matki	16,2	7,2	9,0	62,2	25,6	12,2
Samotni ojcowie	2,1	1,1	1,0	60,6	24,2	10,1

Rodziny partnerów stanowiły 3,2% rodzin z dziećmi na utrzymaniu, z czego większość (61,1%) z nich zamieszkiwała w miastach. Najczęściej stanowiły rodzinę z 1 dzieckiem – 51,9% przypadków.

W przekroju terytorialnym obserwuje się znaczne zróżnicowanie dzietności rodzin. W miastach dominuje model rodziny z 1 dzieckiem – 51,2%. Na wsi odsetek rodzin z 1 dzieckiem jest znacznie niższy – 41,2%. Z kolei rodzina wielodzietna, tzn. z 3 dzieci i więcej pozostających na utrzymaniu, występuje częściej na wsi. Odsetek takich rodzin na wsi wynosi 22,8%, podczas gdy w miastach – 12,3%.

Rodziny niepełne

Rodzina niepełna składa się z jednego rodzica (matki lub ojca) i przynajmniej jednego dziecka, niezależnie od wieku i stanu cywilnego dziecka.

W 2002 r. było 58,9 tys. rodzin niepełnych tj. 21,1% do ogółu wszystkich rodzin w województwie lubuskim. Spośród rodzin niepełnych 35,4 tys. (tj. 60,1%) ma przynajmniej jedno dziecko w wieku do lat 24 na utrzymaniu. W pozostałych rodzinach (39,9%) albo dzieci są starsze, albo mają własne źródła utrzymania.

Rodziny samotnych matek z dziećmi na utrzymaniu stanowią 61,2% ogółu rodzin samotnych matek, a 49,2% samotnych ojców ma dzieci na utrzymaniu.

Rodziny niepełne mają znacznie mniej dzieci na utrzymaniu – większość z nich (64,9% matek i 67,7% ojców) utrzymuje tylko jedno dziecko, dwoje odpowiednio po 25,8% a troje i więcej – 9,3% matek i 6,5% ojców.

Rozdział III. GOSPODARSTWA DOMOWE – CHARAKTERYSTYKA EKONOMICZNA

Źródła utrzymania gospodarstwa domowego (główne i dodatkowe) wynikają z indywidualnych źródeł dochodów uzyskiwanych przez poszczególnych członków gospodarstwa domowego w okresie 12 miesięcy poprzedzających spis.

Decydujące znaczenie dla określenia źródeł utrzymania gospodarstwa domowego miał rodzaj przeważającego dochodu osiąganego łącznie przez członków danego gospodarstwa, które ustalano poprzez łączenie indywidualnych dochodów poszczególnych osób, pochodzących z tego samego źródła.

Główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego jest to źródło, z którego pochodzi przeważająca część środków w budżecie domowym, przeznaczana na potrzeby wszystkich członków gospodarstwa.

W spisie 2002 wyodrębnionych zostało 345,7 tys. gospodarstw domowych. Z tego 68,2% stanowią gospodarstwa zamieszkujące w miastach, a 31,8% gospodarstwa zamieszkujące na wsi.

W 2002 r. dla większości gospodarstw domowych głównym źródłem utrzymania była praca poza rolnictwem – 46,5% ogółu gospodarstw domowych (p. tabl. III.1).

Tabl. III. 1. Gospodarstwa domowe według głównego źródła utrzymania w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Główne źródło utrzymania					
		w tym					
		dochody z pracy		niezarobkowe źródło			na utrzymaniu
		poza rolnictwem	w rolnictwie	emerytury	renty	pozostałe	
w tys.	w %						
OGÓŁEM	345,7	46,5	3,2	21,1	17,7	7,1	3,6
Miasta	235,9	49,3	0,8	21,7	15,9	6,9	4,3
Wieś	109,8	40,6	8,3	19,7	21,6	7,5	2,0

W miastach dochody z pracy poza rolnictwem stanowiły źródło utrzymania dla 49,3% ogółu gospodarstw, a na wsi dla 40,6%. Natomiast praca w rolnictwie była źródłem utrzymania tylko dla 3,2% ogółu gospodarstw domowych.

Liczną zbiorowość gospodarstw domowych stanowią gospodarstwa, których główne źródło utrzymania pochodzi z niezarobkowego źródła – łącznie 45,9%.

Wśród tych gospodarstw najliczniejszą grupę stanowią gospodarstwa utrzymujące się z emerytur i rent – 38,8% ogółu gospodarstw domowych w województwie lubuskim.

W spisie 2002 po raz pierwszy wyodrębniono oddzielnie gospodarstwa domowe utrzymujące się z dochodów z własności oraz pozostające głównie na utrzymaniu. Gospodarstwa pozostające na utrzymaniu stanowiły 3,6% ogółu gospodarstw. Oznacza to, że osoby tworzące gospodarstwo nie posiadały własnych źródeł dochodu (bądź posiadane środki były niewystarczające) i pozostawały wyłącznie lub głównie na utrzymaniu osób spoza ich gospodarstwa. Większy odsetek gospodarstw domowych pozostających na utrzymaniu występuje w miastach niż na wsi.

ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Rozdział I. ZASOBY MIESZKANIOWE

STAN I ROZWÓJ ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH^a

Mieszkanie, jako jednostka spisowa, jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb, łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany do celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź z ulicy, podwórza lub ogrodu. Przez pomieszczenie pomocnicze należy rozumieć: przedpokój, hol, łazienkę, ustęp, garderobę, spiżarnia, schowek i inne pomieszczenia znajdujące się w obrębie mieszkania, służące mieszkalnym i gospodarczym potrzebom mieszkańców.

W trakcie spisu powszechnego ludności i mieszkań 2002 spisano 324,7 tys. mieszkań o powierzchni użytkowej 21894,1 tys. m², w mieszkaniach znajdowało się 1220,0 tys. izb (p. tabl. I. 1).

Wśród ogólnej liczby spisanych mieszkań znajduje się ok. 13,6 tys. mieszkań niezamieszkałych (40,7 tys. izb, o pow. użytkowej 769,5 tys. m²). W grupie tej występują m. in. mieszkania, które w przyszłości mogą zasilić liczbę mieszkań zamieszkałych. Są to mieszkania przeznaczone do stałego zamieszkania (stanowią one 80,7% mieszkań niezamieszkałych) i mieszkania przeznaczone do czasowego (sezonowego) przebywania – tzw. drugie mieszkania (10,5%). Wśród 11,0 tys. mieszkań przeznaczonych do stałego zamieszkania spisano 2,9 tys. mieszkań jeszcze niezasiedlonych znajdujących się w budynkach nowo zbudowanych lub rozbudowanych. Spisem objęto również mieszkania opuszczone i przeznaczone do rozbiórki, które stanowią 7,3% mieszkań niezamieszkałych.

Tabl. I. 1. Podstawowe informacje o mieszkaniach w 2002 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania			Izby w mieszkaniach			Powierzchnia użytkowa mieszkań		
	ogółem	zamieszkałe ^a	niezamieszkałe	ogółem	zamieszkałych ^a	niezamieszkałych	ogółem	zamieszkałych ^a	niezamieszkałych
	w tysiącach						w tys. m ²		
OGÓŁEM	324,7	311,1	13,6	1220,0	1179,3	40,7	21894,1	21124,5	769,5
Miasta	221,8	214,6	7,2	792,5	772,1	20,4	13614,5	13233,8	380,7
Wieś	103,0	96,6	6,4	427,5	407,2	20,3	8279,5	7890,8	388,8

^a Stale i czasowo

Zasoby mieszkaniowe województwa lubuskiego wynosiły odpowiednio: 323,5 tys. mieszkań o powierzchni użytkowej 21834,1 tys. m² i 1216,8 tys. izb. Przyrost liczby mieszkań w okresie od ostatniego spisu powszechnego wyniósł 48,5 tys., tj. 17,6%.

^a Dane dla 1988 r. o zasobach mieszkaniowych pochodzą z publikacji dot. wyników NSP 1988. Uwaga ta dotyczy także rozdziałów II i III.

W spisie do zasobów mieszkaniowych zaliczono mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe, które w przyszłości mogą stać się mieszkaniem zamieszkanym tj. mieszkania przeznaczone do stałego zamieszkania (bez mieszkań wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej oraz mieszkań przeznaczonych do rozbiórki i opuszczonych) oraz mieszkania przeznaczone do czasowego lub sezonowego zamieszkania (tzw. drugie mieszkania).

Mieszkania zamieszkałe wykazane przez spis obejmują 311,1 tys. mieszkań o powierzchni użytkowej 21124,5 tys. m² i 1179,3 tys. izb.

Mieszkania zamieszkałe stanowią 95,8% ogółu mieszkań. Blisko 2/3 mieszkań zamieszkanymi znajduje się w miastach.

Mieszkania zamieszkałe stale stanowią 98,6% liczby mieszkań zamieszkanymi. W 306,6 tys. mieszkań o powierzchni użytkowej 20859,5 tys. m² i o 1164,8 tys. izb mieszka stale 996,4 tys. osób (p. tabl. I. 2).

Tabl. I. 2. Mieszkania zamieszkałe w 2002 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania zamieszkałe		Izby w mieszkaniach		Powierzchnia użytkowa mieszkań		Ludność w mieszkaniach zamieszkanymi stale ^a w tys.
	stale	czasowo	zamieszkanymi stale	zamieszkanymi czasowo	zamieszkanymi stale	zamieszkanymi czasowo	
	w tysiącach				w tys. m ²		
OGÓŁEM	306,6	4,5	1164,8	14,6	20859,5	265,0	996,4
Miasta	211,6	3,0	762,9	9,3	13069,3	164,5	641,8
Wieś	95,1	1,5	401,9	5,3	7790,3	100,5	354,6

^a Zaliczana do faktycznych mieszkańców

W mieszkaniach zamieszkanymi stale w latach 1989 – 2002 odnotowano wyższą dynamikę przyrostu powierzchni użytkowej mieszkań, liczby izb i liczby mieszkań na terenach miejskich niż wiejskich (p. tabl. I. 3). Jest to efekt nie tylko budowania mieszkań o znacznie większej liczbie izb i większej powierzchni, ale również rozbudowy starszych zasobów.

Tabl. I. 3. Przyrost mieszkań zamieszkanymi stale w latach 1989-2002

Wyszczególnienie	Przyrost w latach 1989 - 2002			1988 = 100		
	ogółem	miasta	wieś	ogółem	miasta	wieś
	w tysiącach					
Mieszkania	31,6	28,0	3,6	111,5	115,2	104,0
Izby	168,2	131,3	36,9	116,9	120,8	110,1
Powierzchnia użytkowa (m ²)	3956,2	2895,5	1060,7	123,4	128,5	115,8
Ludność w mieszkaniach	35,8	33,4	2,5	103,7	105,5	100,7

FORMA WŁASNOŚCI ZASOBÓW

W latach 1989-2002 wystąpiły w sferze mieszkalnictwa bardzo istotne zmiany stosunków własnościowych, wynikające z komunalizacji i prywatyzacji zasobów mieszkaniowych.

Wyniki spisu wykazały, że według stanu z dnia 20 maja 2002 r. ok. 168,3 tys. mieszkań zamieszkałych, tj. 54,1% ogółu, to lokale stanowiące własność osób fizycznych (szacunkowe dane dla 1988 r. określały ten udział na ok. 31%) (p. tabl. I. 4).

Tabl. I. 4. Mieszkania zamieszkałe według rodzaju podmiotów będących ich właścicielami w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem w tys.	Mieszkania stanowiące własność							
		osób fizycznych	spółdzielni mieszkaniowych		gmin	Skarbu Państwa	zakładów pracy	towarzystw budownictwa społecznego	pozostałych podmiotów
			mieszkania własnościowe	mieszkania lokatorskie					
w % ogółu mieszkań									
OGÓŁEM	311,1	54,1	15,4	9,4	14,9	3,6	1,9	0,6	0,3
Miasta	214,6	38,8	22,0	13,5	19,8	3,3	1,6	0,8	0,2
Wieś	96,6	88,1	0,8	0,3	3,8	4,1	2,6	0,1	0,3

Struktura własności mieszkań szczególnie wyraźnie zmieniła się w miastach. Udział mieszkań będących własnością osób fizycznych w 2002 r. stanowił 38,8% ogółu miejskich zasobów (w 1988 r. – 15,0%). Na wsi mieszkania osób fizycznych stanowią zdecydowaną większość - ponad 88% (w 1988 r. – 63,4%).

Drugą pod względem liczebności grupę w strukturze własności mieszkań (24,8% ogółu mieszkań zamieszkałych) stanowią mieszkania spółdzielcze, w tym udział mieszkań o statusie własnościowym, wyniósł 15,4% ogółu mieszkań zamieszkałych. Własność ta występuje głównie w miastach i stanowi 98,7% ogółu mieszkań spółdzielni mieszkaniowych.

Podobnie dominującą formą na terenach miejskich w 2002 r. były mieszkania stanowiące własność komunalną (gmin) – 19,8% (wobec 3,8% na wsi) oraz towarzystw budownictwa społecznego – 0,8% (wobec 0,1% na wsi).

Natomiast formą przeważającą na terenach wiejskich były mieszkania stanowiące własność Skarbu Państwa - 4,1% (wobec 3,3% w miastach) oraz zakładów pracy – 2,6% (wobec 1,6% w miastach).

Rozdział II. JAKOŚĆ ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH

WIEK MIESZKAŃ I ICH WYPOSAŻENIE

Mieszkania znajdujące się w budynkach wybudowanych po 1944 r. stanowią 55,2% ogółu zamieszkanego zasobów mieszkaniowych i w porównaniu do spisu 1988 r. ich udział wzrósł o 5,8%. Złożyły się na to z jednej strony efekty budownictwa mieszkaniowego, a z drugiej ubytki naturalne i wyburzenia, zwłaszcza zasobów starych. Zasoby powojenne stanowią 66,8% ogółu mieszkań zamieszkanego w miastach i 29,4% na wsi. Mieszkania w budynkach wzniesionych przed 1918 r. to 15,7% ogółu mieszkań zamieszkanego w miastach i 24,9% na wsi.

W budynkach najnowszych, tj. wybudowanych po 1988 r. znajduje się ok. 30,9 tys. mieszkań zamieszkanego, w tym 25,9 tys. (12,1%) w miastach i 5,0 tys. (5,2%) na wsi (p. tabl. II. 1).

Tabl. II. 1. Mieszkania zamieszkanego według okresu wybudowania budynku w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem w tys.	Wybudowane w latach							Będące w budowie	Nie ustalono
		przed 1945	1945-1970	1971-1978	1979-1988	1989-2002				
						razem ^a	1989-1995	1996-2002		
w % ogółu										
OGÓŁEM	311,1	43,7	12,8	14,0	17,7	9,9	5,7	3,7	0,7	1,1
Miasta	214,6	32,1	15,1	17,5	21,6	12,1	7,1	4,3	0,5	1,1
Wieś	96,6	69,6	7,6	6,2	9,2	5,2	2,4	2,3	1,1	1,0

^a Łącznie z nieustalonym rokiem zakończenia budowy.

W okresie od ostatniego spisu wystąpiła również istotna poprawa w wyposażeniu mieszkań w instalacje. Stopień poprawy jest znacznie większy na wsi niż w miastach. Przyrost mieszkań wyposażonych w instalacje jest wyższy od przyrostu liczby mieszkań ogółem, co świadczy o tym, że na poprawę miało wpływ nie tylko oddawanie do użytku nowych mieszkań, ale również, co jest bardzo widoczne zwłaszcza na wsi, modernizowanie zasobów wybudowanych w okresach wcześniejszych. Jednakże pomimo tych bardzo korzystnych zmian w wyposażeniu mieszkań wiejskich, w dalszym ciągu są one wyposażone zdecydowanie gorzej niż mieszkania w miastach.

W 2002 r. w podstawową instalację, jaką jest wodociąg, wyposażonych było 99,3% mieszkań zamieszkanego w miastach i 94,8% na wsi. Najniższe odsetki dotyczą wyposażenia w gaz z sieci – korzysta z niego 75,8% mieszkań zamieszkanego w miastach i 6,5% na wsi (p. tabl. II. 2).

Tabl. II. 2. Wyposażenie mieszkań zamieszkanego w instalacje techniczno-sanitarne w latach 1988 i 2002

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w:						
		wodociąg	ustęp	łazienkę	ciepłą wodę bieżącą	c.o.	gaz z sieci	
w tysiącach								
Miasta	1988	183,6	178,8	154,4	148,5	136,7	125,5	131,0
	2002	214,6	213,0	202,2	196,0	182,1	174,9	162,6
Wieś	1988	91,4	74,1	49,9	56,1	53,9	35,9	0,4
	2002	96,6	91,6	78,9	80,4	73,5	60,3	6,3

(dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w:						
		wodociąg	ustęp	łazienkę	ciepłą wodę bieżącą	c.o.	gaz z sieci	
		w % ogółu						
Miasta	1988	100,0	97,4	84,1	80,9	74,4	68,3	71,3
	2002	100,0	99,3	94,2	91,4	84,9	81,5	75,8
Wieś	1988	100,0	81,0	54,6	61,3	58,9	39,3	0,4
	2002	100,0	94,8	81,7	83,3	76,1	62,4	6,5
		1988=100						
Miasta		116,8	119,1	131,0	132,0	133,2	139,4	124,1
Wieś		105,7	123,6	158,1	143,3	136,4	168,0	1741,6

Komplet podstawowych instalacji, tj. wodociąg, ustęp, łazienka, centralne ogrzewanie i gaz występuje w prawie co drugim mieszkaniu. Nadal jeszcze 2,0% ogółu mieszkań nie ma wodociągu, a 1,7% żadnej instalacji. Stopień wyposażenia mieszkań zamieszkałych w instalacje w miastach jest znacznie wyższy niż na wsi (p. tabl. II. 3).

Tabl. II. 3. Stopień wyposażenia mieszkań zamieszkałych w instalacje techniczno- sanitarne w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem w tys.	Mieszkania wyposażone w ^a :				Mieszkania bez wodociągu	
		wodociąg, ustęp, łazienkę		wodociąg ^b		razem	w tym bez żadnych instalacji
		razem	w tym z c.o. i gazem z sieci	razem	w tym z c.o.		
		w % ogółu					
OGÓLEM	311,1	87,4	45,5	10,1	1,6	2,0	1,7
Miasta	214,6	90,8	63,3	8,1	1,1	0,6	0,4
Wieś	96,6	79,9	6,0	14,5	2,7	5,0	4,8

^a Bez mieszkań z nieustaloną informacją o instalacjach. ^b Z ustępem ale bez łazienki, z łazienką ale bez ustępu oraz bez obu tych instalacji.

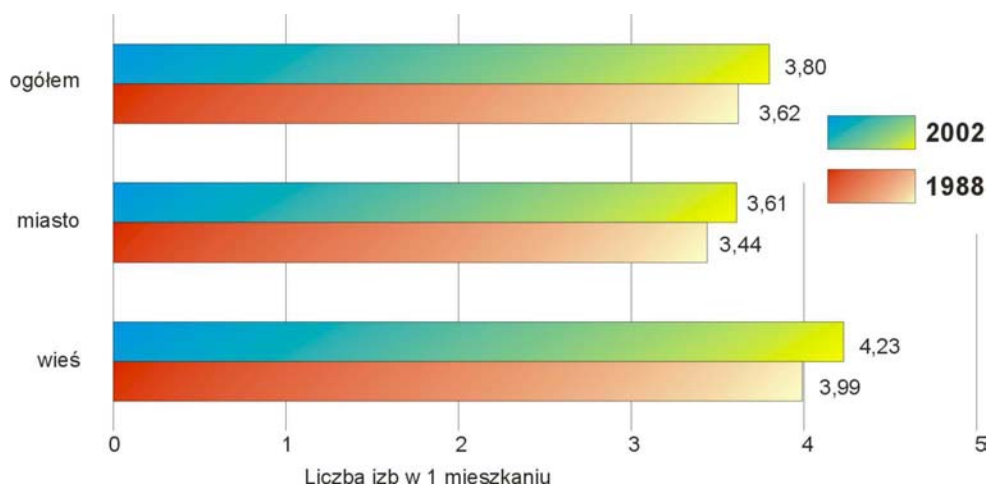
WIELKOŚĆ I ZALUDNIENIE MIESZKAŃ

Przeciętna powierzchnia mieszkania w 2002 r. wynosiła 68,2 m²: w miastach 61,9 m², na wsi 82,2 m². W porównaniu z 1988 r. przeciętna powierzchnia mieszkania wzrosła o 6,8 m², przy czym na wsi o 8,6 m², a w miastach o 6,5 m². Obecnie w miastach mieszkanie jest średnio o 20,3 m² mniejsze niż mieszkanie na wsi.

W latach 1989-2002 odnotowano wyższą dynamikę wzrostu liczby izb i powierzchni użytkowej mieszkań niż wzrostu samej liczby mieszkań. Jest to efekt przyrostu wielkości powierzchni mieszkaniowej w mieszkaniach starszych w wyniku ich rozbudowy oraz oddawania do użytku z nowego budownictwa mieszkań większych, niż budowano w latach poprzednich.

W porównaniu z 1988 r. w strukturze wielkości mieszkań zaobserwowano korzystne zmiany (p. wykres 12). Zmniejszył się udział mieszkań 1-2 izbowych (z 16,2% do 13,5% ogółu mieszkań zamieszkałych), natomiast zwiększył się udział mieszkań większych: 4 izbowych z 33,3% do 33,9%, a 5 izbowych i większych z 18,1% do 21,7%. W miastach udział mieszkań 5 izbowych i większych wynosi 16,1%, na wsi zaś 34,2% (p. tabl. II. 4).

Wykres 12. Przeciętna liczba izb w mieszkaniach w latach 1988 i 2002 r.

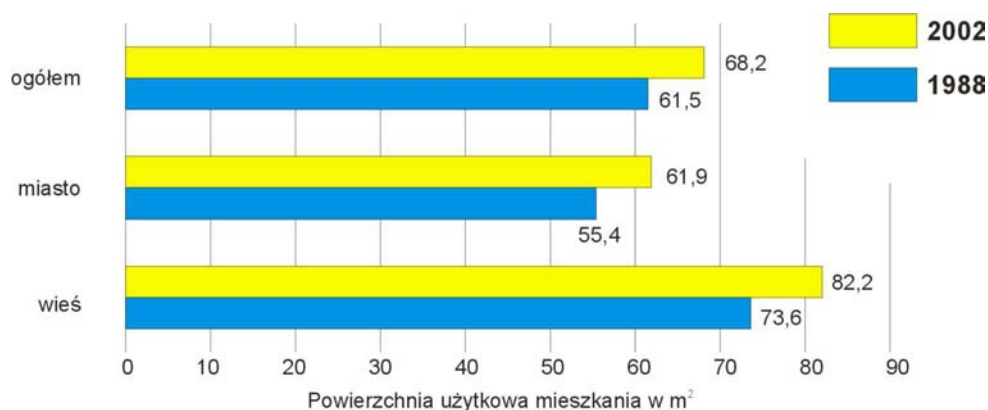

Tabl. II. 4. Struktura mieszkań według liczby izb w latach 1988 i 2002

Wyszczególnienie		Mieszkania o liczbie izb					Przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu
		1	2	3	4	5 i więcej	
		w % ogółu					
OGÓLEM	1988	2,7	13,5	32,4	33,3	18,1	3,62
	2002	2,1	11,4	30,7	33,9	21,7	3,80
Miasta	1988	3,5	16,2	33,9	33,4	12,9	3,44
	2002	2,8	13,9	32,7	34,4	16,1	3,61
Wieś	1988	1,1	8,1	29,2	33,1	28,4	3,99
	2002	0,7	6,0	26,3	32,7	34,2	4,23

Zmiana w strukturze wielkości mieszkań jest jeszcze bardziej widoczna przy uwzględnieniu powierzchni użytkowej. Mieszkania o powierzchni poniżej 40 m² stanowią obecnie 16,1% ogółu mieszkań (w 1988 r. 19,8%) zaś o powierzchni 80 m² i większej - 25,0%, (w 1988 r. – 20,3%), przy czym tych ostatnich na wsi jest 43,9%, a w miastach 16,6% (p. wykres 13).

Wykres 13. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w latach 1988 i 2002

Różnice w wielkości mieszkań między miastem i wsią oraz w przekroju terytorialnym miasta – wieś nie idą w parze z różnicami w zaludnieniu mieszkań. Mieszkania w miastach jakkolwiek są mniejsze, są mniej zaludnione niż na wsi.

Wszystkie wskaźniki wskazują na ogólną poprawę w sytuacji zaludnienia mieszkań (p. tabl. II. 5). Mimo wyższego na wsi przyrostu liczby izb i powierzchni użytkowej rozgęszczenie mieszkań jest relatywnie większe w miastach.

Wskaźnik wielkości powierzchni użytkowej mieszkań przypadającej na 1 osobę w miastach wynosi 20,3 m², a na wsi 22,0 m².

Tabl. II. 5. Wskaźniki zaludnienia mieszkań w latach 1988 i 2002

Wyszczególnienie	Przeciętna liczba osób			Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ²
	w 1 mieszkaniu	na 1 izbę	na 1 pokój	
OGÓLEM	1988	3,30	1,04	17,6
	2002	3,25	0,86	20,9
Miasta	1988	3,31	0,96	16,7
	2002	3,03	0,84	20,3
Wieś	1988	3,85	0,96	19,1
	2002	3,73	0,88	22,0

W mieszkaniach uznawanych w naszych warunkach za przeludnione, czyli takich w których na jedną izbę przypada 2 i więcej osób, zamieszkuje 82,8 tys. osób (8,3%). Liczba osób zamieszkujących w warunkach niskiego zaludnienia, tj. poniżej 1 osoby na izbę, wynosi 376,8 tys. (37,8%) (p. tabl. II. 6).

Tabl. II. 6. Struktura zaludnienia mieszkań według osób na 1 izbę w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ludność w mieszkaniach o liczbie osób na 1 izbę					
	poniżej 1,00	1,00	1,01 -1,49	1,50 -1,99	2,00 -2,99	3,00 i więcej
	w % ogółu					
OGÓLEM	37,8	23,7	18,4	11,7	7,0	1,4
Miasta	38,9	25,9	17,1	10,4	6,2	1,4
Wieś	35,8	19,7	20,9	14,1	8,3	1,2

Prawie 27,8% ludności mieszka w warunkach zaludnienia 2 i więcej osób na 1 pokój, w tym 7,1% - 3 i więcej osób na 1 pokój. W ocenie sytuacji mieszkaniowej zaludnienie 3 i więcej osób na pokój uznaje się za warunki substandardowe, niezależnie od stanu technicznego takiego mieszkania i w takich warunkach mieszka 70,7 tys. osób, z tego 42,1 tys. w miastach i 28,6 tys. na wsi.

W lokalach, w których mieszka 35,2% ludności województwa na 1 osobę przypada ponad 20 m². Natomiast w lokalach, gdzie na 1 osobę przypada mniej niż 10 m², mieszka 14,4% ogółu ludności (p. tabl. II. 7).

Tabl. II. 7. Struktura ludności według powierzchni użytkowej w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ludność w mieszkaniach o powierzchni użytkowej w m ² przypadającej na 1 osobę					
	5,0 i mniej	5,1-7,0	7,1-10,0	10,1-15,0	15,1-20,0	20,1 i więcej
	w % ogółu					
OGÓLEM	0,6	2,5	11,3	27,5	22,7	35,2
Miasta	0,4	2,3	11,2	28,7	23,5	33,8
Wieś	0,8	2,8	11,5	25,3	21,4	37,8

Rozdział III. WARUNKI MIESZKANIOWE

SAMODZIELNOŚĆ ZAMIESZKIWANIA GOSPODARSTW DOMOWYCH I RODZIN

W spisie 2002 badano samodzielność zamieszkiwania gospodarstw domowych. Podstawą podziału gospodarstw na mieszkające samodzielnie i mieszkające wspólnie była liczba gospodarstw domowych spisanych w danym mieszkaniu. Jeżeli w mieszkaniu zostało spisane tylko jedno gospodarstwo domowe uznawano je za mieszkające samodzielnie (niezależnie od składu rodzinnego gospodarstwa), gdy zaś w mieszkaniu spisano 2 lub więcej gospodarstw domowych uznawano takie gospodarstwa za mieszkające wspólnie.

W województwie lubuskim w 2002 r. wśród 345,6 tys. gospodarstw domowych samodzielnym mieszkaniem dysponowało 272,4 tys. gospodarstw tj. 78,8%, a 73,2 tys., tj. 21,2%, mieszkowało niesamodzielnie, w tym 13,1 tys. (3,8%) zajmowało mieszkania, w których zamieszkiwało po 3 i więcej gospodarstw domowych (p. tabl. III. 1).

Od końca lat osiemdziesiątych obserwujemy wyższe tempo przyrostu gospodarstw domowych od tempa przyrostu mieszkań. Wynika to zarówno ze zmian w strukturze liczby gospodarstw domowych, jak i ze zmniejszania się liczby nowych mieszkań oddawanych do użytku.

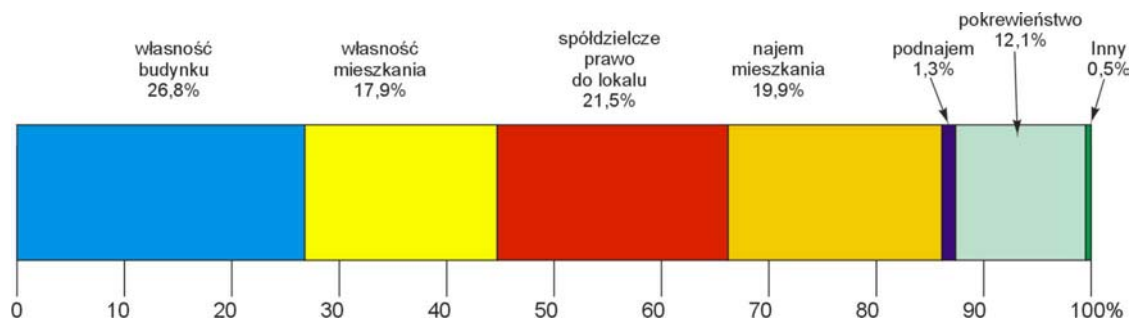
Tabl. III. 1. Gospodarstwa domowe według samodzielności zamieszkiwania w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa domowe zamieszkujące			
		samodzielnie	wspólnie		
			razem	w tym w mieszkaniu zamieszkują	
				z 1 gospodarstwem	z 2 i więcej gospodarstwami
w tysiącach					
OGÓLEM	345,6	272,4	73,2	60,0	13,1
Miasta	235,9	190,3	45,6	37,6	8,1
Wieś	109,7	82,2	27,6	22,5	5,1
w % ogółu gospodarstw					
OGÓLEM	100,0	78,8	21,2	17,4	3,8
Miasta	100,0	80,7	19,3	15,9	3,4
Wieś	100,0	74,9	25,1	20,5	4,6

Obecnie występuje stosunkowo duża liczba gospodarstw składających się z dwu lub więcej rodzin. W 2002 r. w województwie lubuskim istniało 16,1 tys. (4,7%) gospodarstw wielorodzinnych. W wielu przypadkach występowanie takich gospodarstw wynika z braku mieszkań, co powoduje iż młode rodziny zmuszone są mieszkać wspólnie z rodzicami.

W spisie 2002 po raz pierwszy zbierano dane dotyczące struktury gospodarstw domowych zamieszkujących mieszkania z określonego tytułu prawnego. Według uzyskanych danych liczba gospodarstw domowych zamieszkujących mieszkania z tytułu własności mieszkania lub budynku wynosi 154,4 tys., (z czego w miastach 77,8 tys., a na wsi 76,7 tys.). Natomiast liczba gospodarstw domowych zamieszkujących mieszkania z tytułu spółdzielczego prawa do lokalu wynosi 74,2 tys., a gospodarstw domowych zajmujących mieszkania z tytułu najmu – 68,8 tys., podnajmu - ponad 4,5 tys., a z tytułu pokrewieństwa - 41,9 tys. (p. wykres 14).

Wykres 14. Gospodarstwa domowe według tytułu prawnego do mieszkania w 2002 r.

Tabl. III. 2. Samodzielność zamieszkiwania rodzin w 2002 r.

Wyszczególnienie	Rodziny				
	ogółem	w gospodarstwach jednorodzinnych			w gospodarstwach dwurodzinnych i większych
		razem	zamieszkujące samodzielnie	zamieszkujące wspólnie z innym gospodarstwem	
w tysiącach					
OGÓŁEM	279,2	246,3	203,4	42,9	32,9
Miasta	184,0	166,4	142,1	24,3	17,7
Wieś	95,2	79,9	61,3	18,6	15,3
w % ogółu					
OGÓŁEM	100,0	88,2	72,8	15,4	11,8
Miasta	100,0	90,4	77,2	13,2	9,6
Wieś	100,0	83,9	64,4	19,5	16,1

Zwraca uwagę gorsza sytuacja rodzin wiejskich niż miejskich. Trzeba jednak zauważyć, że ze względu na przeważającą na wsi zabudowę jednorodzinną i częste prowadzenie rodzinnego gospodarstwa rolnego, wspólne zajmowanie mieszkań przez rodziny wiejskie w znacznej mierze można tłumaczyć decyzją zainteresowanych.

Oprócz gospodarstw domowych rodzinnych, zawierających w swym składzie rodziny istniało w województwie lubuskim w 2002 r. 83,2 tys. gospodarstw nierodzinnych, z tego 78,0 tys. gospodarstw jednoosobowych i 5,2 tys. wieloosobowych. Łączna liczba rodzin oraz gospodarstw nierodzinnych w zestawieniu z liczbą mieszkań pozwala określić potencjalne zapotrzebowanie na samodzielne mieszkania.

Różnica między liczbą gospodarstw domowych, a liczbą zasobów mieszkaniowych wykazuje ilość brakujących mieszkań, tzw. niedobór mieszkań. Według danych spisowych w województwie lubuskim brakowało ponad 21 tys. mieszkań.

Powszechnie stosowanym miernikiem braku mieszkań jest tzw. statystyczny deficyt mieszkań, pod pojęciem którego rozumie się różnicę między ogólną liczbą gospodarstw domowych a liczbą zamieszkałych mieszkań. Według wyników spisu 2002 deficyt mieszkań wynosił:

Ogółem	w województwie	-34,5 tys.
	w miastach	-21,3 tys.
	na wsi	-13,2 tys.

W porównaniu z 1988 r. deficyt mieszkań w województwie lubuskim wzrósł w 2002 r. o ponad 4,9 tys. mieszkań.

WARUNKI MIESZKANIOWE LUDNOŚCI^a

Wyniki spisu 2002 pozwalają spojrzeć na warunki mieszkaniowe łącznie z punktu widzenia zaludnienia i wyposażenia mieszkań, jak również uwzględnić sprawę samodzielności zajmowania mieszkań. Umożliwia to bardziej kompleksową ocenę sytuacji mieszkaniowej niż może to mieć miejsce przy rozpatrywaniu odrębnie różnych aspektów tej sytuacji.

Dokonując takiej analizy przyjęto następujące kryteria oceny, dotyczące warunków mieszkaniowych ludności:

- ✓ bardzo dobre   zajmowanie mieszkań wyposażonych w wodociąg, ustęp splukiwany, łazienkę, centralne ogrzewanie i gaz oraz zaludnionych przez mniej niż jedną osobę na pokój,
- ✓ dobre   zajmowanie mieszkań wyposażonych w wodociąg, ustęp splukiwany i łazienkę oraz zaludnionych maksymalnie przez 1 osobę na pokój,
- ✓ dostateczne   zajmowanie mieszkań wyposażonych w wodociąg i ustęp splukiwany i zaludnionych nie więcej niż przez 1,01-1,99 osób na pokój,
- ✓ złe   zajmowanie mieszkań zaludnionych przez 2,00-2,99 osób na pokój i/lub wyposażonych tylko w wodociąg,
- ✓ bardzo złe   zajmowanie mieszkań przez 3 i więcej osób na pokój i/lub pozbawionych nawet wyposażenia w wodociąg.

Kompleksową ocenę warunków mieszkaniowych ludności w 2002 r. przedstawiają dane w tabl. III. 3.

Tabl. III. 3. Ludność zamieszkująca w mieszkaniach w 2002 r.

Wyszcze- gólnienie	Ludność w mieszka- niach ogółem	Ludność zamieszkująca w warunkach ^a							
		bardzo dobrych	dobrych	dosta- tecz- nych	złych	razem	bardzo złych		
							ze względu na:		
						nadmierne zaludnienie i brak wodociągu	tylko na nadmierne zaludnie- nie	tylko na brak wodo- ciągu	
w tysiącach									
OGÓLEM	996,4	80,1	263,9	327,7	236,6	83,8	2,8	67,5	13,5
Miasta	641,8	74,6	166,6	215,8	138,1	43,9	0,7	41,2	2,0
Wieś	354,6	5,5	97,3	111,9	98,5	39,9	2,1	26,3	11,5
w % ogółu									
OGÓLEM	100,0	8,0	26,5	32,9	23,7	8,4	0,3	6,8	1,4
Miasta	100,0	11,6	26,0	33,6	21,5	6,8	0,1	6,4	0,3
Wieś	100,0	1,5	27,4	31,5	27,8	11,3	0,6	7,4	3,2

^a Bez ludności w mieszkaniach z nieustaloną informacją o warunkach mieszkaniowych.

W świetle powyższych danych w warunkach odpowiadających współczesnym standardom mieszkaniowym, tj. określonych w zestawieniu jako „bardzo dobre” i „dobre” znajdowało się w 2002 r. ponad 344 tys. osób, a więc tylko ok. 34,5% ludności w mieszkaniach.

^U Z pominięciem ludności zamieszkałej w pomieszczeniach nie będących mieszkaniami i obiektach zbiorowego zakwaterowania.

W warunkach „bardzo złych” spowodowanych zajmowaniem mieszkań zaludnionych przez 3 i więcej osób na pokój i/lub pozbawionych nawet wodociągu, zamieszkiwało w województwie lubuskim ponad 83,8 tys. osób, tj. 8,4% ogółu. Spośród nich 2,8 tys. zajmowało mieszkania jednocześnie skrajnie przeludnione i bez wyposażenia.

Porównując sytuację ludności miast i wsi należy stwierdzić, że jest ona zdecydowanie gorsza na wsi niż w miastach, mimo że na wsi w okresie od 1989 r. wystąpiła stosunkowo duża poprawa, zwłaszcza w zakresie wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne.

W warunkach substandardowych, tj. w poniżej poziomu określanego jako dobry i dostateczny, zamieszkuje w województwie lubuskim 139,3 tys. osób, z czego 65,3 tys. w miastach (46,9%).

Dla pokazania warunków mieszkaniowych w 2002 r. wyróżniono 3 kategorie warunków substandardowych:

1. Kategoria pierwsza – wyodrębniona ze względu na zły stan techniczny budynku; zaliczono tu:
  - mieszkania w budynkach wybudowanych przed rokiem 1979, z liczbą mieszkań 1 i z 1 izbą,
  - mieszkania w budynkach wybudowanych przed rokiem 1945, bez kanalizacji,
  - mieszkania w budynkach wybudowanych przed rokiem 1971, bez wodociągu.
2. Kategoria druga – wyodrębniona ze względu na niedostateczne wyposażenie mieszkania w instalacje; obejmuje ona mieszkania bez ustępu, ale z wodociągiem oraz mieszkania bez ustępu i bez wodociągu, znajdujące się w budynkach niezaliczonych do pierwszej kategorii;
3. Kategoria trzecia – wyodrębniona została ze względu na nadmierne zaludnienie, obejmuje mieszkania, w których na 1 pokój przypadało 3 i więcej osób na pokój z mieszkań niezaliczonych do kategorii pierwszej i drugiej.

Wyniki przedstawia tabela III. 4.

Tabl. III. 4. Mieszkania zamieszkane o warunkach substandardowych w 2002 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania o warunkach substandardowych				
	ogółem w tys.	w % ogółu mieszkań zamieszkanymi i ludności w mieszkaniach	kategoria		
			pierwsza	druga	trzecia
Mieszkania	39,8	12,8	21,0	52,0	27,0
Miasta	19,4	9,0	4,0	57,8	38,3
Wieś	20,4	21,1	37,2	46,6	16,2
Ludność w mieszkaniach	139,3	14,0	17,9	42,7	39,4
Miasta	65,3	10,2	3,2	43,5	53,2
Wieś	74,0	20,9	30,8	41,9	27,2

TABL. 1. **PODSTAWOWE DANE O WOJEWÓDZTWACH**
A. LUDNOŚĆ, GOSPODARSTWA DOMOWE I RODZINY

Województwa	Ludność						Gospodarstwa domowe		Rodziny	
	1988	2002	1988=100	miejska w %	współczyn- nik feminizacji	z wykształ- ceniem ^a ponadpod- stawowym w %	ogółem w tys.	przeciętna liczba osób	ogółem	w tym z dziećmi do lat 24 na utrzymaniu
	w tysiącach								w tysiącach	
POLSKA	37879,1	38230,1	100,9	61,8	106	64,6	13337,0	2,84	10457,6	6079,4
Dolnośląskie.....	2948,2	2907,2	98,6	71,4	108	66,5	1066,9	2,69	813,6	464,4
Kujawsko-pomorskie	2044,0	2069,3	101,2	62,3	107	64,2	706,7	2,90	571,4	340,0
Lubelskie.....	2209,2	2199,1	99,5	46,6	106	60,6	742,2	2,93	591,7	346,2
Lubuskie	982,9	1008,9	102,6	64,5	106	64,8	345,7	2,88	279,2	168,4
Łódzkie	2703,7	2612,9	96,6	65,0	110	61,9	983,7	2,63	735,7	404,7
Małopolskie.....	3087,5	3232,4	104,7	50,3	106	66,4	1040,8	3,09	849,8	508,1
Mazowieckie	4997,8	5124,0	102,5	64,6	108	66,2	1919,0	2,64	1403,3	782,7
Opolskie	1080,7	1065,1	98,6	52,6	106	61,8	369,8	2,85	289,1	163,0
Podkarpackie.....	2018,9	2103,8	104,2	40,5	104	62,9	615,9	3,38	549,3	340,0
Podlaskie.....	1188,4	1208,6	101,7	58,9	104	58,1	407,4	2,94	320,5	187,1
Pomorskie	2095,1	2179,9	104,0	68,1	105	66,5	755,2	2,86	592,4	353,5
Śląskie.....	4907,9	4742,9	96,6	79,1	107	67,4	1778,0	2,65	1329,4	754,8
Świętokrzyskie.....	1317,6	1297,5	98,5	45,9	105	61,1	434,1	2,96	357,9	203,6
Warmińsko-mazurskie	1398,2	1428,4	102,2	60,2	105	58,9	483,8	2,92	385,6	236,2
Wielkopolskie	3236,4	3351,9	103,6	57,7	106	66,9	1079,7	3,07	914,9	546,0
Zachodniopomorskie.....	1662,6	1698,2	102,1	69,5	105	63,6	608,1	2,75	473,7	280,8

^a W wieku 13 lat i więcej.

TABL. 1. **PODSTAWOWE DANE O WOJEWÓDZTWACH (cd.)**
B. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA I ŹRÓDŁA UTRZYMANIA LUDNOŚCI

Województwa	Ludność ogółem	Ludność w wieku 15 lat i więcej	Pracujący w wieku 15 lat i więcej	Bezrobotni w wieku 15 lat i więcej	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia	Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	Udział pracujących w rolnictwie w ogólnej liczbie pracujących	Główne źródło utrzymania		
										w tym		
										dochody z pracy	niezarobkowe źródło	na utrzymaniu
w tysiącach					w %							
POLSKA	38230,1	31288,4	13218,3	3558,2	55,5	43,7	21,2	45,8	16,6	32,3	28,0	38,1
Dolnośląskie.....	2907,2	2423,1	949,8	326,4	54,2	40,3	25,6	45,8	8,4	31,3	29,8	37,7
Kujawsko-pomorskie	2069,3	1680,3	699,1	221,3	55,8	42,3	24,0	48,2	17,5	31,8	28,3	38,8
Lubelskie.....	2199,1	1779,9	788,6	179,1	55,5	45,2	18,5	48,7	35,9	31,6	29,7	37,9
Lubuskie	1008,9	820,8	319,4	118,8	54,7	39,9	27,1	47,8	8,7	29,8	29,3	39,4
Łódzkie	2612,9	2183,2	961,3	243,7	56,2	44,9	20,2	45,9	20,5	33,6	31,3	34,2
Małopolskie.....	3232,4	2607,5	1097,7	259,5	54,1	43,7	19,1	44,3	17,0	31,9	27,5	39,1
Mazowieckie	5124,0	4244,8	1970,3	416,0	58,3	48,1	17,4	41,5	16,7	36,0	26,4	35,5
Opolskie	1065,1	878,2	337,1	92,6	54,7	42,9	21,6	47,4	16,1	31,5	26,1	37,0
Podkarpackie.....	2103,8	1668,1	678,2	184,3	54,3	42,7	21,4	50,6	23,8	29,3	27,8	41,4
Podlaskie	1208,6	975,0	418,5	99,0	56,3	45,5	19,1	48,4	33,3	33,5	26,6	38,4
Pomorskie	2179,9	1763,3	743,2	213,5	56,1	43,6	22,3	41,8	8,3	32,6	25,5	40,1
Śląskie	4742,9	3955,1	1578,1	413,6	52,9	41,9	20,8	46,8	4,8	31,2	28,2	37,8
Świętokrzyskie	1297,5	1061,9	454,9	130,1	56,3	43,8	22,2	47,6	32,3	30,8	30,4	37,9
Warmińsko-mazurskie	1428,4	1142,4	437,2	171,5	55,1	39,6	28,2	49,6	15,4	29,4	27,9	41,2
Wielkopolskie	3351,9	2714,0	1240,8	284,1	56,9	46,3	18,6	41,2	17,4	34,4	26,6	38,3
Zachodniopomorskie.....	1698,2	1390,8	544,2	204,5	55,4	40,3	27,3	47,8	8,2	30,6	27,8	40,0

TABL. 1. **PODSTAWOWE DANE O WOJEWÓDZTWACH (dok.)**
C. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH

Województwa	Mieszkania		Izby w mieszkaniach zamieszka-nych	Powierzchnia użytkowa mieszkań zamieszka-nych w tys. m ²	Przeciętna liczba osób			Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ² ^a	
	ogółem	w tym zamieszkane			w 1 mieszkaniu	na 1 izbę	na 1 pokój	1 mieszkania	na 1 osobę
	w tysiącach								
POLSKA	12523,6	11763,5	43409,8	804615,6	3,25	0,88	1,19	68,6	21,0
Dolnośląskie.....	989,6	948,6	3423,2	62085,9	3,07	0,85	1,15	65,6	21,3
Kujawsko-pomorskie	657,4	629,9	2293,6	40943,3	3,28	0,90	1,23	65,2	19,8
Lubelskie.....	703,2	647,1	2411,3	47313,7	3,40	0,91	1,26	73,3	21,5
Lubuskie	324,7	311,1	1179,3	21124,5	3,25	0,86	1,15	68,2	20,9
Łódzkie	942,2	879,1	3050,6	56225,8	2,98	0,86	1,18	64,2	21,5
Małopolskie.....	985,9	908,8	3444,5	66010,0	3,54	0,94	1,26	72,9	20,4
Mazowieckie	1815,4	1662,8	5854,0	109969,2	3,08	0,88	1,19	66,3	21,4
Opolskie	332,8	314,2	1277,8	24051,3	3,38	0,83	1,10	76,8	22,7
Podkarpackie.....	595,6	557,9	2187,3	42424,0	3,77	0,96	1,29	76,3	20,2
Podlaskie	399,3	365,2	1440,8	26316,9	3,33	0,84	1,13	72,4	21,7
Pomorskie	689,2	658,9	2448,7	43886,5	3,31	0,89	1,20	66,7	20,0
Śląskie	1654,2	1572,8	5664,2	102670,7	3,02	0,84	1,14	65,4	21,6
Świętokrzyskie.....	413,1	383,2	1388,2	26781,0	3,39	0,94	1,30	70,2	20,6
Warmińsko-mazurskie	446,8	427,1	1574,7	27275,5	3,34	0,91	1,23	63,9	19,0
Wielkopolskie	1013,3	962,4	3796,8	72859,2	3,48	0,88	1,18	75,9	21,7
Zachodniopomorskie.....	560,7	534,4	1974,9	34678,1	3,17	0,86	1,16	65,1	20,4

^a Dla mieszkań zamieszkałych stale

TABL. 2. LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Grupy wiekowe	Ogółem			Miasta			Wieś		
	razem	męż- czyźni	kobiety	razem	męż- czyźni	kobiety	razem	męż- czyźni	kobiety
w tysiącach									
OGÓŁEM	1009,0	490,1	518,8	651,0	311,6	339,4	357,9	178,5	179,4
Wiek:									
0-4 lata	50,7	26,1	24,6	30,0	15,5	14,5	20,7	10,6	10,1
5-9	62,0	31,5	30,5	36,5	18,6	17,8	25,5	12,9	12,6
10-14	75,5	38,5	37,0	45,8	23,4	22,4	29,6	15,1	14,5
15-19	92,7	47,1	45,6	59,0	29,8	29,2	33,7	17,3	16,4
20-24	86,5	43,9	42,6	57,2	28,6	28,6	29,2	15,3	14,0
25-29	77,5	39,6	37,9	50,6	25,5	25,1	26,9	14,0	12,9
30-34	62,5	31,7	30,8	39,9	19,9	19,9	22,7	11,8	10,9
35-39	62,9	31,6	31,3	40,1	19,7	20,4	22,8	11,9	10,9
40-44	79,8	39,8	40,0	52,3	25,2	27,1	27,5	14,6	12,9
45-49	87,2	43,0	44,1	59,1	28,0	31,1	28,1	15,0	13,1
50-54	77,8	38,3	39,6	53,8	25,7	28,2	24,0	12,6	11,4
55-59	43,0	20,5	22,5	29,7	14,0	15,7	13,3	6,5	6,8
60-64	37,8	16,6	21,2	25,8	11,1	14,7	12,0	5,5	6,5
65-69	38,0	15,9	22,1	25,2	10,4	14,8	12,8	5,4	7,3
70-74	33,5	13,0	20,5	21,1	8,3	12,8	12,5	4,8	7,7
75-79	24,0	7,7	16,3	14,7	4,7	9,9	9,3	3,0	6,3
80-84	11,0	3,6	7,4	6,4	2,1	4,3	4,6	1,6	3,0
85-89	4,4	1,3	3,1	2,6	0,7	1,9	1,8	0,5	1,2
90-94	1,8	0,4	1,3	1,0	0,2	0,8	0,7	0,2	0,5
95-99	0,3	0,1	0,3	0,2	0,0	0,2	0,1	0,0	0,1
100 lat i więcej	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Przedprodukcyjny	241,9	123,4	118,5	146,2	74,7	71,6	95,7	48,7	47,0
Producyjny									
mobilny	408,0	206,3	201,7	265,0	131,5	133,5	143,0	74,7	68,2
niemobilny	224,5	118,3	106,2	153,7	78,8	74,9	70,9	39,6	31,3
Poprodukcyjny	134,3	42,0	92,3	86,0	26,5	59,4	48,3	15,5	32,8
Nieustalony	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0

TABL. 2. LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU (dok.)

Grupy wiekowe	Ogółem			Miasta			Wieś		
	razem	męż- czyźni	kobiety	razem	męż- czyźni	kobiety	razem	męż- czyźni	kobiety
w odsetkach									
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Wiek:									
0-4 lata	5,0	5,3	4,7	4,6	5,0	4,3	5,8	5,9	5,6
5-9	6,1	6,4	5,9	5,6	6,0	5,3	7,1	7,2	7,0
10-14	7,5	7,9	7,1	7,0	7,5	6,6	8,3	8,4	8,1
15-19	9,2	9,6	8,8	9,1	9,6	8,6	9,4	9,7	9,2
20-24	8,6	8,9	8,2	8,8	9,2	8,4	8,2	8,6	7,8
25-29	7,7	8,1	7,3	7,8	8,2	7,4	7,5	7,9	7,2
30-34	6,2	6,5	5,9	6,1	6,4	5,9	6,3	6,6	6,1
35-39	6,2	6,4	6,0	6,2	6,3	6,0	6,4	6,6	6,1
40-44	7,9	8,1	7,7	8,0	8,1	8,0	7,7	8,2	7,2
45-49	8,6	8,8	8,5	9,1	9,0	9,1	7,8	8,4	7,3
50-54	7,7	7,8	7,6	8,3	8,2	8,3	6,7	7,1	6,4
55-59	4,3	4,2	4,3	4,6	4,5	4,6	3,7	3,6	3,8
60-64	3,7	3,4	4,1	4,0	3,6	4,3	3,4	3,1	3,6
65-69	3,8	3,2	4,3	3,9	3,4	4,4	3,6	3,0	4,1
70-74	3,3	2,7	4,0	3,2	2,7	3,8	3,5	2,7	4,3
75-79	2,4	1,6	3,1	2,3	1,5	2,9	2,6	1,7	3,5
80-84	1,1	0,7	1,4	1,0	0,7	1,3	1,3	0,9	1,7
85-89	0,4	0,3	0,6	0,4	0,2	0,6	0,5	0,3	0,7
90-94	0,2	0,1	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3
95-99	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
100 lat i więcej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Przedprodukcyjny	24,0	25,2	22,8	22,5	24,0	21,1	26,7	27,3	26,2
Producyjny									
mobilny	40,4	42,1	38,9	40,7	42,2	39,3	40,0	41,9	38,0
niemobilny	22,3	24,1	20,5	23,6	25,3	22,1	19,8	22,2	17,5
Poprodukcyjny	13,3	8,6	17,8	13,2	8,5	17,5	13,5	8,7	18,3
Nieustalony	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

TABL. 3. LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI, GRUP WIEKU, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN

Wyszczególnienie	Ogółem			W wieku						
	ogółem	mężczyźni	kobiety	przedprodukcyjnym		produkcyjnym			poprodukcyjnym	nieustalonym
				razem 0-17 lat	w tym 0-14 lat	razem 18-59/64 lata	mobilnym 18-44 lata	niemobilnym 45-59/64 lata		
	w tysiącach									
WOJEWÓDZTWO	1009,0	490,1	518,8	241,9	188,1	632,5	408,0	224,5	134,3	0,2
MIASTA.....	651,0	311,6	339,4	146,2	112,3	418,7	265,0	153,7	86,0	0,2
WIEŚ.....	357,9	178,5	179,4	95,7	75,9	213,9	143,0	70,8	78,3	0,0
PODREGION										
GORZOWSKI.....	380,3	185,5	194,8	91,4	70,8	239,5	154,8	84,7	49,3	0,1
Powiaty										
GORZOWSKI.....	62,9	31,0	31,9	16,3	13,0	38,6	25,8	12,8	7,9	0,0
Gminy miejskie.....	17,1	8,3	8,8	4,2	3,3	10,9	7,2	3,7	2,1	0,0
Kostrzyn.....	17,1	8,3	8,8	4,2	3,3	10,9	7,2	3,7	2,1	0,0
Gminy miejsko-wiejskie.....	12,9	6,3	6,7	3,5	2,8	7,6	5,2	2,4	1,8	0,0
Witnica.....	12,9	6,3	6,7	3,5	2,8	7,6	5,2	2,4	1,8	0,0
miasto.....	6,8	3,3	3,5	1,8	1,4	4,2	2,8	1,4	0,9	0,0
obszar wiejski.....	6,1	2,9	3,2	1,7	1,4	3,4	2,4	1,1	0,9	-
Gminy wiejskie.....	32,8	16,4	16,4	8,7	6,9	20,1	13,5	6,7	4,0	0,0
Bogdaniec.....	6,4	3,2	3,2	1,6	1,3	3,9	2,6	1,3	0,8	0,0
Deszczno.....	7,1	3,6	3,6	1,9	1,5	4,4	3,0	1,5	0,8	-
Kłodawa.....	5,4	2,7	2,7	1,4	1,1	3,4	2,2	1,2	0,6	-
Lubiszyn.....	6,6	3,3	3,2	1,8	1,4	3,9	2,7	1,2	0,9	-
Santok.....	7,3	3,6	3,7	2,0	1,6	4,5	3,0	1,5	0,9	-
MIĘDZYRZECKI.....	58,8	29,0	29,8	14,7	11,2	36,4	23,5	12,9	7,6	0,0
Gminy miejsko-wiejskie.....	44,2	21,7	22,6	11,0	8,5	27,5	17,6	9,7	5,8	0,0
Międzyrzecz.....	24,9	12,3	12,6	6,1	4,6	15,5	9,8	5,6	3,4	0,0
miasto.....	19,0	9,3	9,7	4,5	3,3	11,9	7,4	4,5	2,6	0,0
obszar wiejski.....	6,0	3,0	2,9	1,6	1,2	3,6	2,4	1,2	0,8	0,0
Skwierzyna.....	12,9	6,3	6,7	3,3	2,6	8,1	5,3	2,8	1,5	0,0
miasto.....	10,2	4,9	5,3	2,6	2,1	6,5	4,3	2,2	1,1	0,0
obszar wiejski.....	2,7	1,3	1,4	0,7	0,6	1,6	1,1	0,5	0,4	-
Trzciel.....	6,4	3,1	3,3	1,6	1,3	3,9	2,5	1,3	0,9	-
miasto.....	2,4	1,2	1,2	0,6	0,4	1,5	1,0	0,5	0,3	-
obszar wiejski.....	4,0	1,9	2,0	1,0	0,8	2,4	1,5	0,8	0,6	-

TABL. 3. LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI, GRUP WIEKU, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem			W wieku						
	ogółem	mężczyźni	kobiety	przedprodukcyjnym		produkcyjnym			poprodukcyjnym	nieustalonym
				razem 0-17 lat	w tym 0-14 lat	razem 18-59/64 lata	mobilnym 18-44 lata	niemobilnym 45-59/64 lata		
w tysiącach										
Gminy wiejskie	14,5	7,4	7,2	3,7	2,8	9,0	5,8	3,2	1,8	0,0
Bledzew	4,6	2,4	2,3	1,2	0,9	2,8	1,8	1,0	0,6	0,0
Przytoczna	5,8	3,0	2,8	1,4	1,1	3,7	2,4	1,3	0,7	-
Pszczew	4,1	2,0	2,1	1,1	0,8	2,5	1,6	0,9	0,5	-
ŚLUBICKI	46,7	22,8	23,8	11,7	9,1	29,3	19,8	9,4	5,6	0,0
Gminy miejsko-wiejskie	42,5	20,8	21,8	10,5	8,2	26,9	18,2	8,8	5,0	0,0
Cybinka	6,7	3,4	3,4	1,7	1,4	4,1	2,7	1,4	0,9	0,0
miasto	2,6	1,3	1,3	0,6	0,5	1,6	1,0	0,6	0,4	-
obszar wiejski	4,1	2,1	2,1	1,1	0,9	2,5	1,7	0,8	0,5	0,0
Ośno Lubuskie	6,3	3,1	3,2	1,7	1,3	3,8	2,6	1,2	0,8	-
miasto	3,7	1,8	1,9	1,0	0,8	2,3	1,5	0,7	0,5	-
obszar wiejski	2,6	1,3	1,3	0,7	0,6	1,5	1,0	0,5	0,3	-
Rzepin	9,8	4,9	4,9	2,6	2,0	6,0	4,0	2,0	1,2	0,0
miasto	6,4	3,1	3,3	1,6	1,2	4,0	2,6	1,4	0,8	0,0
obszar wiejski	3,5	1,8	1,7	1,0	0,7	2,1	1,5	0,6	0,4	-
Ślubice	19,7	9,4	10,3	4,5	3,5	13,0	8,9	4,2	2,1	0,0
miasto	17,3	8,2	9,1	3,9	3,0	11,6	7,8	3,8	1,8	0,0
obszar wiejski	2,4	1,2	1,2	0,7	0,5	1,4	1,0	0,4	0,3	-
Gminy wiejskie	4,1	2,0	2,1	1,1	0,9	2,4	1,7	0,7	0,6	0,0
Górzycza	4,1	2,0	2,1	1,1	0,9	2,4	1,7	0,7	0,6	0,0
STRZELECKO-DREZDENECKI	50,5	24,8	25,7	12,8	9,9	30,9	20,0	11,0	6,8	0,0
Gminy miejsko-wiejskie	41,9	20,5	21,4	10,5	8,1	25,8	16,6	9,2	5,6	0,0
Dobiegniew	7,0	3,5	3,5	1,8	1,4	4,2	2,7	1,5	1,1	0,0
miasto	3,2	1,6	1,7	0,8	0,6	2,0	1,3	0,7	0,5	0,0
obszar wiejski	3,8	1,9	1,9	1,0	0,8	2,2	1,5	0,7	0,6	0,0
Drezdenko	17,3	8,4	8,9	4,3	3,4	10,5	6,7	3,8	2,4	0,0
miasto	10,5	5,0	5,5	2,5	1,9	6,5	4,0	2,5	1,4	0,0
obszar wiejski	6,8	3,4	3,4	1,8	1,5	4,0	2,6	1,3	1,0	-
Strzelce Krajeńskie	17,6	8,6	9,0	4,4	3,3	11,1	7,2	3,9	2,1	0,0
miasto	10,3	4,9	5,4	2,5	1,8	6,8	4,3	2,5	1,1	0,0
obszar wiejski	7,3	3,7	3,6	1,9	1,5	4,4	2,9	1,5	1,0	-

TABL. 3. LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI, GRUP WIEKU, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem			W wieku						
	ogółem	mężczyźni	kobiety	przedprodukcyjnym		produkcyjnym			poprodukcyjnym	nieustalonym
				razem (0-17 lat)	w tym 0-14 lat	razem (18-59/64 lata)	mobilnym (18-44)	niemobilnym (45-59/64 lat)		
Gminy wiejskie	8,5	4,2	4,3	2,3	1,9	5,1	3,4	1,8	1,2	0,0
Stare Kurowo	4,1	2,0	2,1	1,1	0,9	2,5	1,6	0,9	0,6	0,0
Zwierzyn	4,4	2,2	2,2	1,2	1,0	2,6	1,8	0,9	0,6	0,0
SULECIŃSKI	35,5	17,7	17,8	9,3	7,3	21,3	14,1	7,2	5,0	0,0
Gminy miejsko-wiejskie	26,2	13,0	13,2	6,7	5,4	16,0	10,5	5,5	3,5	0,0
Lubniewice	3,0	1,5	1,5	0,7	0,6	1,9	1,2	0,7	0,4	-
miasto	1,9	0,9	1,0	0,5	0,3	1,2	0,8	0,5	0,3	-
obszar wiejski	1,1	0,6	0,5	0,3	0,2	0,7	0,4	0,3	0,2	-
Sulęcín	16,3	8,0	8,3	4,1	3,3	10,0	6,6	3,4	2,2	0,0
miasto	9,9	4,8	5,1	2,3	1,8	6,2	3,9	2,4	1,3	0,0
obszar wiejski	6,5	3,2	3,2	1,8	1,5	3,7	2,7	1,0	0,9	0,0
Torzým	6,9	3,5	3,4	1,9	1,5	4,1	2,7	1,4	0,9	0,0
miasto	2,5	1,2	1,3	0,7	0,5	1,6	1,0	0,5	0,3	0,0
obszar wiejski	4,4	2,3	2,1	1,2	1,0	2,5	1,7	0,8	0,6	0,0
Gminy wiejskie	9,3	4,7	4,5	2,5	2,1	5,3	3,6	1,8	1,4	0,0
Krzeszyce	4,5	2,3	2,1	1,2	1,0	2,6	1,7	0,9	0,7	0,0
Słońsk	4,8	2,4	2,4	1,3	1,1	2,7	1,9	0,9	0,7	0,0
Miasto na prawach powiatu										
Gorzów Wlkp.	125,9	60,1	65,8	26,5	20,2	83,0	51,6	31,4	16,3	0,0
PODREGION										
ZIELONOGÓRSKI	628,7	304,7	324,0	150,6	117,4	393,0	253,2	139,8	85,0	0,1
Powiaty										
KROŚNIENSKI	57,5	28,3	29,2	14,4	11,3	35,9	23,3	12,6	7,3	0,0
Gmina miejska	17,4	8,4	9,1	4,3	3,3	11,0	7,1	3,9	2,2	-
Gubin	17,4	8,4	9,1	4,3	3,3	11,0	7,1	3,9	2,2	-
Gminy miejsko-wiejskie	18,8	9,3	9,5	4,5	3,5	12,2	7,8	4,4	2,2	-
Krosno Odrzańskie	18,8	9,3	9,5	4,5	3,5	12,2	7,8	4,4	2,2	-
miasto	12,5	6,1	6,4	2,9	2,2	8,3	5,2	3,1	1,3	-
obszar wiejski	6,3	3,2	3,1	1,6	1,3	3,9	2,6	1,3	0,8	-

TABL. 3. LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI, GRUP WIEKU, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem			W wieku						
	ogółem	mężczyźni	kobiety	przedprodukcyjnym		produkcyjnym			poprodukcyjnym	nieustalonym
				razem 0-17 lat	w tym 0-14 lat	razem 18-59/64 lata	mobilnym 18-44 lata	niemobilnym 45-59/64 lata		
Gminy wiejskie	21,3	10,6	10,6	5,7	4,5	12,7	8,4	4,3	2,9	0,0
Bobrowice	3,2	1,6	1,6	0,8	0,6	1,9	1,2	0,7	0,5	-
Bytnica	2,7	1,3	1,3	0,7	0,6	1,6	1,0	0,6	0,3	-
Dąbie	5,1	2,6	2,5	1,4	1,1	3,1	2,1	1,0	0,6	-
Gubin	7,3	3,6	3,7	2,0	1,6	4,3	2,9	1,4	1,0	-
Maszewo	3,0	1,5	1,5	0,8	0,6	1,8	1,2	0,6	0,5	0,0
NOWOSOLSKI	87,0	42,1	44,9	20,9	16,4	54,0	34,3	19,7	12,1	0,0
Gmina miejska	41,2	19,6	21,6	9,0	6,9	26,1	16,0	10,0	6,1	0,0
Nowa Sól	41,2	19,6	21,6	9,0	6,9	26,1	16,0	10,0	6,1	0,0
Gminy miejsko-wiejskie	26,8	13,1	13,7	6,9	5,4	16,3	10,5	5,8	3,7	0,0
Bytom Odrzański	5,3	2,6	2,7	1,4	1,1	3,3	2,1	1,2	0,7	0,0
miasto	4,4	2,1	2,2	1,1	0,9	2,8	1,8	1,0	0,5	0,0
obszar wiejski	1,0	0,5	0,5	0,3	0,2	0,5	0,4	0,2	0,2	0,0
Koźuchów	15,9	7,7	8,2	4,0	3,1	9,7	6,2	3,5	2,2	0,0
miasto	9,6	4,6	5,0	2,3	1,8	6,0	3,7	2,3	1,4	-
obszar wiejski	6,3	3,1	3,2	1,7	1,4	3,7	2,5	1,3	0,9	0,0
Nowe Miasteczko	5,6	2,8	2,8	1,5	1,2	3,3	2,2	1,1	0,8	0,0
miasto	2,9	1,4	1,4	0,7	0,6	1,7	1,1	0,6	0,4	-
obszar wiejski	2,7	1,4	1,4	0,8	0,6	1,6	1,1	0,5	0,4	0,0
Gminy wiejskie	18,9	9,4	9,5	4,9	4,1	11,6	7,7	4,0	2,4	0,0
Kolsko	3,2	1,6	1,6	0,8	0,7	2,0	1,3	0,7	0,4	-
Nowa Sól	6,4	3,1	3,3	1,6	1,3	3,9	2,6	1,4	0,9	0,0
Otyń	5,9	3,0	2,9	1,6	1,3	3,6	2,4	1,2	0,7	0,0
Siedlisko	3,4	1,7	1,7	0,9	0,8	2,1	1,4	0,7	0,4	-

TABL. 3. LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI, GRUP WIEKU, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem			W wieku						
	ogółem	mężczyźni	kobiety	przedprodukcyjnym		produkcyjnym			poprodukcyjnym	nieustalonym
				razem 0-17 lat	w tym 0-14 lat	razem 18-59/64 lata	mobilnym 18-44 lata	niemobilnym 45-59/64 lata		
ŚWIEBODZIŃSKI	56,2	27,5	28,8	14,2	11,1	34,4	22,3	12,1	7,6	0,0
Gminy miejsko-wiejskie	38,5	18,7	19,8	9,7	7,5	23,8	15,3	8,5	4,9	0,0
Świebodzin.....	30,0	14,5	15,5	7,4	5,8	18,7	12,0	6,7	3,8	0,0
miasto.....	21,9	10,5	11,5	5,2	4,0	14,0	8,8	5,2	2,7	0,0
obszar wiejski.....	8,0	4,0	4,1	2,2	1,8	4,7	3,2	1,5	1,1	-
Zbąszynek.....	8,5	4,2	4,3	2,3	1,7	5,1	3,3	1,8	1,1	-
miasto.....	5,1	2,5	2,6	1,3	1,0	3,2	2,0	1,2	0,6	-
obszar wiejski.....	3,4	1,7	1,7	1,0	0,7	1,9	1,3	0,6	0,5	-
Gminy wiejskie	17,7	8,9	8,9	4,6	3,7	10,5	6,9	3,7	2,6	0,0
Lubrza.....	3,3	1,7	1,6	0,9	0,7	1,9	1,3	0,6	0,4	-
Łągów.....	5,2	2,7	2,6	1,2	1,0	3,2	2,0	1,2	0,8	0,0
Skape.....	5,3	2,6	2,7	1,4	1,1	3,1	2,0	1,1	0,9	-
Szczaniec.....	3,9	1,9	2,0	1,1	0,9	2,3	1,6	0,8	0,5	-
WSCHOWSKI	38,6	19,0	19,6	10,4	8,2	23,4	15,4	8,0	4,8	0,0
Gminy miejsko-wiejskie	38,6	19,0	19,5	10,5	8,2	23,5	15,4	8,0	4,8	0,0
Sława.....	11,9	5,9	6,0	3,2	2,5	7,3	4,8	2,5	1,5	0,0
miasto.....	3,9	1,9	2,0	1,0	0,7	2,5	1,5	0,9	0,4	0,0
obszar wiejski.....	8,0	4,0	4,0	2,2	1,8	4,8	3,2	1,6	1,0	-
Szlichtyngowa.....	5,1	2,5	2,5	1,5	1,2	3,0	2,0	1,0	0,6	-
miasto.....	1,3	0,7	0,7	0,4	0,3	0,8	0,5	0,3	0,2	-
obszar wiejski.....	3,7	1,9	1,9	1,1	0,9	2,2	1,5	0,7	0,5	-
Wschowa.....	21,6	10,6	11,0	5,8	4,5	13,2	8,6	4,5	2,7	0,0
miasto.....	14,6	7,0	7,6	3,7	2,9	9,1	5,8	3,3	1,8	-
obszar wiejski.....	7,1	3,6	3,5	2,1	1,6	4,1	2,8	1,3	0,9	0,0

TABL. 3. LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI, GRUP WIEKU, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem			W wieku						
	ogółem	mężczyźni	kobiety	przedprodukcyjnym		produkcyjnym			poprodukcyjnym	nieustalonym
				razem 0-17 lat	w tym 0-14 lat	razem 18-59/64 lata	mobilnym 18-44 lata	niemobilnym 45-59/64 lata		
ZIELONOGÓRSKI	87,8	43,3	44,5	22,6	17,8	54,6	35,8	18,9	10,5	0,0
Gminy miejsko-wiejskie	57,4	28,1	29,2	14,8	11,6	35,7	23,5	12,2	6,8	0,0
Babimost	6,6	3,3	3,3	1,8	1,4	3,9	2,6	1,3	0,8	0,0
miasto.....	4,2	2,1	2,1	1,1	0,9	2,5	1,7	0,9	0,5	0,0
obszar wiejski	2,4	1,2	1,2	0,6	0,5	1,4	0,9	0,5	0,4	-
Czerwieńsk.....	9,4	4,6	4,7	2,4	1,9	6,0	3,9	2,1	1,0	0,0
miasto.....	4,2	2,1	2,1	1,0	0,8	2,8	1,8	1,0	0,4	0,0
obszar wiejski	5,2	2,6	2,6	1,4	1,1	3,2	2,1	1,1	0,7	0,0
Kargowa.....	5,7	2,8	2,9	1,5	1,2	3,4	2,3	1,1	0,7	0,0
miasto.....	3,6	1,8	1,8	1,0	0,8	2,2	1,5	0,7	0,5	0,0
obszar wiejski	2,1	1,1	1,1	0,6	0,5	1,2	0,8	0,4	0,3	-
Nowogród Bobrzański	9,3	4,6	4,7	2,5	2,0	5,8	3,8	2,0	1,1	-
miasto.....	5,0	2,5	2,5	1,2	1,0	3,4	2,1	1,3	0,4	-
obszar wiejski	4,3	2,1	2,2	1,2	1,0	2,4	1,7	0,7	0,6	-
Sulechów	26,4	12,8	13,6	6,6	5,1	16,6	10,9	5,7	3,2	0,0
miasto.....	18,1	8,7	9,4	4,5	3,4	11,6	7,6	4,0	2,0	0,0
obszar wiejski	8,3	4,1	4,1	2,1	1,7	5,0	3,3	1,7	1,1	-
Gminy wiejskie	30,4	15,2	15,3	7,9	6,2	18,9	12,4	6,6	3,6	0,0
Bojadła.....	3,4	1,7	1,7	0,9	0,7	2,0	1,3	0,7	0,5	-
Świdnica.....	5,3	2,7	2,7	1,4	1,1	3,3	2,1	1,2	0,7	-
Trzebiechów.....	3,3	1,7	1,6	0,9	0,7	1,9	1,2	0,7	0,5	-
Zabór	3,4	1,7	1,7	0,9	0,7	2,0	1,4	0,7	0,4	-
Zielona Góra	15,0	7,4	7,6	3,8	3,0	9,7	6,4	3,3	1,5	0,0

TABL. 3. LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI, GRUP WIEKU, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem			W wieku						
	ogółem	mężczyźni	kobiety	przedprodukcyjnym		produkcyjnym			poprodukcyjnym	nieustalonym
				razem (0-17 lat)	w tym 0-14 lat	razem (18-59/64 lata)	mobilnym (18-44)	niemobilnym (45-59/64 lat)		
ŻAGAŃSKI	83,3	40,4	42,9	20,4	15,8	50,9	32,9	18,0	11,9	0,0
Gminy miejskie	30,3	14,5	15,8	6,9	5,3	19,2	12,2	7,0	4,3	0,0
Gozdnica	3,5	1,7	1,8	0,9	0,7	2,1	1,4	0,7	0,6	0,0
Żagań	26,8	12,8	14,0	6,0	4,6	17,1	10,8	6,3	3,7	0,0
Gminy miejsko-wiejskie	34,9	17,0	18,0	8,7	6,7	21,2	13,7	7,5	5,1	0,0
Łłowa	7,3	3,6	3,8	1,8	1,4	4,4	2,9	1,5	1,2	-
miasto	4,1	2,0	2,2	1,0	0,8	2,5	1,6	0,9	0,7	-
obszar wiejski	3,2	1,6	1,6	0,8	0,6	1,9	1,2	0,7	0,5	-
Małomice	5,6	2,7	2,9	1,3	1,0	3,4	2,2	1,2	0,9	-
miasto	3,8	1,8	1,9	0,9	0,7	2,3	1,5	0,8	0,6	-
obszar wiejski	1,8	0,9	0,9	0,4	0,3	1,1	0,7	0,4	0,3	-
Szprotawa	22,0	10,7	11,3	5,6	4,3	13,4	8,6	4,8	3,0	0,0
miasto	12,9	6,2	6,7	3,0	2,3	8,1	4,9	3,1	1,8	0,0
obszar wiejski	9,1	4,5	4,6	2,6	2,0	5,3	3,7	1,7	1,2	-
Gminy wiejskie	18,0	8,7	9,1	4,8	4,0	10,6	7,1	3,5	2,6	0,0
Brzeźnica	3,8	1,9	1,9	1,1	0,9	2,3	1,5	0,8	0,5	0,0
Niegosławice	4,6	2,2	2,4	1,2	1,0	2,6	1,7	0,9	0,8	0,0
Wymiarki	2,6	1,2	1,3	0,6	0,5	1,5	1,0	0,5	0,4	0,0
Żagań	7,0	3,4	3,5	1,9	1,6	4,2	2,9	1,3	0,9	-

TABL. 3. LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI, GRUP WIEKU, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem			W wieku						
	ogółem	mężczyźni	kobiety	przedprodukcyjnym		produkcyjnym			poprodukcyjnym	nieustalonym
				razem	w tym	razem	mobilnym	niemobilnym		
				0-17 lat	0-14 lat	18-59/64 lata	18-44 lata	45-59/64 lata		
w tysiącach										
ŻARSKI	100,0	48,4	51,6	24,8	19,4	61,5	39,8	21,7	13,7	0,0
Gminy miejskie	42,1	19,9	22,2	9,9	7,6	26,5	16,7	9,7	5,7	0,0
Łęknica.....	2,7	1,3	1,4	0,8	0,6	1,7	1,1	0,5	0,2	-
Żary.....	39,4	18,6	20,8	9,1	7,0	24,8	15,6	9,2	5,5	0,0
Gminy miejsko-wiejskie	27,3	13,3	14,0	6,9	5,3	16,8	10,8	5,9	3,7	0,0
Jasień.....	7,5	3,7	3,8	1,9	1,5	4,6	3,0	1,6	1,0	-
miasto.....	4,7	2,3	2,4	1,1	0,9	3,0	1,9	1,1	0,6	-
obszar wiejski	2,8	1,4	1,4	0,8	0,6	1,6	1,1	0,5	0,4	-
Lubsko.....	19,8	9,6	10,2	5,0	3,8	12,2	7,8	4,3	2,7	0,0
miasto.....	15,1	7,3	7,8	3,7	2,8	9,4	6,0	3,5	2,0	0,0
obszar wiejski	4,7	2,3	2,3	1,3	1,0	2,7	1,9	0,9	0,6	-
Gminy wiejskie	30,6	15,2	15,5	8,0	6,6	18,3	12,3	6,0	4,4	0,0
Brody	3,6	1,8	1,8	1,0	0,8	2,1	1,4	0,7	0,5	-
Lipinki Łużyckie.....	3,2	1,6	1,6	0,8	0,7	1,9	1,3	0,6	0,5	-
Przewóz.....	3,4	1,7	1,7	0,9	0,8	2,0	1,4	0,6	0,5	-
Trzebiel	5,9	2,9	3,0	1,5	1,2	3,5	2,3	1,2	0,9	-
Tuplice	3,3	1,7	1,7	0,8	0,7	2,0	1,3	0,7	0,5	-
Żary	11,2	5,5	5,7	3,0	2,4	6,8	4,6	2,2	1,5	0,0
Miasto na prawach powiatu										
Zielona Góra	118,3	55,7	62,6	22,8	17,3	78,3	49,4	28,9	17,2	0,0

TABL. 4. LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, GRUP WIEKU ORAZ PŁCI

Wyszczególnienie	Ogółem	Poziom wykształcenia								
		wyższe	policalne	średnie				podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	nieustalony
				razem	zawodowe	ogólno-kształcące	zasadnicze zawodowe			
w tysiącach										
OGÓLEM	852,6	69,7	26,2	456,9	173,2	70,4	213,3	252,9	33,6	13,3
W wieku:										
13-14 lat	31,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,7	8,1	0,1
15-19	92,7	0,0	0,0	19,6	4,5	6,1	9,0	67,6	3,6	1,8
20-24	86,5	3,7	3,3	67,4	25,9	17,1	24,3	9,8	0,5	1,7
25-29	77,5	13,1	3,4	51,4	19,6	6,3	25,4	7,7	0,4	1,6
30-34	62,5	8,5	2,4	43,9	15,9	4,5	23,5	6,2	0,3	1,3
35-39	62,9	7,8	2,5	44,8	17,1	4,0	23,7	6,4	0,3	1,1
40-44	79,8	8,5	4,2	56,6	22,6	4,9	29,0	8,9	0,4	1,3
45-49	87,2	7,9	3,7	58,7	22,8	6,3	29,6	15,2	0,5	1,3
50-54	77,8	7,3	3,0	48,4	18,4	6,7	23,3	17,6	0,5	1,0
55-59	43,0	4,4	1,5	22,1	8,3	3,9	9,9	14,0	0,5	0,5
60-64	37,8	3,5	1,0	15,2	6,2	3,3	5,7	16,7	0,9	0,4
65-69	38,0	2,7	0,6	13,5	5,7	3,0	4,8	17,8	3,0	0,3
70-74	33,5	1,5	0,3	8,2	3,3	2,0	2,8	17,6	5,7	3,2
75-79	24,0	0,6	0,2	4,5	1,7	1,5	1,3	14,1	4,4	0,3
80 lat i więcej	17,5	0,2	0,1	2,5	0,9	0,7	0,8	9,7	4,6	0,3
nieustalonym	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
w odsetkach										
OGÓLEM	100,0	8,1	3,0	53,1	20,1	8,2	24,8	29,6	4,6	1,5
mężczyźni	100,0	8,0	1,6	57,5	20,7	5,0	31,9	27,6	3,7	1,6
kobiety	100,0	8,2	4,4	49,0	19,6	11,2	18,2	31,5	5,4	1,5
MIASTA	100,0	10,3	3,7	55,1	22,3	10,2	22,5	25,5	3,4	2,0
mężczyźni	100,0	10,5	1,9	59,1	23,6	6,4	29,2	23,4	2,9	2,1
kobiety	100,0	10,2	5,2	51,4	21,2	13,7	16,5	27,4	3,9	2,0
WIEŚ	100,0	3,9	1,9	49,4	16,0	4,3	29,1	37,4	6,7	0,7
mężczyźni	100,0	3,5	0,9	54,6	15,3	2,4	36,8	35,2	5,2	0,7
kobiety	100,0	4,3	2,9	44,3	16,6	6,1	21,5	39,6	8,3	0,7

TABL. 5. OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I KATEGORII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym w wieku							
		0-15 lat	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75 lat i więcej
w tysiącach									
OGÓLEM	176,4	6,1	6,1	6,3	14,1	44,9	37,8	36,7	24,4
Osoby odczuwające ograniczenie sprawności:									
całkowite	22,5	1,1	1,1	1,0	1,4	3,4	3,4	5,4	5,8
poważne	89,0	3,5	3,3	3,1	7,0	20,9	17,4	19,8	14,0
Osoby nieodczuwające ograniczenia sprawności.....	64,9	1,5	1,7	2,3	5,6	20,7	16,9	11,5	4,5
Niepełnosprawne prawnie	151,7	3,9	4,9	5,5	12,4	41,4	35,1	31,0	17,5
o znacznym stopniu niepełnosprawności.....	32,0	0,0	1,0	1,1	1,6	3,3	3,9	10,5	10,5
o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.....	50,3	0,0	2,1	2,0	3,6	10,9	13,8	13,1	4,5
o lekkim stopniu niepełnosprawności.....	56,7	0,0	1,1	2,1	6,4	24,4	15,1	6,0	1,6
o nieustalonej treści.....	8,8	0,0	0,5	0,3	0,7	2,9	2,2	1,3	0,8
w wieku 0-15 lat z uprawnieniami do zasiłku pielęgnacyjnego	3,9	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Niepełnosprawni tylko biologicznie z całkowitym ograniczeniem sprawności.....	24,6	2,1	1,2	0,8	1,7	3,4	2,7	5,7	6,9
z poważnym ograniczeniem sprawności.....	3,2	0,4	0,2	0,0	0,1	0,2	0,2	0,5	1,4
z nieustalonej treści.....	21,5	1,7	1,0	0,8	1,6	3,2	2,5	5,1	5,6
MEŻCZYŹNI	81,5	3,4	3,5	3,8	7,5	22,1	19,3	14,5	7,2
Odczuwający ograniczenie sprawności:									
całkowite	10,0	0,6	0,6	0,6	0,8	1,7	1,8	2,3	1,6
poważne	40,7	1,9	1,9	1,9	3,9	10,4	8,7	7,6	4,2
Nieodczuwający ograniczenia sprawności.....	30,9	0,9	0,9	1,3	2,9	10,0	8,7	4,7	1,4
Niepełnosprawni prawnie	71,4	2,2	2,7	3,2	6,6	20,5	18,3	12,4	5,2
o znacznym stopniu niepełnosprawności.....	13,2	0,0	0,6	0,7	0,9	1,7	1,9	4,1	3,1
o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.....	23,9	0,0	1,2	1,1	2,0	5,5	7,0	5,6	1,5
o lekkim stopniu niepełnosprawności.....	28,2	0,0	0,7	1,3	3,5	11,8	8,2	2,2	0,4
o nieustalonej treści.....	3,9	0,0	0,3	0,2	0,4	1,4	1,2	0,4	0,1
w wieku 0-15 lat z uprawnieniami do zasiłku pielęgnacyjnego	2,2	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Niepełnosprawni tylko biologicznie z całkowitym ograniczeniem sprawności.....	10,1	1,3	0,7	0,6	0,9	1,7	1,0	2,0	2,0
z poważnym ograniczeniem sprawności.....	1,2	0,2	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,2	0,3
z nieustalonej treści.....	8,9	1,0	0,6	0,4	0,9	1,6	0,9	1,8	1,6

TABL. 5. OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE WEDŁUG GRUP WIEKU, PŁCI I KATEGORII (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym w wieku							
		0-15 lat	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75 lat i więcej
		w tysiącach							
KOBIETY	94,8	2,7	2,6	2,6	6,6	22,7	18,5	22,2	17,1
Odczuwające ograniczenie sprawności:									
całkowite	12,5	0,5	0,4	0,4	0,6	1,7	1,6	3,1	4,2
poważne	48,3	1,5	1,3	1,2	3,2	10,3	8,6	12,2	9,9
Nieodczuwające ograniczenia sprawności.....	34,0	0,7	0,8	1,0	2,7	10,7	8,2	6,8	3,0
Niepełnosprawne prawnie	80,3	1,7	2,1	2,3	5,8	21,0	16,8	18,5	12,2
o znacznym stopniu niepełnosprawności.....	18,9	0,0	0,5	0,4	0,8	1,6	1,9	6,4	7,3
o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.....	26,4	0,0	1,0	0,9	1,8	5,5	7,0	7,5	3,1
o lekkim stopniu niepełnosprawności.....	28,5	0,0	0,5	0,8	2,9	12,6	6,9	3,8	1,2
o nieustalonej treści.....	4,8	0,0	0,2	0,2	0,4	1,4	1,0	1,0	0,6
w wieku 0-15 lat z uprawnieniami do zasiłku pielęgnacyjnego	1,7	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Niepełnosprawne tylko biologicznie	14,6	0,9	0,5	0,3	0,8	1,8	1,7	3,7	4,8
z całkowitym ograniczeniem sprawności.....	2,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,2	0,2	0,3	0,9
z poważnym ograniczeniem sprawności.....	12,6	0,7	0,4	0,2	0,8	1,6	1,5	3,4	3,9

TABL. 6. LUDNOŚĆ WEDŁUG OKRESU ZAMIESZKANIA I GRUP WIEKU

Wyszczególnienie	Ludność ogółem	Zamieszkała od urodzenia	Przybyła do miejscowości aktualnego zamieszkania					Nie ustalono od kiedy mieszka
			razem	w 1988 r. i wcześniej	w latach 1989-2002			
					razem	z kraju	z zagranicy	
w tysiącach								
OGÓŁEM	1009,0	510,6	486,8	368,4	118,3	116,0	2,4	11,6
W wieku:								
0-14 lat.....	188,2	165,2	20,5	1,1	19,4	18,9	0,5	2,4
15-24.....	179,2	132,0	45,2	21,2	24,0	23,7	0,3	2,0
25-44.....	282,7	145,7	133,1	78,5	54,6	53,6	0,9	3,8
45-49.....	208,0	63,3	142,5	129,2	13,3	12,9	0,4	2,1
60-74.....	109,3	3,2	105,3	100,8	4,5	4,4	0,1	0,9
75 lat i więcej....	41,5	1,1	40,1	37,6	2,5	2,5	0,0	0,4
nieustalonym	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1

TABL. 7. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG GRUP WIEKU

Wyszczególnienie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		razem	pracujący	bezrobotni					
w tysiącach						w %			
OGÓŁEM	820,8	438,2	319,4	118,8	362,5	20,1	54,7	39,9	27,1
W wieku:									
15-17 lat.....	53,8	1,5	1,1	0,4	52,0	0,3	2,7	2,0	25,1
18-19.....	38,9	9,5	3,5	6,0	28,7	0,7	24,8	9,2	62,8
20-24.....	86,5	56,0	30,3	25,7	27,6	2,9	67,0	36,2	45,9
25-29.....	77,5	64,3	46,3	18,0	10,1	3,1	86,5	62,2	28,0
30-34.....	62,5	52,8	39,8	13,0	7,3	2,4	87,9	66,2	24,7
35-39.....	62,9	53,5	40,7	12,7	7,3	2,1	88,0	67,1	23,8
40-44.....	79,8	66,1	50,4	15,7	11,4	2,3	85,2	65,0	23,8
45-49.....	87,2	65,2	49,9	15,3	19,8	2,2	76,7	58,6	23,5
50-54.....	77,8	44,1	35,1	9,1	32,0	1,7	57,9	46,1	20,5
55-59.....	43,0	14,3	12,2	2,1	27,8	0,9	33,9	28,9	14,6
60-64.....	37,8	5,9	5,4	0,6	31,2	0,7	16,0	14,5	9,4
65-69.....	38,0	3,0	2,8	0,2	34,4	0,6	7,9	7,5	5,5
70-74.....	33,5	1,4	1,4	0,0	32,1	0,1	4,2	4,1	3,5
75 lat i więcej.....	41,5	0,7	0,7	0,0	40,8	0,0	3,1	3,1	-
nieustalonym	0,2	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	54,9	39,8	27,4
przedprodukcyjnym.....	53,8	1,5	1,1	0,4	52,0	0,3	2,7	2,0	25,1
produkcyjnym.....	632,5	429,5	311,5	118,0	184,5	18,5	70,0	50,7	27,5
mobilnym	408,0	302,1	211,0	91,1	92,3	13,5	76,6	53,5	30,2
niemobilnym	224,5	127,4	100,5	26,9	92,1	5,0	58,0	45,8	21,1
poprodukcyjnym	134,3	7,2	6,8	0,4	126,0	1,1	5,4	5,1	5,1

TABL. 8 AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I PŁCI

Wyszczególnienie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawo- dowo	Nieustalony status na rynku pracy	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezro- bocia
		razem	pracujący	bezrobotni					
	w tysiącach						w %		
OGÓLEM	820,8	438,2	319,4	118,8	362,5	20,1	54,7	39,9	27,1
Wyższe.....	69,7	56,9	53,2	3,6	11,9	1,0	82,7	77,4	6,4
Policealne	26,2	19,5	16,3	3,2	6,4	0,4	75,4	62,9	16,5
Średnie zawodowe	173,2	120,6	94,5	26,1	50,3	2,3	70,5	55,3	21,6
Średnie ogólnokształcące.....	70,4	34,6	25,6	9,0	34,7	1,2	49,9	37,0	26,0
Zasadnicze zawodowe	213,3	148,8	97,7	51,1	61,6	2,9	70,7	46,4	34,3
Podstawowe ukończone	229,2	56,2	31,1	25,2	171,3	1,6	24,7	13,6	44,8
Podstawowe nieukończone i bez wy- kształcenia szkolnego	25,5	1,3	0,8	0,5	24,0	0,2	5,3	3,3	37,1
Nieustalony poziom wykształcenia	13,3	0,4	0,3	0,1	2,3	10,5	14,7	11,4	22,5
MĘŻCZYŹNI	394,0	235,9	171,5	64,4	148,8	9,3	61,3	44,6	27,3
Wyższe.....	33,1	27,1	25,4	1,7	5,6	0,4	82,8	77,7	6,2
Policealne	6,5	5,0	4,1	0,9	1,4	0,1	77,6	63,4	18,3
Średnie zawodowe	85,6	62,3	49,5	12,8	22,3	1,0	73,6	58,5	20,5
Średnie ogólnokształcące.....	20,6	10,5	7,9	2,5	9,9	0,3	51,5	39,0	24,3
Zasadnicze zawodowe	132,0	98,6	66,6	32,0	31,8	1,6	75,6	51,0	32,5
Podstawowe ukończone	101,5	31,5	17,4	14,0	69,3	0,7	31,2	17,3	44,6
Podstawowe nieukończone i bez wy- kształcenia szkolnego	8,3	0,8	0,5	0,3	7,4	0,1	9,6	5,5	42,7
Nieustalony poziom wykształcenia	6,5	0,2	0,2	0,1	1,0	5,2	19,7	15,3	22,4
KOBIETY	426,8	202,3	147,9	54,4	213,7	10,8	48,6	35,6	26,9
Wyższe.....	36,6	29,7	27,8	2,0	6,2	0,6	82,7	77,2	6,6
Policealne	19,8	14,5	12,2	2,3	4,9	0,3	74,6	62,7	15,9
Średnie zawodowe	87,6	58,3	45,0	13,3	28,0	1,4	67,5	52,1	22,8
Średnie ogólnokształcące.....	49,9	24,1	17,7	6,4	24,8	0,9	49,3	36,1	26,7
Zasadnicze zawodowe	81,2	50,2	31,1	19,0	29,8	1,2	62,7	38,9	37,9
Podstawowe ukończone	127,7	24,8	13,6	11,2	102,0	0,9	19,5	10,7	45,0
Podstawowe nieukończone i bez wy- kształcenia szkolnego	17,2	0,6	0,4	0,2	16,6	0,1	3,2	2,3	29,2
Nieustalony poziom wykształcenia	6,8	0,2	0,1	0,0	1,3	5,3	10,6	8,2	22,5

TABL. 9. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

Wyszczególnienie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		razem	pracujący	bezrobotni					
	w tysiącach						w %		
WOJEWÓDZTWO	820,8	438,2	319,4	118,8	362,5	20,1	54,7	39,9	27,1
MIASTA	538,8	287,9	212,4	75,5	235,1	15,8	55,0	40,6	26,2
WIEŚ	282,1	150,3	107,0	43,3	127,4	4,3	54,1	38,5	28,8
PODREGION									
GORZOWSKI	309,5	167,9	123,4	44,5	134,0	7,6	55,6	40,9	26,5
Powiaty									
Gorzowski	49,9	28,2	21,0	7,1	21,1	0,7	57,2	42,7	25,4
Międzyrzecki	47,5	25,3	18,9	6,4	21,3	0,9	54,3	40,5	25,4
Słubicki	37,6	20,3	14,2	6,0	16,6	0,7	55,0	38,6	29,8
Strzelecko- drezdenecki	40,6	21,0	14,4	6,6	18,9	0,7	52,7	36,2	31,3
Sulęciński	28,2	15,4	11,1	4,3	12,3	0,5	55,6	40,2	27,7
Miasto na prawach powiatu									
Gorzów Wlkp.....	105,7	57,7	43,7	14,0	43,8	4,1	56,8	43,0	24,3
PODREGION									
ZIELONOGÓRSKI....	511,3	270,3	196,0	74,3	228,5	12,5	54,2	39,3	27,5
Powiaty									
Krośnieński	46,2	25,0	16,5	8,6	20,4	0,8	55,1	36,2	34,2
Nowosolski	70,6	36,1	24,5	11,5	32,9	1,7	52,3	35,6	32,0
Świebodziński	45,1	24,0	18,7	5,3	20,4	0,8	54,1	42,1	22,1
Wschowski	69,9	38,9	29,0	9,9	29,8	1,3	56,7	42,3	25,4
Zielonogórski	67,4	34,3	23,1	11,3	31,9	1,2	51,9	34,8	32,9
Żagański	80,6	41,9	28,7	13,2	37,0	1,7	53,1	36,4	31,6
Żarski	30,4	16,8	12,6	4,2	13,1	0,5	56,2	42,3	24,7
Miasto na prawach powiatu									
Zielona Góra	101,0	53,3	42,9	10,3	43,2	4,5	55,2	44,5	19,4

TABL. 10. LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA, GRUP WIEKU I PŁCI

Wyszczególnienie	Ogółem	Główne źródło utrzymania ludności										
		praca				niezarobkowe źródło				dochody z własności	na utrzymaniu	nieustalone źródło
		najemna	na rachunek własny ^a		emerytura	renta	zasiłek dla bezrobotnych	pozostałe niezarobkowe źródło				
			razem	w tym w swoim gospodarstwie rolnym (działalce rolnej)								
w tysiącach												
OGÓŁEM	1009,0	250,9	50,6	15,0	138,7	130,6	40,9	101,8	1,0	860,4	14,1	
W wieku:												
19 lat i mniej.....	280,8	2,5	0,6	0,3	8,0	18,6	12,1	33,1	0,3	580,5	3,7	
20-29.....	163,9	66,9	7,4	2,0	5,7	10,5	9,9	17,3	0,2	136,1	4,5	
30-39.....	125,4	67,8	13,1	3,6	3,8	6,9	6,7	9,2	0,2	56,3	1,9	
40-49.....	166,9	79,3	19,6	6,0	6,4	22,1	8,5	13,0	0,3	59,2	2,2	
50-59.....	120,8	32,2	8,6	2,6	18,0	38,3	3,7	14,3	0,1	21,3	1,1	
60-64.....	37,8	1,7	0,7	0,3	21,1	11,1	0,1	2,6	0,0	2,0	0,2	
65 lat i więcej.....	113,1	0,5	0,5	0,2	75,7	23,1	0,0	12,3	0,0	4,9	0,5	
nieustalonym.....	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,1	0,0	
W tym:												
MEŹCZYŹNI	490,1	130,4	31,9	9,0	59,5	64,2	21,9	40,6	0,0	419,8	6,8	
W wieku:												
19 lat i mniej.....	143,2	1,4	0,4	0,2	4,1	9,6	6,2	16,9	0,1	296,1	1,8	
20-29.....	83,4	36,3	4,6	1,3	3,2	6,1	5,8	7,0	0,1	64,3	2,2	
30-39.....	63,3	35,8	8,0	2,0	2,7	4,2	3,3	3,6	0,1	23,0	0,9	
40-49.....	82,8	38,2	12,2	3,6	4,2	11,2	4,4	5,4	0,2	25,5	1,1	
50-59.....	58,8	17,1	5,8	1,6	5,0	19,6	2,2	6,3	0,1	9,7	0,5	
60-64.....	16,6	1,2	0,5	0,2	7,6	6,2	0,1	0,7	0,0	0,6	0,1	
65 lat i więcej.....	42,0	0,3	0,3	0,1	32,8	7,4	0,0	0,9	0,0	0,4	0,2	
nieustalonym.....	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-	0,1	0,0	

^a Łącznie z dochodami z najmu

TABL. 11. **GOSPODARSTWA DOMOWE WEDŁUG LICZBY OSÓB W GOSPODARSTWIE, PODREGIONÓW I POWIATÓW**

Wyszczególnienie	Gospodarstwa domowe	Gospodarstwa domowe według liczby osób					Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym
		1	2	3	4	5 i więcej	
		w tysiącach					
WOJEWÓDZTWO	345,7	78,1	80,0	72,2	66,9	48,6	2,9
Miasta	235,9	57,1	57,8	51,6	44,8	24,7	2,7
Wieś	109,8	21,0	22,2	20,6	22,0	23,9	3,2
PODREGION							
GORZOWSKI	130,0	29,1	29,8	27,3	25,6	18,2	2,9
Powiaty							
Gorzowski	19,9	3,6	4,1	4,0	4,3	3,8	3,2
Międzyrzecki	19,3	4,0	4,4	3,9	4,0	3,0	3,0
Słubicki	15,4	3,4	3,5	3,2	3,1	2,3	3,0
Strzelecko-drezdenecki	16,0	3,0	3,4	3,2	3,3	3,1	3,2
Sulęciński	11,6	2,4	2,6	2,3	2,4	2,0	3,0
Miasto na prawach powiatu							
Gorzów Wlkp.	47,8	12,7	11,8	10,7	8,6	3,8	2,6
PODREGION							
ZIELONOGÓRSKI	215,8	49,0	50,2	44,9	41,3	30,5	2,9
Powiaty							
Krośnieński.....	19,0	3,9	4,2	4,0	3,9	3,0	3,0
Nowosolski	30,0	6,7	7,0	6,2	5,7	4,3	2,9
Świebodziński	17,9	3,5	4,0	3,6	3,6	3,2	3,1
Wschowski	11,9	2,3	2,4	2,2	2,4	2,6	3,2
Zielonogórski	27,8	5,2	5,8	5,8	6,1	5,0	3,1
Żagański	28,6	6,4	6,8	6,0	5,4	4,1	2,9
Żarski	34,0	7,4	7,8	7,1	6,6	5,1	2,9
Miasta na prawach powiatu							
Zielona Góra.....	46,5	13,7	12,1	10,0	7,6	3,2	2,5

TABL. 12. **RODZINY WEDŁUG TYPU I LICZBY DZIECI DO LAT 24 POZOSTAJĄCYCH NA UTRZYMANIU**

Wyszczególnienie	Rodziny ogółem	Rodziny bez dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu	Rodziny według liczby dzieci do lat 24 pozostających na utrzymaniu				
			razem	1	2	3	4 i więcej
w tysiącach							
OGÓLEM	217,6	49,3	168,4	104,0	77,2	25,7	10,7
Małżeństwa	152,7	25,2	127,6	62,4	60,7	21,1	8,6
Partnerzy	6,0	0,6	5,4	3,0	1,9	0,7	0,4
Samotne matki	52,6	20,4	32,2	34,4	13,2	3,6	1,5
Samotni ojcowie	6,3	3,1	3,1	4,3	1,5	0,4	0,1
MIASTA	141,5	31,8	109,7	72,0	50,9	14,1	4,4
Małżeństwa	97,2	16,2	81,0	42,9	39,6	11,3	3,3
Partnerzy	3,8	0,4	3,3	2,0	1,2	0,4	0,2
Samotne matki	36,4	13,2	23,2	24,2	9,2	2,2	0,8
Samotni ojcowie	4,1	2,0	2,1	2,9	1,0	0,2	0,1
WIEŚ	76,2	17,5	58,7	32,0	26,3	11,6	6,3
Małżeństwa	55,6	9,0	46,6	19,5	21,1	9,8	5,3
Partnerzy	2,3	0,2	2,1	1,0	0,7	0,3	0,2
Samotne matki	16,2	7,2	9,0	10,1	4,0	1,4	0,7
Samotni ojcowie	2,1	1,1	1,0	1,4	0,5	0,2	0,1

TABL. 13. MIESZKANIA ZAMIESZKANE WEDŁUG RODZAJU PODMIOTÓW BĘDĄCYCH WŁAŚCICIELAMI MIESZKAŃ

Wyszczególnienie	Ogółem	Mieszkania stanowiące własność							
		osób fizycznych	spółdzielni mieszkaniowych		gmin	Skarbu Państwa	zakładów pracy	towarzystw budownictwa społecznego	innych podmiotów
			mieszkania własnościowe	mieszkania lokatorskie					
OGÓŁEM	311,1	168,3	47,9	29,1	46,3	11,1	6,0	1,8	0,8
Miasta razem	214,6	83,2	47,1	28,9	42,5	7,1	3,5	1,7	0,5
w tym miasta na prawach powiatu:									
Gorzów Wlkp.	42,2	11,4	12,5	9,5	7,4	0,5	0,5	0,4	0,0
Zielona Góra.....	41,1	12,7	15,0	5,0	6,7	0,5	0,3	0,8	0,1
Wieś razem	96,6	85,0	0,8	0,2	3,7	3,9	2,6	0,1	0,2
OGÓŁEM	100,0	54,1	15,4	9,4	14,9	3,6	1,9	0,6	0,3
Miasta razem	100,0	38,8	22,0	13,5	19,8	3,3	1,6	0,8	0,2
w tym miasta na prawach powiatu:									
Gorzów Wlkp.	100,0	27,0	29,5	22,5	17,5	1,2	1,2	0,9	0,1
Zielona Góra.....	100,0	30,9	36,5	12,3	16,2	1,3	0,7	1,9	0,3
Wieś razem	100,0	88,1	0,8	0,3	3,8	4,1	2,6	0,1	0,3

TABL. 14. GOSPODARSTWA DOMOWE WEDŁUG SAMODZIELNOŚCI ZAMIESZKANIA

Wyszczególnienie	Ogółem	Zamieszkujące samodzielnie				Zamieszkujące wspólnie					Przeciętna liczba gospodarstw domowych na 100 mieszkań
		razem	jednorodzinne	dwa i więcej rodzinne	nierodzinne	razem	w mieszkaniu zamieszkuja			3 i więcej gospodarstw domowych	
							2 gospodarstwa domowe				
							oba rodzinne	oba nierodzinne	rodzinne i nierodzinne		
WOJEWÓDZTWO	345,6	272,4	203,4	14,9	54,1	73,1	22,3	7,5	30,2	13,1	112,7
Miasta razem	235,9	190,3	142,1	8,1	40,1	45,7	11,4	6,1	20,1	8,1	111,5
w tym miasta na prawach powiatu:											
Gorzów Wlkp. ...	47,8	36,6	27,2	1,5	7,9	11,2	2,0	1,6	5,4	2,1	114,4
Zielona Góra.....	46,4	35,7	25,9	1,2	8,6	10,8	1,8	2,0	4,6	2,4	114,5
Wieś razem	109,7	82,2	61,3	6,8	14,0	27,6	10,9	1,4	10,2	5,1	115,4

TABL. 15. ZASOBY MIESZKANIOWE ZAMIESZKANE I PODSTAWOWE WSKAŹNIKI WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN

Wyszczególnienie	Mieszkania zamieszkane		Izby w tys.	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Ludność w mieszkaniach w tys.	Przeciętna liczba			Przeciętna powierzchnia użytkowa	
	razem	w tym zamieszka- ne stale ^a				izb w 1 mieszkaniu	osób w 1 mieszkaniu	osób na 1 izbę ^b	1 mieszkańia w m ²	na 1 osobę w m ² c
	w tys.					w mieszkaniach zamieszkanym stale				
WOJEWÓDZTWO	311,1	306,6	1164,8	20859,5	996,4	3,8	3,25	0,86	68,2	20,9
MIASTA	214,6	211,6	762,9	13069,3	641,8	3,6	3,03	0,84	61,9	20,3
WIEŚ	96,6	95,1	401,9	7790,3	354,6	4,2	3,73	0,88	82,2	22,0
PODREGION										
GORZOWSKI	116,5	115,0	440,9	7744,1	375,0	3,8	3,26	0,85	67,6	20,6
Powiaty										
GORZOWSKI	17,5	17,3	72,5	1371,2	62,6	4,2	3,62	0,87	79,7	21,9
Gminy miejskie	5,4	5,3	19,4	324,5	17,0	3,7	3,20	0,88	61,4	19,0
Kostrzyn	5,4	5,3	19,4	324,5	17,0	3,7	3,20	0,88	61,4	19,0
Gminy miejsko-wiejskie	3,5	3,4	14,6	270,0	12,8	4,3	3,75	0,88	79,4	21,1
Witnica	3,5	3,4	14,6	270,0	12,8	4,3	3,75	0,88	79,4	21,1
miasto	1,9	1,9	7,8	140,2	6,8	4,1	3,56	0,88	73,6	20,5
obszar wiejski	1,5	1,5	6,8	129,7	6,0	4,5	3,99	0,89	86,8	21,7
Gminy wiejskie	8,6	8,4	38,5	776,7	32,8	4,5	3,83	0,85	91,1	23,7
Bogdaniec	1,6	1,6	7,6	155,4	6,4	4,7	3,95	0,84	96,6	24,4
Deszczno	1,8	1,8	8,5	180,5	7,1	4,6	3,89	0,84	98,7	25,3
Kłodawa	1,5	1,4	6,6	135,4	5,4	4,6	3,75	0,82	94,4	24,9
Lubiszyn	1,7	1,7	7,4	141,0	6,6	4,3	3,83	0,90	82,4	21,5
Santok	2,0	1,9	8,4	164,4	7,3	4,3	3,73	0,87	84,7	22,6
MIĘDZYRZECKI	17,6	17,4	67,0	1211,3	57,5	3,9	3,31	0,86	69,9	21,1
Gminy miejsko-wiejskie	13,7	13,5	51,1	908,0	43,2	3,8	3,21	0,85	67,5	21,0
Międzyrzecz	7,9	7,8	28,7	502,8	24,1	3,7	3,11	0,84	64,8	20,8
miasto	6,2	6,1	22,0	368,6	18,3	3,6	3,00	0,83	60,5	20,1
obszar wiejski	1,7	1,7	6,7	134,2	5,8	4,0	3,53	0,87	81,0	22,9
Skwierzyna	4,0	3,9	15,1	263,0	12,8	3,8	3,24	0,85	67,0	20,5
miasto	3,2	3,2	11,9	204,5	10,1	3,8	3,19	0,84	65,1	20,3
obszar wiejski	0,8	0,8	3,1	58,4	2,7	4,0	3,45	0,87	74,6	21,5
Trzciel	1,8	1,8	7,3	142,2	6,3	4,1	3,55	0,86	80,2	22,5
miasto	0,7	0,7	2,9	55,7	2,4	3,9	3,28	0,84	76,7	23,1
obszar wiejski	1,1	1,0	4,5	86,5	3,9	4,3	3,74	0,88	82,6	22,1

^a Stanowiące w czasie spisu miejsce faktycznego zamieszkania co najmniej jednej osoby.

^b Bez izb wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej.

^c Bez powierzchni wykorzystywanej wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej i bez mieszkań o niestalonej powierzchni użytkowej.

TABL. 15. ZASOBY MIESZKANIOWE ZAMIESZKANE I PODSTAWOWE WSKAŹNIKI WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Mieszkania zamieszkane		Izby w tys.	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Ludność w mieszkaniach w tys.	Przeciętna liczba			Przeciętna powierzchnia użytkowa	
	razem	w tym zamieszka- ne stale ^a				izb w 1 mieszkaniu	osób w 1 mieszkaniu	osób na 1 izbę ^b	1 mieszka- nia w m ²	na 1 osobę w m ² ^c
	w tys.					w mieszkaniach zamieszkałych stale				
Gminy wiejskie	4,0	4,0	15,9	303,3	14,2	4,1	3,65	0,90	78,2	21,3
Bledzew	1,3	1,3	5,3	97,9	4,6	4,2	3,68	0,88	78,3	21,2
Przytoczna	1,6	1,6	6,2	116,2	5,6	4,0	3,57	0,90	74,7	20,9
Pszczew	1,1	1,1	4,4	89,2	4,0	4,1	3,73	0,91	83,0	22,1
ŚLUBICKI	14,1	13,8	52,6	931,7	45,5	3,8	3,29	0,87	67,6	20,5
Gminy miejsko-wiejskie	12,9	12,7	48,2	852,3	41,3	3,8	3,25	0,86	67,2	20,6
Cybinka	1,8	1,8	7,8	140,1	6,7	4,3	3,71	0,86	77,2	20,8
miasto	0,7	0,7	3,2	59,1	2,6	4,5	3,57	0,80	81,1	22,7
obszar wiejski	1,1	1,1	4,6	81,1	4,1	4,2	3,80	0,90	74,5	19,6
Ośno Lubuskie	1,9	1,9	7,3	134,2	6,2	3,9	3,37	0,86	72,7	21,5
miasto	1,1	1,1	4,5	83,0	3,7	4,0	3,26	0,82	74,0	22,6
obszar wiejski	0,7	0,7	2,8	51,2	2,6	3,9	3,53	0,91	70,7	20,0
Rzepin	2,9	2,9	11,1	198,9	9,6	3,8	3,30	0,87	68,9	20,8
miasto	2,1	2,0	7,7	134,6	6,3	3,8	3,13	0,83	66,7	21,2
obszar wiejski	0,9	0,9	3,3	64,3	3,2	3,9	3,69	0,96	74,2	20,1
Ślubice	6,3	6,1	22,0	379,1	18,8	3,6	3,06	0,86	61,8	20,1
miasto	5,6	5,5	19,4	327,9	16,4	3,5	2,98	0,85	59,5	19,9
obszar wiejski	0,6	0,6	2,6	51,2	2,4	4,2	3,80	0,91	81,6	21,4
Gminy wiejskie	1,1	1,1	4,4	79,4	4,1	4,0	3,74	0,94	72,7	19,4
Górzycza	1,1	1,1	4,4	79,4	4,1	4,0	3,74	0,94	72,7	19,4

^a Stanowiące w czasie spisu miejsce faktycznego zamieszkania co najmniej jednej osoby.

^b Bez izb wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej.

^c Bez powierzchni wykorzystywanej wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej i bez mieszkań o nieustalonej powierzchni użytkowej.

TABL. 15. ZASOBY MIESZKANIOWE ZAMIESZKANE I PODSTAWOWE WSKAŹNIKI WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Mieszkania zamieszkane		Izby w tys.	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Ludność w mieszkaniach w tys.	Przeciętna liczba			Przeciętna powierzchnia użytkowa	
	razem	w tym zamieszkałe stale ^a				izb w 1 mieszkaniu	osób w 1 mieszkaniu	osób na 1 izbę ^b	1 mieszkania w m ²	na 1 osobę w m ² ^c
	w tys.					w mieszkaniach zamieszkałych stale				
STRZELECKO-										
-DREZDENECKI	14,6	14,4	57,0	1000,9	50,3	4,0	3,49	0,88	69,9	19,9
Gminy miejsko-wiejskie.....	12,3	12,2	47,1	819,0	41,7	3,9	3,43	0,89	67,7	19,6
Dobiegniew.....	2,1	2,1	7,9	139,6	7,0	3,8	3,38	0,89	67,9	20,0
miasto.....	1,0	1,0	3,7	64,5	3,2	3,8	3,22	0,86	65,9	20,3
obszar wiejski	1,1	1,1	4,2	75,1	3,8	3,9	3,52	0,91	69,6	19,7
Drezdenko	5,1	5,0	20,2	354,7	17,3	4,0	3,45	0,86	71,1	20,5
miasto.....	3,3	3,2	12,4	210,1	10,5	3,9	3,27	0,85	65,7	20,0
obszar wiejski	1,8	1,8	7,8	144,7	6,8	4,3	3,77	0,87	80,6	21,3
Strzelce Krajeńskie	5,1	5,1	19,0	324,7	17,4	3,8	3,44	0,92	64,2	18,6
miasto.....	3,1	3,1	11,6	189,4	10,2	3,8	3,33	0,88	62,0	18,5
obszar wiejski	2,0	2,0	7,4	135,3	7,3	3,7	3,61	0,98	67,5	18,6
Gminy wiejskie	2,3	2,2	9,9	181,9	8,5	4,4	3,82	0,86	81,9	21,4
Stare Kurowo	1,1	1,1	5,0	91,9	4,1	4,5	3,74	0,83	84,0	22,5
Zwierzyn	1,2	1,1	4,9	90,0	4,4	4,4	3,90	0,90	79,8	20,5
SULECІNSKI	10,6	10,3	41,0	759,2	35,1	4,0	3,40	0,86	73,6	21,6
Gminy miejsko-wiejskie.....	7,9	7,6	29,9	529,3	25,8	3,9	3,36	0,87	68,9	20,4
Lubniewice.....	0,9	0,8	3,5	63,9	3,0	4,1	3,59	0,87	76,4	21,2
miasto.....	0,6	0,6	2,3	42,1	1,9	4,1	3,51	0,85	76,6	21,7
obszar wiejski	0,3	0,3	1,2	21,8	1,1	4,1	3,75	0,92	75,9	20,2
Sulęcín.....	4,9	4,8	18,4	317,8	15,9	3,8	3,30	0,87	66,1	19,9
miasto.....	3,2	3,1	11,8	199,9	9,8	3,8	3,13	0,83	63,9	20,4
obszar wiejski	1,7	1,7	6,6	117,9	6,1	3,9	3,63	0,93	70,1	19,3
Torzyn.....	2,1	2,0	8,0	147,6	6,9	3,9	3,39	0,87	72,3	21,3
miasto.....	0,8	0,8	3,0	56,5	2,5	3,8	3,20	0,83	71,4	22,3
obszar wiejski	1,3	1,3	4,9	91,1	4,4	3,9	3,51	0,90	72,9	20,7
Gminy wiejskie	2,7	2,6	11,2	229,8	9,3	4,3	3,51	0,83	87,6	24,9
Krzyszycy.....	1,3	1,3	5,7	121,0	4,5	4,4	3,47	0,79	94,7	27,2
Słońsk.....	1,4	1,3	5,5	108,8	4,8	4,1	3,54	0,87	80,9	22,7
Miasto na prawach powiatu										
Gorzów Wlkp.	42,2	41,8	150,8	2469,7	124,1	3,6	2,97	0,82	59,3	19,9

^a Stanowiące w czasie spisu miejsce faktycznego zamieszkania co najmniej jednej osoby.

^b Bez izb wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej.

^c Bez powierzchni wykorzystywanej wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej i bez mieszkań o nieustalonej powierzchni użytkowej.

TABL. 15. ZASOBY MIESZKANIOWE ZAMIESZKANE I PODSTAWOWE WSKAŹNIKI WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Mieszkania zamieszkane		Izby w tys.	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Ludność w mieszkaniach w tys.	Przeciętna liczba			Przeciętna powierzchnia użytkowa		
	razem	w tym zamieszka- ne stale ^a				izb w 1 mieszkaniu	osób w 1 mieszkaniu	osób na 1 izbę ^b	1 mieszka- nia w m ²	na 1 osobę w m ² ^c	
	w tys.					w mieszkaniach zamieszkałych stale					
PODREGION											
ZIELONOGÓRSKI	194,6	191,6	723,9	13115,5	621,5	3,8	3,24	0,86	68,6	21,1	
Powiaty											
KROŚNIĘSKI	17,1	16,9	65,8	1195,2	57,2	3,9	3,39	0,87	71,1	20,9	
Gmina miejska	5,6	5,5	20,5	368,7	17,3	3,7	3,15	0,85	67,3	21,2	
Gubin.....	5,6	5,5	20,5	368,7	17,3	3,7	3,15	0,85	67,3	21,2	
Gminy miejsko-wiejskie	5,8	5,7	21,6	375,5	18,7	3,8	3,29	0,87	66,2	20,0	
Krosno Odrzańskie.....	5,8	5,7	21,6	375,5	18,7	3,8	3,29	0,87	66,2	20,0	
miasto.....	4,1	4,0	14,3	238,5	12,4	3,6	3,12	0,87	59,9	19,2	
obszar wiejski.....	1,7	1,7	7,3	137,0	6,3	4,3	3,71	0,87	81,1	21,8	
Gminy wiejskie	5,7	5,7	23,7	450,9	21,2	4,2	3,71	0,89	79,6	21,4	
Bobrowice.....	0,9	0,9	3,8	70,4	3,2	4,2	3,54	0,83	79,5	22,4	
Bytnica.....	0,8	0,8	3,0	57,3	2,7	3,9	3,39	0,88	73,2	21,4	
Dąbie.....	1,3	1,3	5,3	101,0	5,0	4,0	3,81	0,96	77,4	20,1	
Gubin.....	1,9	1,9	8,2	158,6	7,3	4,4	3,87	0,89	84,6	21,8	
Maszewo.....	0,8	0,8	3,4	63,6	3,0	4,2	3,67	0,87	78,1	21,2	
NOWOSOLSKI	27,0	26,6	98,4	1763,1	86,7	3,7	3,25	0,88	66,4	20,3	
Gmina miejska	14,1	13,9	47,9	802,7	41,1	3,4	2,95	0,86	57,8	19,5	
Nowa Sól.....	14,1	13,9	47,9	802,7	41,1	3,4	2,95	0,86	57,8	19,5	
Gminy miejsko-wiejskie	7,9	7,9	29,3	535,6	26,7	3,8	3,43	0,91	68,9	20,0	
Bytom Odrzański.....	1,6	1,6	6,0	113,5	5,3	3,8	3,39	0,89	72,6	21,3	
miasto.....	1,3	1,3	4,9	93,1	4,4	3,8	3,33	0,88	71,3	21,3	
obszar wiejski.....	0,3	0,3	1,1	20,4	1,0	4,1	3,72	0,91	78,8	21,1	
Koźuchów.....	4,7	4,7	17,3	311,9	15,8	3,7	3,39	0,91	67,0	19,7	
miasto.....	3,1	3,1	10,7	188,5	9,5	3,5	3,10	0,88	61,7	19,8	
obszar wiejski.....	1,6	1,6	6,6	123,4	6,3	4,1	3,94	0,96	77,2	19,5	
Nowe Miasteczko.....	1,6	1,6	6,0	110,2	5,6	3,8	3,57	0,93	70,6	19,7	
miasto.....	0,9	0,9	3,2	55,4	2,8	3,7	3,33	0,90	65,1	19,5	
obszar wiejski.....	0,7	0,7	2,9	54,8	2,7	4,0	3,86	0,96	77,2	19,9	

^a Stanowiące w czasie spisu miejsce faktycznego zamieszkania co najmniej jednej osoby.

^b Bez izb wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej.

^c Bez powierzchni wykorzystywanej wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej i bez mieszkań o nieustalonej powierzchni użytkowej.

TABL. 15. ZASOBY MIESZKANIOWE ZAMIESZKANE I PODSTAWOWE WSKAŹNIKI WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Mieszkania zamieszkane		Izby w tys.	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Ludność w mieszkaniach w tys.	Przeciętna liczba			Przeciętna powierzchnia użytkowa	
	razem	w tym zamieszka- ne stale ^a				izb w 1 mieszkaniu	osób w 1 mieszkaniu	osób na 1 izbę ^b	1 mieszka- nia w m ²	na 1 osobę w m ² ^c
	w tys.					w mieszkaniach zamieszkałych stale				
Gminy wiejskie	5,0	5,0	21,2	424,8	18,9	4,3	3,85	0,89	86,6	22,4
Kolsko	0,9	0,9	3,6	66,5	3,2	4,1	3,71	0,91	76,5	20,6
Nowa Sól	1,7	1,7	7,4	150,8	6,4	4,4	3,83	0,86	90,2	23,5
Otyń	1,6	1,6	6,7	136,0	5,9	4,3	3,76	0,87	87,2	23,1
Siedlisko	0,8	0,8	3,5	71,5	3,4	4,4	4,21	0,97	88,9	21,0
ŚWIEBODZIŃSKI	16,4	16,2	62,2	1131,9	54,9	3,8	3,39	0,88	70,1	20,6
Gminy miejsko-wiejskie	11,6	11,5	42,7	756,3	37,7	3,7	3,28	0,88	66,1	20,0
Świebodzin	9,3	9,2	33,2	583,9	29,3	3,6	3,20	0,88	63,9	19,9
miasto	7,3	7,2	25,3	428,2	21,6	3,5	3,00	0,86	59,6	19,7
obszar wiejski	2,0	2,0	7,9	155,7	7,7	4,0	3,90	0,97	79,5	20,3
Zbąszynek	2,3	2,3	9,5	172,4	8,4	4,1	3,64	0,89	74,8	20,5
miasto	1,5	1,5	5,8	98,1	5,1	3,9	3,45	0,88	66,4	19,1
obszar wiejski	0,8	0,8	3,7	74,3	3,3	4,4	3,96	0,89	89,9	22,7
Gminy wiejskie	4,8	4,7	19,5	375,6	17,2	4,1	3,65	0,89	79,9	21,8
Lubrza	0,9	0,9	3,7	69,6	3,3	4,3	3,77	0,88	80,8	21,3
Łągów	1,5	1,5	6,2	115,7	5,1	4,1	3,43	0,83	77,7	22,3
Skąpe	1,4	1,3	5,4	105,3	4,9	4,0	3,63	0,91	78,4	21,6
Szczaniec	1,0	1,0	4,2	85,0	3,9	4,2	3,88	0,93	84,5	21,7
WSCHOWSKI	10,8	10,6	42,5	819,8	38,3	4,0	3,61	0,90	77,4	21,3
Gminy miejsko-wiejskie	10,9	10,6	42,4	819,9	38,3	4,0	3,61	0,90	77,4	21,3
Sława	3,2	3,1	13,2	261,8	11,8	4,3	3,88	0,90	86,2	22,1
miasto	1,1	1,1	4,6	89,8	3,8	4,2	3,50	0,83	82,8	23,5
obszar wiejski	2,0	2,0	8,7	172,0	8,0	4,4	4,09	0,93	88,0	21,4
Szlichtyngowa	1,4	1,3	5,3	106,9	5,1	3,9	3,77	0,96	79,4	21,0
miasto	0,4	0,4	1,4	29,5	1,3	3,8	3,51	0,93	77,0	21,9
obszar wiejski	1,0	1,0	3,9	77,3	3,7	4,0	3,88	0,97	80,4	20,7
Wschowa	6,3	6,2	23,9	451,2	21,4	3,9	3,45	0,90	72,8	21,0
miasto	4,5	4,5	16,5	297,0	14,3	3,7	3,21	0,87	66,5	20,6
obszar wiejski	1,8	1,7	7,4	154,2	7,1	4,3	4,05	0,95	88,7	21,8

^a Stanowiące w czasie spisu miejsce faktycznego zamieszkania co najmniej jednej osoby.

^b Bez izb wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej.

^c Bez powierzchni wykorzystywanej wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej i bez mieszkań o nieustalonej powierzchni użytkowej.

TABL. 15. ZASOBY MIESZKANIOWE ZAMIESZKANE I PODSTAWOWE WSKAŹNIKI WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Mieszkania zamieszkane		Izby w tys.	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Ludność w mieszkaniach w tys.	Przeciętna liczba			Przeciętna powierzchnia użytkowa	
	razem	w tym zamieszka- ne stale ^a				izb w 1 mieszkaniu	osób w 1 mieszkaniu	osób na 1 izbę ^b	1 mieszka- nia w m ²	na 1 osobę w m ² ^c
	w tys.					w mieszkaniach zamieszkałych stale				
ZIELONOGÓRSKI	24,9	24,5	100,8	1954,1	87,0	4,1	3,55	0,87	79,8	22,4
Gminy miejsko-wiejskie	16,4	16,3	64,9	1199,8	57,0	4,0	3,51	0,88	73,9	21,0
Babimost	1,7	1,7	7,4	140,0	6,5	4,3	3,75	0,87	81,7	21,7
miasto.....	1,2	1,2	4,7	85,2	4,1	4,0	3,43	0,87	72,0	20,9
obszar wiejski	0,5	0,5	2,7	54,8	2,4	5,1	4,48	0,88	103,5	22,9
Czerwieńsk.....	2,6	2,6	10,6	198,0	9,4	4,1	3,66	0,88	77,5	21,1
miasto.....	1,2	1,2	4,7	82,3	4,1	3,9	3,44	0,89	68,4	19,8
obszar wiejski	1,4	1,4	5,9	115,7	5,2	4,4	3,86	0,88	85,6	22,1
Kargowa.....	1,5	1,5	6,2	123,8	5,7	4,2	3,83	0,92	83,1	21,5
miasto.....	1,0	1,0	4,0	75,5	3,6	4,1	3,74	0,92	78,3	20,7
obszar wiejski	0,5	0,5	2,3	48,4	2,1	4,3	4,01	0,93	92,0	22,9
Nowogród Bobrzański	2,6	2,6	10,5	194,8	9,3	4,0	3,58	0,89	75,0	20,9
miasto.....	1,5	1,5	5,8	101,5	5,0	3,9	3,38	0,87	68,2	20,1
obszar wiejski	1,1	1,1	4,7	93,3	4,3	4,2	3,84	0,92	84,0	21,8
Sulechów.....	8,0	7,9	30,2	543,2	26,1	3,8	3,32	0,87	69,0	20,7
miasto.....	5,7	5,6	20,7	357,0	17,9	3,7	3,17	0,87	63,2	19,9
obszar wiejski	2,3	2,2	9,4	186,2	8,2	4,2	3,69	0,87	83,7	22,6
Gminy wiejskie	8,4	8,2	36,0	754,3	30,0	4,4	3,63	0,84	91,4	25,1
Bojadła	0,9	0,8	3,7	69,7	3,3	4,3	3,91	0,90	82,8	21,2
Świdnica.....	1,4	1,4	6,2	125,7	5,3	4,3	3,74	0,86	88,3	23,4
Trzebiechów.....	0,9	0,8	3,5	67,8	3,2	4,2	3,81	0,90	81,3	21,3
Zabór.....	0,9	0,9	3,8	75,5	3,3	4,2	3,66	0,87	84,4	23,0
Zielona Góra	4,3	4,3	18,8	415,6	14,9	4,4	3,49	0,80	97,7	27,8

^a Stanowiące w czasie spisu miejsce faktycznego zamieszkania co najmniej jednej osoby.

^b Bez izb wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej.

^c Bez powierzchni wykorzystywanej wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej i bez mieszkań o nieustalonej powierzchni użytkowej.

TABL. 15. ZASOBY MIESZKANIOWE ZAMIESZKANE I PODSTAWOWE WSKAŹNIKI WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Mieszkania zamieszkane		Izby w tys.	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Ludność w mieszkaniach w tys.	Przeciętna liczba			Przeciętna powierzchnia użytkowa	
	razem	w tym zamieszka- ne stale ^a				izb w 1 mieszkaniu	osób w 1 mieszkaniu	osób na 1 izbę ^b	1 mieszka- nia w m ²	na 1 osobę w m ² ^c
	w tys.					w mieszkaniach zamieszkałych stale				
ŻAGAŃSKI	26,3	25,9	96,7	1731,9	82,9	3,7	3,20	0,86	67,0	20,9
Gminy miejskie	10,4	10,2	35,3	605,3	30,2	3,5	2,96	0,86	59,4	20,0
Gozdnica	1,2	1,2	4,0	67,8	3,5	3,3	2,96	0,89	56,5	19,0
Żagań	9,2	9,0	31,3	537,5	26,7	3,5	2,96	0,85	59,7	20,1
Gminy miejsko-wiejskie	10,9	10,8	40,7	731,7	34,7	3,8	3,21	0,85	67,8	21,1
Łłowa	2,3	2,3	9,0	156,0	7,3	4,0	3,20	0,81	68,2	21,2
miasto	1,4	1,4	5,2	89,5	4,1	3,8	3,02	0,79	65,6	21,7
obszar wiejski	0,9	0,9	3,8	66,5	3,2	4,1	3,47	0,84	72,0	20,7
Małomice	1,6	1,6	6,4	119,0	5,6	4,1	3,56	0,87	75,8	21,2
miasto	1,1	1,1	4,3	78,7	3,8	3,8	3,33	0,88	69,5	20,8
obszar wiejski	0,5	0,4	2,1	40,3	1,8	4,8	4,14	0,87	91,9	22,1
Szprotawa	7,0	6,9	25,3	456,7	21,8	3,7	3,13	0,86	65,8	20,9
miasto	4,3	4,3	14,9	267,2	12,8	3,5	2,99	0,86	62,4	20,8
obszar wiejski	2,7	2,7	10,4	189,5	8,9	3,9	3,37	0,86	71,4	21,2
Gminy wiejskie	5,0	4,9	20,5	394,9	17,9	4,2	3,68	0,87	81,1	22,0
Brzeźnica	1,0	1,0	4,0	80,8	3,8	4,2	4,00	0,94	85,6	21,4
Niegosławice	1,2	1,2	5,4	107,1	4,6	4,4	3,81	0,86	88,1	23,0
Wymiarki	0,8	0,8	3,1	56,2	2,5	3,9	3,18	0,83	70,4	22,1
Żagań	2,0	1,9	8,0	150,8	7,0	4,2	3,64	0,87	78,9	21,6

^a Stanowiące w czasie spisu miejsce faktycznego zamieszkania co najmniej jednej osoby.

^b Bez izb wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej.

^c Bez powierzchni wykorzystywanej wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej i bez mieszkań o nieustalonej powierzchni użytkowej.

TABL. 15. ZASOBY MIESZKANIOWE ZAMIESZKANE I PODSTAWOWE WSKAŹNIKI WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)

Wyszczególnienie	Mieszkania zamieszkane		Izby w tys.	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Ludność w mieszkaniach w tys.	Przeciętna liczba			Przeciętna powierzchnia użytkowa	
	razem	w tym zamieszka- ne stale ^a				izb w 1 mieszkaniu	osób w 1 mieszkaniu	osób na 1 izbę ^b	1 mieszka- nia w m ²	na 1 osobę w m ² ^c
	w tys.					w mieszkaniach zamieszkałych stale				
ŻARSKI	30,9	30,3	116,6	2093,0	99,5	3,8	3,28	0,85	69,1	21,0
Gminy miejskie	14,2	13,9	50,1	884,5	41,8	3,6	3,01	0,84	63,8	21,1
Łęknica	0,9	0,8	3,0	53,9	2,6	3,6	3,10	0,85	64,3	20,7
Żary	13,3	13,1	47,1	830,6	39,2	3,6	3,01	0,83	63,7	21,1
Gminy miejsko- wiejskie	8,3	8,2	30,8	555,9	27,1	3,8	3,30	0,88	67,7	20,5
Jasień	2,2	2,2	8,5	152,1	7,5	3,9	3,37	0,88	68,6	20,3
miasto	1,5	1,5	5,3	91,9	4,7	3,6	3,17	0,88	62,1	19,6
obszar wiejski	0,7	0,7	3,2	60,1	2,8	4,4	3,78	0,86	81,8	21,6
Lubsko	6,1	6,0	22,3	403,8	19,6	3,7	3,27	0,88	67,4	20,5
miasto	4,8	4,7	17,2	304,4	15,0	3,6	3,15	0,87	64,2	20,3
obszar wiejski	1,3	1,2	5,1	99,4	4,7	4,1	3,74	0,91	79,9	21,3
Gminy wiejskie	8,4	8,3	35,5	652,6	30,6	4,3	3,71	0,86	79,5	21,4
Brody	1,0	1,0	4,0	74,8	3,6	4,2	3,76	0,90	78,6	20,8
Lipinki Łużyckie	0,9	0,9	3,8	71,8	3,2	4,3	3,60	0,85	80,2	22,2
Przewóz	0,9	0,9	3,9	68,4	3,4	4,4	3,80	0,87	77,4	20,3
Trzebień	1,7	1,6	7,0	126,7	5,9	4,3	3,63	0,84	78,3	21,6
Tuplice	1,0	1,0	4,1	69,4	3,3	4,2	3,45	0,82	71,9	20,8
Żary	2,9	2,9	12,7	241,5	11,2	4,4	3,84	0,88	83,3	21,6
Miasto na prawach powiatu										
Zielona Góra	41,1	40,6	141,0	2426,5	115,1	3,5	2,84	0,82	60,1	21,0

^a Stanowiące w czasie spisu miejsce faktycznego zamieszkania co najmniej jednej osoby.

^b Bez izb wykorzystywanych wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej.

^c Bez powierzchni wykorzystywanej wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej i bez mieszkań o nieustalonej powierzchni użytkowej.

TABL. 16. MIESZKANIA ZAMIESZKANE WEDŁUG WYPOSAŻENIA W INSTALACJE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w									
		wodociąg		ustęp splukiwany		łazienkę	ciepłą wodę	gaz		centralne ogrzewanie	
		razem	w tym z sieci	razem	w tym z odprowadzeniem do sieci			z sieci	z butli	zbiorowe ^a	indywidualne
w tysiącach											
WOJEWÓDZTWO	311,1	304,6	277,0	281,1	197,7	276,4	255,6	168,9	108,6	124,5	110,7
MIASTA.....	214,6	213,0	206,9	202,2	184,1	196,0	182,1	162,6	38,2	116,1	58,8
WIEŚ	96,6	91,6	70,1	78,9	13,6	80,4	73,5	6,3	70,5	8,4	51,9
PODREGION											
GORZOWSKI.....	116,5	114,2	104,4	107,2	78,5	104,9	96,3	55,7	46,9	49,9	37,7
Powiaty											
GORZOWSKI.....	17,5	16,8	13,5	15,1	7,2	15,1	13,7	7,9	7,4	4,5	8,1
Gminy miejskie.....	5,4	5,4	5,3	5,3	5,1	5,2	5,0	5,0	0,3	3,3	1,4
Kostrzyn.....	5,4	5,4	5,3	5,3	5,1	5,2	5,0	5,0	0,3	3,3	1,4
Gminy miejsko-wiejskie.....	3,5	3,2	2,3	2,7	0,8	2,7	2,2	1,8	1,3	0,5	1,7
Witnica.....	3,5	3,2	2,3	2,7	0,8	2,7	2,2	1,8	1,3	0,5	1,7
miasto.....	1,9	1,8	1,2	1,6	0,8	1,6	1,3	1,8	0,1	0,4	0,8
obszar wiejski	1,5	1,4	1,1	1,1	0,0	1,2	0,9	-	1,2	0,1	0,8
Gminy wiejskie.....	8,6	8,1	5,8	7,1	1,3	7,2	6,6	1,1	5,8	0,6	5,0
Bogdaniec	1,6	1,5	0,8	1,3	0,1	1,4	1,2	0,3	1,1	0,1	1,0
Deszczno	1,8	1,7	0,9	1,5	-	1,5	1,4	0,0	1,4	0,0	1,2
Kłodawa.....	1,5	1,4	1,1	1,3	0,4	1,3	1,2	0,1	1,0	0,2	0,8
Lubiszyn.....	1,7	1,6	1,3	1,4	0,3	1,4	1,3	-	1,4	0,1	0,9
Santok	2,0	1,9	1,7	1,6	0,5	1,6	1,5	0,7	0,9	0,2	1,1
MIĘDZYRZECKI	17,6	17,3	15,3	16,3	11,1	16,0	14,7	0,9	13,4	6,5	6,4
Gminy miejsko-wiejskie.....	13,7	13,4	12,1	12,7	9,7	12,4	11,3	0,5	10,5	6,0	4,3
Międzyrzecz.....	7,9	7,8	7,5	7,5	6,7	7,3	6,8	0,2	6,3	4,2	2,1
miasto.....	6,2	6,2	6,1	6,0	5,9	5,8	5,4	0,1	5,0	3,8	1,3
obszar wiejski	1,7	1,7	1,4	1,5	0,8	1,5	1,4	0,0	1,4	0,4	0,8
Skwierzyna.....	4,0	3,9	3,6	3,7	2,6	3,6	3,1	0,3	2,9	1,7	1,2
miasto.....	3,2	3,2	3,1	3,1	2,6	3,0	2,5	0,3	2,3	1,6	0,9
obszar wiejski	0,8	0,8	0,5	0,6	-	0,6	0,5	-	0,6	0,1	0,3
Trzciel.....	1,8	1,7	1,0	1,5	0,4	1,5	1,4	-	1,3	0,1	1,0
miasto.....	0,7	0,7	0,4	0,6	0,4	0,6	0,6	-	0,5	0,1	0,4
obszar wiejski	1,1	1,0	0,6	0,8	0,0	0,8	0,8	-	0,8	-	0,6

^a Z sieci i ze źródła ciepła zasilającego jeden budynek wielomieszkaniowy.

TABL. 16. MIESZKANIA ZAMIESZKANE WEDŁUG WYPOSAŻENIA W INSTALACJE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w									
		wodociąg		ustęp splukiwany		łazienkę	ciepłą wodę	gaz		centralne ogrzewanie	
		razem	w tym z sieci	razem	w tym z odprowadzeniem do sieci			z sieci	z butli	zbiorowe ^a	indywidualne
w tysiącach											
Gminy wiejskie	4,0	3,9	3,3	3,5	1,3	3,5	3,3	0,5	2,9	0,5	2,1
Bledzew	1,3	1,3	1,2	1,1	0,3	1,1	1,1	-	1,1	0,1	0,7
Przytoczna	1,6	1,5	1,4	1,4	0,6	1,4	1,3	0,5	0,9	0,3	0,7
Pszczew	1,1	1,1	0,7	1,0	0,4	1,0	0,9	-	0,9	0,1	0,7
ŚLUBICKI	14,1	13,9	13,2	13,0	7,9	12,7	11,6	5,0	7,4	4,0	6,2
Gminy miejsko-wiejskie	12,9	12,8	12,1	12,0	7,4	11,8	10,7	5,0	6,4	3,8	5,7
Cybinka	1,8	1,8	1,6	1,6	0,2	1,6	1,6	-	1,5	0,2	1,0
miasto	0,7	0,7	0,7	0,7	-	0,7	0,6	-	0,6	0,0	0,5
obszar wiejski	1,1	1,1	0,9	1,0	0,2	1,0	0,9	-	0,9	0,2	0,6
Ośno Lubuskie	1,9	1,9	1,8	1,7	0,5	1,7	1,4	-	1,6	0,3	0,9
miasto	1,1	1,1	1,1	1,1	0,5	1,0	0,9	-	1,0	0,3	0,6
obszar wiejski	0,7	0,7	0,7	0,6	-	0,6	0,5	-	0,7	0,1	0,3
Rzepin	2,9	2,9	2,5	2,7	1,4	2,7	2,2	0,0	2,5	0,9	1,2
miasto	2,1	2,0	1,8	1,9	1,3	1,9	1,6	0,0	1,7	0,8	0,8
obszar wiejski	0,9	0,9	0,7	0,8	0,1	0,8	0,6	-	0,8	0,1	0,4
Ślubice	6,3	6,2	6,2	6,0	5,3	5,8	5,5	5,0	0,8	2,4	2,6
miasto	5,6	5,6	5,6	5,4	5,3	5,2	5,0	5,0	0,3	2,4	2,1
obszar wiejski	0,6	0,6	0,6	0,6	-	0,6	0,5	0,0	0,5	-	0,4
Gminy wiejskie	1,1	1,1	1,1	1,0	0,4	1,0	0,9	0,0	1,0	0,2	0,6
Górzycza	1,1	1,1	1,1	1,0	0,4	1,0	0,9	0,0	1,0	0,2	0,6

^a Z sieci i ze źródła ciepła zasilającego jeden budynek wielomieszkaniowy.

TABL. 16. MIESZKANIA ZAMIESZKANE WEDŁUG WYPOSAŻENIA W INSTALACJE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w										
		wodociąg		ustęp splukiwany		łazienkę	ciepłą wodę	gaz		centralne ogrzewanie		
		razem	w tym z sieci	razem	w tym z odprowadzeniem do sieci			z sieci	z butli	zbiorowe ^a	indywidualne	
w tysiącach												
STRZELECKO-												
-DREZDENECKI	14,6	14,0	11,6	12,9	7,4	12,6	10,9	3,2	9,3	3,5	6,0	
Gminy miejsko-wiejskie.....	12,3	12,0	10,1	11,2	7,3	10,9	9,3	3,2	7,6	3,4	4,8	
Dobiegniew	2,1	2,0	1,7	1,8	1,2	1,7	1,5	-	1,7	0,4	0,8	
miasto.....	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,8	-	0,9	0,3	0,4	
obszar wiejski	1,1	1,1	0,8	0,9	0,3	0,9	0,8	-	0,8	0,1	0,4	
Drezdenko	5,1	4,9	3,9	4,5	2,8	4,4	4,0	3,0	1,4	1,0	2,4	
miasto.....	3,3	3,2	3,2	3,2	2,8	3,0	2,7	3,0	0,1	1,0	1,5	
obszar wiejski	1,8	1,6	0,8	1,4	-	1,4	1,3	-	1,3	0,0	0,8	
Strzelce Krajeńskie	5,1	5,1	4,5	4,9	3,3	4,8	3,8	0,2	4,5	2,0	1,6	
miasto.....	3,1	3,1	3,1	3,0	3,0	3,0	2,4	0,2	2,7	1,8	0,8	
obszar wiejski	2,0	2,0	1,4	1,8	0,3	1,8	1,4	-	1,8	0,2	0,8	
Gminy wiejskie	2,3	2,0	1,4	1,6	0,2	1,6	1,6	0,0	1,7	0,0	1,2	
Stare Kurowo	1,1	1,0	0,8	0,8	0,2	0,8	0,8	-	0,8	0,0	0,6	
Zwierzyn	1,2	1,0	0,6	0,8	-	0,8	0,8	-	0,9	0,0	0,6	
SULĘCIŃSKI	10,6	10,2	9,2	9,1	5,6	9,1	8,4	-	8,5	2,7	4,2	
Gminy miejsko- wiejskie.....	7,9	7,7	7,1	7,1	4,7	7,0	6,4	0,0	6,3	2,6	3,0	
Lubniewice.....	0,9	0,8	0,7	0,8	0,6	0,8	0,7	-	0,7	0,2	0,4	
miasto.....	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	-	0,5	0,1	0,2	
obszar wiejski	0,3	0,3	0,3	0,3	0,1	0,3	0,2	-	0,3	0,0	0,1	
Sulęcín.....	4,9	4,9	4,7	4,5	3,4	4,4	4,0	-	4,1	2,0	1,7	
miasto.....	3,2	3,2	3,1	2,9	2,7	2,9	2,5	-	2,7	1,4	1,0	
obszar wiejski	1,7	1,7	1,6	1,5	0,7	1,6	1,5	-	1,5	0,6	0,7	
Torzym.....	2,1	2,0	1,7	1,8	0,7	1,8	1,7	-	1,5	0,4	0,9	
miasto.....	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7	-	0,6	0,3	0,3	
obszar wiejski	1,3	1,2	1,0	1,1	0,0	1,1	1,0	-	0,9	0,1	0,6	

^a Z sieci i ze źródła ciepła zasilającego jeden budynek wielomieszkaniowy.

TABL. 16. MIESZKANIA ZAMIESZKANE WEDŁUG WYPOSAŻENIA W INSTALACJE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN
(cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w									
		wodociąg		ustęp splukiwany		łazienkę	ciepłą wodę	gaz		centralne ogrzewanie	
		razem	w tym z sieci	razem	w tym z odprowadzeniem do sieci			z sieci	z butli	zbiorowe ^a	indywidualne
w tysiącach											
Gminy wiejskie	2,7	2,5	2,0	2,0	0,9	2,1	2,0	0,0	2,2	0,2	1,2
Krzeszyce	1,3	1,2	0,7	0,9	0,1	1,0	1,0	-	1,0	0,1	0,6
Słońsk	1,4	1,3	1,3	1,1	0,8	1,1	1,0	-	1,2	0,1	0,6
Miasto na prawach powiatu											
Gorzów Wlkp.	42,2	42,0	41,5	40,8	39,4	39,4	37,1	38,7	0,9	28,7	6,8
PODREGION											
ZIELONOGÓRSKI	194,6	190,4	172,6	173,9	119,2	171,5	159,3	113,2	61,8	74,6	73,0
Powiaty											
KROŚNIĘŃSKI	17,1	16,5	13,4	15,1	9,2	15,0	13,5	5,4	9,5	4,4	7,6
Gmina miejska	5,6	5,6	5,5	5,2	5,0	5,0	4,8	5,3	0,1	1,8	2,4
Gubin	5,6	5,6	5,5	5,2	5,0	5,0	4,8	5,3	0,1	1,8	2,4
Gminy miejsko- wiejskie	5,8	5,7	4,8	5,4	3,4	5,4	4,5	-	5,2	2,2	2,0
Krosno Odrzańskie	5,8	5,7	4,8	5,4	3,4	5,4	4,5	-	5,2	2,2	2,0
miasto	4,1	4,1	3,5	4,0	3,2	3,9	3,2	-	3,8	2,1	1,0
obszar wiejski	1,7	1,7	1,4	1,4	0,2	1,5	1,3	-	1,4	0,1	1,0
Gminy wiejskie	5,7	5,2	3,1	4,4	0,7	4,7	4,2	0,1	4,2	0,4	3,2
Bobrowice	0,9	0,8	0,5	0,7	0,4	0,7	0,7	-	0,6	0,1	0,5
Bytnica	0,8	0,8	0,6	0,7	-	0,7	0,6	-	0,6	0,1	0,4
Dąbie	1,3	1,2	0,8	1,0	0,2	1,1	1,0	-	1,1	0,2	0,7
Gubin	1,9	1,7	0,9	1,4	0,1	1,5	1,3	0,1	1,3	0,0	1,1
Maszewo	0,8	0,7	0,3	0,6	-	0,7	0,6	-	0,6	-	0,5
NOWOSOLSKI	27,0	26,4	24,1	23,7	16,1	23,3	21,5	13,4	11,0	9,0	10,2
Gmina miejska	14,1	14,0	13,8	12,8	11,4	12,4	11,7	12,9	0,8	7,0	4,0
Nowa Sól	14,1	14,0	13,8	12,8	11,4	12,4	11,7	12,9	0,8	7,0	4,0

^a Z sieci i ze źródła ciepła zasilającego jeden budynek wielomieszkaniowy.

TABL. 16. MIESZKANIA ZAMIESZKANE WEDŁUG WYPOSAŻENIA W INSTALACJE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN
(cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w									
		wodociąg		ustęp splukiwany		łazienkę	ciepłą wodę	gaz		centralne ogrzewanie	
		razem	w tym z sieci	razem	w tym z odprowadzeniem do sieci			z sieci	z butli	zbiorowe ^a	indywidualne
w tysiącach											
Gminy miejsko-wiejskie	7,9	7,7	7,1	7,0	4,6	6,9	6,0	0,4	6,1	1,8	3,3
Bytom Odrzański	1,6	1,6	1,5	1,5	1,1	1,4	1,2	0,4	1,0	0,2	0,8
miasto.....	1,3	1,3	1,3	1,3	1,1	1,2	1,1	0,4	0,8	0,2	0,7
obszar wiejski	0,3	0,2	0,2	0,2	-	0,2	0,2	-	0,2	-	0,1
Koźuchów	4,7	4,6	4,3	4,2	2,8	4,1	3,6	-	3,9	1,3	1,8
miasto.....	3,1	3,1	3,1	2,9	2,6	2,8	2,4	-	2,6	1,2	1,0
obszar wiejski	1,6	1,6	1,3	1,2	0,2	1,3	1,1	-	1,3	0,1	0,8
Nowe Miasteczko.....	1,6	1,5	1,3	1,3	0,7	1,4	1,2	-	1,2	0,3	0,7
miasto.....	0,9	0,8	0,7	0,8	0,7	0,8	0,7	-	0,7	0,2	0,3
obszar wiejski	0,7	0,7	0,6	0,6	0,0	0,6	0,5	-	0,6	0,0	0,4
Gminy wiejskie	5,0	4,6	3,3	3,9	0,1	4,1	3,7	0,1	4,2	0,3	3,0
Kolsko	0,9	0,8	0,6	0,7	0,0	0,7	0,6	-	0,8	0,1	0,5
Nowa Sól.....	1,7	1,6	1,2	1,3	0,0	1,4	1,3	0,1	1,4	-	1,1
Otyń	1,6	1,4	0,9	1,3	-	1,3	1,2	0,0	1,3	0,1	1,0
Siedlisko.....	0,8	0,8	0,6	0,6	0,1	0,7	0,6	-	0,7	0,1	0,4
ŚWIEBODZIŃSKI	16,4	16,2	14,2	15,0	10,4	14,8	13,6	8,7	6,3	5,1	7,1
Gminy miejsko-wiejskie	11,6	11,5	10,7	10,9	9,2	10,5	9,8	8,2	2,8	4,7	4,6
Świebodzin.....	9,3	9,2	8,6	8,7	7,7	8,4	7,8	6,8	2,1	4,0	3,4
miasto.....	7,3	7,3	7,3	7,0	6,9	6,7	6,2	6,8	0,4	3,7	2,4
obszar wiejski	2,0	1,9	1,3	1,7	0,8	1,7	1,6	0,0	1,8	0,3	1,0
Zbąszynek	2,3	2,3	2,1	2,2	1,5	2,1	2,0	1,4	0,7	0,7	1,2
miasto.....	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,3	1,0	0,4	0,6	0,7
obszar wiejski	0,8	0,8	0,6	0,7	-	0,7	0,7	0,4	0,3	0,1	0,5
Gminy wiejskie	4,8	4,7	3,5	4,2	1,2	4,1	3,9	0,5	3,5	0,4	2,5
Lubrza	0,9	0,9	0,7	0,7	0,2	0,7	0,7	-	0,7	0,1	0,4
Łągów	1,5	1,5	1,0	1,4	0,5	1,3	1,3	-	1,3	0,1	0,8
Skąpe.....	1,4	1,3	0,9	1,2	0,4	1,2	1,1	0,5	0,7	0,1	0,8
Szczaniec.....	1,0	1,0	0,9	0,9	0,1	0,9	0,8	-	0,8	0,1	0,5

^a Z sieci i ze źródła ciepła zasilającego jeden budynek wielomieszkaniowy.

TABL. 16. MIESZKANIA ZAMIESZKANE WEDŁUG WYPOSAŻENIA W INSTALACJE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN
(cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w									
		wodociąg		ustęp splukiwany		łazienkę	ciepłą wodę	gaz		centralne ogrzewanie	
		razem	w tym z sieci	razem	w tym z odprowadzeniem do sieci			z sieci	z butli	zbiorowe ^a	indywidualne
w tysiącach											
WSCHOWSKI	10,8	10,6	9,4	9,8	5,3	9,6	8,9	4,3	5,6	2,4	5,3
Gminy miejsko-wiejskie	10,9	10,6	9,4	9,8	5,3	9,7	8,8	4,3	5,7	2,4	5,3
Sława.....	3,2	3,1	2,0	2,8	0,9	2,8	2,6	-	2,7	0,3	1,9
miasto.....	1,1	1,1	0,6	1,0	0,7	1,0	1,0	-	1,0	0,3	0,6
obszar wiejski	2,0	2,0	1,4	1,8	0,2	1,8	1,6	-	1,7	0,0	1,3
Szlichtyngowa.....	1,4	1,3	1,3	1,1	-	1,2	1,0	-	1,3	0,2	0,7
miasto.....	0,4	0,4	0,3	0,3	-	0,3	0,3	-	0,4	-	0,2
obszar wiejski	1,0	1,0	0,9	0,8	-	0,9	0,8	-	0,9	0,2	0,5
Wschowa	6,3	6,2	6,1	5,9	4,4	5,7	5,2	4,3	1,7	1,9	2,7
miasto.....	4,5	4,5	4,5	4,3	4,2	4,1	3,8	4,2	0,2	1,7	1,7
obszar wiejski	1,8	1,7	1,6	1,5	0,1	1,6	1,4	0,1	1,5	0,2	1,0
ZIELONOGÓRSKI	24,9	24,2	20,4	22,1	10,2	22,0	20,4	9,7	11,6	5,9	13,0
Gminy miejsko-wiejskie	16,4	16,2	14,4	14,8	9,2	14,8	13,7	8,5	6,2	5,4	7,2
Babimost.....	1,7	1,7	1,2	1,6	0,9	1,6	1,5	1,6	0,1	0,4	1,0
miasto.....	1,2	1,2	0,7	1,1	0,9	1,1	1,1	1,2	0,0	0,4	0,6
obszar wiejski	0,5	0,5	0,5	0,5	-	0,5	0,4	0,4	0,1	-	0,4
Czerwieńsk.....	2,6	2,5	2,3	2,2	1,1	2,3	2,2	-	2,1	0,6	1,3
miasto.....	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	-	1,1	0,6	0,4
obszar wiejski	1,4	1,3	1,1	1,1	-	1,1	1,1	-	1,1	-	0,9
Kargowa.....	1,5	1,5	1,0	1,4	0,6	1,4	1,3	1,0	0,3	0,2	0,9
miasto.....	1,0	1,0	0,8	0,9	0,6	0,9	0,8	0,9	0,0	0,2	0,6
obszar wiejski	0,5	0,5	0,2	0,5	-	0,5	0,4	0,1	0,3	-	0,4
Nowogród Bobrzański	2,6	2,6	2,2	2,2	1,2	2,2	2,0	-	2,2	0,7	1,1
miasto.....	1,5	1,5	1,5	1,4	1,1	1,4	1,1	-	1,3	0,7	0,5
obszar wiejski	1,1	1,0	0,7	0,8	0,1	0,9	0,8	-	0,8	0,0	0,6
Sulechów.....	8,0	7,9	7,7	7,4	5,4	7,3	6,7	5,9	1,5	3,5	2,9
miasto.....	5,7	5,7	5,7	5,5	5,3	5,4	5,0	5,6	0,1	3,2	1,7
obszar wiejski	2,3	2,2	2,1	1,9	0,1	1,9	1,7	0,4	1,4	0,3	1,2

^a Z sieci i ze źródła ciepła zasilającego jeden budynek wielomieszkaniowy.

TABL. 16. MIESZKANIA ZAMIESZKANE WEDŁUG WYPOSAŻENIA W INSTALACJE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (cd.)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w									
		wodociąg		ustęp splukiwany		łazienkę	ciepłą wodę	gaz		centralne ogrzewanie	
		razem	w tym z sieci	razem	w tym z odprowadzeniem do sieci			z sieci	z butli	zbiorowe ^a	indywidualne
w tysiącach											
Gminy wiejskie	8,4	8,1	6,0	7,2	1,1	7,2	6,8	1,2	5,4	0,4	5,8
Bojadła.....	0,9	0,8	0,6	0,7	-	0,7	0,7	-	0,7	-	0,6
Świdnica.....	1,4	1,4	1,0	1,2	0,2	1,2	1,2	-	1,1	0,0	1,0
Trzebiechów.....	0,9	0,8	0,6	0,7	0,1	0,7	0,6	-	0,6	0,0	0,5
Zabór.....	0,9	0,9	0,9	0,8	0,2	0,8	0,7	-	0,7	0,1	0,5
Zielona Góra.....	4,3	4,2	2,9	3,8	0,6	3,8	3,6	1,2	2,3	0,3	3,2
ŻAGAŃSKI	26,3	25,6	23,1	22,3	13,6	22,1	20,1	15,2	8,6	8,6	9,9
Gminy miejskie	10,4	10,3	10,3	9,2	8,1	8,9	8,2	8,2	1,7	5,0	3,0
Gozdnica.....	1,2	1,2	1,2	1,0	1,0	1,0	0,7	-	1,1	0,3	0,4
Żagań.....	9,2	9,1	9,1	8,2	7,1	7,9	7,5	8,2	0,6	4,7	2,6
Gminy miejsko-wiejskie	10,9	10,6	8,9	9,3	5,0	9,2	8,3	6,3	3,6	3,1	4,5
Ĺłowa.....	2,3	2,2	1,1	1,8	0,4	1,8	1,6	1,3	0,8	0,4	1,1
miasto.....	1,4	1,3	0,6	1,1	0,3	1,1	1,0	1,2	0,1	0,3	0,6
obszar wiejski.....	0,9	0,8	0,5	0,7	0,1	0,7	0,6	0,1	0,7	0,1	0,5
Małomice.....	1,6	1,5	1,3	1,3	0,5	1,3	1,1	0,6	0,8	0,2	0,7
miasto.....	1,1	1,1	1,0	0,9	0,5	0,9	0,8	0,6	0,4	0,2	0,5
obszar wiejski.....	0,5	0,4	0,3	0,3	-	0,4	0,3	-	0,4	-	0,2
Szprotawa.....	7,0	6,9	6,5	6,2	4,1	6,1	5,6	4,4	2,0	2,5	2,7
miasto.....	4,3	4,3	4,2	4,0	3,1	3,8	3,5	3,8	0,3	1,7	1,7
obszar wiejski.....	2,7	2,6	2,3	2,2	0,9	2,3	2,1	0,6	1,7	0,8	1,0
Gminy wiejskie	5,0	4,8	4,0	3,8	0,6	4,1	3,7	0,7	3,3	0,4	2,4
Brzeźnica.....	1,0	0,9	0,9	0,7	0,1	0,8	0,8	-	0,8	0,1	0,5
Niegosławice.....	1,2	1,2	0,9	0,9	0,1	1,0	0,9	-	0,9	0,0	0,6
Wymiarki.....	0,8	0,8	0,7	0,6	-	0,6	0,5	0,3	0,4	0,0	0,4
Żagań.....	2,0	1,9	1,5	1,6	0,4	1,7	1,5	0,4	1,2	0,3	0,9

^a Z sieci i ze źródła ciepła zasilającego jeden budynek wielomieszkaniowy.

TABL. 16. MIESZKANIA ZAMIESZKANE WEDŁUG WYPOSAŻENIA W INSTALACJE WEDŁUG PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok.)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w									
		wodociąg		ustęp splukiwany		łazienkę	ciepłą wodę	gaz		centralne ogrzewanie	
		razem	w tym z sieci	razem	w tym z odprowadzeniem do sieci			z sieci	z butli	zbiorowe ^a	indywidualne
w tysiącach											
ŻARSKI	30,9	30,1	27,3	25,9	16,1	25,4	23,1	17,7	8,5	9,1	12,2
Gminy miejskie	14,2	14,1	13,7	12,6	11,6	12,0	11,0	11,7	1,4	6,4	4,3
Łęknica.....	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,7	0,6	-	0,6	0,3	0,3
Żary	13,3	13,2	12,8	11,8	10,8	11,3	10,4	11,7	0,8	6,1	4,0
Gminy miejsko-wiejskie	8,3	8,1	7,3	6,6	4,1	6,6	6,0	6,0	1,2	2,1	3,4
Jasień.....	2,2	2,1	1,8	1,7	0,4	1,7	1,6	1,5	0,4	0,4	1,1
miasto.....	1,5	1,5	1,5	1,2	0,4	1,2	1,1	1,4	0,0	0,4	0,6
obszar wiejski	0,7	0,6	0,4	0,5	-	0,5	0,5	0,1	0,4	-	0,4
Lubsko.....	6,1	6,0	5,5	4,9	3,7	4,9	4,4	4,5	0,8	1,7	2,3
miasto.....	4,8	4,8	4,8	4,0	3,7	3,9	3,4	4,5	0,1	1,6	1,7
obszar wiejski	1,3	1,2	0,7	0,9	-	1,0	0,9	-	0,8	0,1	0,6
Gminy wiejskie	8,4	7,8	6,4	6,6	0,3	6,6	6,0	0,0	6,0	0,6	4,6
Brody	1,0	0,9	0,7	0,8	0,1	0,8	0,8	-	0,6	0,1	0,5
Lipinki Łużyckie	0,9	0,8	0,6	0,7	0,0	0,7	0,7	-	0,6	0,1	0,4
Przewóz.....	0,9	0,8	0,7	0,7	0,1	0,7	0,7	-	0,7	0,1	0,5
Trzebiel	1,7	1,5	1,2	1,2	-	1,2	1,0	-	1,1	0,1	0,8
Tuplice	1,0	1,0	0,9	0,8	0,1	0,8	0,7	-	0,8	0,1	0,5
Żary	2,9	2,8	2,3	2,4	-	2,4	2,1	-	2,2	0,1	1,9
Miasto na prawach powiatu											
Zielona Góra	41,1	40,9	40,6	40,0	38,3	39,3	38,1	38,8	0,7	30,1	7,8

^a Z sieci i ze źródła ciepła zasilającego jeden budynek wielomieszkaniowy.

POWSZECHNY

SPIS ROLNY

2002

SPIS TREŚCI

	str.
GŁÓWNE ZASADY METODYCZNE	109
Rozdział I. UWAGI OGÓLNE	114
Rozdział II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA ROLNICTWA	115
Rozdział III. LUDNOŚĆ I GOSPODARSTWA DOMOWE ZWIĄZANE Z ROLNICTWEM	122
Rozdział IV. PRACUJĄCY	128
Rozdział V. GOSPODARSTWA ROLNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ ROLNICZĄ I POZAROLNICZĄ	129
Rozdział VI. UŻYTKOWANIE ZIEMI	131
Rozdział VII. STRUKTURA ZASIEWÓW	134
Rozdział VIII. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE	137
Rozdział IX. BUDYNKI I BUDOWLE	141
Rozdział X. CIĄGNIKI I SAMOCHODY	142
Rozdział XI. MASZYNY ROLNICZE	143

SPIS TABLIC

	tabl.	str.
Liczba gospodarstw rolnych według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych i użytkowników w latach 1996 i 2002	1	144
Liczba gospodarstw rolnych według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych, podregionów i powiatów w 2002 r.	2	146
Ludność związana z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego według płci i powierzchni użytków rolnych w 2002 r.	3	148
Ludność związana z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego według ekonomicznych grup wieku i powierzchni użytków rolnych w 2002 r.	4	149
Ludność związana z użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego według płci i źródeł utrzymania w 2002 r.	5	150
Użytkownicy indywidualnych gospodarstw rolnych według grup wieku i powierzchni użytków rolnych	6	151
Pracujący wyłącznie lub głównie w swoim gospodarstwie rolnym według powierzchni użytków rolnych w 2002 r.	7	152
Liczba gospodarstw rolnych według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych i prowadzenia działalności rolniczej w 2002 r.	8	153

	tabl.	str.
Liczba gospodarstw rolnych według prowadzenia działalności rolniczej, podregionów i powiatów w 2002 r.	9	154
Powierzchnia gospodarstw rolnych według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych i użytkowników w latach 1996 i 2002	10	155
Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych w latach 1996 i 2002	11	157
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach według podregionów i powiatów w 2002 r.	12	159
Powierzchnia zasiewów według podregionów i powiatów w 2002 r.	13	160
Zwierzęta gospodarskie według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych w latach 1996 i 2002	14	161
Zwierzęta gospodarskie według wieku i płci oraz użytkowników w 2002 r.	15	162
Zwierzęta gospodarskie według podregionów i powiatów w 2002 r.	16	163
Liczba gospodarstw rolnych użytkujących budynki i budowle według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych w latach 1996 i 2002	17	164
Liczba gospodarstw rolnych posiadających ciągniki, samochody ciężarowe i przyczepy według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych w latach 1996 i 2002	18	165
Ciągniki, samochody ciężarowe i przyczepy według użytkowników w 2002 r.	19	166
Ciągniki, samochody ciężarowe, przyczepy i wybrane maszyny według podregionów i powiatów w 2002 r.	20	167
Liczba gospodarstw rolnych posiadających wybrane maszyny według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych w latach 1996 i 2002	21	168

SPIS WYKRESÓW

	str.
Wykres 1. Struktura gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w latach 1996 i 2002	115
Wykres 2. Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia użytków rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2002 r.	117
Wykres 3. Struktura gospodarstw rolnych według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych i województw w 2002 r.	117
Wykres 4. Struktura użytkowania gruntów ogółem w 2002 r. Sektor prywatny	118
Wykres 5. Struktura użytkowania gruntów ogółem w 2002 r. Sektor publiczny	118
Wykres 6. Struktura gospodarstw według prowadzonej działalności gospodarczej w 2002 r.	129
Wykres 7. Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów w latach 1996 i 2002.	135

	str.
Wykres 8. Zwierzęta gospodarskie w latach 1996 i 2002	137
Wykres 9. Struktura stada bydła w 2002 r.	138
Wykres 10. Struktura stada trzody chlewnej w 2002 r.	138
Wykres 11. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych i trzody chlewnej na 100 ha gruntów ornych według powiatów w 2002 r.	140
Wykres 12. Liczba ciągników przypadająca na 100 gospodarstw rolnych według grup obszarowych w 2002 r.	142

SPIS MAP

	str.
Mapa 1. Liczba gospodarstw rolnych ogółem według powiatów w 2002 r.	116
Mapa 2. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2002 r.	119
Mapa 3. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według powiatów w 2002 r.	120
Mapa 4. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2002 r.	121
Mapa 5. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według powiatów w 2002 r.	132

Objaśnienia stosowanych skrótów:

- (-) - zjawisko nie wystąpiło.
- (0,0) - zjawisko istniało, jednakże w ilościach mniejszych od liczb, które mogły być wyrażone uwidocznionymi w tablicach znakami cyfrowymi
- (.) - zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
- x - wypełnienie pozycji, ze względu na układ tablicy, jest niemożliwe lub niecelowe.
- „w tym” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy
- ▼ - dane nie mogą być publikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej

GLÓWNE ZASADY METODYCZNE

Wprowadzenie

Powszechny Spis Rolny oraz Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań zostały przeprowadzone na terenie całego kraju w dniach od 21 maja do 8 czerwca 2002 r. (według stanu w dniu 20 maja 2002 r. godz. 24.⁰⁰) zgodnie z n/w ustawami podjętymi przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej:

- z dnia 2 grudnia 1999 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2001 r. (Dz. U. z 2000 r., Nr 1, poz. 1) z późniejszą zmianą (Dz. U. z 2000 r., Nr 93, poz. 1026),
- z dnia 9 września 2000 r. o powszechnym spisie rolnym w 2002 r. (Dz. U. z 2000 r., Nr 99, poz. 1072),
- z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 1995 r., Nr 88, poz. 439) z późniejszymi zmianami.

W powyższych aktach prawnych określono termin i zakres tematyczny spisów, zasady organizacji i realizacji prac spisowych, zobowiązanie ludności do udzielania informacji oraz sposób ich zebrania.

Celem Powszechnego Spisu Rolnego 2002 r. było między innymi:

- zapewnienie podstawowej bazy informacyjnej o gospodarstwach rolnych i związanych z nimi gospodarstwach domowych, koniecznej dla realizacji krajowej, regionalnej i lokalnej polityki rolnej i społecznej na wsi,
- dostarczenie informacji niezbędnych dla finalizowania procesów stowarzyszeniowych z Unią Europejską (UE), jak i zapewnienia podstaw informacyjnych w pierwszych latach członkostwa zgodnie z wymogami UE oraz wykonanie zobowiązań Polski w zakresie dostarczenia informacji dla potrzeb organizacji międzynarodowych (FAO, OECD, EUROSTAT i inne),
- budowy i aktualizacji statystycznych operatów losowania prób do różnotematycznych badań reprezentacyjnych.

Zakres i tematyka powszechnego spisu rolnego

Powszechnym Spisem Rolnym objęto:

- gospodarstwa indywidualne o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha,
- gospodarstwa indywidualne o powierzchni użytków rolnych od 0,1 ha do 1 ha włącznie,
- osoby fizyczne będące właścicielami zwierząt gospodarskich, nie posiadające użytków rolnych lub posiadające użytki rolne o powierzchni mniejszej niż 0,1 ha,
- pozostałe gospodarstwa rolne będące w użytkowaniu osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej.

Wykaz gospodarstw indywidualnych powstał w oparciu o statystyczny rejestr podatkowy (system SPGC), który aktualizowany był przez rachmistrzów w czasie obchodu przedspisowego oraz uzupełniany o wykaz właścicieli zwierząt gospodarskich nie posiadających użytków rolnych lub posiadających użytki rolne o powierzchni mniejszej niż 0,1 ha. Kartotekę gospodarstw rolnych będących w użytkowaniu osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej utworzono na podstawie Bazy Jednostek Statystycznych.

Dla gospodarstw rolnych, których użytkownicy odmówili udziału w Powszechnym Spisie Rolnym 2002 r. lub z użytkownikami, których kontakt był niemożliwy dokonano imputacji danych o gospodarstwie.

Tematyka Powszechnego Spisu Rolnego 2002 r. została ujęta na formularzach spisowych w następujących działach:

- Powierzchnia gospodarstwa,
- Struktura własnościowa użytków rolnych gospodarstwa,
- Struktura dochodów,
- Działalność gospodarcza,
- Pracujący w indywidualnym gospodarstwie rolnym,
- Powierzchnia zasiewów,
- Powierzchnia inna,
- Pogłowie zwierząt gospodarskich,
- Rozdysponowanie produkcji rolniczej,
- Infrastruktura gospodarstwa,
- Budynki i budowle,
- Magazynowanie w gospodarstwie,
- Nawozy i pestycydy w gospodarstwie,
- Maszyny i urządzenia rolnicze,
- Wybrane wydatki w gospodarstwie.

Informacje o wieku, płci, poziomie wykształcenia ogólnego, głównych i dodatkowych źródłach utrzymania użytkownika i członków jego gospodarstwa domowego, a także osób pracujących wyłącznie lub głównie w gospodarstwach rolnych pozyskano z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań, który, jak wspomniano na wstępie, odbył się jednocześnie z Powszechnym Spisem Rolnym 2002 r.

Ważniejsze definicje, pojęcia spisowe i zasady spisywania

Za **gospodarstwo rolne** uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Za **gospodarstwo indywidualne** uważa się gospodarstwo rolne o powierzchni użytków rolnych od 0,1 ha, będące własnością lub znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej lub grupy osób.

Za **właściciela zwierząt gospodarskich** uważa się osobę nie posiadającą użytków rolnych lub posiadającą użytki o powierzchni mniejszej niż 0,10 ha, która ma co najmniej: 1 sztukę bydła lub (i) 5 sztuk trzody chlewnej albo 1 lochę lub (i) 3 sztuki owiec bądź kóz lub (i) 1 konia lub (i) 30 sztuk drobiu lub (i) 5 sztuk samic zwierząt futerkowych (w tym królików) lub (i) 1 pień pszczeli.

Za **użytkownika gospodarstwa indywidualnego** uważa się osobę fizyczną lub grupę osób, które faktycznie użytkują grunty, niezależnie od tego, czy są właścicielami, dzierżawcami, czy

użytkują je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty te są zlokalizowane w jednej, czy w kilku gminach.

Za **gospodarstwo domowe** użytkownika gospodarstwa rolnego (właściciela zwierząt gospodarskich) uważa się zespół osób mieszkających i utrzymujących się wspólnie, jeżeli wśród nich jest osoba prowadząca gospodarstwo indywidualne (właściciel zwierząt gospodarskich).

Do zbiorowości **pracujących na własny rachunek w rolnictwie** zaliczono osoby pracujące wyłącznie lub głównie:

- w indywidualnych gospodarstwach rolnych powyżej 1 ha, z wyłączeniem gospodarstw produkujących wyłącznie na potrzeby własne,
- na działkach rolnych, z wyłączeniem działek produkujących wyłącznie lub głównie na potrzeby własne,
- jako właściciele zwierząt gospodarskich, z wyłączeniem produkujących wyłącznie lub głównie na potrzeby własne.

Do **ogólnej powierzchni gruntów** gospodarstwa zaliczono wszystkie bez wyjątku grunty wchodzące w skład gospodarstwa, a więc wszystkie grunty użytkowane rolniczo (grunty orne, sady, łąki i pastwiska), wszystkie związane z nimi grunty użytkowane nierolniczo, jak lasy, podwórza, grunty pod zabudowaniami lub przeznaczone pod zabudowę, ogrody ozdobne, grunty pod wodami, drogi, torfowiska, kamieniołomy, żwirownie itp. oraz nieużytki, niezależnie od tytułu władania (własne, dzierżawione na zasadzie umowy i bezumownie, użytkowane z innego tytułu).

Gospodarstwa indywidualne spisywano w miejscu przebywania użytkownika i tam ujmowano całkowitą, ogólną powierzchnię, niezależnie od miejsca położenia gruntów.

Ważniejsze grupowania i zakres publikowanych danych

Dane dotyczące pogłowia zwierząt gospodarskich zostały ujęte w dwóch podstawowych formach własności, tj. w sektorze publicznym i prywatnym.

W **sektorze prywatnym** podstawowymi formami własności są: własność prywatna krajowa (gospodarstwa indywidualne, gospodarstwa spółdzielcze i spółki prywatne), własność zagraniczna i własność mieszana.

Do **sektora publicznego** zaliczono gospodarstwa własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), gospodarstwa będące własnością samorządową (gmin) oraz gospodarstwa stanowiące własność mieszaną (spółki z przewagą mienia państwowego).

Wszystkie informacje o liczebności pogłowia, odnoszące się do osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej w ramach sektora prywatnego i publicznego, ujmują wyłącznie zwierzęta stanowiące własność tych podmiotów (tzn. bez zwierząt utrzymywanych na działkach pracowników gospodarstw państwowych i członków spółdzielni).

W ramach sektora prywatnego dane opracowano dla gospodarstw:

- własności prywatnej krajowej, w tym dla:
  - gospodarstw indywidualnych,
  - spółdzielni produkcji rolniczej, które obejmują rolnicze spółdzielnie produkcyjne, spółdzielnie kółek rolniczych i inne gospodarstwa spółdzielcze o przeważającej działalności rolniczej,
- własności zagranicznej,
- własności mieszanej.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych,
- gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych od 0,1 ha do 1 ha włącznie użytkowane rolniczo przez osoby prywatne,
- osoby fizyczne będące właścicielami zwierząt gospodarskich, nie posiadające użytków rolnych lub posiadające użytki rolne o powierzchni mniejszej niż 0,1 ha.

W ramach sektora publicznego w publikacji prezentuje się dane dla gospodarstw:

- własności państwowej, w tym gospodarstw skarbowych,
- własności samorządowej,
- własności mieszanej.

Segregacji gospodarstw rolnych na: posiadające zwierzęta gospodarskie ogółem i według liczby gatunków oraz nie posiadające zwierząt dokonano na podstawie informacji o utrzymywaniu pogłowia **przynajmniej jednego z czterech podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich, tj. bydła, trzody chlewnej, owiec i koni.**

W celu przeliczenia pogłowia zwierząt w sztukach fizycznych na sztuki przeliczeniowe duże (dotyczy 4 podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich - bydła, trzody chlewnej, owiec i koni) - wykorzystano następujące współczynniki:

bydło - 0,8,

trzoda chlewna - 0,15,

owce - 0,08,

konie - 1,0.

Niezależnie od powyższych zbiorczych grupowań – rozliczeń makroekonomicznych według grup użytkowników – dane Powszechnego Spisu Rolnego 2002 r., w zależności od tematyki, opracowano według niżej wymienionych klasyfikacji:

- grup obszarowych powierzchni ogólnej, wyodrębniając następujące grupy: do 1 ha (0,00-0,10, 0,10-0,20, 0,20-0,50, 0,50-1,00), 1-2, 2-3, 3-4, 4-5, 5-7, 7-10, 10-15, 15-20, 20-30, 30-50, 50-100, 100-200, 200-300, 300-500, 500-1000, 1000 ha i więcej;
- grup obszarowych powierzchni użytków rolnych, wyodrębniając następujące grupy: do 1 ha (0,00, 0,01-0,10, 0,10-0,20, 0,20-0,50, 0,50-1,00), 1-2, 2-3, 3-5, 5-7, 7-10, 10-15, 15-20, 20-30, 30-50, 50-100, 100-200, 200-300, 300-500, 500-1000, 1000 ha i więcej;
- grup obszarowych powierzchni użytków rolnych, według poszczególnych rodzajów użytków, wyodrębniając następujące grupy: do 1 ha, 1-2, 2-3, 3-5, 5-7, 7-10, 10-15, 15-20, 20-30, 30-50, 50 ha i więcej;
- grup obszarowych gruntów pod zabudowaniami: do 0,1 ha, 0,1-0,2, 0,2-0,5, 0,5-1, 1-2, 2 ha i więcej;
- grup obszarowych gruntów pod zasiewami według upraw, wyodrębniając następujące grupy: poniżej 1 ha, 1-2, 2-3, 3-5, 5-7, 7-10, 10-15, 15-20, 20-30, 30-50, 50 ha i więcej;
- wskaźnika jakości gruntów: do 0,4, 0,4-0,7, 0,7-1, 1 i powyżej;
- powierzchni upraw warzyw pod osłonami w ha: do 0,05, 0,05-0,1, 0,1-0,2, 0,2-0,3, 0,3-0,5, 0,5-0,7, 0,7-1,0, 1,0 i więcej;

- powierzchni upraw grzybów jadalnych w m²: do 100, 100-200, 200-300, 300-500, powyżej 500;
- wyposażenia w siłę pociągową: bez żywej i mechanicznej siły pociągowej, z żywą siłą pociągową, z żywą i mechaniczną siłą pociągową, wyłącznie z ciągnikami;
- mocy silnika w ciągniku w KM: do 20,4; 20,4-34,0; 34,0-54,4; 54,4-81,6; 81,6-136,0; 136,0 i więcej;
- celu produkcji i wartości produkcji sprzedanej: gospodarstwa nie prowadzące produkcji, produkujące na własne potrzeby, produkujące głównie na własne potrzeby, produkujące głównie na rynek, w których wartość produkcji sprzedanej wynosiła: poniżej 3 tys. zł, 3-5, 5-15, 15-25, 25-50, 50-100, 100 tys. zł i więcej;
- skali natężenia chowu poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich;
- liczby osób zamieszkałych w gospodarstwie domowym z użytkownikiem gospodarstwa rolnego według źródeł utrzymania;
- cech charakteryzujących użytkowników gospodarstw rolnych i członków ich rodzin pracujących w gospodarstwie według wieku i płci, mężczyźni - poniżej 25 lat, 25- 34, 35-44, 45-64, 65 i więcej lat oraz kobiety - poniżej 25 lat, 25-34, 35-44, 45-64, 65 i więcej lat;
- czasu pracy w gospodarstwie rolnym w stosunku do normy pełnego etatu (rocznej jednostki pracy): 0, 0 – ¼, ¼ - ½, ½ - ¾, 1 etat (pełny wymiar czasu pracy);
- poziomu wykształcenia rolniczego użytkownika;
- inne grupowania gospodarstw według cech ujętych w spisie, nie wymienione wyżej.

W kolejnych publikacjach będą prezentowane i analizowane gospodarstwa według wyżej wymienionych klasyfikacji i powiązań między grupami cech charakteryzujących gospodarstwa rolne.

UWAGA

Informacje liczbowe w ujęciu odsetkowym prezentowane są z jednym znakiem po przecinku i z uwagi na elektroniczną technikę zaokrągleń mogą nie sumować się na 100%. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.

Rozdział I. UWAGI OGÓLNE

Rolnictwo województwa lubuskiego charakteryzuje się ciągłym procesem zmian zachodzących zarówno w strukturach własnościowych, jak i kierunkach użytkowania ziemi oraz chowu zwierząt gospodarskich. Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2002, w porównaniu z poprzednim Powszechnym Spisem Rolnym 1996 wskazują na:

- ✓ w ogólnej powierzchni gruntów i użytków rolnych
  - spadek ogólnej powierzchni gruntów w użytkowaniu gospodarstw rolnych z 580,6 tys. ha do 531,8 tys. ha, a więc o 48,8 tys. ha (o 8,4%);
  - zmniejszenie powierzchni użytków rolnych z 521,4 tys. ha do 480,2 tys. ha, tj. o 41,1 tys. ha (o 7,9%);
- ✓ w liczbie gospodarstw rolnych
  - zmniejszenie ogólnej liczby gospodarstw rolnych z 57,2 tys. do 55,3 tys., tj. o 1,9 tys. (o 3,3%);
  - zmniejszenie liczby gospodarstw o powierzchni użytków rolnych do 1 ha z 28,2 tys. do 23,2 tys. o blisko 5,0 tys. gospodarstw (o 17,6%), natomiast wzrosła liczba gospodarstw o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha z 28,9 tys. do 32,0 tys. tj. o 3,1 tys. (o 10,6%);
- ✓ w strukturze gospodarstw rolnych
  - zmiany polegające na wzroście udziału gospodarstw o powierzchni użytków rolnych do 7 ha z 81,3% do 82,7% oraz podmiotów o powierzchni użytków rolnych w przedziale 30 do 300 ha z 2,0% do 2,9%, tj. odpowiednio o 1,4 pkt % i o 0,9 pkt %;
  - spadek udziału jednostek o powierzchni użytków rolnych 7-30 ha z 16,3% do 14,0%, tj. o 2,3 pkt %;
- ✓ w powierzchni zasiewów
  - zmniejszenie ogólnej powierzchni zasiewów z 273,4 tys. ha do 248,0 tys. ha, tj. o 25,4 tys. ha (o 9,3%);
  - w porównaniu do pełnego spisu rolnego 1996 zmniejszenie powierzchni uprawy zbóż ogółem z 208,8 tys. ha do 202,1 tys. ha, tj. o 6,7 tys. ha (o 3,2%), ziemniaków z 15,5 tys. ha do 10,6 tys. ha, tj. o 4,9 tys. ha (o 31,6%), buraków cukrowych z 10,9 tys. ha do 2,3 tys. ha tj. o 8,6 tys. ha (o 78,7%);
  - zmniejszenie ogólnej powierzchni pod zasiewami wynika przede wszystkim z trudnej sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej w rolnictwie;
- ✓ w pogłowie zwierząt gospodarskich
  - spadek pogłowia prawie wszystkich gatunków zwierząt gospodarskich (oprócz drobiu, którego liczebność wzrosła o 66,8%), spowodowany m.in. słabnącym popytem na żywiec rzeźny oraz produkty pochodzenia zwierzęcego;
- ✓ w wyposażeniu gospodarstw rolnych
  - wzrost o 1,7% liczby gospodarstw rolnych posiadających ciągniki rolnicze.

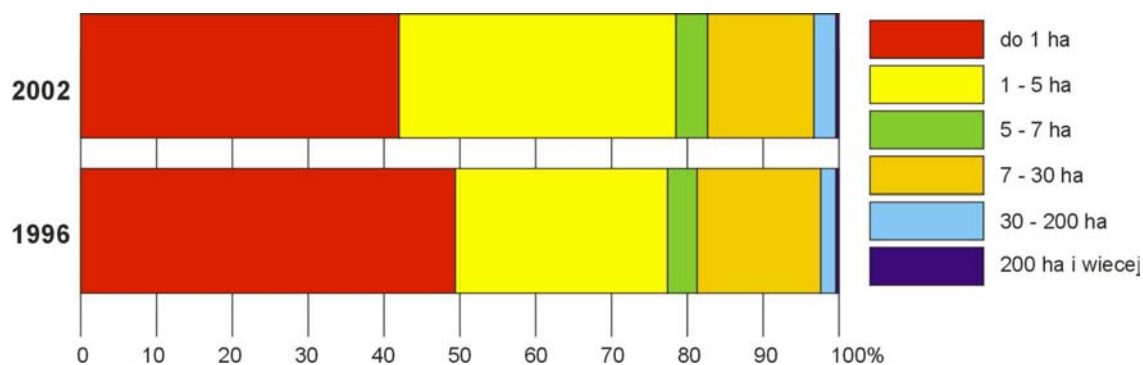
Rozdział II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA ROLNICTWA

Rolnictwo województwa lubuskiego charakteryzuje systematycznymi przemieszczeniami własnościowymi, strukturalnymi i ekonomicznymi. Duża liczba jednostek zróżnicowanych pod względem wielkości gospodarstw, kierunku i poziomu produkcji powoduje złożoność i zmienność sytuacji ekonomicznej rolnictwa. Na tę złożoność i zmienność zasadniczy wpływ ma trudna sytuacja ekonomiczna ogółu ludności, ograniczony popyt na artykuły rolno – spożywcze i niskie ceny artykułów rolnych zarówno skupu, jak i targowiskowe. Te elementy ekonomiczne decydują o strukturze i liczbie gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą, o stopniu wykorzystania i sposobach użytkowania gruntów, o kierunkach produkcji rolniczej, a także o prowadzeniu działalności pozarolniczej w gospodarstwach rolnych.

Powszechny Spis Rolny przeprowadzony w 2002 r. jest opisem aktualnego stanu gospodarstw rolnych i poziomu rolnictwa, a w porównaniu z wynikami pełnego spisu rolnego z 1996 r. i badań prowadzonych w okresie międzyspisyowym dostarczył informacji o przemianach, jakie zaszły w ostatnich latach w tych jednostkach gospodarczych.

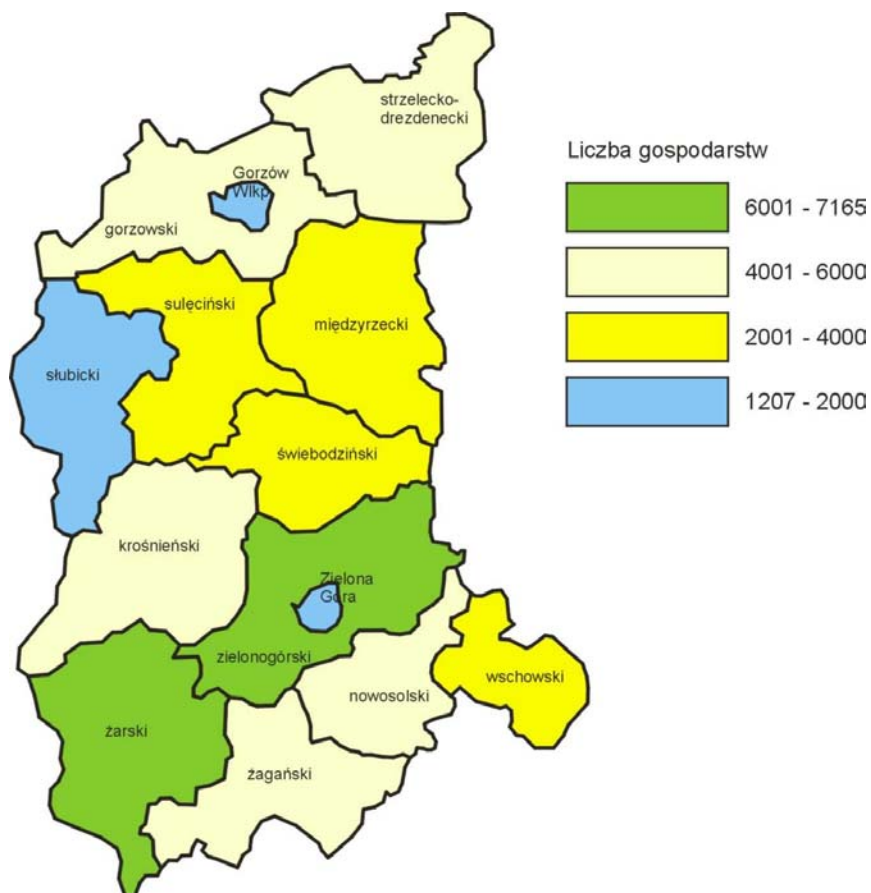
W 2002 r. było 55,3 tys. gospodarstw rolnych i w porównaniu z wynikami spisu pełnego z 1996 r., liczba podmiotów zmniejszyła się o 3,3%, tj. o 1,9 tys. gospodarstw. Liczba gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych natomiast uległa zwiększeniu w stosunku do 1996 r. o 10,6% (o 3,1 tys. gospodarstw) i wynosiła 32,0 tys. gospodarstw.

Wykres 1. Struktura gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w latach 1996 i 2002

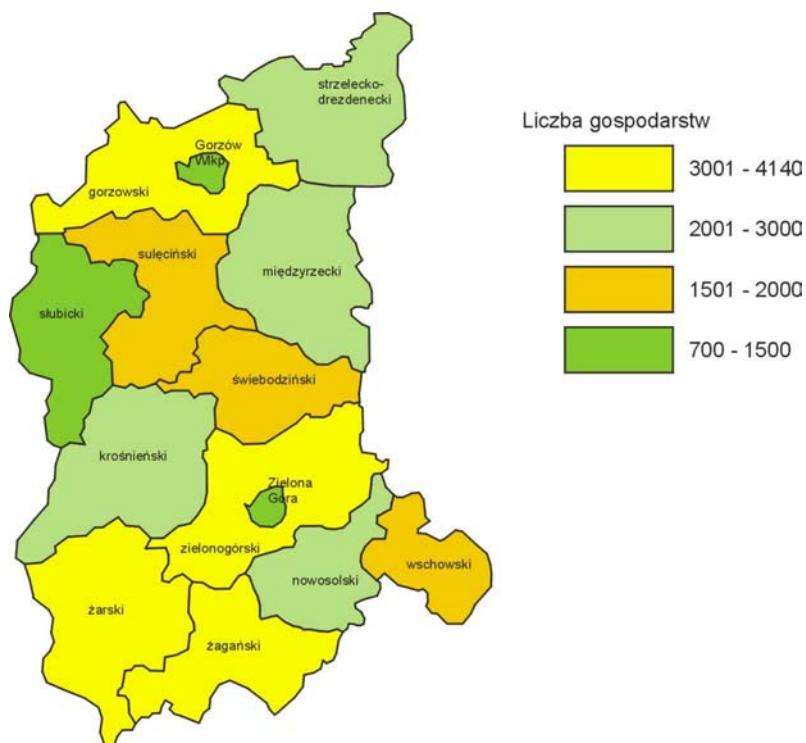

Największą grupę, w ogólnej liczbie gospodarstw, stanowiły gospodarstwa o powierzchni 1-2 ha użytków rolnych (w 1996 r. – 14,9%, a w 2002 r. – 21,4%). Jednak w 2002 r. w tych gospodarstwach powierzchnia użytków rolnych stanowiła zaledwie 3,5% powierzchni użytków rolnych ogółem w gospodarstwach rolnych.

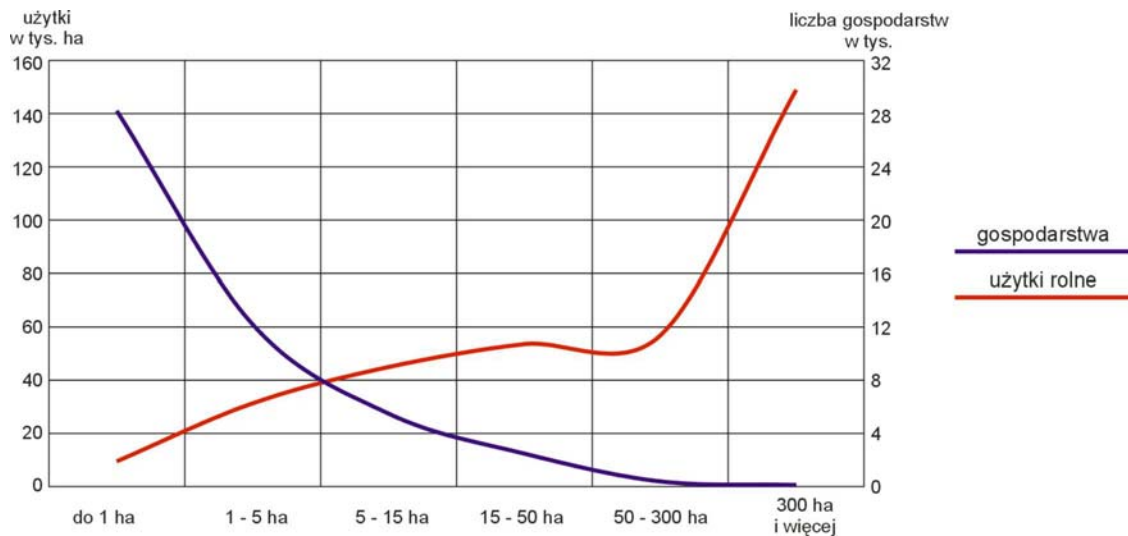
Mapa 1. Liczba gospodarstw rolnych ogółem według powiatów w 2002 r.

w tym w gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych

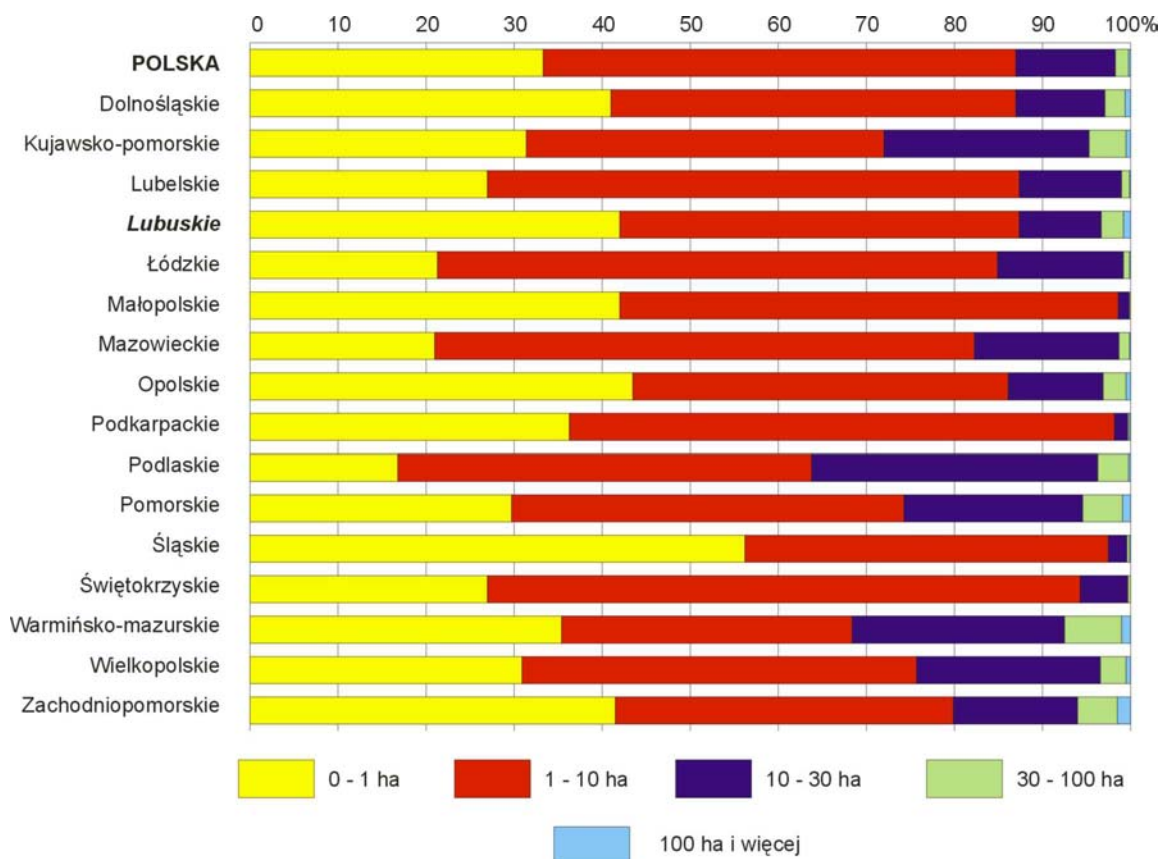

Wykres 2. Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia użytków rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2002 r.

Największą ilość gospodarstw rolnych w kraju występują w grupach obszarowych od 0-1 ha i 1-10 ha, odpowiednio 33,3% oraz 53,7%. Można przyjąć, że w Polsce 87,0% gospodarstw znajduje się w grupie obszarowej powierzchni użytków rolnych do 10 ha. W tym przedziale obszarowym województwo lubuskie znajduje się na poziomie zbliżonym do średniej krajowej (87,4%). Na tle innych województw lubuskie wyróżnia się wysokim odsetkiem (0,8%) gospodarstw w grupie obszarowej 100 ha i więcej, przy średniej krajowej wynoszącej 0,2%. Wysokie pozycje w tej grupie zajmują ponadto województwa: zachodniopomorskie (1,5%), warmińsko-mazurskie (1,0%) i pomorskie (0,9%).

Wykres 3. Struktura gospodarstw rolnych według grup obszarowych powierzchni użytków rolnych i województw w 2002 r.

Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego wskazały na znaczny spadek powierzchni gruntów w użytkowaniu gospodarstw rolnych, natomiast na wzrost powierzchni gruntów należących do jednostek nie stanowiących gospodarstw rolnych zarówno sektora prywatnego, jak i publicznego. Oznacza to, że z roku na rok malał udział powierzchni gruntów będącej w dyspozycji rolnictwa na rzecz terenów budowlanych, rekreacyjnych czy też działalności pozarolniczej.

Wykres 4. Struktura użytkowania gruntów ogółem w 2002 r. Sektor prywatny

W 2002 r. ogólna powierzchnia gospodarstw rolnych, w porównaniu do 1996 r., uległa zmniejszeniu. W strukturze użytkowania udział sektora prywatnego zmniejszył się o 0,6 pkt %, a publicznego – o 2,6 pkt %, większa była natomiast powierzchnia gruntów różnych nie stanowiących gospodarstw rolnych, których udział wzrósł o 3,2 pkt %. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w tym okresie zmniejszyła się o 7,9%

Wykres 5. Struktura użytkowania gruntów ogółem w 2002 r. Sektor publiczny.

Udział powierzchni użytków rolnych pozostających w użytkowaniu sektora prywatnego, w tym gospodarstw indywidualnych, w porównaniu do ogólnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2002 r., wyniósł odpowiednio 80,6% i 67,1%, zaś w gospodarstwach rolnych sektora publicznego 19,4%.

Tabl. II. 2. Ogólna powierzchnia gruntów według użytkowników w latach 1996 i 2002

Wyszczególnienie	1996		2002	
	w tys. ha	ogółem=100	w tys. ha	ogółem=100
OGÓLEM	1396,4	100,0	1385,5	100,0
Gospodarstwa rolne	580,6	41,6	531,8	38,4
sektora prywatnego	438,2	31,4	426,3	30,8
w tym gospodarstwa indywidualne	366,8	26,3	346,3	25,0
sektora publicznego	142,4	10,2	105,5	7,6
Grunty pozostałe nie stanowiące gospodarstw rolnych sektora prywatnego i publicznego łącznie	815,8	58,4	853,7	61,6

W poszczególnych powiatach udział powierzchni użytków rolnych gospodarstw sektora prywatnego w powierzchni użytków rolnych gospodarstw ogółem, kształtował się następująco:

- ✓ od 51,5% do 70,0% – słubicki, żarski, m. Zielona Góra,
- ✓ od 70,1% do 90,0% – gorzowski, międzyrzecki, nowosolski, strzelecko-drezdenecki, zielonogórski, m. Gorzów Wlkp,
- ✓ od 90,1% do 98,4% – krośnieński, sulęciński, świebodziński, wschowski, żagański.

W poszczególnych powiatach udział powierzchni użytków rolnych gospodarstw indywidualnych w powierzchni użytków rolnych gospodarstw ogółem, kształtował się następująco:

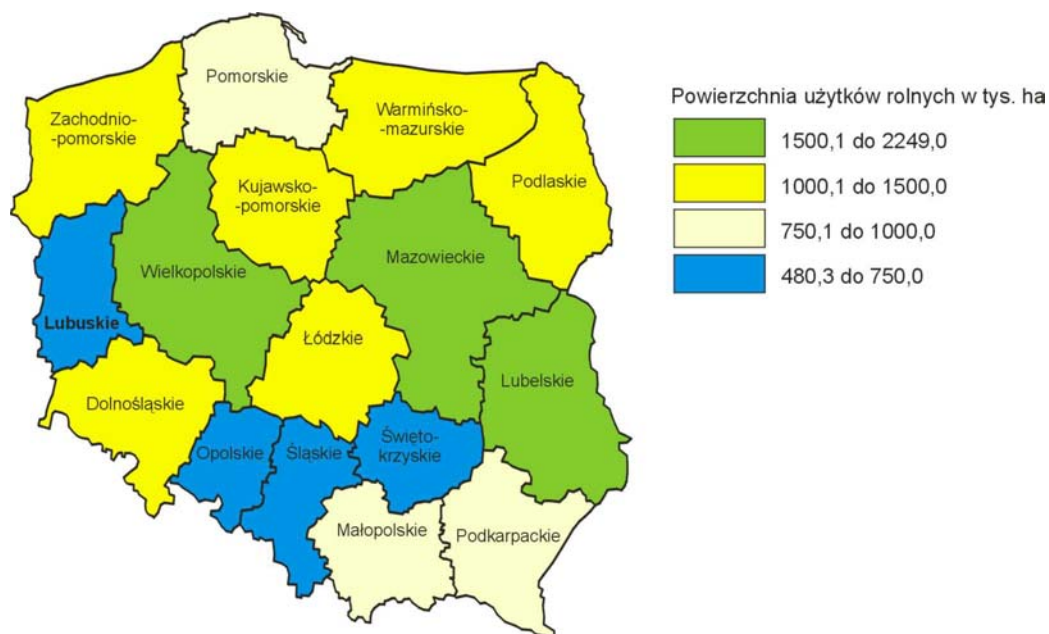
- ✓ od 37,4% do 60,0% – nowosolski, słubicki, strzelecko-drezdenecki, żarski, m. Zielona Góra,
- ✓ od 60,1% do 80,0% – gorzowski, krośnieński, międzyrzecki, świebodziński, m. Gorzów Wlkp,
- ✓ od 80,1% do 94,2% – sulęciński, wschowski, zielonogórki, żagański.

W poszczególnych powiatach udział powierzchni użytków rolnych gospodarstw sektora publicznego w powierzchni użytków rolnych gospodarstw ogółem, kształtował się następująco:

- ✓ od 1,6% do 15,0% – gorzowski, krośnieński, sulęciński, świebodziński, wschowski, żagański,
- ✓ od 15,1% do 30,0% – międzyrzecki, nowosolski, strzelecko-drezdenecki, zielonogórski, m. Gorzów Wlkp,
- ✓ od 30,1% do 48,5% – słubicki, żarski, m. Zielona Góra.

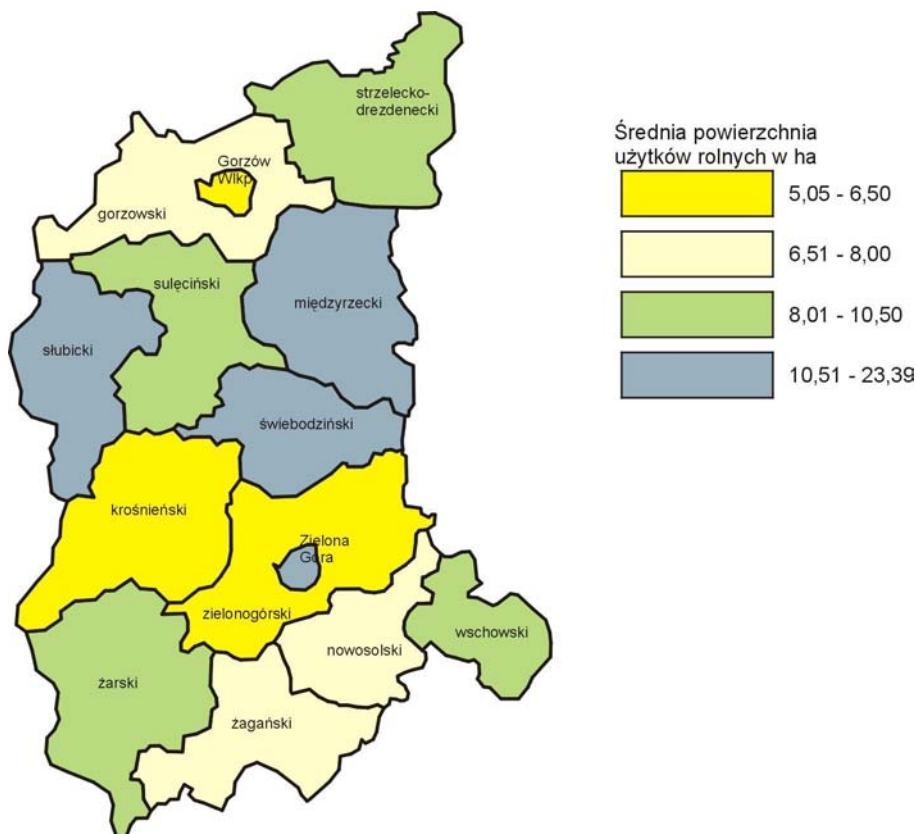
Użytki rolne województwa lubuskiego stanowią niewielki udział w powierzchni użytków rolnych kraju (2,8%), natomiast ich procentowy udział w ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie kształtuje się korzystnie na poziomie 90,3%, przy średniej krajowej 87,4%.

Mapa 2. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2002 r.

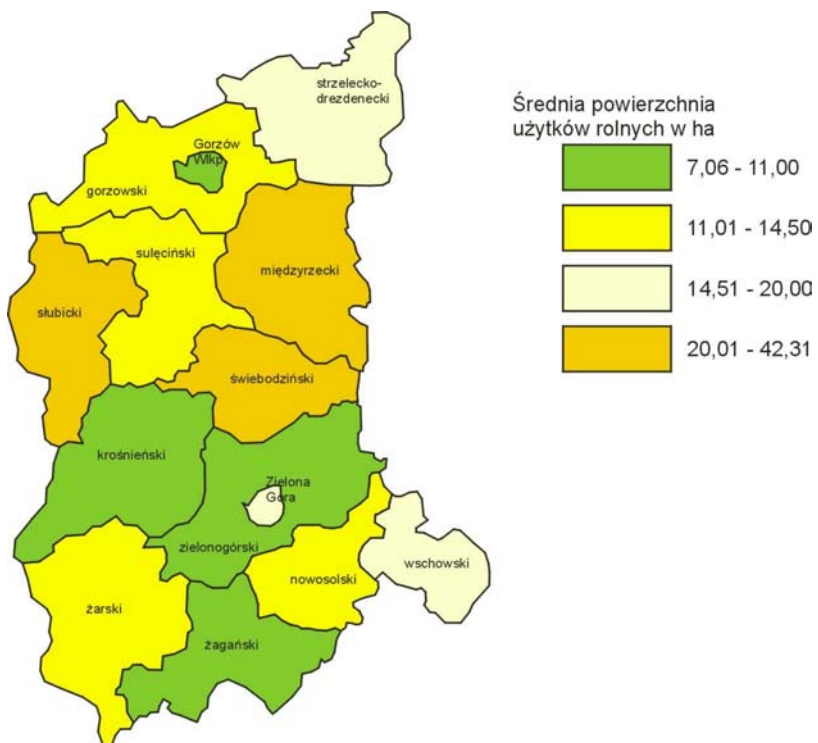

Mapa 3. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według powiatów w 2002 r.

w tym w gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych

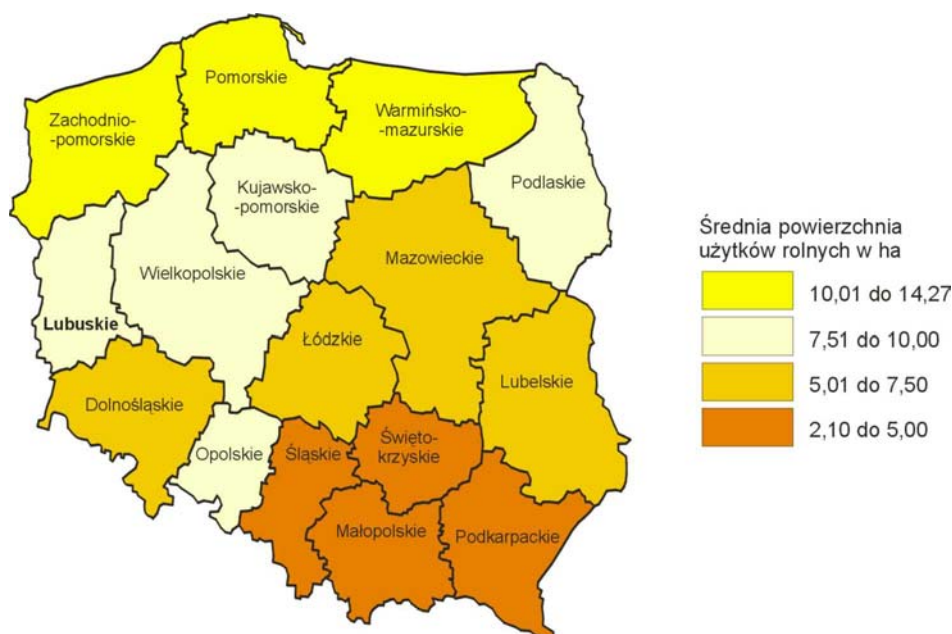

Przeciętna w województwie powierzchnia użytków rolnych 1 gospodarstwa rolnego w 2002 r. wynosiła 8,8 ha i była niższa o 11,1% niż w 1996 r., w tym powierzchnia 1 gospodarstwa o areale powyżej 1 ha użytków rolnych – 14,7 ha.

W przekroju terytorialnym województwa największą średnią wielkość użytków rolnych w gospodarstwie rolnym odnotowano w powiatach: słubickim (23,4 ha), międzyrzeckim (14,5 ha) i świebodzińskim (12,1 ha). Najmniejsze gospodarstwa rolne wystąpiły w powiatach: krośnieńskim (5,7 ha), wschowskim (5,9 ha) i m. Gorzów Wlkp. (5,1 ha).

W kraju przeciętna powierzchnia użytków rolnych jednego gospodarstwa rolnego w 2002 r. wynosiła 5,76 ha. Województwo lubuskie znajduje się w przedziale 8-11 ha razem z województwami: kujawsko-pomorskim, podlaskim i wielkopolskim. W przekroju województw, największe średnie wielkości użytków rolnych w gospodarstwach rolnych odnotowano w województwach: zachodniopomorskim (14,27 ha) i warmińsko-mazurskim (14,00 ha). Najmniejsze średnie wielkości użytków rolnych wystąpiły w gospodarstwach województw: małopolskiego (2,10 ha) i śląskiego (2,15 ha).

Mapa 4. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2002 r.

Rozdział III. LUDNOŚĆ I GOSPODARSTWA DOMOWE ZWIĄZANE Z ROLNICTWEM

Ludność związana z rolnictwem indywidualnym obejmuje osoby wchodzące w skład gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, z użytkownikiem gospodarstwa rolnego o powierzchni użytków wynoszących od 10 arów do 1 ha włącznie oraz z właścicielem zwierząt gospodarskich nie posiadającym użytków rolnych lub posiadającym użytki rolne o powierzchni poniżej 10 arów.

Przeprowadzone w maju w 2002 r. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań oraz Powszechny Spis Rolny wykazały, że w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, zamieszkiwało 185,4 tys. osób, co stanowi 18,4% ludności województwa. Wśród nich 152,4 tys. osób (82,1%), to mieszkańcy wsi, którzy stanowili 42,5% ogółu ludności wiejskiej. Tylko 33,3 tys. osób (17,9%) związanych z rolnictwem mieszkało w mieście, ich zbiorowość stanowiła 5,1% ogółu ludności miejskiej. Wśród ogółu ludności związanej z rolnictwem mężczyźni stanowili 50,2%, a kobiety – 49,8%. Odsetek mężczyzn i kobiet wśród zbiorowości zamieszkującej na wsi był podobny i wynosił odpowiednio 50,3% i 49,7%.

LUDNOŚĆ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO O POWIERZCHNI POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

W 2002 r. spisano 114,3 tys. osób związanych z gospodarstwami domowymi użytkowników gospodarstw rolnych. Większość osób w gospodarstwach z użytkownikiem gospodarstwa rolnego – 95,1 tys. (83,2%) to mieszkańcy terenów wiejskich, stanowią oni 26,6% ogółu ludności na wsi liczącej 357,9 tys. osób.

W 2002 r. ponad połowa ludności (59,9%), w tym na wsi 57,3% była powiązana z gospodarstwami rolnymi do 5 ha użytków rolnych.

Struktura ludności związanej z gospodarstwami rolnymi według ekonomicznych grup wieku w 2002 r. przedstawia się następująco:

- ✓ ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) wynosiła 29,4 tys. osób, w tym na wsi 24,8 tys. osób i stanowili oni odpowiednio 25,7% i 26,1% ludności w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego,
- ✓ ludność w wieku produkcyjnym (18-59 lat kobiety i 18-64 lat mężczyźni) wynosiła 71,4 tys. osób, w tym na wsi 58,3 tys. osób, co stanowiło odpowiednio 62,5% i 61,4% ludności w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, w tym ludność w wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lat) stanowiła 64,0%, na wsi – 64,7% ludności w wieku produkcyjnym,
- ✓ ludność w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej kobiety oraz 65 lat i więcej mężczyźni) liczyła 13,5 tys. osób, w tym na wsi 11,9 tys. osób, co stanowiło odpowiednio 11,8% i 12,5% ludności związanej z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego.

Tabl. III. 1. Ludność w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego według ekonomicznych grup wieku i powierzchni użytków rolnych w 2002 r.

Grupy obszarowe użytków rolnych w ha	Ogółem	W wieku ^a				
		przedprodukcyjnym	produkcyjnym			poprodukcyjnym
			razem	mobilnym	niemobilnym	
w odsetkach						
		ogółem				
OGÓŁEM	114331	25,7	62,5	40,0	22,5	11,8
1 - 2	39548	23,8	62,3	38,5	23,8	13,9
2 - 3	15157	25,0	63,1	40,3	22,8	11,9
3 - 5	13761	25,9	62,5	40,1	22,4	11,6
5 - 7	8388	26,1	62,9	40,9	22,0	11,0
7 - 10	9671	25,7	62,9	40,6	22,3	11,4
10 - 15	10193	27,4	62,2	41,1	21,1	10,4
15 - 20	5427	27,8	62,8	41,2	21,6	9,4
20 - 50	8729	29,7	61,3	41,4	19,9	9,0
50 - 100	2307	30,3	62,1	42,8	19,3	7,6
100 i więcej	1150	28,9	65,1	41,9	23,2	6,0
		w tym wieś				
OGÓŁEM	95077	26,1	61,4	39,7	21,7	12,5
1 - 2	31804	24,2	60,8	37,9	22,9	15,0
2 - 3	11791	25,1	61,9	40,0	21,9	13,0
3 - 5	10876	26,4	61,2	39,9	21,3	12,4
5 - 7	6873	26,0	62,5	40,8	21,7	11,5
7 - 10	8398	26,1	61,9	40,4	21,5	12,0
10 - 15	9242	27,9	61,4	40,9	20,5	10,7
15 - 20	5040	28,0	62,3	41,0	21,3	9,7
20 - 50	7972	30,1	60,7	41,2	19,5	9,2
50 - 100	2069	30,8	61,1	42,9	18,2	8,1
100 i więcej	1012	29,5	63,9	41,8	22,1	6,6

^a Osoby o nieustalonym wieku zaliczono tylko do „ogółem”.

Największy udział osób młodych w wieku 0-17 lat, odnotowuje się wśród ludności użytkującej gospodarstwa o powierzchni 50-100 ha użytków rolnych – 30,3%. Najwyższy udział osób w wieku produkcyjnym stwierdzono w gospodarstwach o powierzchni 100 ha i więcej, przy jednoczesnym bardzo niskim (6,0%) udziale osób starszych.

Wyniki spisów wskazują, że na ogólną liczbę 114,3 tys. osób, które tworzą gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, 50,8% stanowili mężczyźni i 49,2% kobiety. W 2002 r. na 100 mężczyzn związanych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego w miastach przypadało 99 kobiet, natomiast na wsi – 97 kobiet.

POZIOM WYKSZTAŁCENIA

Poziom wykształcenia ludności w 2002 r. ustalany był dla osób w wieku 13 lat i więcej. Przeszło 5,0% ludności ogółem związanej z użytkownikiem gospodarstwa rolnego posiadało wykształcenie wyższe, natomiast na wsi 3,5% osób ukończyło studia. Wykształcenie średnie (łącznie z zasadniczym zawodowym) uzyskało 51,4% ogółu ludności, na wsi 50,5%. Podstawowe wykształcenie deklarowało 35,2% osób (na wsi – 37,7%). Kobiety stanowiły większy odsetek osób posiadających wykształcenie wyższe, policealne, średnie ogólnokształcące i podstawowe. Wśród mężczyzn dominowało wykształcenie średnie zawodowe (18,8%) i zasadnicze zawodowe (35,0%).

Tabl. III. 2. Ludność w wieku 13 lat i więcej w gospodarstwach z użytkownikiem gospodarstwa rolnego według płci i poziomu wykształcenia w 2002 r.

Poziom wykształcenia	Ogółem			W tym wieś		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
	w liczbach bezwzględnych					
OGÓLEM	157763	79012	78751	128735	64622	64113
	w odsetkach					
Wyższe	5,1	4,8	5,4	3,5	3,1	3,9
Policealne	2,4	1,3	3,5	1,9	1,0	2,9
Średnie razem	51,4	56,8	46,0	50,5	56,2	44,5
zawodowe	18,7	18,8	18,7	17,1	16,9	17,3
ogólnokształcące	5,3	3,0	7,6	4,3	2,3	6,2
zasadnicze zawodowe	27,4	35,0	19,7	29,1	37,0	21,0
Podstawowe ukończone	35,2	32,8	37,7	37,7	35,0	40,4
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	5,4	3,9	7,0	6,0	4,3	7,8
Nieustalony	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5

ŹRÓDŁA UTRZYMANIA

W Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2002 ustalano główne i dodatkowe źródło utrzymania dla poszczególnych osób oraz odrębnie dla gospodarstw domowych. Informacje o źródłach dochodów, z których pochodziły środki na finansowanie konsumpcyjnych i innych życiowych potrzeb osób dotyczyły całego roku (12 miesięcy) poprzedzającego spis i były ustalane niezależnie od stanu aktywności ekonomicznej osób.

Główne źródło utrzymania osoby jest to źródło przynoszące jej największy dochód. Jeżeli osoba miała w ciągu roku poprzedzającego spis tylko jedno źródło dochodów – było ono jednocześnie jej głównym, a zarazem wyłącznym źródłem utrzymania.

Wśród ogółu ludności związanej z gospodarstwami indywidualnymi 60,6% posiadało własne źródła utrzymania, natomiast blisko 39,0% osób pozostawało na utrzymaniu.

Ludność utrzymująca się wyłącznie, głównie lub dodatkowo z pracy w gospodarstwie rolnym oraz utrzymywani z dochodów z tej pracy stanowili 27,1% ogółu związanych z gospodarstwami rolnymi.

Tylko 14,9 tys. osób (8,1%) utrzymywało się wyłącznie lub głównie z dochodów z pracy w swoim gospodarstwie rolnym, natomiast dla 23,8 tys. ludności (12,8%) praca ta stanowiła dodatkowe źródło utrzymania w ciągu całego roku poprzedzającego spisy. Dla utrzymujących się dodatkowo z pracy w swoim gospodarstwie rolnym, głównym źródłem dochodów dla 35,3% osób była praca najemna, praca na rachunek własny dla 5,9% osób, natomiast dla przeszło połowy (58,8%) było to niezarobkowe źródło dochodów, wśród których dominowały renty z tytułu niezdolności do pracy (renta inwalidzka) – 21,1% i emerytura pracownicza – 15,5%. Utrzymywani z dochodów z pracy w gospodarstwie rolnym stanowili 6,2% ogółu ludności związanej z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego.

Ponad połowa ludności, tj. 134,3 tys. (72,5%) związanej z gospodarstwami rolnymi utrzymywała się lub była utrzymywana z innych źródeł niż dochody z pracy w gospodarstwie rolnym. Wśród tej zbiorowości 73,6 tys. (39,7%) posiadało własne źródła utrzymania, w których dominowały dochody z pracy najemnej (15,1%), a wśród niezarobkowych – renty z tytułu niezdolności do pracy (8,1%). Osób utrzymywanych z innych dochodów niż praca w gospodarstwie rolnym było 60,7 tys. (32,8%).

GOSPODARSTWA DOMOWE Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

Kryterium wyodrębniającym te gospodarstwa domowe z ogółu gospodarstw domowych był fakt występowania w gospodarstwie domowym osoby użytkownika gospodarstwa rolnego niezależnie od tego, czy w gospodarstwie prowadzona była rolnicza działalność gospodarcza (lub inna), czy też nie, oraz, czy dochód z pracy w gospodarstwie stanowił źródło utrzymania gospodarstwa.

Gospodarstwo domowe to zespół osób spokrewnionych (spowinowaconych) mieszkających i utrzymujących się wspólnie. Osoby spokrewnione mieszkające razem, ale utrzymujące się oddzielnie tworzą odrębne gospodarstwa domowe. Gospodarstwa domowe mogą również tworzyć osoby niespokrewnione, jeżeli mieszkają razem i wspólnie się utrzymują. Osoby samotne, utrzymujące się samodzielnie tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Na ogólną liczbę 345,7 tys. gospodarstw domowych w województwie, w 31,0 tys. (9,0%) znajduje się osoba użytkująca powyżej 1 ha użytków rolnych. Zdecydowana większość (81,8%) gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa rolnego zostało wyodrębnionych na wsi. Wśród gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego powyżej 1 ha użytków rolnych, największy odsetek stanowią gospodarstwa o powierzchni 1-2 ha użytków rolnych – 37,2%.

Wśród ogółu gospodarstw domowych związanych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego, gospodarstwa jednoosobowe stanowiły 10,9%, dwuosobowe – 17,1%, a trzyosobowe – 19,3%. Dominowały gospodarstwa czteroosobowe, których odsetek wyniósł 23,0%.

Przeciętna liczba osób w gospodarstwach domowych użytkowników gospodarstw rolnych wyniosła 3,7 osób (na wsi – 3,8 osób). Różnice w przeciętnej liczbie osób w gospodarstwie domowym występowały w zależności od powierzchni użytkowania gospodarstwa rolnego i miejsca zamieszkania. W gospodarstwach do 5 ha użytków rolnych, przeciętna liczba osób wahała się od 3,4 do 3,6 (na wsi od 3,5 do 3,7). W gospodarstwach domowych, w których użytkuje się duże gospodarstwa rolne (powyżej 100 ha użytków rolnych), przeciętna liczba osób wahała się od 3,5 do 4,3 (na wsi – od 3,5 do 4,4).

UŻYTKOWNICY GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

W 2002 r. wyodrębniono 30,8 tys. użytkowników gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha użytków rolnych. Ze względu na przyjęte rozwiązania metodologiczne dotyczące ludności, liczba gospodarstw domowych z użytkownikiem gospodarstw rolnych jest większa, niż liczba użytkowników. Użytkownicy nieobecni powyżej 2 miesięcy w momencie spisu, przebywający w innej miejscowości w kraju z powodu m.in. podjętej tam pracy, nauki, warunków mieszkaniowych i rodzinnych zostali zaliczeni do mieszkańców miejscowości swojego czasowego pobytu, a nie do mieszkańców miejscowości swojego stałego zamieszkania. Jeżeli w gospodarstwie domowym długotrwale nieobecnego pozostała co najmniej jedna osoba, ale nie zadeklarowała się jako użytkownik „zastępczy”, gospodarstwo to zaliczono do gospodarstw domowych związanych z rolnictwem. Dla takich gospodarstw domowych uzyskano pełne informacje dotyczące charakterystyki demograficznej i społeczno-ekonomicznej pozostałych członków gospodarstwa domowego, a także charakterystyki gospodarstwa domowego i rolnego. Jeżeli użytkownik był osobą długotrwale nieobecną i nie pozostawił żadnej osoby w swoim gospodarstwie domowym – jego gospodarstwo rolne zostało zaliczone tylko do ogólnej liczby gospodarstw rolnych.

Wśród użytkowników gospodarstw rolnych dominowali mężczyźni stanowiąc 71,0% (w tym na wsi – 71,1%), natomiast kobiety – 29,0 % (na wsi – 28,9%).

Tabl. III. 3. Struktura użytkowników gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha użytków rolnych według płci i grup wieku w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	W wieku						
		15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 - 64	65 lat i więcej
	w odsetkach							
	ogółem							
OGÓŁEM	100,0	0,3	7,6	18,6	33,1	21,9	5,6	12,9
Mężczyźni	100,0	0,3	7,9	19,5	35,2	21,9	5,3	9,9
Kobiety	100,0	0,2	6,7	16,4	27,8	22,0	6,6	20,3
	w tym wieś							
OGÓŁEM	100,0	0,3	7,7	18,7	32,5	21,3	5,8	13,7
Mężczyźni	100,0	0,3	8,0	19,8	35,1	21,1	5,3	10,4
Kobiety	100,0	0,2	6,7	16,0	26,3	21,8	7,1	21,9

Użytkownicy młodzi, do 29 lat, stanowili niewielki odsetek wynoszący zaledwie 7,9%. Natomiast 73,6% użytkowników to osoby w wieku 30-59 lat. W grupie wiekowej 60 lat i więcej wysoki odsetek stanowiły kobiety – 42,0%.

POZIOM WYKSZTAŁCENIA UŻYTKOWNIKÓW GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH POWYŻEJ 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH

Wśród użytkowników gospodarstw indywidualnych 6,9% posiada wyższe wykształcenie, na wsi – 4,4%. W grupie tej dominują mężczyźni, stanowiąc 74,1% (na wsi – 73,7%).

Użytkownicy o wykształceniu średnim (do którego to poziomu w 2002 r. zaliczono również wykształcenie zasadnicze zawodowe) stanowili wśród ogółu użytkowników 62,5%, na wsi – 61,8%.

Kobiety stanowiły większy odsetek osób z wykształceniem policealnym, średnim ogólnokształcącym, podstawowym ukończonym oraz podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia szkolnego. Wśród mężczyzn dominowali użytkownicy z wykształceniem zasadniczym zawodowym (39,8%).

Tabl. III. 4. Użytkownicy gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha użytków rolnych według poziomu wykształcenia 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Poziom wykształcenia użytkownika						
		wyższe	policealne	zawodowe	ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
	w odsetkach							
	ogółem							
OGÓŁEM	100,0	6,9	2,4	24,0	3,9	34,6	25,4	2,7
Mężczyźni	100,0	7,2	1,5	24,7	2,5	39,8	22,5	1,6
Kobiety	100,0	6,2	4,4	22,3	7,3	21,7	32,5	5,3
	w tym wieś							
OGÓŁEM	100,0	4,4	1,9	21,9	3,2	36,7	28,6	3,1
Mężczyźni	100,0	4,6	1,3	22,5	2,1	42,2	25,4	1,9
Kobiety	100,0	4,0	3,4	20,3	6,1	23,3	36,6	6,1

LUDNOŚĆ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO DO 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH WŁĄCZNIE

Ludność w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstw indywidualnych do 1 ha użytków rolnych włącznie wynosiła 71,0 tys. osób i stanowiła 38,3% ogółu ludności związanej z rolnictwem. Ludność ta w przeważającej większości mieszkała na wsi – 80,3%, a co piąta osoba w miastach. Wśród ludności miejskiej związanej z rolnictwem, 70,3% stanowiły osoby związane z gospodarstwami indywidualnymi o powierzchni do 0,5 ha użytków rolnych.

Udział osób w wieku produkcyjnym wyniósł 58,9% (na wsi – 57,7%), w tym w wieku produkcyjnym mobilnym – 35,4% (na wsi – 35,3%) ogółu ludności związanej z rolnictwem. Wyższy był udział osób w wieku poprodukcyjnym o 4,7 pkt mieszkających na wsi niż w mieście.

Wśród ludności związanej z gospodarstwami indywidualnymi do 1 ha użytków rolnych włącznie, 4,7% posiadało wykształcenie wyższe, 2,4% – policealne, 48,3% – średnie, a 37,3% – ukończone podstawowe. Wśród osób z wykształceniem wyższym, policealnym i średnim ogólnokształcącym przeważały kobiety, natomiast mężczyźni dominowali w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Dochód z pracy w gospodarstwie rolnym do 1 ha użytków rolnych włącznie w niewielkim stopniu stanowił podstawę utrzymania osób. Wyłącznie lub głównie z dochodów z pracy w tych gospodarstwach utrzymywało się 1,5% ludności, zaś dodatkowo – 12,9%.

Ludność utrzymująca się z innych źródeł niż praca w gospodarstwie indywidualnym do 1 ha użytków rolnych włącznie zdecydowanie dominowała, stanowiąc 84,4%. Wśród tej grupy najwyższy odsetek stanowiły osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł dochodów – 28,1% oraz z dochodów z pracy najemnej – 17,4%. Utrzymywani z innych źródeł niż dochody z pracy w gospodarstwie rolnym stanowili 36,4% ogółu ludności związanej z gospodarstwami indywidualnymi do 1 ha użytków rolnych włącznie.

Gospodarstwa domowe użytkowników gospodarstw indywidualnych do 1 ha użytków rolnych włącznie składały się przeciętnie z 3,1 osób (na wsi – 3,1 osób). Najwięcej było gospodarstw domowych dwuosobowych – 24,9% i trzyosobowych – 18,6% (na wsi było najwięcej dwuosobowych gospodarstw – 24,8% i jednoosobowych – 18,9%).

UŻYTKOWNICY GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH DO 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH WŁĄCZNIE

W 2002 r. 80,2% użytkowników gospodarstwa indywidualnego do 1 ha użytków rolnych włącznie był mieszkańcem wsi. Kobiety stanowiły 42,7% ogółu użytkowników gospodarstw indywidualnych (na wsi – 43,5%). Odsetek osób starszych w wieku 65 lat i więcej wynosił 31,8% (na wsi – 34,4%) ogółu użytkowników gospodarstw indywidualnych do 1 ha użytków rolnych włącznie, w tym kobiety stanowiły 54,0% (na wsi – 54,9%).

Rozdział IV. PRACUJĄCY

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2002 r., w połączeniu z wynikami Powszechnego Spisu Rolnego, liczba pracujących wyłącznie lub głównie w rolnictwie wynosiła 27,9 tys. osób, w tym 20,4 tys. osób pracowało wyłącznie lub głównie w swoim gospodarstwie rolnym. Grupa ta stanowiła 73,0% ogólnej liczby pracujących w rolnictwie, w związku z tym dalsza część rozdziału poświęcona jest charakterystyce tej części pracujących.

Zdecydowaną większość omawianej populacji – 96,0% stanowiły osoby, dla których praca w swoim gospodarstwie rolnym była wyłącznym zajęciem. Odsetek pracujących wyłącznie w gospodarstwie rolnym był większy wśród kobiet – 97,8% niż wśród mężczyzn – 94,8%. Wśród osób pracujących ogółem wyższy był udział mężczyzn i wynosił 57,6% pracujących.

Tabl. IV. 1. Pracujący w swoim gospodarstwie rolnym w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym wieś	Pracujący			
			wyłącznie	w tym wieś	głównie	w tym wieś
			w tysiącach			
OGÓLEM	20366	18594	19557	17891	809	703
Mężczyźni	11721	10653	11106	10109	615	544
Kobiety	8645	7941	8451	7782	194	159

Struktura wieku pracujących wyłącznie lub głównie w gospodarstwach indywidualnych była mniej korzystna w porównaniu z pracującymi w pozarolniczym sektorze gospodarki narodowej. Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 86,0% pracujących w gospodarstwach indywidualnych, a 12,1% było już w wieku poprodukcyjnym (dla tych osób praca w gospodarstwie była zazwyczaj wyłącznym zajęciem). Natomiast wśród pracujących poza sektorem rolniczym udział osób w wieku produkcyjnym kształtował się na poziomie 98,8%, a osób w wieku poprodukcyjnym – 0,9%.

Tabl. IV. 2. Pracujący wyłącznie lub głównie w swoim gospodarstwie rolnym według wieku^a w 2002 r.

Wiek	Ogółem	Pracujący	
		wyłącznie	głównie
w tysiącach			
OGÓLEM	20366	19557	809
w procentach ogółem			
Przedprodukcyjny	1,9	2,0	0,1
Produkcyjny	86,0	85,5	98,4
mobilny	47,1	46,6	61,2
niemobilny	38,9	38,9	37,2
Poprodukcyjny	12,1	12,5	1,5

^a Wiek przedprodukcyjny – 15–17 lat; produkcyjny mobilny – 18–44 lata; produkcyjny niemobilny – 45–59/64 lata; poprodukcyjny – kobiety; 60 lat i więcej, mężczyźni: 65 lat i więcej.

Najwięcej osób – 23,2% ogółu pracujących pracowało wyłącznie lub głównie w swoich gospodarstwach rolnych o powierzchni 10–20 ha użytków rolnych. W gospodarstwach dużych o powierzchni 100 ha i więcej użytków rolnych, pracowało tylko 2,4% ogółu pracujących.

Rozdział V. GOSPODARSTWA ROLNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ ROLNICZĄ I POZAROLNICZĄ

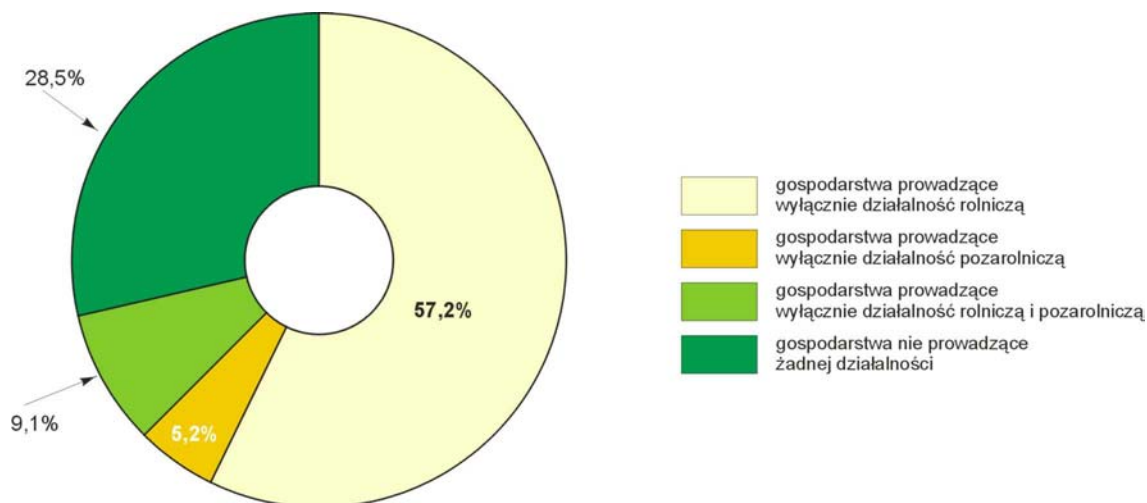
Powszechny Spis Rolny w 2002 r. dostarczył informacji zarówno o ogólnej liczbie gospodarstw rolnych, jak i o liczbie jednostek prowadzących działalność gospodarczą rolniczą i pozarolniczą.

Tabl. V. 1. Liczba gospodarstw rolnych według rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej i użytkowników w 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa prowadzące			Gospodarstwa nie prowadzące działalności gospodarczej
		wyłącznie działalność rolniczą	wyłącznie działalność pozarolniczą	działalność rolniczą i pozarolniczą	
	w liczbach bezwzględnych				
OGÓŁEM	55252	31598	2852	5017	15785
Sektor prywatny	55193	31593	2840	4978	15782
w tym gospodarstwa indywidualne	55012	31548	2819	4871	15774
Sektor publiczny	59	5	12	39	3

Działalność gospodarczą na rachunek własny (rolniczą i pozarolniczą) prowadziło w 2002 r. 39,5 tys. gospodarstw rolnych, tj. 71,5% ogółu.

Wykres 6. Struktura gospodarstw według prowadzonej działalności gospodarczej w 2002 r.

Wśród wszystkich spisanych podmiotów realizujących działalność gospodarczą było 39,4 tys. gospodarstw rolnych należących do sektora prywatnego, w tym 99,9% stanowiły gospodarstwa indywidualne.

Gospodarstw rolnych nie prowadzących żadnej działalności gospodarczej było 15,8 tys., tj. 28,5% ogółu spisanych podmiotów. Użytkownicy tych gospodarstw odłogowali całą posiadaną powierzchnię użytków rolnych, nie utrzymywali zwierząt gospodarskich oraz jednocześnie nie potwierdzili prowadzenia działalności pozarolniczej.

Spośród podmiotów, których użytkownicy zadeklarowali prowadzenie działalności gospodarczej – 31,6 tys. (57,2% ogółu spisanych gospodarstw) prowadziło wyłącznie działalność rolniczą, 5,0 tys. (9,1% ogółu) realizowało zarówno działalność rolniczą jak i pozarolniczą, a 2,9 tys. (5,2% ogółu) prowadziło wyłącznie działalność pozarolniczą przy zawieszanej czasowo lub zaniechanej działalności rolniczej.

Z gospodarstw rolnych, których użytkownicy deklarowali prowadzenie działalności rolniczej (realizowanej wyłącznie lub jednocześnie z działalnością pozarolniczą) 13,5 tys. (37,0%) posiadało powierzchnię użytków rolnych do 1 ha. Największy odsetek - 41,7% stanowiły gospodarstwa rolne o powierzchni użytków rolnych 0,2-0,5 ha i 0,5-1,0 ha (34,7%).

Wśród pozostałych podmiotów prowadzących działalność rolniczą, tj. o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha (23,1 tys.) – najwięcej było gospodarstw należących do grupy obszarowej użytków rolnych 1-2 ha (31,9%).

W 2002 r. odnotowano łącznie 7,9 tys. gospodarstw (tj. 14,2% ogółu spisanych), których użytkownicy deklarowali prowadzenie działalności pozarolniczej. Podmioty prowadzące działalność pozarolniczą o powierzchni użytków rolnych do 1 ha, stanowiły 28,3%, a najliczniej występowały w grupie obszarowej 0,2-0,5 ha (11,8%) i 0,5-1,0 ha (10,5%).

Spośród gospodarstw rolnych, realizujących działalność pozarolniczą, o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, największy odsetek podmiotów odnotowano w grupie obszarowej 1-2 ha – 29,9%.

Użytkownicy gospodarstw rolnych, którzy deklarowali prowadzenie konkretnego rodzaju działalności pozarolniczej, najczęściej wskazywali działalność związaną z handlem (detalicznym i hurtowym), przetwórstwem rolno-spożywczym, budownictwem i transportem.

Rozdział VI. UŻYTKOWANIE ZIEMI

Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2002 wskazują na znaczne zmiany w użytkowaniu gruntów, zarówno według kierunków użytkowania, jak i według użytkowników.

Zmniejszyła się powierzchnia gruntów należących do gospodarstw rolnych, natomiast wzrosła powierzchnia gruntów należących do jednostek nie stanowiących gospodarstw rolnych, określana jako grunty różne. Użytki rolne znajdujące się we władaniu tych jednostek, jako nie użytkowane rolniczo, w rozliczeniu gruntów ujęto w pozycji „pozostałe grunty”.

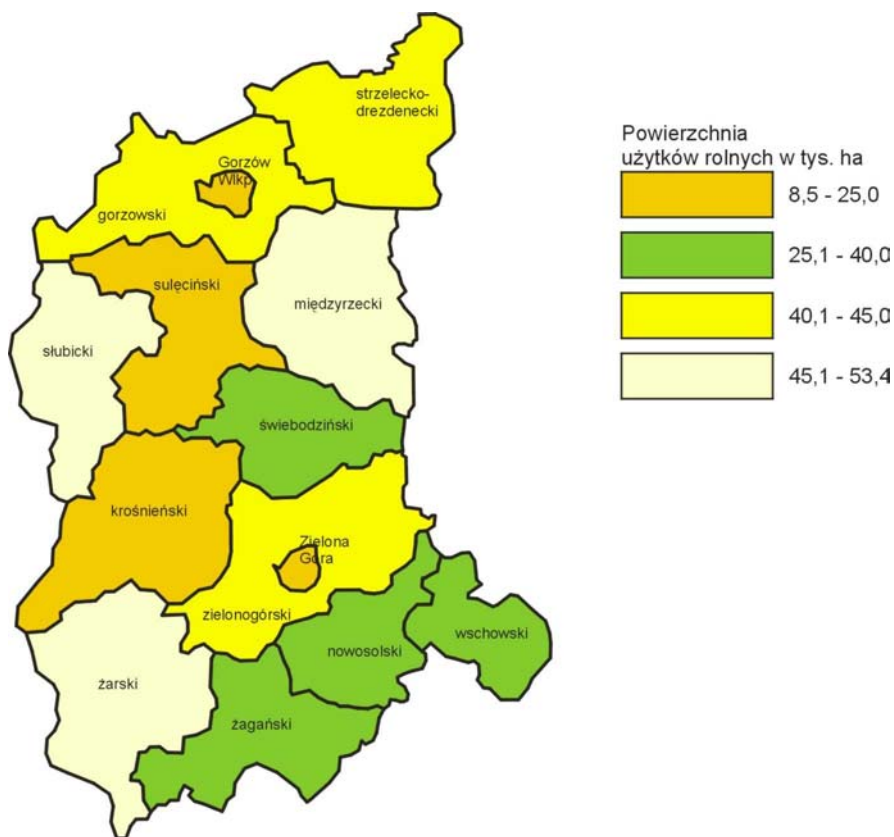
Tabl. VI. 1. Powierzchnia gruntów oraz struktura ich użytkowania według użytkowników w 2002 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia ogółem	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
		razem	grunty orne	sady	łąki	pastwiska		
w tysiącach hektarów								
OGÓŁEM	1385,5	480,2	369,3	3,0	83,7	24,2	693,4	211,9^a
Gospodarstwa rolne:	531,8	480,2	369,3	3,0	83,7	24,2	10,6	41,0
sektora prywatnego	426,4	387,3	314,2	2,5	54,6	16,0	7,9	31,2
w tym gospodarstwa indywidualne	346,3	322,2	258,1	2,4	47,8	13,9	6,6	17,5
sektora publicznego	105,4	92,9	55,1	0,5	29,1	8,2	2,7	9,8
Grunty różne nie stanowiące gospodarstw rolnych sektora prywatnego i publicznego	853,7	-	-	-	-	-	682,8	170,9 ^a
w odsetkach								
OGÓŁEM	100,0	34,7	26,7	0,2	6,0	1,8	50,0	15,3^a
Gospodarstwa rolne:	100,0	90,3	69,4	0,6	15,7	4,6	2,0	7,7
sektora prywatnego	100,0	90,8	73,7	0,6	12,8	3,7	1,9	7,3
w tym gospodarstwa indywidualne	100,0	93,0	74,5	0,7	13,8	4,0	1,9	5,1
sektora publicznego	100,0	88,1	52,3	0,4	27,6	7,8	2,6	9,3
Grunty różne nie stanowiące gospodarstw rolnych sektora prywatnego i publicznego	100,0	-	-	-	-	-	80,0	20,0 ^a
w procentach ogółem								
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0^a
Gospodarstwa rolne:	38,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1,5	19,3
sektora prywatnego	30,8	80,7	85,1	83,3	65,2	66,1	1,1	14,7
w tym gospodarstwa indywidualne	25,0	67,1	69,9	80,0	57,1	57,4	0,9	8,2
sektora publicznego	7,6	19,3	14,9	16,7	34,8	33,9	0,4	4,6
Grunty różne nie stanowiące gospodarstw rolnych sektora prywatnego i publicznego	61,6	-	-	-	-	-	98,5	80,7 ^a

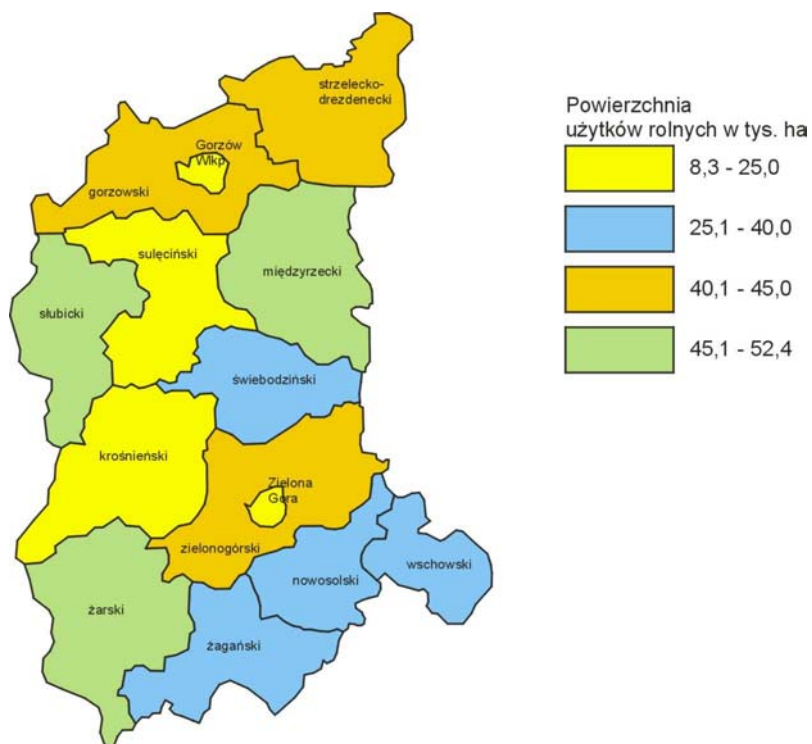
^a W pozycji „pozostałe grunty” zawarto również 61,6 tys. ha użytków rolnych nie użytkowanych rolniczo (tereny budowlane, rekreacyjne itp.).

Powierzchnia ogółem gospodarstw rolnych w 2002 r. wynosiła 531,8 tys. ha i w porównaniu z danymi z 1996 r. była mniejsza o 48,8 tys. ha, tj. o 8,4%. Areał użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2002 r. wyniósł 480,2 tys. ha i w porównaniu z 1996 r. był mniejszy o 41,1 tys. ha, tj. o 7,9%. Powierzchnia gruntów ornych w gospodarstwach rolnych wynosiła 369,3 tys. ha i w porównaniu do poprzedniego spisu rolnego była mniejsza o 34,0 tys. ha, tj. o 8,4%.

Mapa 5. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według powiatów w 2002 r.

w tym w gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych

Powierzchnia zasiewów w gospodarstwach rolnych wynosiła 248,0 tys. ha i w porównaniu z 1996 r. była mniejsza o 25,4 tys. ha, tj. o 9,3%. Powierzchnia sadów w gospodarstwach rolnych wynosiła 3,0 tys. ha i była mniejsza o 1,3 tys. ha, tj. o 29,6% w porównaniu z 1996 r. Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych wynosiła 83,7 tys. ha i w porównaniu do 1996 r. była mniejsza o 2,0 tys. ha, tj. o 2,3%. Areal pastwisk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniósł 24,2 tys. ha, tj. o 3,8 tys. ha (o 13,5%) mniej niż w 1996 r.

Analizując strukturę użytkowania gruntów w 2002 r. w województwie lubuskim należy zaznaczyć, że powierzchnia gruntów różnych nie stanowiących gospodarstw rolnych wynosiła 853,7 tys. ha, co stanowiło 61,6% powierzchni województwa, a więc w porównaniu z danymi z 1996 r. było to więcej o 37,9 tys. ha, tj. o 3,2 pkt %.

W 2002 r. struktura użytkowania ziemi różniła się dość znacznie od zanotowanej w 1996 r., ponieważ udział powierzchni użytków rolnych w powierzchni ogólnej zmniejszył się o 2,6 pkt %, natomiast zwiększył się udział lasów o 1,6 pkt % i udział gruntów pozostałych o 1,0 pkt %.

Wzrosła powierzchnia lasów i gruntów leśnych w wyniku zalesień związanych z realizacją Krajowego Programu Zwiększania Lesistości. Zalesienia te realizowane były między innymi na „pozostałych gruntach”.

Na tle danych krajowych województwo lubuskie charakteryzuje się wysokim, wynoszącym 61,6%, udziałem gruntów pozostałych nie stanowiących gospodarstw rolnych sektora prywatnego i publicznego (wobec średniej krajowej 38,3%), przy czym lasy i grunty leśne stanowią 80% powierzchni tych gruntów. Jest to cecha specyficzna dla województwa lubuskiego, które charakteryzuje się wysoką lesistością w porównaniu do innych województw. W związku z tym gospodarstwa rolne zajmują 38,4% powierzchni przy średniej krajowej wynoszącej 61,8%.

W strukturze użytkowania gruntów należących do gospodarstw rolnych zmalała powierzchnia odłogów i ugorów z 129,9 tys. ha w 1996 r. do 121,3 tys. ha (o 6,7%) w 2002 r.

Powierzchnia odłogów i ugorów w gospodarstwach rolnych sektora prywatnego w 2002 r. wynosiła 71,5 tys. ha, z czego odłogi zajmowały 54,3 tys. ha, zaś ugory 17,2 tys. ha, natomiast powierzchnia odłogów i ugorów w gospodarstwach rolnych sektora publicznego wynosiła 49,8 tys. ha, z czego odłogi zajmowały 47,4 tys. ha, a ugory 2,4 tys. ha.

Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2002 wskazały, że wzrosła powierzchnia gospodarstw rolnych o powierzchni użytków rolnych 1-5 ha i 20-300 ha, natomiast zmalała powierzchnia gospodarstw rolnych o powierzchni użytków do 1 ha, 5-20 ha i powyżej 300 ha w porównaniu do wyników spisu w 1996 r.

Rozdział VII. STRUKTURA ZASIEWÓW

Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2002 r. wykazały, że w porównaniu do powszechnego spisu rolnego z 1996 r. znacznie zmniejszyła się ogólna powierzchnia zasiewów jak również zmieniła się ich struktura. W 2002 r. ogólna powierzchnia zasiewów wynosiła 248,0 tys. ha i w porównaniu do 1996 r. zmniejszyła się o 25,4 tys. ha, tj. o 9,3%.

Tabl. VII. 1. Powierzchnia i struktura zasiewów według użytkowników w latach 1996 i 2002

Wyszczególnienie	1996	2002			
	ogółem	sektor prywatny		sektor publiczny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne		
w hektarach					
Powierzchnia zasiewów ogółem	273404	248010	242730	196499	5280
zboża ogółem ^a	208753	202064	198955	164266	3109
w tym zboża podstawowe					
z mieszankami zbożowymi	206371	189573	186797	156136	2776
strączkowe jadalne na ziarno	356	118	118	101	-
ziemniaki	15538	10630	10625	10410	5
przemysłowe	19446	17450	16774	11614	676
pastewne ^b	17284	10659	9312	4324	1347
pozostałe	12027	7089	6946	5784	143
w procentach ogółem					
Powierzchnia zasiewów ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
zboża ogółem ^a	76,4	81,5	82,0	83,6	58,9
w tym zboża podstawowe					
z mieszankami zbożowymi	75,5	76,4	77,0	79,5	52,6
strączkowe jadalne na ziarno	0,1	0,0	0,0	0,1	-
ziemniaki	5,7	4,3	4,4	5,3	0,1
przemysłowe	7,1	7,0	6,9	5,9	12,8
pastewne ^b	6,3	4,3	3,8	2,2	25,5
pozostałe	4,4	2,9	2,9	2,9	2,7

^a Zboża ogółem łącznie z kukurydzą na ziarno. ^b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi.

Struktura zasiewów w 2002 r. przedstawiała się następująco:

- ✓ zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi oraz gryka, proso, inne zbożowe łącznie z kukurydzą na ziarno zajmowały powierzchnię 202,1 tys. ha, co stanowiło 81,5% ogólnej powierzchni zasiewów,
- ✓ ziemniaki zajmowały 10,6 tys. ha, tj. 4,3%,
- ✓ grupa roślin przemysłowych 17,5 tys. ha, tj. 7,0%,
- ✓ rośliny pastewne łącznie z kukurydzą na zielonkę i mieszankami zbożowo-strączkowymi 10,7 tys. ha, tj. 4,3%,
- ✓ pozostałe uprawy 7,1 tys. ha, tj. 2,9% ogólnej powierzchni zasiewów.

W porównaniu do pełnego spisu rolnego z 1996 r. znacząco zmniejszyła się powierzchnia i struktura uprawy:

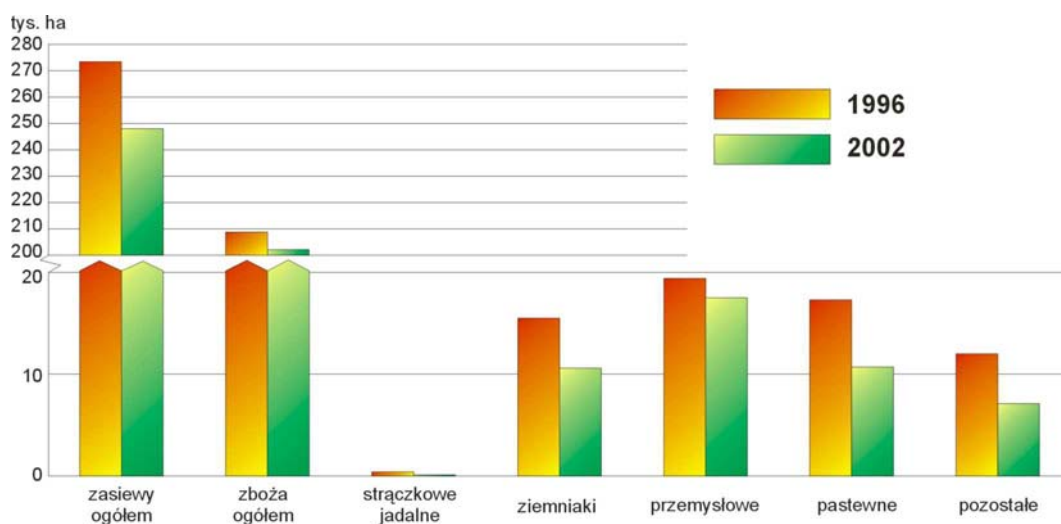
- ✓ zbóż ogółem o 6,7 tys. ha, tj. o 3,2%, przy wzroście ich udziału w ogólnej powierzchni zasiewów o 5,1 pkt %,

- ✓ ziemniaków o 4,9 tys. ha, tj. o 31,6%, przy spadku ich udziału w ogólnej powierzchni zasiewów o 1,4 pkt %,
- ✓ roślin przemysłowych o 2,0 tys. ha, tj. o 10,3%, przy czym ich udział w ogólnej powierzchni zasiewów nie uległ zmianie,
- ✓ roślin pastewnych o 6,6 tys. ha, tj. o 38,3%, przy spadku ich udziału w ogólnej powierzchni zasiewów o 2,0 pkt %,
- ✓ upraw pozostałych o 4,9 tys. ha, tj. o 41,1%, przy spadku ich udziału w ogólnej powierzchni zasiewów o 1,5 pkt %.

W ogólnej powierzchni zasiewów zaobserwowano wzrost udziału sektora prywatnego o 3,1 pkt %, który wyniósł 97,9%, natomiast udział sektora publicznego w porównaniu do 1996 r. zmniejszył się o 3,1 pkt % i wyniósł 2,1%.

Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2002 wykazały istotne zmiany w strukturze zasiewów poszczególnych grup upraw, jak również zmiany udziału poszczególnych roślin w ramach tych grup.

Wykres 7. Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów w latach 1996 i 2002.

W porównaniu z 1996 r. znacznej zmianie powierzchni uległy następujące uprawy:

- ✓ wzrosła powierzchnia uprawy pszenicy ozimej o 10,5 tys. ha, tj. o 27,6%,
- ✓ zmniejszyła się powierzchnia uprawy żyta o 19,8 tys. ha, tj. o 30,5%,
- ✓ wzrosła powierzchnia uprawy pszenżyta ozimego o 5,9 tys. ha, tj. o 31,1%,
- ✓ wzrosła powierzchnia uprawy kukurydzy na ziarno o 10,0 tys. ha, tj. o 503,1% i wynosiła 12,0 tys. ha,
- ✓ zmniejszyła się powierzchnia uprawy buraków cukrowych o 8,6 tys. ha, tj. o 78,7% i wynosiła 2,3 tys. ha;
- ✓ wzrosła powierzchnia uprawy rzepaku o 6,7 tys. ha, tj. o 80,6% i wynosiła 15,1 tys. ha,
- ✓ zmniejszyły się uprawy warzyw gruntowych o 2,5 tys. ha, tj. o 47,2% i ich powierzchnia wynosiła 2,8 tys. ha,

- ✓ zmniejszyła się powierzchnia plantacji truskawek o 0,2 tys. ha, tj. o 33,3% i wynosiła 0,5 tys. ha,
- ✓ zmniejszył się areal uprawy roślin pastewnych ogółem o 6,6 tys. ha, tj. o 38,3%.

Z ogólnej liczby gospodarstw rolnych – 55,3 tys., działalnością rolniczą zajmuje się 36,6 tys. gospodarstw tj. 66,3%, natomiast liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą poszczególnych ziemiopłodów w porównaniu do ogólnej liczby gospodarstw wynosiła:

- ✓ pszenicy ozimej – 11,4 tys., tj. 20,6%,
- ✓ pszenicy jarej – 5,9 tys., tj. 10,7%,
- ✓ żyta – 11,5 tys., tj. 20,8%,
- ✓ jęczmienia ozimego – 2,0 tys., tj. 3,6%,
- ✓ jęczmienia jarego – 7,9 tys., tj. 14,3%,
- ✓ owsa – 5,1 tys., tj. 9,2 %,
- ✓ pszenżyta ozimego – 9,7 tys., tj. 15,5%,
- ✓ pszenżyta jarego – 2,4 tys., tj. 4,3 %,
- ✓ mieszanek zbożowych ozimych – 2,6 tys., tj. 4,7%,
- ✓ mieszanek zbożowych jarych – 10,4 tys., tj. 18,8%,
- ✓ kukurydzy na ziarno – 1,1 tys., tj. 1,2%,
- ✓ kukurydzy na zielonkę – 0,5 tys., tj. 0,9%,
- ✓ rzepaku ozimego – 0,8 tys., tj. 1,4%,
- ✓ rzepaku jarego – 0,1 tys., tj. 0,2%,
- ✓ ziemniaków – 23,5 tys., tj. 42,5%,
- ✓ buraków cukrowych – 0,6 tys., tj. 1,1%,
- ✓ warzyw gruntowych – 11,2 tys., tj. 20,2%,
- ✓ truskawek – 2,1 tys., tj. 3,8%.

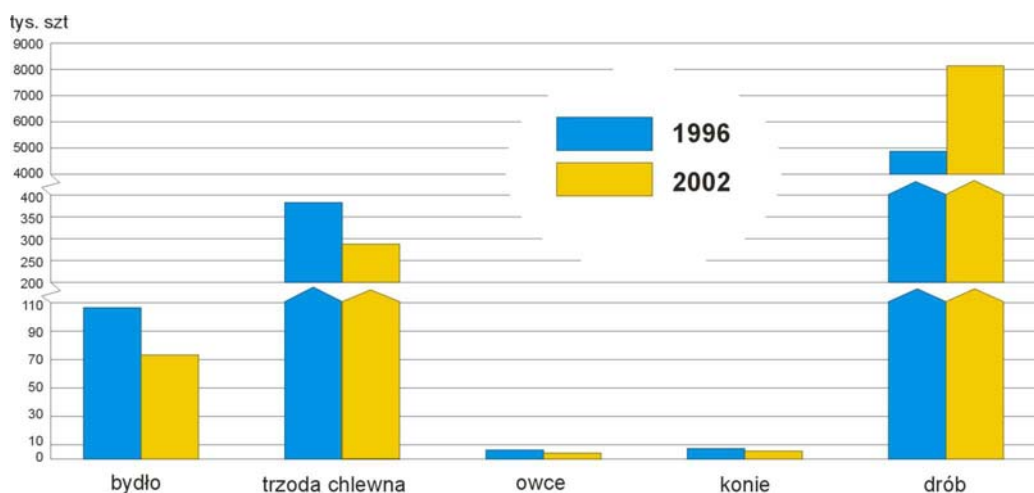
Rozdział VIII. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE

Zgodnie z wynikami Powszechnego Spisu Rolnego 2002 pogłowie poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich wyniosło:

- ✓ bydła – 73,2 tys. szt, w tym krów – 31,6 tys. szt,
- ✓ trzody chlewnej – 287,7 tys. szt, w tym loch – 29,1 tys. szt,
- ✓ owiec – 4,2 tys. szt,
- ✓ koni – 5,6 tys. szt,
- ✓ kóz – 3,7 tys. szt,
- ✓ królików (samic reprodukcyjnych) – 14,3 tys. szt,
- ✓ pozostałych zwierząt futerkowych (samic reprodukcyjnych) – 42,1 tys. szt,
- ✓ drobiu ogółem – 8135,1 tys. szt.

Spisano również 17,1 tys. pni pszczelich.

Wykres 8. Zwierzęta gospodarskie w latach 1996 i 2002

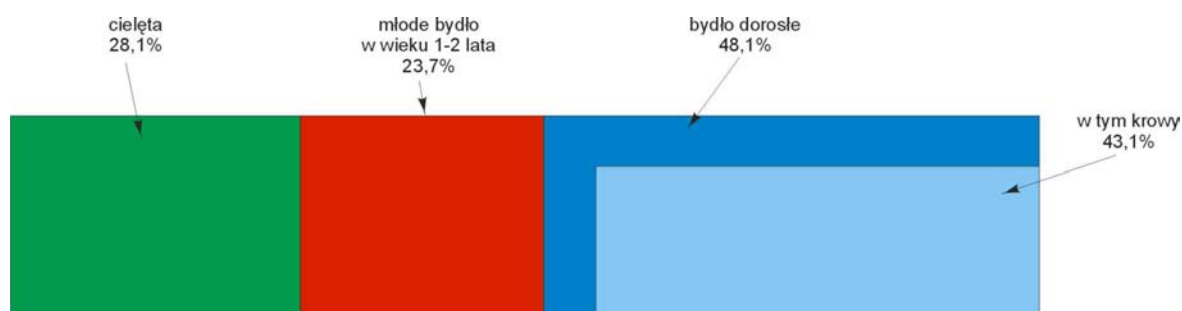
W porównaniu z informacjami uzyskanymi z przeprowadzonego w 1996 r. pełnego spisu, dane Powszechnego Spisu Rolnego 2002 wykazały spadek populacji następujących gatunków zwierząt gospodarskich: bydła o 31,3%, w tym krów o 23,6%, trzody chlewnej o 24,8%, w tym loch o 27,9%, owiec o 33,8%, koni o 24,5% i kóz o 0,7%. Liczebność drobiu wzrosła w ciągu minionych 6 lat o 66,8%.

Pogłowie bydła zarejestrowane w Powszechnym Spisie Rolnym 2002, w porównaniu z wynikami badania przeprowadzonego w czerwcu 2001 r., zwiększyło się o 6,9%, w tym krów o 7,2%. Liczebność owiec w analizowanym okresie zmniejszyła się o 27,6%, w tym maciorek o 49,5%. Pogłowie trzody chlewnej ustalone w Powszechnym Spisie Rolnym 2002, w porównaniu do danych uzyskanych z badania przeprowadzonego w lipcu 2001 r., zwiększyło się o 16,1%, w tym loch o 11,3%.

Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2002 wskazują, że chów zwierząt gospodarskich jest prowadzony przede wszystkim w sektorze prywatnym. Gospodarstwa indywidualne utrzymują 80,7% całej populacji bydła w województwie (w 1996 r. 81,0%). Koncentracja pogłowia trzody chlewnej w gospodarstwach indywidualnych wynosi 81,3% (w 1996 r. 63,5%), a dla owiec 96,5% (w 1996 r. 86,3%). Odnotowany w chowie zwierząt wzrost udziału sektora prywatnego w rolnictwie ogółem świadczy, że w okresie ostatnich 6 lat nastąpiło umocnienie się własności prywatnej i marginalizacja sektora publicznego.

Wykres 9. Struktura stada bydła w 2002 r.

W strukturze pogłowia bydła ogółem, w porównaniu z informacjami ze spisu pełnego z 1996 r., wzrósł udział stada podstawowego krowy o 4,3 pkt %. Notowana w tym okresie duża redukcja stada bydła o (31,3%) i jednocześnie znaczący w 2002 r. udział krowy mlecznych w pogłowiu krowy ogółem (90,3%), wskazywać może na ukierunkowanie chowu bydła przede wszystkim na produkcję mleka.

Wykres 10. Struktura stada trzody chlewnej w 2002 r.

W strukturze stada trzody chlewnej ogółem, w porównaniu z wynikami spisu pełnego z 1996 r., odnotowano spadek w grupie prosiąt o 3,8 pkt %, warchlaków o 2,2 pkt % i lochy na chów o 0,4 pkt %, natomiast wzrósł udział pozostałej trzody chlewnej o 6,4 pkt %.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych (bez gruntów nie stanowiących gospodarstw rolnych) w 2002 r. wynosiła 15,2 szt i była mniejsza o 5,2 szt od notowanej w 1996 r. Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wynosiła 0,9 szt wobec 1,2 szt w 1996 r., a obsada trzody chlewnej na 100 ha gruntów ornych wynosiła 77,9 szt wobec 94,9 szt w 1996 r.

Tabl. VIII. 1. Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych i gruntów ornych w latach 1996 i 2002

Lata	Bydło	Owce	Konie	Kozy	Trzoda chlewna w sztukach na 100 ha gruntów ornych
	w sztukach na 100 ha użytków rolnych				
1996	20,4	1,2	1,4	0,7	94,9
2002	15,2	0,9	1,2	0,8	77,9

Wyniki PSR 2002 wykazały, że gospodarstwa rolne o powierzchni użytków rolnych 1 ha i mniej utrzymywały 2,7% całej populacji bydła w województwie, 1,3% pogłównia trzody chlewnej, 4,2% populacji owiec, 15,6% pogłównia kóz, 11,2% stada koni, 32,3% populacji królików (samic), 13,0% pozostałych zwierząt futerkowych (samic), 19,1% stada drobiu oraz 53,1% pni pszczelich. W pozostałych gospodarstwach rolnych (tj. o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha) największym nasileniem chowu bydła charakteryzowały się gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 20-30 ha, trzody chlewnej i owiec – gospodarstwa o powierzchni 50-100 ha użytków rolnych, chowu kóz, koni, królików, drobiu i liczby pni pszczelich gospodarstwa o powierzchni 1-2 ha użytków rolnych, a pozostałych zwierząt futerkowych gospodarstwa o powierzchni 7-10 ha użytków rolnych.

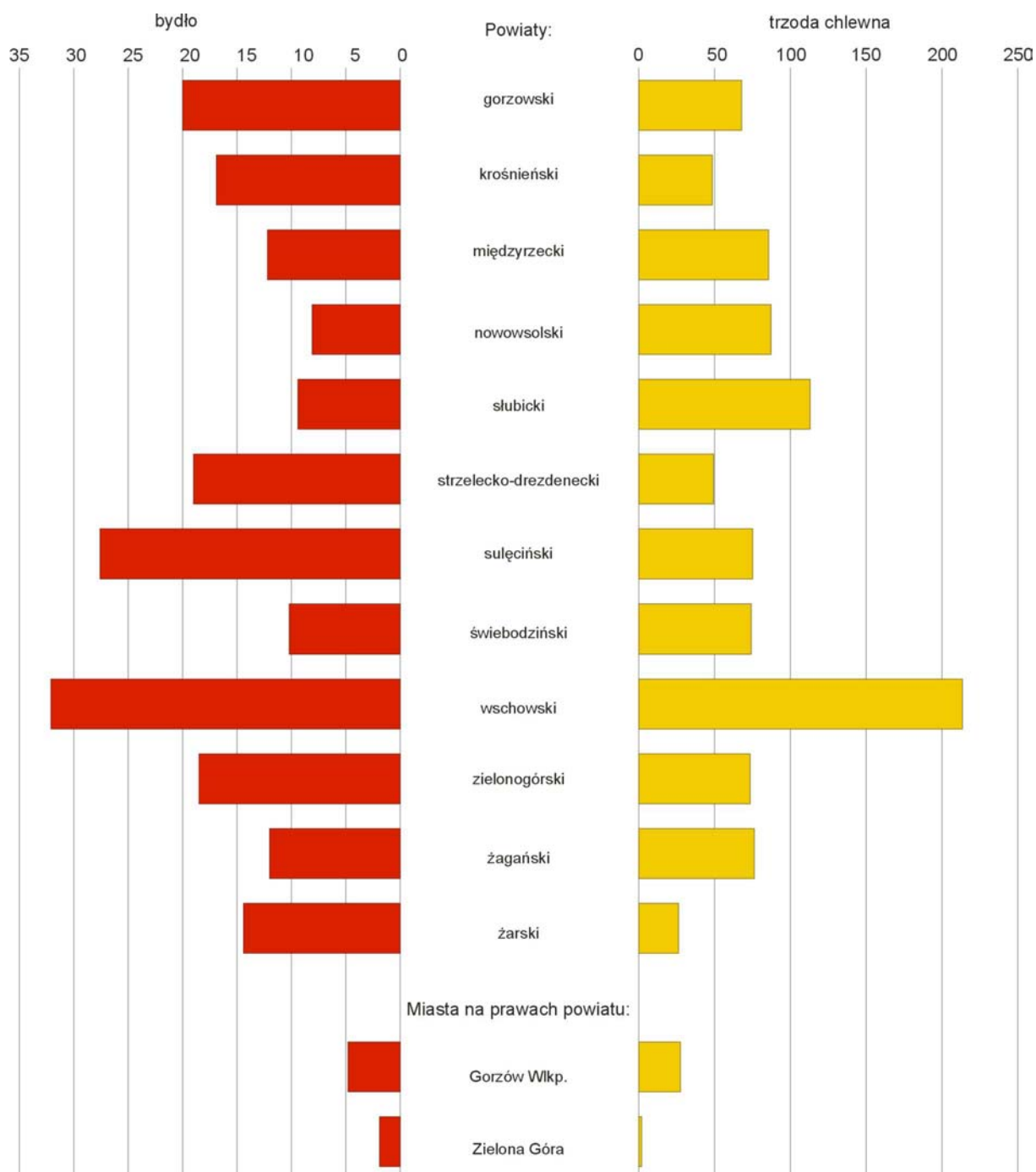
W 2002 r. przeciętnie w województwie, na 1 spisane gospodarstwo rolne przypadało:

- ✓ bydła – 1,3 szt (w 1996 r. – 1,9 szt)
- ✓ trzody chlewnej – 5,2 szt (w 1996 r. – 6,7 szt)
- ✓ owiec i koni – 0,1 szt (w 1996 r. – 0,1 szt)
- ✓ drobiu ogółem – 147,2 szt (w 1996 r. – 85,3 szt)

W spisanych gospodarstwach, w ujęciu według grup obszarowych użytków rolnych, średnia obsada zwierząt w sztukach na 1 gospodarstwo w 2002 r. wynosiła:

do 5 ha:	5-10 ha:	10 ha i więcej:
• bydło – 0,1	• bydło – 1,4	• bydło – 8,7
• trzoda chlewna – 0,5	• trzoda chlewna – 4,9	• trzoda chlewna – 34,8
• owce – 0,0	• owce – 0,1	• owce – 0,5
• konie – 0,1	• konie – 0,2	• konie – 0,3
• drób ogółem – 123,7	• drób ogółem – 106,8	• drób ogółem – 321,6

Wykres 11. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych i trzody chlewnej na 100 ha gruntów ornych według powiatów w 2002 r.

Rozdział IX. BUDYNKI I BUDOWLE

W 2002 r. budynki i budowle (tj. obory, chlewnie, kurniki, stodoły, wiaty, garaże, budynki wielofunkcyjne i pozostałe budynki) posiadało 42,1 tys. gospodarstw rolnych (tj. 76,3% ogółu gospodarstw rolnych). W gospodarstwach tych spisano 107,9 tys. budynków, w tym 40,7 tys. budynków inwentarskich i 67,2 tys. budynków gospodarczych.

Większość budynków znajdowało się w gospodarstwach indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych (68,8%), w tym inwentarskich – 72,2% i gospodarczych – 66,7%. W 25,4 tys. gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych znajdowało się 74,2 tys. budynków, w tym 29,4 tys. budynków inwentarskich i 44,8 tys. budynków gospodarczych.

W liczbie budynków ogółem największy udział stanowiły stodoły (18,4%), budynki wielofunkcyjne (17,0%), obory (15,7%) oraz chlewnie i garaże po (12,8%). Pozostałe budynki stanowiły 7,0-9,3% budynków ogółem, w zależności od ich rodzajów.

Udział gospodarstw dysponujących budynkami inwentarskimi i gospodarczymi w ogólnej liczbie gospodarstw był zróżnicowany w zależności od rodzaju budynku i grupy obszarowej użytków rolnych.

Gospodarstwa posiadające obory stanowiły 28,5% ogółu gospodarstw w województwie (w 1996 r. – 21,4%), przy czym dla gospodarstw powyżej 5 ha użytków rolnych udział ten wyraźnie wzrastał i kształtował się w przedziale 43-60% w zależności od wielkości gospodarstwa.

Kurniki znajdowały się średnio w 17,3% ogółu gospodarstw rolnych (w 1996 r. – 12,1%). W zależności od wielkości gospodarstwa wskaźnik ten wzrastał, osiągając wartość około 30-36% w grupach obszarowych o powierzchni 10-100 ha użytków rolnych, a następnie stopniowo zmniejszał się do około 10% w gospodarstwach powyżej 1000 ha użytków rolnych.

Gospodarstwa posiadające chlewnie stanowiły 22,2% ogółu gospodarstw w województwie (w 1996 r. – 15,8%) i ich liczba wzrastała wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych gospodarstwa. W grupie gospodarstw o powierzchni 0-1 ha użytków rolnych udział wynosił średnio 14%, o powierzchni 3-5 ha użytków rolnych - 23%, a o powierzchni 10-15 ha użytków rolnych – 44%, osiągając wartość około 55% w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych 30-50 ha.

Udział gospodarstw posiadających stodoły stanowił 34,3% (w 1996 r. – 23,6%) ogólnej liczby gospodarstw, a największy był w grupie obszarowej o powierzchni użytków rolnych 15-30 ha – średnio 65%.

Tabl. IX. 1. Budynki i budowle według użytkowników w latach 1996 i 2002

Wyszczególnienie	1996		2002		
	ogółem		sektor prywatny		sektor publiczny
			razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
w liczbach bezwzględnych					
Obory	12856	16898	16735	16540	163
Chlewnie	9702	13763	13639	13427	124
Kurniki	7115	10002	9992	9965	10
Stodoły	13924	19900	19784	19673	116
Wiaty	4920	7506	7375	7189	131
Garaże	7493	13823	13610	13108	213
Budynki wielofunkcyjne	11948	18345	18188	18012	157
Inne pomieszczenia	1960	7666	7366	6999	300

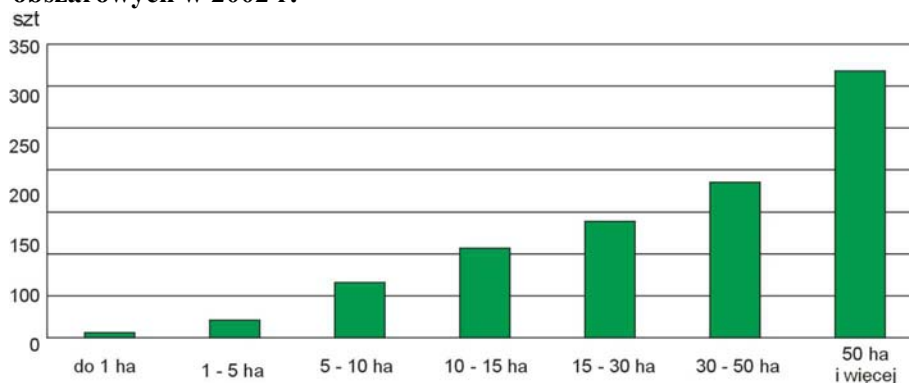
Budynki wielofunkcyjne znajdowały się w 29,1% gospodarstw rolnych biorących udział w spisie (w 1996 r. – 19,9%). Największy ich udział (52-56%) zarejestrowano w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych 300 ha i więcej.

Rozdział X. CIĄGNIKI I SAMOCHODY

W 2002 r. w gospodarstwach rolnych było 19,8 tys. szt ciągników rolniczych, tj. o 0,1% więcej niż w 1996 r. W sektorze prywatnym wzrosła ilość ciągników o 2,1%, w tym w gospodarstwach indywidualnych o 6,2%. W sektorze publicznym w ciągu ostatnich 6 lat ilość ciągników zmniejszyła się o 64,8%, co ma związek ze zmianą struktury własności w rolnictwie.

Liczba ciągników wzrastała proporcjonalnie do wzrostu powierzchni użytków rolnych gospodarstw. W grupie gospodarstw o powierzchni 1-5 ha osiągnęła liczbę 21 szt na 100 gospodarstw, w grupie 10-15 ha – 107 szt, w gospodarstwach o powierzchni 30-50 ha – 185 szt, w gospodarstwach o powierzchni 100-300 ha – 293 szt, natomiast w grupie gospodarstw 1000 ha i więcej ilość ciągników na 100 gospodarstw wynosiła 1090 szt.

Wykres 12. Liczba ciągników przypadająca na 100 gospodarstw rolnych według grup obszarowych w 2002 r.

Na 1 ciągnik rolniczy w 2002 r. przypadało 24,3 ha użytków rolnych (w 1996 r. – 26,3 ha).

W strukturze ciągników dominują pojazdy o średniej mocy: 15-25 KW – 15,3%, o mocy 25-40 KW – 31,8%, a o mocy 40-60 KW było 34,0% ciągników ogółem.

W 2002 r., w porównaniu do 1996 r., wzrosła o 1,7 % liczba gospodarstw posiadających ciągniki i wynosiła 14,1 tys., co stanowiło 25,4% ogółu gospodarstw rolnych w województwie.

Na 100 gospodarstw rolnych przypadało 35,8 szt ciągników (w 1996 r. – 34,6 szt). W grupie gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 7-15 ha znajdowało się 23,8% ciągników ogółem.

W 2002 r. 1,7 tys. gospodarstw rolnych posiadało 2,3 tys. szt samochodów ciężarowych, w tym w 1,2 tys. gospodarstwach było 1,4 tys. samochodów o ładowności do 2 ton. Średnio na 100 gospodarstw posiadających samochody ciężarowe przypadało 4,3 szt pojazdów.

Liczba samochodów na 100 gospodarstw ogółem wzrastała wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych. W gospodarstwach o powierzchni do 10 ha użytków rolnych wynosiła średnio 4,5 szt samochodów, w grupie 10-15 ha użytków rolnych wynosiła 8,5 szt samochodów, w grupie 50-100 ha użytków rolnych było 26,9 szt samochodów, a w grupie powyżej 500 ha wynosiła 63,5 szt pojazdów na 100 gospodarstw, osiągając najwyższą liczbę – 195,1 szt. w gospodarstwach o powierzchni 1000 ha i więcej.

Liczba przyczep w 2002 r. wynosiła 16,1 tys. szt, w tym przyczep ciągnikowych – 15,2 tys. szt. Przyczepy były użytkowane w 9,0 tys. gospodarstwach (w 1996 r. – w 8,0 tys.). Średnio w województwie na 100 gospodarstw przypadło 29,2 szt przyczep.

Liczba przyczep na 100 gospodarstw wzrastała wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych i wynosiła od 9,4 szt. w gospodarstwach do 3 ha, do 1161,0 szt w gospodarstwach o powierzchni powyżej 1000 ha i więcej.

Rozdział XI. MASZYNY ROLNICZE

W 2002 r., w porównaniu z 1996 r., najczęściej wzrosła ilość polowych opryskiwaczy (o 25,4%), sadzarek do ziemniaków (o 22,7%), kopaczek do ziemniaków (o 21,3%) i pras zbierających (o 15,9%), natomiast największy spadek zanotowano w ilości silosokombajnów: samobieźnych (o 59,0%) i pozostałych (o 26,1%).

Tabl. XI. 1. Wybrane maszyny i urządzenia rolnicze według użytkowników w latach 1996 i 2002

Wyszczególnienie	1996		2002		
	ogółem		sektor prywatny		sektor publiczny
			razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
w sztukach					
Kombajny zbożowe	2115	2198	2180	2054	18
Kombajny ziemniaczane	625	580	579	567	1
Kombajny buraczane	347	289	286	280	3
Rozsiewacze nawozów	7534	7878	7844	7644	34
Rozrzutniki obornika	5698	5475	5448	5329	27
Kosiarki ciągnikowe	4614	4986	4954	4869	32
Kopaczki do ziemniaków	3282	3981	3977	3958	4
Sadzarki do ziemniaków	2665	3271	3263	3229	8
Przyczepy zbierające	1417	1127	1117	1070	10
Prasy zbierające	1674	1940	1927	1870	13
Polowe opryskiwacze ciągnikowe	4093	5132	5103	4973	29
Sadownicze opryskiwacze ciągnikowe	258	255	242	238	13
Dojarki rurociągowe	157	171	164	125	7
Konwiowe schładzarki do mleka	1655	1432	1432	1432	-
Silosokombajny samobieźne	227	93	87	73	6
Silosokombajny pozostałe	222	164	163	156	1

W 2002 r. ponad 97% maszyn rolniczych było wykorzystywane w gospodarstwach indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych.

Udział gospodarstw indywidualnych posiadających kombajny zbożowe przeciętnie w województwie wyniósł 6,0%, podczas gdy w grupie obszarowej 300-500 ha użytków rolnych, wyniósł 83,3%, a najwyższy był w grupie 1000 ha użytków rolnych i więcej i wyniósł 90,0%.

Kombajny ziemniaczane posiadało 0,6 tys. gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, co stanowiło 1,7% ogółu gospodarstw indywidualnych. Najwięcej (20,7%) kombajnów ziemniaczanych posiadały gospodarstwa w grupie obszarowej 200-300 ha użytków rolnych.

Kombajny buraczane znajdowały się w 0,3 tys. gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, co stanowiło 0,9% ogółu gospodarstw indywidualnych w województwie, a najwięcej omawianych kombajnów posiadały gospodarstwa w przedziale 300-500 ha użytków rolnych (13,3%).

W 1,3 tys. gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych użytkuje się 1,4 tys. konwiowych schładzarek do mleka, tzn., że ich udział w gospodarstwach indywidualnych ogółem wyniósł 4,2%. W gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych 10-30 ha znajdowało się 60,4% tych urządzeń.

**TABL. 1. LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH I UŻYTKOWNIKÓW
W LATACH 1996 i 2002**

Grupy obszarowe użytków rolnych w ha	1996	2002		
	ogółem	w tym sektor prywatny		
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
w liczbach bezwzględnych				
OGÓŁEM				
OGÓŁEM	57151	55252	55193	55012
Gospodarstwa rolne do 1 ha UR włącznie (działki rolne i właściciele zwierząt gospodarskich)				
Razem	28205	23232	▼	23229
0-0,1	485	628	628	626
0,1-0,2	5756	4571	4571	4571
0,2-0,5	12391	10061	10061	10061
0,5-1	9573	7972	▼	7971
Gospodarstwa rolne powyżej 1 ha UR				
Razem	28946	32020	▼	31783
1-2	8505	11803	▼	11799
2-3	3776	4430	▼	4425
3-5	3691	3936	▼	3926
5-7	2237	2297	▼	2291
7-10	2943	2574	▼	2561
10-15	3254	2567	2567	2553
15-20	1777	1317	▼	1302
20-30	1371	1273	1269	1257
30-50	699	827	▼	812
50-100	332	568	▼	555
100-200	104	201	191	178
200-300	53	70	▼	58
300-500	64	53	46	30
500-1000	84	63	56	26
1000 i więcej	56	41	28	10

TABL. 1. LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH I UŻYTKOWNIKÓW W LATACH 1996 i 2002 (dok.)

Grupy obszarowe użytków rolnych w ha	1996	2002			
	ogółem	sektor prywatny		sektor publiczny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne		
w procentach ogółem					
OGÓŁEM					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gospodarstwa rolne do 1 ha UR włącznie (działki rolne i właściciele zwierząt gospodarskich)					
Razem	49,4	42,0	42,0	42,2	1,7
0-0,1	0,8	1,1	1,1	1,1	-
0,1-0,2	10,1	8,3	8,3	8,3	-
0,2-0,5	21,7	18,2	18,2	18,3	-
0,5-1	16,8	14,4	14,4	14,5	1,7
Gospodarstwa rolne powyżej 1 ha UR					
Razem	50,6	58,0	58,0	57,8	98,3
1-2	14,9	21,4	21,4	21,4	3,4
2-3	6,6	8,0	8,0	8,0	1,7
3-5	6,5	7,1	7,1	7,1	1,7
5-7	3,9	4,2	4,2	4,2	1,7
7-10	5,1	4,7	4,7	4,7	3,4
10-15	5,7	4,6	4,7	4,7	-
15-20	3,1	2,4	2,4	2,4	1,7
20-30	2,4	2,3	2,3	2,3	6,7
30-50	1,2	1,5	1,5	1,5	5,1
50-100	0,6	1,0	1,0	1,0	5,1
100-200	0,2	0,4	0,3	0,3	16,9
200-300	0,1	0,1	0,1	0,1	5,1
300-500	0,1	0,1	0,1	0,1	11,9
500-1000	0,1	0,1	0,1	0,0	11,9
1000 i więcej	0,1	0,1	0,1	0,0	22,0

TABL. 2. LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH
 PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2002 R.

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha											
		0-1	1-2	2-3	3-5	5-7	7-10	10-15	15-20	20-30	30-50	50-100	100 i więcej
w liczbach bezwzględnych													
WOJEWÓDZTWO	55252	23232	11803	4430	3936	2297	2574	2567	1317	1273	827	568	428
PODREGIONY													
GORZOWSKI	19570	7720	3669	1639	1497	926	1099	1130	588	547	350	214	191
ZIELONOGÓRSKI	35682	15512	8134	2791	2439	1371	1475	1437	729	726	477	354	237
Powiaty	52350	22216	11037	4075	3639	2160	2450	2484	1283	1240	803	549	414
Gorzowski	5373	2032	889	500	466	298	339	332	180	163	94	45	35
Krośniński	4458	2145	1011	346	283	124	170	142	62	69	46	35	25
Międzyrzecki	3380	1327	571	247	246	143	164	212	113	143	90	71	53
Nowosolski	4685	2177	880	353	338	240	220	187	84	83	59	38	26
Słubicki	1987	911	413	124	78	69	101	109	50	40	32	19	41
Strzelecko-drezdenecki	4186	1707	784	349	314	175	227	249	137	101	71	44	28
Sulęciński	2949	1219	546	196	199	148	183	180	87	84	53	24	30
Świebodziński	3158	1490	563	204	175	114	116	143	103	89	61	56	44
Wschowski	2998	1285	510	197	209	101	162	206	106	86	60	48	28
Zielonogórski	7165	3184	1661	585	485	285	274	233	115	158	85	58	42
Żagański	5351	2219	1202	398	366	205	240	255	132	128	99	75	32
Żarski	6660	2520	2007	576	480	258	254	236	114	96	53	36	30
Miasta na prawach powiatu	2902	1016	766	355	297	137	124	83	34	33	24	19	14
Gorzów Wlkp.	1695	524	466	223	194	93	85	48	21	16	10	11	4
Zielona Góra	1207	492	300	132	103	44	39	35	13	17	14	8	10

**TABL. 2. LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH
 PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2002 R. (dok.)**

Wyszczególnienie	Ogółem	Grupy obszarowe użytków rolnych w ha											
		0-1	1-2	2-3	3-5	5-7	7-10	10-15	15-20	20-30	30-50	50-100	100 i więcej
w odsetkach													
WOJEWÓDZTWO	100,0	42,0	21,4	8,0	7,1	4,2	4,7	4,6	2,4	2,3	1,5	1,0	0,8
PODREGIONY													
GORZOWSKI	100,0	39,4	18,7	8,4	7,7	4,7	5,6	5,8	3,0	2,8	1,8	1,1	1,0
ZIELONOGÓRSKI	100,0	43,5	22,8	7,8	6,8	3,9	4,1	4,0	2,1	2,0	1,3	1,0	0,7
Powiaty	100,0	42,4	21,1	7,8	7,0	4,1	4,7	4,7	2,5	2,4	1,5	1,0	0,8
Gorzowski	100,0	37,8	16,6	9,3	8,7	5,5	6,3	6,2	3,4	3,0	1,7	0,8	0,7
Krośnieński	100,0	48,1	22,7	7,8	6,3	2,8	3,8	3,2	1,4	1,5	1,0	0,8	0,6
Międzyrzecki	100,0	39,3	16,9	7,3	7,3	4,2	4,8	6,3	3,3	4,2	2,7	2,1	1,6
Nowosolski	100,0	46,4	18,8	7,5	7,2	5,1	4,7	4,0	1,8	1,8	1,3	0,8	0,6
Słubicki	100,0	45,8	20,8	6,2	3,9	3,5	5,1	5,5	2,5	2,0	1,6	1,0	2,1
Strzelecko-drezdenecki	100,0	40,8	18,7	8,3	7,5	4,2	5,4	5,9	3,3	2,4	1,7	1,1	0,7
Sulęciński	100,0	41,3	18,5	6,6	6,8	5,0	6,2	6,1	3,0	2,9	1,8	0,8	1,0
Świebodziński	100,0	47,2	17,8	6,5	5,5	3,6	3,7	4,5	3,3	2,8	1,9	1,8	1,4
Wschowski	100,0	42,8	17,0	6,6	7,0	3,4	5,4	6,9	3,5	2,9	2,0	1,6	0,9
Zielonogórski	100,0	44,4	23,2	8,2	6,8	4,0	3,8	3,2	1,6	2,2	1,2	0,8	0,6
Żagański	100,0	41,5	22,4	7,4	6,8	3,8	4,5	4,8	2,5	2,4	1,9	1,4	0,6
Żarski	100,0	37,8	30,1	8,7	7,2	3,9	3,8	3,6	1,7	1,4	0,8	0,5	0,5
Miasta na prawach powiatu	100,0	35,0	26,4	12,2	10,2	4,7	4,3	2,9	1,2	1,1	0,8	0,7	0,5
Gorzów Wlkp.	100,0	30,9	27,5	13,2	11,5	5,5	5,0	2,8	1,2	0,9	0,7	0,6	0,2
Zielona Góra	100,0	40,8	24,9	10,9	8,5	3,6	3,2	2,9	1,1	1,4	1,2	0,7	0,8

TABL. 3. LUDNOŚĆ ZWIĄZANA Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO WEDŁUG PŁCI I POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH W 2002 R.

Wyszczególnienie	Ogółem			Miasta			Wieś			Na 100 mężczyzn przypada kobiet	
	razem	mężczyź- ni	kobiety	razem	mężczyź- ni	kobiety	razem	mężczyź- ni	kobiety	miasta	wieś
	w liczbach bezwzględnych										
OGÓLEM	185353	93060	92293	33261	16574	16687	152092	76486	75606	101	99
Ludność w gospodarstwach domowych z właścicielem zwierząt gospodarskich.....	2138	1105	1033	505	270	235	1633	835	798	87	96
Ludność w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego do 1 ha UR włącznie.....	68884	33918	34966	13502	6644	6858	55382	27274	28108	103	103
0,1-0,5 ha.....	44022	21599	22423	9339	4570	4769	34683	17029	17654	104	104
0,5-1,0 ha.....	24862	12319	12543	4163	2074	2089	20699	10245	10454	101	102
Ludność w gospodarstwach domowych z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego powyżej 1 ha UR.....	114331	58037	56294	19254	9660	9594	95077	48377	46700	99	97
o powierzchni:											
1-2.....	39548	19645	19903	7744	3863	3881	31804	15782	16022	100	102
2-3.....	15157	7657	7500	3366	1687	1679	11791	5970	5821	100	98
3-5.....	13761	7025	6736	2885	1464	1421	10876	5561	5315	97	96
5-7.....	8388	4369	4019	1515	780	735	6873	3589	3284	94	92
7-10.....	9671	4963	4708	1273	626	647	8398	4337	4061	103	94
10-15.....	10193	5313	4880	951	483	468	9242	4830	4412	97	91
15-20.....	5427	2820	2607	387	189	198	5040	2631	2409	105	92
20-50.....	8729	4492	4237	757	372	385	7972	4120	3852	103	93
50-100.....	2307	1155	1152	238	120	118	2069	1035	1034	98	100
100 ha i więcej.....	1150	598	552	138	76	62	1012	522	490	82	94

TABL. 4. LUDNOŚĆ ZWIĄZANA Z UŻYTKOWNIKIEM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU I POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH W 2002 R.

Wyszczególnienie	Ogółem	W wieku ^b				Produkcyjnym
		przedprodukcyjnym	produkcyjnym			
			razem	mobilnym	nie-mobilnym	
OGÓŁEM						
w liczbach bezwzględnych						
OGÓŁEM	185353	44674	113269	70848	42421	27390
w odsetkach						
Ludność w gospodarstwach indywidualnych do 1 ha UR włącznie ^a	38,3	34,3	36,9	35,5	39,3	50,7
Ludność w gospodarstwach indywidualnych..... o powierzchni UR:	61,7	65,7	63,1	64,5	60,7	49,3
1-2	21,4	21,0	21,7	21,5	22,2	20,0
2-3	8,2	8,5	8,4	8,6	8,2	6,6
3-5	7,4	8,0	7,6	7,8	7,3	5,8
5-7	4,5	4,9	4,7	4,8	4,3	3,4
7-10	5,2	5,6	5,4	5,5	5,1	4,0
10-15	5,5	6,2	5,6	5,9	5,1	3,9
15-20	2,9	3,4	3,0	3,2	2,8	1,9
20-50	4,7	5,8	4,7	5,1	4,1	2,9
50-100	1,3	1,6	1,3	1,4	1,0	0,6
100 ha i więcej	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,2
W TYM WIEŚ						
w liczbach bezwzględnych						
OGÓŁEM	152092	37294	91211	57870	33341	23568
w odsetkach						
Ludność w gospodarstwach indywidualnych do 1 ha UR włącznie ^a	37,5	33,4	36,0	34,8	38,2	49,5
Ludność w gospodarstwach indywidualnych..... o powierzchni UR:	62,5	66,6	64,0	65,2	61,8	50,5
1-2	20,9	20,6	21,2	20,8	21,8	20,3
2-3	7,8	8,0	8,0	8,1	7,7	6,5
3-5	7,1	7,7	7,3	7,5	7,0	5,7
5-7	4,5	4,8	4,7	4,9	4,5	3,3
7-10	5,5	5,9	5,7	5,9	5,4	4,3
10-15	6,1	6,9	6,2	6,5	5,7	4,2
15-20	3,3	3,8	3,5	3,6	3,2	2,1
20-50	5,2	6,4	5,3	5,7	4,7	3,1
50-100	1,4	1,7	1,4	1,5	1,1	0,7
100 ha i więcej	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,3

^a Łącznie z osobami w gospodarstwach domowych właścicieli zwierząt gospodarskich.

^b Osoby w wieku nieustalonym uwzględniono tylko w „ogółem”.

TABL. 5. LUDNOŚĆ ZWIĄZANA Z UŻYTKOWANIEM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNEGO WEDŁUG PŁCI I ŹRÓDEŁ UTRZYMANIA W 2002 R.

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym wieś		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
w liczbach bezwzględnych						
OGÓLEM	185353	93060	92293	152092	76486	75606
w odsetkach						
Ludność utrzymująca się głównie lub dodatkowo z dochodów z pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym	27,1	30,5	23,7	29,7	33,2	26,2
wyłącznie z dochodów z pracy gospodarstwie rolnym	7,1	8,3	5,8	7,9	9,2	6,5
głównie z dochodów z pracy w gospodarstwie rolnym, a dodatkowo z innych źródeł.....	1,0	1,3	0,7	1,0	1,4	0,7
dodatkowo z dochodów z pracy w gospodarstwie rolnym, a głównie z innych źródeł	12,8	14,8	10,8	13,8	15,8	11,8
utrzymywani z dochodów z pracy w gospodarstwie rolnym	6,2	6,1	6,4	7,0	6,8	7,2
Ludność utrzymująca się z innych źródeł niż dochody z pracy indywidualnym gospodarstwie rolnym	72,5	69,1	75,9	69,9	66,4	73,4
z dochodów z pracy najemnej	15,1	15,7	14,5	13,8	14,8	12,8
z dochodów z pracy na rachunek własny lub z dochodów z najmu	2,8	3,4	2,2	2,0	2,4	1,6
z emerytury pracowniczej, kombatanckiej i pochodnych....	5,1	4,9	5,3	4,5	4,5	4,6
z emerytury rolnej.....	3,4	1,5	5,4	4,0	1,7	6,2
z renty z tytułu niezdolności do pracy (renty inwalidzkiej)	8,1	7,5	8,8	8,3	7,6	9,0
z pozostałych niezarobkowych źródeł	5,1	4,0	6,2	5,1	4,1	6,2
z dochodów z własności	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
utrzymywani z innych dochodów niż praca w gospodarstwie rolnym.....	32,8	32,0	33,5	32,1	31,2	33,0
Nie ustalono	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

TABL. 6. UŻYTKOWNICY INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP WIEKU I POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH

Wyszczególnienie	Ogółem	W wieku								
		15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65 lat i więcej	nieustalonym	
	w liczbach bezwzględnych									
OGÓŁEM	53335	99	3177	8318	15346	11596	3508	11283	8	
Użytkownicy gospodarstw indywidualnych do 1 ha UR włącznie ¹	22525	18	845	2583	5160	4842	1776	7299	2	
Użytkownicy gospodarstw indywidualnych.....	30810	81	2332	5735	10186	6754	1732	3984	6	
o powierzchni UR:										
1-2.....	11453	12	606	1876	3232	2687	834	2202	4	
2-3.....	4260	10	288	778	1334	943	263	643	1	
3-5.....	3795	11	328	753	1193	788	232	490	-	
5-7.....	2209	8	216	425	746	463	124	226	1	
7-10.....	2494	15	250	474	875	565	109	206	-	
10-15.....	2484	11	234	493	1029	504	78	135	-	
15-20.....	1283	7	120	273	557	262	33	31	-	
20-50.....	2014	7	205	475	877	377	32	41	-	
50-100.....	541	-	56	145	213	105	15	7	-	
100 ha i więcej.....	277	-	29	43	130	60	12	3	-	
			W TYM WIEŚ							
OGÓŁEM	43302	77	2617	6811	12164	9080	2864	9681	8	
Użytkownicy gospodarstw indywidualnych do 1 ha UR włącznie.....	18068	11	687	2091	3955	3704	1403	6215	2	
Użytkownicy gospodarstw indywidualnych.....	25234	66	1930	4720	8209	5376	1461	3466	6	
o powierzchni UR:										
1-2.....	9153	8	454	1466	2453	2115	701	1952	4	
2-3.....	3282	5	231	587	987	705	216	550	1	
3-5.....	2947	9	257	588	915	590	186	402	-	
5-7.....	1790	7	180	354	592	363	105	188	1	
7-10.....	2136	13	213	421	741	469	96	183	-	
10-15.....	2223	10	219	443	923	436	71	121	-	
15-20.....	1178	7	110	257	507	236	32	29	-	
20-50.....	1810	7	189	433	789	329	29	34	-	
50-100.....	474	-	50	132	191	81	15	5	-	
100 ha i więcej.....	241	-	27	39	111	52	10	2	-	

¹ Łącznie z właścicielami zwierząt gospodarskich.

TABL. 7. PRACUJĄCY WYŁĄCZNIE LUB GŁÓWNIEM W SWOIM GOSPODARSTWIE ROLNYM WEDŁUG POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH W 2002 R.

Grupy obszarowe użytków rolnych w ha	Ogółem	Pracujący	
		wyłącznie	głównie
w liczbach bezwzględnych			
OGÓŁEM	20366	19557	809
do 1 ha UR włącznie	412	398	14
1-2	3254	3200	54
2-5	3563	3445	118
5-10	3951	3789	162
10-20	4733	4527	206
20-50	3084	2925	159
50-100	888	828	60
100 i więcej	481	445	36
w odsetkach			
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
do 1 ha UR włącznie	2,0	2,0	1,7
1-2	16,0	16,4	6,7
2-5	17,5	17,6	14,6
5-10	19,4	19,4	20,0
10-20	23,2	23,1	25,5
20-50	15,1	15,0	19,7
50-100	4,4	4,2	7,4
100 i więcej	2,4	2,3	4,4

TABL. 8. LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH I PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ W 2002 R.

Grupy obszarowe użytków rolnych w ha	Ogółem	Gospodarstwa		Ogółem	Gospodarstwa	
		prowadzące działalność rolniczą	nie prowa- dzące dzia- łalności rolniczej		prowadzące działalność rolniczą	nie prowa- dzące dzia- łalności rolniczej
	w liczbach bezwzględnych			w procentach ogółem		
OGÓŁEM						
OGÓŁEM	55252	36615	18637	100,0	66,3	33,7
Gospodarstwa rolne do 1 ha UR włącznie (działki rolne i właściciele zwierząt gospodarskich)						
Razem	23232	13548	9684	100,0	58,3	41,7
0-0,1	628	628	-	100,0	100,0	-
0,1-0,2	4571	2568	2003	100,0	56,2	43,8
0,2-0,5	10061	5651	4410	100,0	56,2	43,8
0,5-1	7972	4701	3271	100,0	59,0	41,0
Gospodarstwa rolne powyżej 1 ha UR						
Razem	32020	23067	8953	100,0	72,0	28,0
1-2	11803	7365	4438	100,0	62,4	37,6
2-3	4430	2812	1618	100,0	63,5	36,5
3-5	3936	2742	1194	100,0	69,7	30,3
5-7	2297	1736	561	100,0	75,6	24,4
7-10	2574	2143	431	100,0	83,3	16,7
10-15	2567	2234	333	100,0	87,0	13,0
15-20	1317	1204	113	100,0	91,4	8,6
20-30	1273	1164	109	100,0	91,4	8,6
30-50	827	753	74	100,0	91,1	8,9
50-100	568	519	49	100,0	91,4	8,6
100-200	201	181	20	100,0	90,0	10,0
200-300	70	64	6	100,0	91,4	8,6
300-500	53	52	1	100,0	98,1	1,9
500-1000	63	59	4	100,0	93,7	6,3
1000 i więcej	41	39	2	100,0	95,1	4,9

TABL. 9. LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2002 R.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa		Ogółem	Gospodarstwa	
		prowadzące działalność rolniczą	nie prowadzące działalności rolniczej		prowadzące działalność rolniczą	nie prowadzące działalności rolniczej
	w liczbach bezwzględnych			w procentach ogółem		
WOJEWÓDZTWO	55252	36615	18637	100,0	66,3	33,7
PODREGIONY						
GORZOWSKI	19570	13315	6255	100,0	68,0	32,0
ZIELONOGÓRSKI	35682	23300	12382	100,0	65,3	34,7
Powiaty	52350	35580	16770	100,0	68,0	32,0
Gorzowski	5373	3616	1757	100,0	67,3	32,7
Krośnieński	4458	2988	1470	100,0	67,0	33,0
Międzyrzecki	3380	2601	779	100,0	77,0	23,0
Nowosolski	4685	2896	1789	100,0	61,8	38,2
Słubicki	1987	1333	654	100,0	67,1	32,9
Strzelecko-drezdenecki	4186	2917	1269	100,0	69,7	30,3
Sulęciński	2949	2110	839	100,0	71,5	28,5
Świebodziński	3158	2347	811	100,0	74,3	25,7
Wschowski	2998	2324	674	100,0	77,5	22,5
Zielonogórski	7165	4598	2567	100,0	64,2	35,8
Żagański	5351	3686	1665	100,0	68,9	31,1
Żarski	6660	4164	2496	100,0	62,5	37,5
Miasta na prawach powiatu	2902	1035	1867	100,0	35,7	64,3
Gorzów Wlkp.	1695	738	957	100,0	43,5	56,5
Zielona Góra	1207	297	910	100,0	24,6	75,4

**TABL. 10. POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP
OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH
I UŻYTKOWNIKÓW W LATACH 1996 i 2002**

Grupy obszarowe użytków rolnych w ha	1996	2002		
	ogółem	w tym sektor prywatny		
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
w hektarach				
OGÓŁEM				
OGÓŁEM	580643^a	531847	426369	346306
Gospodarstwa rolne do 1 ha UR włącznie (działki rolne i właściciele zwierząt gospodarskich)				
Razem	14769	12905	▼	12896
0-0,1	53	128	128	119
0,1-0,2	1273	1064	1064	1064
0,2-0,5	5494	4478	4478	4478
0,5-1	7949	7235	▼	7235
Gospodarstwa rolne powyżej 1 ha UR				
Razem	547482	518942	413465	333410
1-2	13622	18713	18666	18660
2-3	10205	12125	▼	12109
3-5	15613	17403	17396	16773
5-7	16139	15970	15965	14932
7-10	26677	23278	23212	23100
10-15	42460	33917	33917	33728
15-20	32269	24721	24702	23607
20-30	39756	41854	41742	32459
30-50	27810	32460	32364	31848
50-100	24330	41428	41214	40435
100-200	18720	29268	27646	25584
200-300	13948	17668	16929	14694
300-500	26853	21741	19149	12384
500-1000	61834	45889	41671	18366
1000 i więcej	177246	142507	46773	14731

^a Łącznie z szacunkiem powierzchni w gospodarstwach rolnych w obwodach włączonych z PSR 1996 i łącznie z działkami użytkowników zamieszkałych poza terenem obwodów spisowych (szacunek wyniósł 18392 ha).

**TABL. 10. POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH WEDŁUG GRUP
OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH
I UŻYTKOWNIKÓW W LATACH 1996 i 2002 (dok.)**

Grupy obszarowe użytków rolnych w ha	1996	2002		
	ogółem	sektor prywatny		sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
w procentach ogółem				

OGÓŁEM

OGÓŁEM.....	100,0 ^a	100,0	100,0	100,0	100,0
-------------	--------------------	-------	-------	-------	-------

Gospodarstwa rolne do 1 ha UR włącznie (działki rolne i właściciele zwierząt gospodarskich)

Razem	2,6	2,4	2,9	3,7	0,0
0-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-
0,1-0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	-
0,2-0,5	1,0	0,8	1,0	1,3	-
0,5-1	1,4	1,4	1,7	2,1	0,0

Gospodarstwa rolne powyżej 1 ha UR

Razem	94,3	97,6	97,1	96,3	100,0
1-2	2,3	3,5	4,4	5,4	0,0
2-3	1,8	2,3	2,8	3,5	0,0
3-5	2,7	3,3	4,1	4,8	0,0
5-7	2,8	3,0	3,7	4,3	0,0
7-10	4,6	4,4	5,4	6,7	0,1
10-15	7,3	6,4	8,0	9,7	-
15-20	5,6	4,6	5,8	6,8	0,0
20-30	6,8	7,9	9,8	9,4	0,1
30-50	4,8	6,1	7,6	9,2	0,1
50-100	4,2	7,8	9,7	11,7	0,2
100-200	3,2	5,5	6,5	7,4	1,5
200-300	2,4	3,3	4,0	4,2	0,7
300-500	4,6	4,1	4,5	3,6	2,5
500-1000	10,7	8,6	9,8	5,3	4,0
1000 i więcej	30,5	26,8	11,0	4,3	90,8

^a Łącznie z szacunkiem powierzchni w gospodarstwach rolnych w obwodach włączonych z PSR 1996 i łącznie z działkami użytkowników zamieszkałych poza terenem obwodów spisowych (szacunek wyniósł 18352 ha).

TABL. 11. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH W LATACH 1996 i 2002

Wyszczególnienie	Po- wierz- chnia grun- tów ogó- łem	Użytki rolne							Lasy i grun- ty leśne	Pozo- stałe grunty
		razem	grunty orne			sady	łąki	pastwi- ska		
			razem	pod zasie- wami	odłogi i ugo- ry					
w liczbach bezwzględnych										

OGÓŁEM

1996	580643	521358	403339	273408	129931	4264	85764	27991	12159	47126
2002	531847	480266	369274	248010	121264	3001	83772	24219	10583	40998

Gospodarstwa rolne do 1 ha UR włącznie (działki rolne i właściciele zwierząt gospodarskich)

Razem	12905	9478	7882	3614	4268	268	1116	212	352	3075
0-0,2	1192	630	537	254	283	29	52	12	46	516
0,2-0,5	4478	3195	2699	1213	1486	115	318	63	91	1192
0,5-1	7235	5653	4646	2147	2499	124	746	137	215	1367

Gospodarstwa rolne powyżej 1 ha UR

Razem	518942	470788	361392	244396	116996	2733	82656	24007	10231	37923
1-2	18713	16127	12163	5604	6559	261	3175	528	318	2268
2-5	29528	25862	19235	9476	9759	343	5355	929	1219	2447
5-7	15971	13568	10068	5792	4276	113	2717	670	479	1924
7-10	23278	21556	15942	10563	5379	222	4311	1081	573	1149
10-15	33917	31372	23615	17182	6433	182	5870	1705	877	1668
15-20	24721	22512	16933	13559	3374	152	4107	1320	740	1469
20-30	41854	30685	23736	19157	4579	99	5156	1694	902	10267
30-50	32460	31062	24718	20118	4600	225	4510	1609	689	709
50-100	41429	39963	33348	28101	5247	112	4850	1653	644	822
100-200	29267	28069	23349	18048	5301	167	3295	1258	410	788
200-300	17668	16827	14526	12478	2048	10	1787	504	128	713
300-500	21742	20982	18075	14846	3229	211	1884	812	122	638
500-1000	45888	44278	38260	30520	7740	79	4310	1629	177	1433
1000 i więcej	142506	127925	87424	38952	48472	557	31329	8615	2953	11628

TABL. 11. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH W LATACH 1996 i 2002 (dok.)

Wyszczególnienie	Powierzchnia gruntów ogółem	Użytki rolne							Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
		razem	grunty orne			sady	łąki	pastwiska		
			razem	pod zasiewami	odłogi i ugory					
w procentach										
OGÓŁEM										
1996	100,0	89,8	69,5	47,1	22,4	0,7	14,8	4,8	2,1	8,1
2002	100,0	90,3	69,4	46,6	22,8	0,6	15,8	4,5	2,0	7,7
Gospodarstwa rolne do 1 ha UR włącznie (działki rolne i właściciele zwierząt gospodarskich)										
Razem	100,0	73,4	61,1	28,0	33,1	2,1	8,6	1,6	2,7	23,9
0-0,2	100,0	52,8	45,0	21,3	23,7	2,4	4,4	1,0	3,9	43,3
0,2-0,5	100,0	71,4	60,3	27,1	33,2	2,6	7,1	1,4	2,0	26,6
0,5-1	100,0	78,1	64,2	29,7	34,5	1,7	10,3	1,9	3,0	18,9
Gospodarstwa rolne powyżej 1 ha UR										
Razem	100,0	90,7	69,6	47,1	22,5	0,5	16,0	4,6	2,0	7,3
1-2	100,0	86,2	65,0	29,9	35,1	1,4	17,0	2,8	1,7	12,1
2-5	100,0	87,6	65,2	32,1	33,1	1,2	18,1	3,1	4,1	8,3
5-7	100,0	85,0	63,1	36,3	26,8	0,7	17,0	4,2	3,0	12,0
7-10	100,0	92,6	68,5	45,4	23,1	1,0	18,5	4,6	2,5	4,9
10-15	100,0	92,5	69,6	50,6	19,0	0,6	17,3	5,0	2,6	4,9
15-20	100,0	91,1	68,5	54,9	13,6	0,6	16,6	5,4	3,0	5,9
20-30	100,0	73,3	56,7	45,8	10,9	0,2	12,3	4,1	2,2	24,5
30-50	100,0	95,7	76,1	62,0	14,1	0,7	13,9	5,0	2,1	2,2
50-100	100,0	96,5	80,5	67,8	12,7	0,3	11,7	4,0	1,5	2,0
100-200	100,0	95,9	79,8	61,7	18,1	0,6	11,2	4,3	1,4	2,7
200-300	100,0	95,3	82,2	70,6	11,6	0,1	10,1	2,9	0,7	4,0
300-500	100,0	96,5	83,1	68,3	14,8	1,0	8,7	3,7	0,6	2,9
500-1000	100,0	96,5	83,4	66,5	16,9	0,2	9,4	3,5	0,4	3,1
1000 i więcej	100,0	89,8	61,4	27,4	34,0	0,4	22,0	6,0	2,1	8,1

TABL. 12. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2002 R.

Wyszczególnienie	Powierzchnia ogółem	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
		razem	grunty orne	sady	łąki	pastwiska		
w hektarach								
WOJEWÓDZTWO	531847	480266	369274	3001	83772	24219	10583	40998
PODREGIONY								
GORZOWSKI	240854	210172	155019	1194	41506	12453	3896	26786
ZIELONOGÓRSKI	290993	270094	214255	1807	42266	11766	6687	14212
Powiaty	500310	459004	353265	2719	79943	23077	9925	31381
Gorzowski	46511	41526	27680	383	10392	3071	398	4587
Krośnieński	27833	24824	19034	166	4287	1337	646	2363
Międzyrzeczki	53340	48219	39355	184	6157	2523	1591	3530
Nowosolski	39743	37039	28878	262	5929	1970	976	1728
Słubicki	50936	45912	34956	165	8763	2028	1132	3892
Strzelecko-drezdenecki	47451	42359	28709	286	10674	2690	411	4681
Sulęciński	25127	23665	17338	39	4447	1841	171	1291
Świebodziński	40364	37923	34122	481	2858	462	1020	1421
Wschowski	28830	27386	23271	100	3370	645	427	1017
Zielonogórski	45256	42059	34701	264	5805	1289	1165	2032
Żagański	36580	34685	28750	198	4376	1361	493	1402
Żarski	58339	53407	36471	191	12885	3860	1495	3437
Miasta na prawach powiatu	31537	21262	16009	282	3829	1142	658	9617
Gorzów Wlkp.	17489	8491	6981	137	1073	300	193	8805
Zielona Góra	14048	12771	9028	145	2756	842	465	812
w odsetkach								
WOJEWÓDZTWO	100,0	90,3	69,4	0,6	15,7	4,6	2,0	7,7
PODREGIONY								
GORZOWSKI	100,0	87,3	64,4	0,5	17,2	5,2	1,6	11,1
ZIELONOGÓRSKI	100,0	92,8	73,6	0,6	14,5	4,1	2,3	4,9
Powiaty	100,0	91,7	70,6	0,5	16,0	4,6	2,0	6,3
Gorzowski	100,0	89,3	59,5	0,8	22,4	6,6	0,8	9,9
Krośnieński	100,0	89,2	68,4	0,6	15,4	4,8	2,3	8,5
Międzyrzeczki	100,0	90,4	73,8	0,3	11,6	4,7	3,0	6,6
Nowosolski	100,0	93,2	72,7	0,7	14,9	4,9	2,5	4,3
Słubicki	100,0	90,1	68,6	0,3	17,2	4,0	2,2	7,7
Strzelecko-drezdenecki	100,0	89,3	60,5	0,6	22,5	5,7	0,9	9,8
Sulęciński	100,0	94,2	69,0	0,2	17,7	7,3	0,7	5,1
Świebodziński	100,0	94,0	84,6	1,2	7,1	1,1	2,5	3,5
Wschowski	100,0	95,0	80,7	0,4	11,7	2,2	1,5	3,5
Zielonogórski	100,0	92,9	76,6	0,6	12,8	2,9	2,6	4,5
Żagański	100,0	94,8	78,6	0,5	12,0	3,7	1,4	3,8
Żarski	100,0	91,5	62,5	0,3	22,1	6,6	2,6	5,9
Miasta na prawach powiatu	100,0	67,4	50,8	0,9	12,1	3,6	2,1	30,5
Gorzów Wlkp.	100,0	48,6	40,0	0,8	6,1	1,7	1,1	50,3
Zielona Góra	100,0	90,9	64,3	1,0	19,6	6,0	3,3	5,8

TABL. 13. **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2002 R.**

Wyszczególnienie	Powierzchnia zasiewów ogółem	Zboża ^a		Strączkowe jadalne	Ziemniaki	Przemysłowe	Pastewne ^c	Pozostałe
		ogółem	podstawowe ^b					
w hektarach								
WOJEWÓDZTWO	248010	202064	189573	118	10630	17450	10659	7089
PODREGIONY								
GORZOWSKI	104476	86593	81706	41	4156	7053	3661	2972
ZIELONOGÓRSKI	143534	115471	107867	77	6474	10397	6998	4117
Powiaty	243388	198451	186291	116	10376	17322	10412	6711
Gorzowski	18300	14881	14417	8	1248	868	421	874
Krośnieński	12218	9757	8719	8	784	716	554	399
Międzyrzecki	28085	24325	23526	7	695	1722	620	716
Nowosolski	15732	12703	12443	12	1148	1094	201	574
Słubicki	21408	17801	16333	1	309	1915	1203	179
Strzelecko-drezdenecki	19669	15365	14716	4	1087	1755	812	646
Sulęciński	13895	11752	10467	19	599	691	486	348
Świebodziński	28326	23145	19532	21	590	2903	1060	607
Wschowski	21312	17091	16685	16	444	1604	1831	326
Zielonogórski	25624	20307	18867	5	1010	1757	1701	844
Żagański	22566	18496	17964	3	1328	1840	301	598
Żarski	16253	12828	12622	12	1134	457	1222	600
Miasta na prawach powiatu	4622	3613	3282	2	254	128	247	378
Gorzów Wlkp.	3119	2469	2247	2	218	102	119	209
Zielona Góra	1503	1144	1035	0	36	26	128	169
w odsetkach								
WOJEWÓDZTWO	100,0	81,5	62,3	0,0	4,3	7,0	4,3	2,9
PODREGIONY								
GORZOWSKI	100,0	82,9	64,8	0,0	4,0	6,8	3,5	2,8
ZIELONOGÓRSKI	100,0	80,4	60,4	0,1	4,5	7,2	4,9	2,9
Powiaty	100,0	81,5	62,4	0,0	4,3	7,1	4,3	2,8
Gorzowski	100,0	81,3	64,0	0,1	6,8	4,7	2,3	4,8
Krośnieński	100,0	79,8	57,0	0,1	6,4	5,9	4,5	3,3
Międzyrzecki	100,0	86,6	72,5	0,0	2,5	6,1	2,2	2,6
Nowosolski	100,0	80,7	63,8	0,1	7,3	7,0	1,3	3,6
Słubicki	100,0	83,2	63,5	0,0	1,4	9,0	5,6	0,8
Strzelecko-drezdenecki	100,0	78,1	58,4	0,0	5,6	8,9	4,1	3,3
Sulęciński	100,0	84,6	63,7	0,1	4,3	5,0	3,5	2,5
Świebodziński	100,0	81,7	56,3	0,1	2,1	10,3	3,7	2,1
Wschowski	100,0	80,2	62,8	0,1	2,1	7,5	8,6	1,5
Zielonogórski	100,0	79,3	58,3	0,0	3,9	6,9	6,6	3,3
Żagański	100,0	82,0	65,3	0,0	5,9	8,2	1,3	2,6
Żarski	100,0	78,9	61,3	0,1	7,0	2,8	7,5	3,7
Miasta na prawach powiatu	100,0	78,2	55,5	0,0	5,5	2,8	5,3	8,2
Gorzów Wlkp.	100,0	79,1	57,1	0,1	7,0	3,3	3,8	6,7
Zielona Góra	100,0	76,1	52,4	0,0	2,4	1,7	8,5	11,3

^a Łącznie z kukurydzą na ziarno. ^b Łącznie z mieszankami zbożowymi. ^c Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi.

**TABL. 14. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH W LATACH 1996 i 2002**

Wyszczególnienie	Bydło		Trzoda chlewna		Owce	Konie	Drób ogółem
	ogółem	w tym krowy	ogółem	w tym lochy			
	w sztukach						

OGÓŁEM

1996	106570	41297	382619	40317	6343	7367	4876442
2002	73225	31555	287661	29064	4199	5565	8135140

Gospodarstwa rolne do 1 ha UR (działki rolne i właściciele zwierząt gospodarskich)

Razem	1943	1166	3855	380	178	625	1550372
0-0,1	1085	694	503	76	37	163	563266
0,1-0,2	69	35	257	28	5	40	25548
0,2-0,5	278	164	1102	102	43	174	77807
0,5-1	511	273	1993	174	93	248	883751

Gospodarstwa rolne powyżej 1 ha UR

Razem	71282	30389	283806	28684	4021	4940	6584768
1-2	1182	619	5801	548	67	638	1388862
2-3	958	518	4237	465	173	376	828454
3-5	1789	897	6838	732	205	571	1602279
5-7	2307	979	8279	859	142	460	146933
7-10	4398	1868	15731	1756	170	538	373165
10-15	8815	3650	28090	3161	407	495	353154
15-20	6777	2722	25275	2623	58	362	266527
20-30	8966	3414	33903	3648	337	349	197189
30-50	7757	3112	30788	3077	586	396	261645
50-100	7125	2843	34078	3442	1146	338	385869
100 i więcej	21208	9767	90786	8373	730	417	780691

TABL. 15. **ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE WEDŁUG WIEKU I PŁCI ORAZ UŻYTKOWNIKÓW W 2002 R.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
	w sztukach			
Bydło	73225	70502	59100	2723
Cielęta w wieku poniżej 1 roku.....	20617	19853	16885	764
byczki	9711	9545	8720	166
jałówki.....	10906	10308	8165	598
Młode bydło w wieku 1-2 lat	17339	16761	15025	578
byczki	8138	7901	7487	237
jałówki.....	9201	8860	7538	341
Bydło w wieku 2 lata i więcej	35269	33888	27190	1381
buhaje rozplodowe, opasy	1104	1082	994	22
jałówki.....	2610	2545	1798	65
krowy.....	31555	30261	24398	1294
mleczne	28499	27205	23252	1294
mamki.....	3056	3056	1146	-
Trzoda chlewna	287661	286716	233845	945
Prosię o wadze do 20 kg	100632	100232	81932	400
Warchlaki o wadze od 20 do 50 kg..	78439	78118	65967	321
Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej.....	108590	108366	85946	224
w tym : knury rozplodowe.....	1490	1486	1404	4
lochy na chów	29064	28904	24540	160
Owce	4199	4199	4052	-
w tym:				
Jagnięta w wieku poniżej 1 roku.....	1637	1637	1604	-
Macioriki 1-roczone i starsze	1693	1693	1622	-
użytkowane w kierunku mlecznym	336	336	336	-
użytkowane w innych kierunkach	1357	1357	1286	-
Kozy	3729	3725	3725	4
Konie	5565	5492	5475	73
Króliki	14322	14322	14322	-
Pozostałe zwierzęta futerkowe	42138	42123	22123	15
Pnie pszczele	17068	17068	17068	-
Drób ogółem	8135140	8135140	8071134	-

TABL. 16. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW
W 2002 R.

Wyszczególnienie	Bydło		Trzoda chlewna		Owce	Konie	Drób ogółem
	ogółem	w tym krowy	ogółem	w tym lochy			
w sztukach							
WOJEWÓDZTWO	73225	31555	287661	29064	4199	5565	8135140
PODREGIONY							
GORZOWSKI	33457	13908	121118	11971	1834	2398	2991069
ZIELONOGÓRSKI ...	39768	17647	166543	17093	2365	3167	5144071
Powiaty	72577	31258	285571	28776	4184	5344	7656097
Gorzowski	8288	3350	18796	1919	18	593	2027455
Krośnieński	4197	1780	9247	958	673	587	146628
Międzyrzeczki	5879	2211	33693	3793	1369	321	393182
Nowosolski	3012	1385	25187	2753	157	322	1974580
Słubicki	4306	1889	39514	3107	307	115	63152
Strzelecko-drezdenecki	8043	3566	14170	1501	58	657	63216
Sulęciński	6535	2727	13026	1381	67	543	167771
Świebodziński	3863	1574	25293	2618	865	126	686413
Wschowski	8799	3851	49692	4823	148	365	220879
Zielonogórski	7787	3358	25486	2545	197	687	866897
Żagański	4165	1993	21916	2337	101	374	948331
Żarski	7703	3574	9551	1041	224	654	97593
Miasta na prawach powiatu							
Gorzów Wlkp.	406	165	1919	270	15	169	276293
Zielona Góra	242	132	171	18	-	52	202750
w odsetkach							
WOJEWÓDZTWO	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
PODREGIONY							
GORZOWSKI	45,7	44,1	42,0	41,2	43,7	43,1	36,8
ZIELONOGÓRSKI ...	54,3	55,9	58,0	58,8	56,3	56,9	63,2
Powiaty	99,1	99,1	99,2	99,0	99,6	96,1	94,1
Gorzowski	11,3	10,6	6,5	6,6	0,4	10,7	24,9
Krośnieński	5,8	5,7	3,2	3,3	16,0	10,5	1,8
Międzyrzeczki	8,0	7,0	11,7	13,0	32,6	5,8	4,8
Nowosolski	4,1	4,4	8,8	9,4	3,7	5,8	24,3
Słubicki	5,9	6,0	13,7	10,7	7,3	2,1	0,8
Strzelecko-drezdenecki	11,0	11,3	4,9	5,2	1,4	11,8	0,8
Sulęciński	8,9	8,7	4,5	4,8	1,6	9,7	2,1
Świebodziński	5,3	5,0	8,8	9,0	20,6	2,3	8,4
Wschowski	12,0	12,2	17,3	16,6	3,5	6,5	2,7
Zielonogórski	10,6	10,6	8,9	8,8	4,7	12,4	10,6
Żagański	5,7	6,3	7,6	8,0	2,4	6,7	11,7
Żarski	10,5	11,3	3,3	3,6	5,4	11,8	1,2
Miasta na prawach powiatu							
Gorzów Wlkp.	0,9	0,9	0,8	1,0	0,4	3,9	5,9
Zielona Góra	0,6	0,5	0,7	0,9	0,4	3,0	3,4
Zielona Góra	0,3	0,4	0,1	0,1	-	0,9	2,5

TABL. 17. LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH UŻYTKUJĄCYCH BUDYNKI I BUDOWLE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH W LATACH 1996 i 2002

Wyszczególnienie	Obory	Chlew- nie	Kurniki	Stodoły	Wiaty	Garaże	Budynki wielo- funk- cyjne	Inne pomiesz- czenia
	w liczbach bezwzględnych							

OGÓLEM

1996	12246	9028	6943	13493	4554	6719	11382	818
2002	15759	12240	9536	18956	6374	11010	16065	5739

Gospodarstwa rolne do 1 ha UR (działki rolne i właściciele zwierząt gospodarskich)

Razem	4242	3164	2728	5530	1233	3072	6423	2364
0-0,1	91	92	122	87	44	69	155	56
0,1-0,2	493	436	357	725	218	590	1284	482
0,2-0,5	1930	1334	1132	2517	499	1255	2752	1064
0,5-1	1728	1302	1117	2201	472	1158	2232	762

Gospodarstwa rolne powyżej 1 ha UR

Razem	11517	9076	6808	13426	5141	7938	9642	3375
1-2	2903	2190	1850	3732	961	2025	3400	1133
2-3	1204	828	690	1401	453	856	1264	400
3-5	1326	915	737	1520	473	825	1094	397
5-7	1008	707	525	1044	360	542	666	206
7-10	1309	998	732	1450	520	738	783	273
10-15	1422	1136	815	1572	654	888	840	296
15-20	752	671	472	851	434	564	454	168
20-30	706	684	464	835	464	571	421	181
30-50	422	458	270	491	362	416	320	104
50-100	273	301	170	334	263	294	202	86
100 i więcej	192	188	83	196	197	219	198	131

TABL. 18. LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH POSIADAJĄCYCH CIĄGNIKI, SAMOCHODY CIĘŻAROWE I PRZYCZEPY WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH W LATACH 1996 i 2002

Wyszczególnienie	Gospodarstwa posiadające				
	ciągniki	samochody		przyczepy	
		razem	w tym do 2 ton ładowności	razem	w tym ciągnikowe
	w sztukach				

OGÓLEM

1996	13815	4019	2915	7972	-
2002	14056	1709	1173	9043	8657

Gospodarstwa rolne do 1 ha UR (działki rolne i właściciele zwierząt gospodarskich)

Razem	1350	1	1	1	1
-------------	------	---	---	---	---

Gospodarstwa rolne powyżej 1 ha UR

Razem	12706	1708	1172	9042	8656
1-2	1595	276	192	781	697
2-3	960	132	87	527	485
3-5	1358	164	116	816	751
5-7	1146	134	87	714	680
7-10	1741	166	111	1218	1162
10-15	2029	169	116	1563	1533
15-20	1132	116	90	969	942
20-30	1137	147	109	1000	985
30-50	722	139	98	650	635
50-100	512	103	66	455	446
100 i więcej	374	162	100	349	340

TABL. 19. CIĄGNIKI, SAMOCHODY CIĘŻAROWE I PRZYCZEPY WEDŁUG UŻYTKOWNIKÓW W 2002 R.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor prywatny		Sektor publiczny
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne	
w sztukach				
Ciągniki				
1996	19789	19204	17846	585
2002	19804	19598	18951	206
o mocy: do 15 KW	639	634	624	5
15 do 25	3030	3014	2988	16
25 do 40	6303	6229	6137	74
40 do 60	6731	6671	6533	60
60 do 100	2144	2108	1896	36
100 i więcej	957	942	773	15
Samochody ciężarowe	2349	2283	2146	66
w tym do 2 to ładowności	1385	1346	1287	39
Przyczepy	16108	15845	15053	263
w tym ciągnikowe	15180	14947	14230	233
w sztukach na 100 gospodarstw				
Ciągniki	35,8	35,5	34,4	349,1
o mocy: do 15 KW	1,1	1,1	1,1	8,5
15 do 25	5,5	5,5	5,4	27,1
25 do 40	11,4	11,3	11,2	125,4
40 do 60	12,2	12,1	11,9	101,7
60 do 100	3,9	3,8	3,4	61,0
100 i więcej	1,7	1,7	1,4	25,4
Samochody ciężarowe	4,3	4,1	3,9	111,9
w tym do 2 ton ładowności	2,5	2,4	2,3	66,1
Przyczepy	29,2	28,7	27,4	445,8
w tym ciągnikowe	27,5	27,1	25,9	394,9
powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 ciągnik w ha				
Ciągniki	24,3	19,8	17,0	451,2
o mocy: do 15 KW	751,6	610,9	516,3	18590,4
15 do 25	158,5	128,5	107,8	5809,5
25 do 40	76,2	62,2	52,5	1256,1
40 do 60	71,4	58,1	49,3	1549,2
60 do 100	224,0	183,7	169,9	2582,0
100 i więcej	501,8	411,2	416,8	6196,8

TABL. 20. CIĄGNIKI, SAMOCHODY CIĘŻAROWE, PRZYCZEPY I WYBRANE MASZYNY WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2002 R.

Wyszczególnienie	Ciągniki	Samochody ciężarowe	Przyczepy	Kombajny		
				zbożowe	buraczane	ziemniaczane
w sztukach						
WOJEWÓDZTWO	19804	2349	16108	2198	289	580
PODREGIONY						
GORZOWSKI	8101	979	6775	853	55	224
ZIELONOGÓRSKI ...	11703	1370	9333	1345	234	356
Powiaty	19391	2226	15771	2168	285	578
Gorzowski	2173	312	1770	206	13	80
Krośnieński	1208	166	847	118	▼	36
Międzyrzecki	1801	206	1580	283	23	79
Nowosolski	1509	242	1103	148	35	72
Słubicki	804	73	806	109	▼	4
Strzelecko- drezdenecki	1531	199	1190	113	14	43
Sulęciński	1481	104	1177	125	▼	16
Świebodziński	1480	123	1347	234	31	58
Wschowski	1352	146	1286	169	54	38
Zielonogórski	2205	300	1850	239	50	93
Żagański	2011	134	1580	250	49	37
Żarski	1836	221	1235	174	10	22
Miasta na prawach powiatu						
Gorzów Wlkp.	311	85	252	17	▼	▼
Zielona Góra	102	38	85	13	▼	-
w odsetkach						
WOJEWÓDZTWO	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
PODREGIONY						
GORZOWSKI	40,9	41,7	42,1	38,8	19,0	38,6
ZIELONOGÓRSKI ...	59,1	58,3	57,9	61,2	81,0	61,4
Powiaty	98,0	94,8	97,9	98,6	98,6	99,7
Gorzowski	11,0	13,3	11,0	9,4	4,5	13,8
Krośnieński	6,1	7,1	5,2	5,4	1,0	6,2
Międzyrzecki	9,1	8,8	9,8	12,9	8,0	13,6
Nowosolski	7,6	10,3	6,8	6,7	12,1	12,4
Słubicki	4,1	3,1	5,0	4,9	0,3	0,7
Strzelecko- drezdenecki	7,7	8,5	7,4	5,1	4,8	7,4
Sulęciński	7,5	4,4	7,3	5,7	0,7	2,8
Świebodziński	7,5	5,2	8,4	10,6	10,7	10,0
Wschowski	6,8	6,2	8,0	7,7	18,7	6,6
Zielonogórski	11,1	12,8	11,5	10,9	17,3	16,0
Żagański	10,2	5,7	9,8	11,4	17,0	6,4
Żarski	9,3	9,4	7,7	7,9	3,5	3,8
Miasta na prawach powiatu						
Gorzów Wlkp.	2,0	5,2	2,1	1,4	1,4	0,3
Zielona Góra	1,5	3,6	1,6	0,8	0,7	0,3
Zielona Góra	0,5	1,6	0,5	0,6	0,7	-

TABL. 21. LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH POSIADAJĄCYCH WYBRANE MASZYNY WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH POWIERZCHNI UŻYTKÓW ROLNYCH W LATACH 1996 i 2002

Wyszczególnienie	Gospodarstwa posiadające maszyny do zbioru							Kombajny buraczane	Opryskiwacze sadownicze
	zbóż, zielonek i kukurydzy					ziemniaków			
	kombajny zbożowe	silosokombajny		pryzyczepy zbierające	prasy zbierające	kombajny ziemniaczane	kopaczki do ziemniaków		
		samobieżne	pozostałe						
w liczbach bezwzględnych									

OGÓLEM

1996	1557	147	199	1156	1533	589	3219	335	184
2002	2001	80	136	1024	1840	565	3962	278	217

w tym gospodarstwa rolne powyżej 1 ha UR

Razem	2000	79	136	1024	1839	565	3962	278	217
1-2	29	-	▼	10	27	▼	242	-	16
2-3	19	-	▼	10	13	▼	166	▼	11
3-5	30	-	4	30	42	5	298	▼	33
5-7	40	-	▼	45	48	8	299	▼	16
7-10	92	-	5	72	110	28	515	7	29
10-15	218	▼	21	183	274	61	808	21	27
15-20	222	▼	15	152	263	74	527	33	25
20-30	340	6	22	182	358	115	532	51	20
30-50	383	13	26	150	300	120	331	64	14
50-100	348	25	22	95	234	96	169	69	14
100 i więcej...	279	32	15	95	170	50	75	29	12

**Publikacje Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze
z wojewódzkimi wynikami:**

NARODOWEGO SPISU POWSZECHNEGO LUDNOŚCI I MIESZKAŃ 2002

<i>Tytuł</i>	<i>Cena w zł</i>	<i>Termin wydania</i>
Raport z wyników województwa lubuskiego	20,00	lipiec 2003
Ludność. Stan i struktura demograficzna i społeczno - ekonomiczna w województwie lubuskim	20,00	październik 2003
Gospodarstwa domowe i rodziny w województwie lubuskim	20,00	październik 2003
Ludność i gospodarstwa domowe związane z rolnictwem w województwie lubuskim	20,00	grudzień 2003
Mieszkania w województwie lubuskim	20,00	wrzesień 2003
Zamieszkałe budynki w województwie lubuskim	20,00	wrzesień 2003

POWSZECHNEGO SPISU ROLNEGO 2002

<i>Tytuł</i>	<i>Cena w zł</i>	<i>Termin wydania</i>
Użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów i pogłowie zwierząt gospodarskich w województwie lubuskim	15,00	sierpień 2003
Budynki i wyposażenie techniczne gospodarstw rolnych w województwie lubuskim	15,00	październik 2003
Wybrane elementy sytuacji ekonomicznej gospodarstw rolnych w województwie lubuskim	15,00	grudzień 2003
Systematyka i charakterystyka gospodarstw rolnych w województwie lubuskim	15,00	grudzień 2003

NSP 2002 i PSR 2002 dla każdej gminy w województwie

<i>Tytuł</i>	<i>Cena w zł</i>	<i>Termin wy- dania</i>
Podstawowe informacje z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań oraz PSR 2002 w gminie ... województwa lubuskiego	15,00	listopad- grudzień 2003

Zamówienia na wyżej wymienione publikacje można składać w:

Urządzie Statystycznym w Zielonej Górze, ul. Spokojna 1, tel. 0(prefiks) 68 3223128
i 3223147, pok. 201,

Oddziale w Gorzowie Wlkp., ul. Jagiellończyka 10, tel. 0(prefiks) 95 7217686.